Biblioteca Polirom

Junot Díaz

Premiul Pulitzer 2008
National Book Critics Circle Award 2007

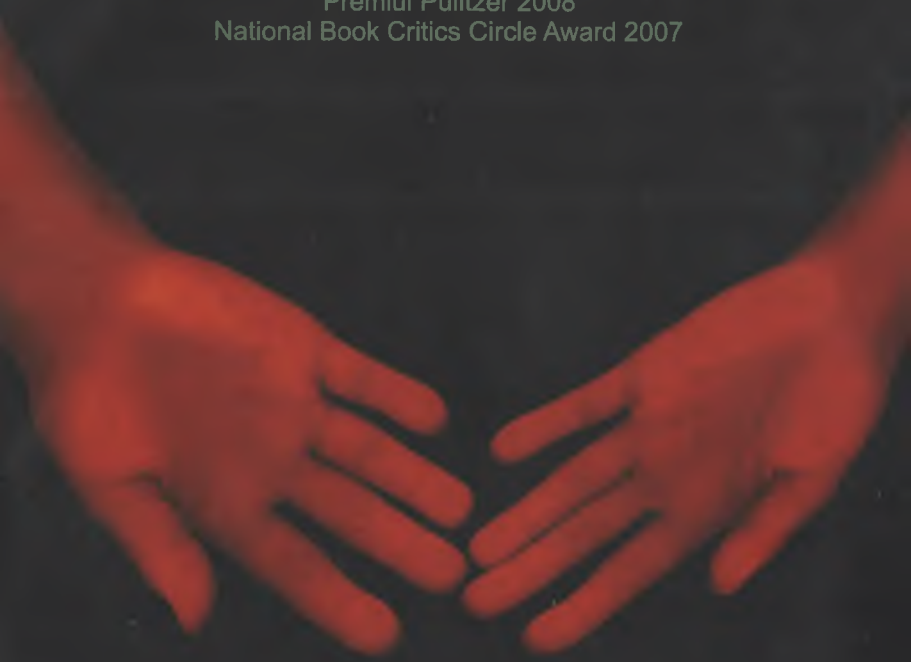

Scurta şi minunata viaţă a lui Oscar Wao

POLIROM

Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de
Bogdan-Alexandru Stănescu.

Junot Díaz, *The Brief Wondrous Life of Oscar Wao*
Copyright © 2007 by Junot Díaz
All rights reserved
© 2008 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4, P.O. Box 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, P.O. Box 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

DÍAZ, JUNOT

Scurta şi minunata viaţă a lui Oscar Wao / Junot Díaz; trad. de Daniela Rogobete. – Iaşi: Polirom, 2008

ISBN 978-973-46-1164-5

I. Rogobete, Daniela (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

Junot Díaz

Scurta și minunata viață a lui Oscar Wao

Traducere din limba engleză
de Daniela Rogobete

POLIROM
2008

Junot Díaz s-a născut în 1968 la Santo Domingo, Republica Dominicană, dar s-a mutat împreună cu familia în America, la New Jersey, unde a avut parte de ani întregi de sărăcie. În timpul facultății cunoaște o serie de scriitori de renume, printre care Toni Morrison, iar aceștia îl încurajează să se orienteze spre o carieră literară. În prezent este profesor de creație literară la MIT și redactor coordonator la *Boston Review*. Volumul de povestiri *Drown*, cu care Junot Díaz a debutat în 1996, a constituit un adevărat eveniment literar: întîmpinat de critici cu un entuziasm fără precedent și distins cu PEN/Malamud Award, a devenit un bestseller național și, în același timp, un reper de neocolit al prozei contemporane. De același succes se bucură și romanul *Scurta și minunata viață a lui Oscar Wao* (2007), cîștigător al National Book Critics Circle Award 2007 și al Premiului Pulitzer 2008: o poveste hilară și înduioșătoare, dar, în același timp, o experiență lingvistică unică, pentru că în proza extraordinar de bogată a lui Díaz se confruntă nu doar două lumi, ci și două limbaje, două feluri de a vedea și a descrie lumea, într-un aliaj amețitor de engleză și spaniolă, de rigoare științifică și culoare vernaculară.

Oscar Wao, protagonistul cărții, este un dominican supraponderal, tocilar de ghetou și împătimit de jocurile video și romanele SF. În casa lui din New Jersey, unde locuiește cu mama de modă veche și cu sora rebelă, Oscar visează că va deveni un J.R.R. Tolkien postcolonial și, mai ales, că va descoperi dragostea. Dar asta s-ar putea să nu se întîmple niciodată, din cauza blestemului *fukú*, care urmărește familia lui Oscar de generații întregi, condamnîndu-i pe membrii acesteia la închisoare, tortură, accidente tragice sau iubiri nefericite. Și dacă nu *fukú* este cel vinovat de atîtea rele, atunci probabil e vorba de tentaculele dictatoriale ale lui Trujillo, împînzind infernal și absurd o lume întreagă, chiar și dincolo de mormînt. Iar Oscar, încă așteptînd primul sărut, este doar cea mai recentă victimă a... vieții. Viață despre care Díaz scrie cu o tandrețe și o energie uluitoare, ilustrînd, prin această experiență dominicano-americană, capacitatea nesecată, profund umană, de a persevera în fața chinului și durerii.

Elizabeth de León

„Ce importanţă au scurtele,
nenumitele vieţi... pentru **Galactus**??"

Cei patru fantastici
Stan Lee şi Jack Kirby
(Vol. I, nr. 49, aprilie 1966)

Hristoase, îndură-te de lucrurile adormite!
De Wrightson Road şi cîinele ce zace în putregaiuri,
de cîinele din mine, rătăcind pe străzi nebănuite;
dacă iubirea pentru aceste insule
mi-o dai să-mi fie de povară,
înalţă-mi sufletul în aripi, să flu peste nelumea de ocară.
Căci, iată, au început să-mi toarne-n suflet cu otravă
baştani cu case mari, maşini, orgii, gîlceavă,
metişi, cioroi, mauri şi franţuziţii fraţi creoli,
de-mi vine să las totul, să fie lumea bîlciul lor –
să plec şi să mă scald în mare,
s-o iau de-a puia-gaia la picior...
Cunosc aceste insule de la Monos la Nassau,
un marinar cu tigvă ruginită
şi ochii verzi ca marea în abis
pe care-l poreclesc Shabine, în graiul lor,
un nume al negrilor corciţi, iar eu, Shabine, am văzut
cînd mahalalele imperiului erau un paradis.
Eu sînt o biată corcitură care iubeşte marea,
eu sînt cu educaţie – solidă, colonială,
eu am un sînge olandez şi negru şi englez,
şi fie sînt un nimeni, fie o naţie întreagă.

DEREK WALCOTT

Se spune că la început a venit din Africa, adus de țipetele sclavilor; că a fost blestemul de moarte al localnicilor tainos, rostit exact în momentul în care o lume pierea și alta începea; că a fost un demon împins înspre Creație prin ușa de coșmar care s-a deschis în Antile. *Fukú americanus* sau, mai colocvial, fukú – în general un cuvînt de ocară sau un fel de blestem; mai exact Ocara și Blestemul Lumii Noi. Numit de asemenea și fukú al Amiralului pentru că Amiralul îi fusese totodată și moașă, și una dintre cele mai importante victime europene; în ciuda faptului că a „descoperit" Lumea Nouă, Amiralul s-a stins din viață sărman și sifilitic, auzind (zice-se) voci divine. În Santo Domingo, Pămîntul Pe Care-L Iubea Cel Mai Mult (pe care în final Oscar îl va numi Punctul Zero al Lumii Noi), însuși numele Amiralului a devenit sinonim cu ambele feluri de fukú, mic și mare; a-i rosti numele cu voce tare sau chiar și numai a i-l auzi înseamnă a atrage paguba asupra ta și alor tăi.

Indiferent de nume sau origine, se crede că sosirea europenilor pe teritoriul insulei Hispaniola a dezlănțuit fukú asupra lumii și, de atunci încoace, e vai de noi toți. O fi Santo Domingo Kilometrul Zero atunci cînd vine vorba despre fukú, calea sa de acces, dar și noi, cu toții, sîntem copiii lui, fie c-o știm sau nu.

Totuși fukú nu-i doar o istorie străveche, o poveste cu stafii ale trecutului, lipsită de puterea de a mai speria pe cineva. Pe vremea părinților mei, fukú era ceva al dracului de real, ceva în care omul obișnuit

putea să creadă. Fiecare cunoștea pe cineva care fusese distrus de un fukú, așa cum fiecare cunoștea pe cineva care lucra la Palacio. Plutea în aer, s-ar putea spune, deși, ca în cazul tuturor lucrurilor foarte importante de pe Insulă, nu era ceva despre care oamenii să vorbească pe față. Dar în acele vremuri de demult, fukú era de temut; își avea chiar și un fel de reprezentant suprem, un mare preot, s-ar putea spune. Și anume dictatorul-pe-viață de atunci, Rafael Leónidas Trujillo Molina[1]. Nimeni nu știe dacă Trujillo era slujitorul

1. Pentru aceia dintre voi care ați ratat cele două secunde obligatorii de istorie dominicană: Trujillo, unul dintre cei mai nenorociți dictatori ai secolului XX, a condus Republica Dominicană între 1930 și 1961 cu o brutalitate de-a dreptul necruțătoare. Un mulato corpolent, sadic, cu ochi mici ca de porc, care își albea pielea, purta pantofi cu talpă înaltă și avea o înclinație pentru galanteria erei napoleoniene, Trujillo (cunoscut și ca El Jefe, Ratatul Hoț de Vite și Față de Cur) a ajuns să controleze aproape orice aspect al vieții politice, culturale, sociale și economice din RD printr-o puternică (și familiară) combinație de violență, intimidare, masacru, viol, racolare și teroare; a tratat țara ca și cînd ar fi fost o plantație, iar el stăpînul acesteia. La prima vedere era tipicul el caudillo latino-american, dar puterea lui era cumplită din perspective pe care prea puțini istorici sau scriitori le-au surprins vreodată cu adevărat sau și le-au imaginat, aș spune eu. Era Sauron al nostru, Arawn, Darkseid al nostru, Dictatorul nostru de Acum și-n Vecii-vecilor, un personaj atît de straniu, de pervers, de înfricoșător, încît nici măcar un scriitor SF nu l-ar fi putut inventa. A fost faimos pentru că a schimbat TOATE NUMELE TUTUROR PUNCTELOR DE REPER din Republica Dominicană în onoarea sa (Pico Duarte a devenit Pico Trujillo și Santo Domingo de Guzmăn, primul și cel mai vechi oraș al Lumii Noi, a devenit Ciudad Trujillo); pentru că a creat monopoluri dezastruoase din fiecare bucățică de patrimoniu național (ceea ce l-a transformat repede într-unul dintre cei mai bogați oameni de

Blestemului sau stăpînul acestuia, agentul sau declanşatorul său, dar era clar că el şi blestemul aveau o înţelegere, că între ei era o *legătură strînsă*. Se credea, chiar şi în cercurile celor educaţi, că oricine complota împotriva lui Trujillo atrăgea asupra sa cel mai puternic fukú, care cobora pînă la a şaptea generaţie şi mai departe. Chiar şi numai dacă gîndeai ceva rău despre Trujillo, *fuá*, un uragan ţi-ar fi spulberat familia făcînd-o să fie înghiţită de mare, *fuá*, un bolovan ar fi căzut din senin şi te-ar fi strivit, *fuá*, crevetele mîncat astăzi ar fi fost cîrcelul care te-ar fi ucis mîine. Aşa se explică de ce oricine încerca să-l asasineze era, fără excepţie,

---

pe planetă); pentru că a construit una dintre cele mai mari baze militare ale emisferei (la dracu', tipul avea bombardiere); pentru faptul că şi-o trăgea cu orice fată bună care-i ieşea în cale, chiar şi cu nevestele subordonaţilor săi, cu mii şi mii şi mii de femei; pentru că se aştepta, ba nu, *insista*, să fie tratat de către su pueblo cu o veneraţie absolută (ca dovadă, sloganul naţional era „Dios y Trujillo"); pentru că a condus ţara ca pe o tabără de instrucţie din Marină; pentru că şi-a privat, fără absolut nici un motiv, prietenii şi aliaţii de poziţii şi proprietăţi; şi pentru însuşirile sale aproape *supranaturale*.

Printre realizările lui remarcabile se numără: genocidul împotriva comunităţilor haitiene şi dominicano-haitiene din 1937; una dintre cele mai lungi, cele mai devastatoare dictaturi susţinute de către SUA din Emisfera Vestică (şi dacă naţia latino se pricepe la ceva anume, atunci se pricepe la a tolera dictatorii susţinuţi de SUA, aşadar ştiţi că aceasta a fost o victorie greu obţinută, pentru care chilienii şi argentinienii îşi mai revendică încă drepturile); crearea primei cleptocraţii moderne (Trujillo a fost Mobutu înainte ca Mobutu să fie Mobutu); mituirea sistematică a senatorilor americani; şi în final, dar nu şi în ultimul rînd, unificarea popoarelor dominicane într-un stat modern (a făcut ceea ce instructorii săi din Marină nu au fost în stare să facă în timpul Ocupaţiei).

nimicit, de ce tipii care în cele din urmă i-au venit de hac au sfîrşit cu toţii într-un mod atît de îngrozitor. Dar afurisitul de Kennedy? El a fost cel care a dat undă verde asasinării lui Trujillo în 1961, cel care a ordonat CIA-ului să furnizeze arme pe teritoriul Insulei. Proastă idee, şefu'. Pentru că ceea ce experţii CIA au omis să-i spună lui Kennedy era fix lucrul pe care orice dominican, de la cel mai bogat jabao din Mao pînă la cel mai sărac güey din El Buey, de la cel mai în vîrstă anciano sanmacorisano pînă la cel mai mic carajito din San Francisco, îl ştia: şi anume că asupra familiei oricui îl omora pe Trujillo urma să cadă un fukú atît de înspăimîntător încît cel legat de Amiral ar fi părut un jojote, prin comparaţie. Vreţi un răspuns clar la întrebarea Comisiei Warren: „Cine l-a omorît pe JFK"? Daţi-mi voie, mie, umilului vostru Privitor, să dezvălui o dată pentru totdeauna Adevărul Adevărat în faţa lui Dumnezeu: nu a fost nici Mafia, nici LBJ, nici stafia lui Marilyn Futu-i Monroe. Nu au fost nici extratereştrii, nici KGB-ul, nici vreun puşcaş singuratic. Nu au fost nici Fraţii Hunt din Texas, nici Lee Harvey, nici Comisia Trilaterală. A fost Trujillo; a fost el fukú. De unde, în coñazo, credeţi că a apărut blestemul familiei Kennedy?[2] Dar Vietnamul? De ce credeţi că cea mai mare putere a lumii a pierdut primul ei război în faţa unei ţări din Lumea a Treia precum Vietnamul? Adică, negrule, *fii serios*. Te-ar putea interesa faptul că tocmai atunci cînd SUA îşi înteţea implicarea în treburile Vietnamului, LBJ pornea o invazie ilegală asupra Republicii Dominicane

2. Iată ceva pentru voi, fraierilor care n-aveţi decît conspiraţii în cap: în noaptea în care John Kennedy Jr., Carolyn Bessette şi sora ei, Lauren, plecau în maşina lor Piper Saratoga, slujnica preferată a tatălui John-John, Providencia Parédes, dominicană, se afla în curtea Marthei gătindu-i lui John-John mîncarea lui preferată: chicharrón de pollo. Dar fukú mănîncă întotdeauna primul şi mănîncă singur.

(28 aprilie 1965)? (Santo Domingo a fost Irak, înainte ca Irakul să fie Irak.) Un succes militar răsunător pentru SUA și multe dintre unitățile și echipele serviciilor secrete care au luat parte la „democratizarea" din Santo Domingo au fost imediat trimise pe mare spre Saigon. Ce credeți că duceau cu ei acești soldați, tehnicieni și năluci, în rucsacurile lor, în valize, în buzunarele cămășilor, pe firele de păr din nări, prins de tălpile pantofilor? Un dar mic pentru America din partea poporului meu, o mică răsplată pentru un război nedrept. Ați ghicit, oameni buni. Fukú.

Iată de ce este important să ne amintim că fukú nu lovește întotdeauna precum fulgerul. Uneori lucrează cu răbdare, distrugîndu-l treptat pe bietul negrotei, așa cum s-a întîmplat cu Amiralul sau cu americanii de pe orezăriile de la periferiile Saigonului. Uneori e lent, iar alteori e rapid. În felul acesta devine cumplit, face în așa fel încît să nu știi de unde lovește, să nu-ți poți aduna curajul pentru a-l înfrunta. Dar de un lucru să fii sigur: întocmai precum Efectul Omega al lui Darkseid, precum blestemul lui Margoth[3], indiferent cîte ocolișuri și digresiuni ar face rahatul acesta, întotdeauna – credeți-mă, întotdeauna – își găsește victima.

3. „Eu sînt Regele mai Vîrstnic: Melkor, cel dintîi și cel mai puternic dintre toți cei de neam Valar, cel care a existat înaintea lumii și a creat-o. Umbra hotărîrii mele coboară asupra tărîmului Arda și tot ce se află acolo se pleacă ușor și sigur în fața voinței mele. Dar asupra tuturor celor pe care-i iubești, gîndul meu va apăsa precum un nor al Pierzaniei și îi va prăbuși în întuneric și disperare. Oriunde vor merge, răul se va stîrni. Ori de cîte ori vor vorbi, cuvintele lor vor aduce sfat nechibzuit. Orice vor face se va întoarce împotriva lor. Vor pieri în deznădejde, blestemînd și viața, și moartea."

Dacă eu cred sau nu în ceea ce mulți au descris drept Marele Blestem American, asta nu are importanță. Să trăiți și voi la fel de mult timp cît am trăit eu în inima patriei fukú, ascultați și voi întruna genul acesta de istorisiri. Toată lumea din Santo Domingo are o poveste fukú care îi bîntuie familia. Am un unchi cu douăsprezece fiice în Cibao care credea că fusese blestemat de către o iubită mai de demult să nu aibă niciodată fii. Fukú. Am o mătușă care credea că fericirea îi fusese refuzată pentru că a rîs la înmormîntarea unei rivale. Fukú. Abuelo al meu, din partea tatălui, crede că diaspora a fost răzbunarea lui Trujillo față de el pueblo care l-a trădat. Fukú.

Mi-e perfect indiferent dacă nu credeți în aceste „superstiții". De fapt mi-e mai mult decît indiferent – e chiar perfect. Pentru că indiferent în ce credeți, fukú crede în voi.

Acum cîteva săptămîni, pe cînd terminam această carte, am postat din curiozitate subiectul *fukú* pe forumul RD. Cam atît de prostește mă port zilele astea. Discuțiile stîrnite au încins ecranul. Ar trebui să vedeți cît de multe răspunsuri am primit. Vin întruna. Și nu doar de la dominicani. Puertoricanii vor să vorbească despre fufus, iar haitienii au și ei un rahat asemănător. Există o infinitate de astfel de povești fukú. Chiar și maică-mea, care nu prea vorbește niciodată despre Santo Domingo, a început să mi le împărtășească pe ale ei.

După cum cred că ați ghicit deja, am și eu o poveste fukú. Aș vrea să pot spune că este cea mai bună dintre toate – fukú numărul unu –, dar nu pot. Povestea mea nu este cea mai înspăimîntătoare, cea mai limpede, cea mai dureroasă sau cea mai frumoasă.

Se întîmplă doar să fie cea care mi-a ieșit în cale.

Nu sînt întru totul sigur dacă lui Oscar i-ar fi plăcut descrierea aceasta. Poveste fukú. El era omul care avea SF-ul și fabulosul în sînge, credea că acesta era genul

de poveste pe care o trăiam cu toţii. Ar fi întrebat: Ce poţi găsi mai SF decît Santo Domingo? Mai fabulos decît Antilele?

Dar acum că ştiu cum se sfîrşeşte totul, trebuie să întreb la rîndul meu: Dar mai fukú?

O ultimă observaţie, Toto, înainte ca întreg Kansasul să plece la plimbare: în Santo Domingo, prin tradiţie, ori de cîte ori pomeneai sau auzeai fără să vrei numele Amiralului sau ori de cîte ori un fukú îşi ţea capetele cele multe, nu exista decît un singur mod de a face astfel încît dezastrul să nu se încolăcească în jurul tău, o singură vrajă de dezlegare infailibilă, care să te protejeze pe tine şi familia ta. Fapt deloc surprinzător, aceasta consta dintr-un cuvînt. Un simplu cuvînt (de obicei însoţit de o încrucişare hotărîtă a degetelor arătătoare).

Zafa.

Era mai cunoscut în vremurile de demult, mai important, ca să zicem aşa, în Macondo decît în McOndo. Există totuşi oameni, precum tío Miguel din Bronx, care încă mai spun zafa la tot pasul. Aşa este el, de modă veche. Dacă cei de la Yanks comit vreo greşeală în ultima rundă a meciului, este zafa; dacă cineva aduce scoici de pe plajă, este zafa; dacă-i serveşti unui om parcha, e zafa. Zafa timp de douăzeci şi patru de ore, în speranţa că ghinionul nu va avea timp să se adune. Chiar şi acum, cînd scriu aceste cuvinte, mă întreb dacă această carte nu-i vreun fel de zafa. Propria mea vrajă de dezlegare.

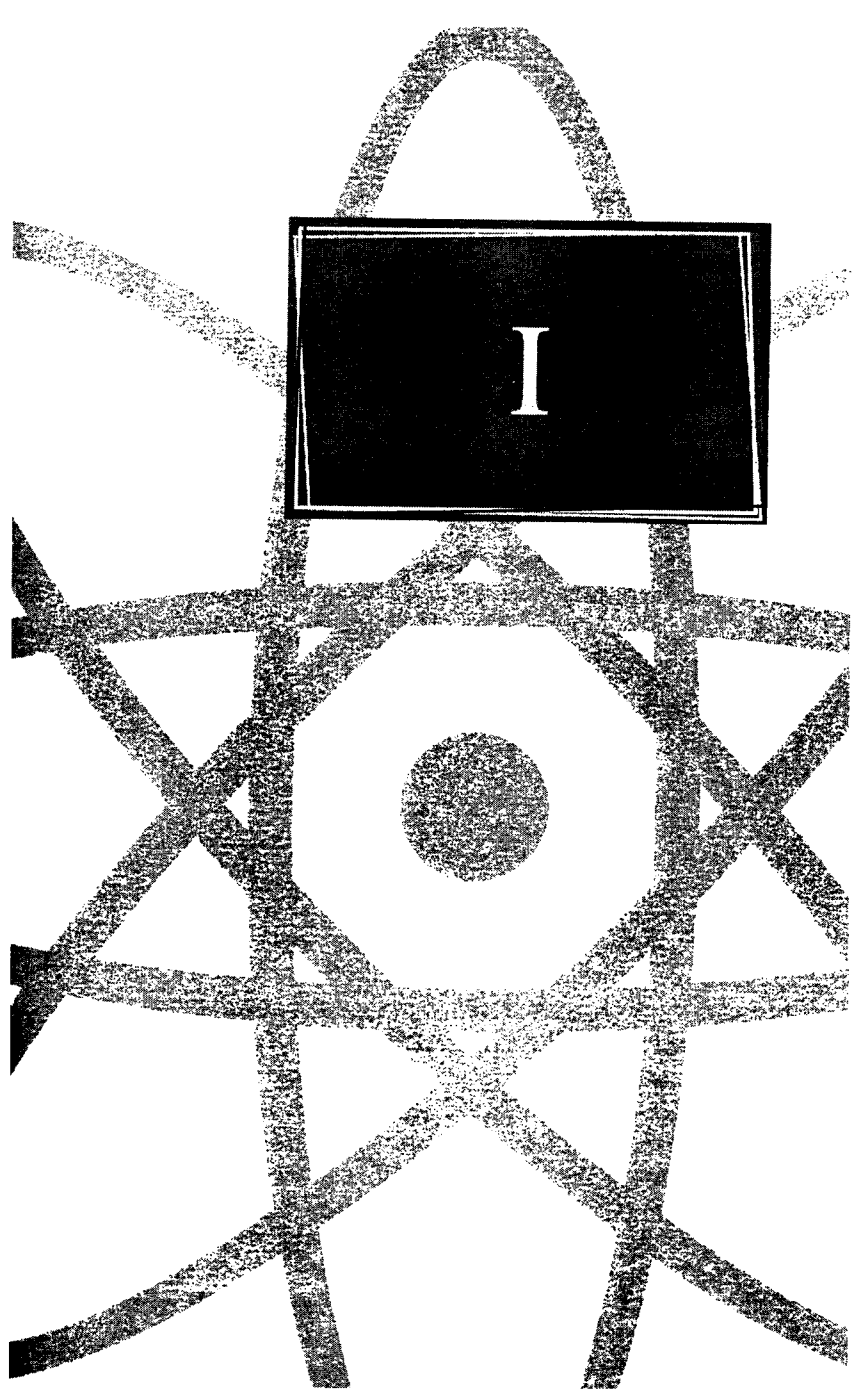
I

UNU

Tocilar de ghetou la marginea lumii 1974-1987

EPOCA DE AUR

Eroul nostru nu era unul dintre acei crai dominicani, despre care vorbește mereu toată lumea – nu era nici aruncător de baseball ori vreun șmecher bachatero, nici vreun playboy cu un milion de cuceriri la activ.

Și cu excepția unei perioade timpurii din viața sa, tipul n-a avut niciodată prea mult noroc la femei (foarte nedominican din partea lui).

Avea șapte ani pe-atunci.

În zilele acelea binecuvîntate ale tinereții sale, Oscar era într-o oarecare măsură un fel de Casanova. Unul dintre acei iubăreți preșcolari care încerca întotdeauna să sărute fetele, care apărea întotdeauna în spatele lor în timpul unui merengue și le dădea un ghiont din pelvis, primul negru care a învățat să danseze perrito și care-l dansa cu orice ocazie. Pentru că în zilele acelea era (încă) un băiat dominican „normal" crescut într-o familie „tipic" dominicană, crailîcul lui în față fiind încurajat în egală măsură de moștenirea genetică și de către prieteni. În timpul petrecerilor – și erau multe, multe petreceri în zilele acelea de mult trecute ale anilor '70, înainte ca Washington Heights să fie Washington

Heights, înainte ca Bergenline să devină un cartier al spaniolilor întins pe o sută de străzi – cîte-o rudă ameţită de băutură îl împingea întotdeauna pe Oscar înspre vreo fetiţă şi apoi urlau cu toţii atunci cînd băiatul şi fata imitau mişcările din şold ale adulţilor.

Dacă l-aţi fi văzut, ofta mama sa, în ultimele ei zile. Era micul nostru Porfirio Rubirosa[4].

---

4. În anii '40 şi '50, Porfirio Rubirosa – sau Rubi, după cum era cunoscut în ziare – era al treilea cel mai faimos dominican din lume (pe primul loc era Ratatul Hoţ de Vite şi apoi Femeia Cobră, María Montez). Un frumuşel înalt şi jovial, al cărui „falus enorm a provocat haos în Europa şi America de Nord", Rubirosa era chintesenţa tipului de playboy obsedat de avioane cu reacţie, curse de maşini şi polo, „partea fericită" a Trujillatului (pentru că a fost într-adevăr unul dintre cei mai cunoscuţi protejaţi ai lui Trujillo). Fost model cu jumătate de normă şi om de lume sclipitor, Rubirosa s-a căsătorit cu mare pompă cu fiica lui Trujillo, Flor de Oro, în 1932, şi chiar dacă au divorţat cinci ani mai tîrziu, în anul Genocidului Haitian, flăcăul a reuşit să se menţină în graţiile lui El Jefe pe toată durata îndelungată a regimului. Spre deosebire de fostul său cumnat, Ramfis (cu care era adesea asociat), Rubirosa părea incapabil să comită multe crime ; în 1935 a călătorit la New York ca să transmită condamnarea la moarte pronunţată de El Jefe împotriva liderului exilat Angel Morales, dar a fugit înainte ca pripitul asasinat să poată avea loc. Rubi era Cuceritorul dominican adevărat, şi-a tras-o cu tot felul de femei – Barbara Hutton, Doris Duke (care se întîmpla să fie cea mai bogată femeie din lume), actriţa franceză Danielle Darieux şi Zsa Zsa Gabor – ca să numim doar cîteva. Ca şi amicul său Ramfis, Porfirio a murit într-un accident de maşină, în 1965, atunci cînd Ferrari-ul lui, cel de doisprezece cilindri, a derapat ieşind de pe şosea în Bois de Boulogne. (E greu să subliniem îndeajuns rolul pe care îl joacă maşinile în povestea noastră.)

Toți ceilalți băieți de vîrsta lui evitau fetele de parcă ar fi fost vreo variantă nereușită a Căpitanului Trips. Nu și Oscar. Micuțului îi plăceau femeile, avea „iubite" cu duiumul. (Era un puști îndesat, cu tendințe de îngrășare, dar mama sa îl purta ferchezuit în ceea ce privea tunsorile și hainele și, înainte ca proporțiile capului său să se schimbe, avusese niște ochi drăgălași și scînteietori și niște obrăjori foarte drăguți, vizibili în toate fotografiile sale.) Fetele – prietenele surorii sale, Lola, prietenele mamei sale, chiar și vecina lor, Mari Colón, o funcționară la poștă de vreo treizeci și ceva de ani care-și dădea cu ruj pe buze și umbla de parcă avea un clopot în loc de cur – toate se îndrăgosteau de-a binelea de el. Ese muchacho está bueno! (Îi dăuna oare faptul că era sincer și, în mod evident, lipsit de atenție? Nicidecum!) În RD, vara, în timpul vizitelor făcute la locuința familiei sale din Baní, se purta cel mai urît, stînd mereu în fața casei lui Nena Inca și strigîndu-le femeilor care treceau pe acolo – Tú eres guapa! Tú eres guapa! – pînă cînd un adventist de ziua a șaptea s-a plîns bunicii sale, iar aceasta a pus capăt paradei de frumusețe cît ai zice pește. Muchacho del diablo! Aici nu sîntem la cabaret!

Era cu adevărat o Epocă de Aur pentru Oscar, una care a atins apogeul în toamna celui de-al șaptelea an al său, atunci cînd avea două iubite micuțe în același timp, primul și singurul lui ménage à trois. Cu Maritza Chacón și Olga Polanco.

Maritza era prietena Lolei. Cu părul lung, cumințică și atît de drăguță încît ar fi putut juca rolul tinerei Dejah Thoris. Olga, pe de altă parte, nu era prietenă a familiei. Locuia în casa de la capătul străzii, pe care mama lui n-o vedea deloc cu ochi buni, pentru că era plină de puertoricani care trîndăveau tot timpul pe verandă, bînd bere. (Ce, n-ar fi putut face asta în Cuamo? zicea supărată mama lui Oscar.) Olga avea vreo nouăzeci de veri, care păreau toți să poarte numele de Hector,

Luis sau Wanda. Și din moment ce mama ei era una maldita borracha (ca s-o citățm pe mama lui Oscar), Olga mirosea a cur în unele zile, lucru pentru care copiii începuseră s-o strige doamna Pișolcea.

Doamna Pișolcea sau nu, lui Oscar îi plăcea că era tăcută, că îl lăsa s-o trîntească la pămînt și să se lupte cu ea, că era interesată de figurinele lui din *Star Trek*. Maritza era pur și simplu frumoasă, în cazul ei nu mai avea nimeni nevoie de motive, și era întotdeauna prin preajmă – și numai o sclipire de geniu l-a convins să-și încerce norocul cu amîndouă deodată. La început s-a prefăcut că era eroul lui preferat, Shazam, cel care voia să-și dea întîlnire cu ele. Dar după ce ele au fost de acord, a renunțat la orice închipuire. Nu era Shazam – era Oscar.

Acelea erau niște vremuri mai nevinovate, așa că relația lor se rezuma la a sta aproape unul de celălalt în stația de autobuz, la ținutul de mînă pe ascuns și la două sărutări foarte serioase pe obraji, mai întîi Maritza, apoi Olga, la adăpostul unor tufișuri ca să nu poată fi văzuți din stradă. (Ia uitați-vă la micul macho, spuneau prietenele mamei lui. Que hombre.)

Trioul a durat doar o singură și minunată săptămînă. Într-o zi după ore, Maritza l-a prins pe Oscar într-un colț în spatele leagănelor și i-a spus pe șleau: ori ea, ori *eu*! Oscar a ținut-o de mînă pe Maritza și i-a vorbit serios și pe îndelete despre dragostea lui pentru ea și i-a amintit că fuseseră de acord să o *împartă*, dar Maritza nu voia să accepte nimic din toate astea. Avea trei surori mai mari, știa tot ce trebuia să știe despre ce însemna să *împartă*. Să nu mai vorbești cu mine pînă n-o termini cu ea! Maritza, cea cu piele de ciocolată și ochi mici, degaja deja energia Ogún cu care îi va toca pe ceilalți pentru tot restul vieții ei. Oscar a plecat acasă abătut, la desenele lui animate din epoca predul-cegăriei coreene – la *Herculoizi* și *Fantoma spațială*. Ce ți s-a întîmplat? l-a întrebat mama lui. Aceasta se

pregătea să meargă la a doua slujbă, iar eczema de pe mîinile ei arăta ca o mîncare grețoasă care s-a stricat. Atunci cînd Oscar a început să scîncească: Fetele!, mami León aproape a explodat. Tú ta llorando por una muchacha? L-a ridicat pe Oscar în picioare, trăgîndu-l de urechi.

Mami, oprește-te, a strigat sora lui, gata!

L-a aruncat la podea. Dale un galletazo, a gîfîit ea, și apoi vezi dacă puta aia mică te respectă.

Dacă ar fi fost un alt fel de negru, poate ar fi luat în considerare el galletazo. Nu era doar din cauză că nu avea nici un fel de tată care să-l învețe șmecheriile bărbătești, ci pur și simplu îi lipseau orice înclinații agresive și marțiale. (Spre deosebire de sora lui, care se bătea cu băieți și cu cete întregi de fete morena cărora le displăceau nasul ei subțire și părul drept.) Spiritul combativ al lui Oscar era zero; chiar și Olga cu brațele ei ca niște scobitori l-ar fi putut snopi în bătaie ca pe-un prost. Agresivitatea și intimidarea ieșeau din discuție. Așa că s-a tot gîndit. Nu i-a luat mult pînă să se hotărască. La urma urmei Maritza era frumoasă, iar Olga nu; Olga mirosea uneori a pișat, iar Maritza nu. Maritza era primită la ei acasă, iar Olga nu. (O puertoricană aici? pufnea mama lui, Jamăs!) Logica lui se apropia de matematica da/nu a insectelor, ca a oricărui negrotei pe care atît îl duce capul. S-a despărțit de Olga în ziua următoare, pe terenul de joacă, cu Maritza alături de el – și Olga, vai, cît a mai plîns! Tremurînd ca o cîrpă în hainele ei ponosite și pantofii care erau cu patru numere mai mari! Cu mucii curgîndu-i șiroaie și tot restul!

În anii care au urmat, după ce el și Olga se transformaseră amîndoi în niște monștri supraponderali, Oscar nu-și putea înăbuși uneori sentimentul de vinovăție atunci cînd o vedea trecînd strada în fugă sau privind în gol lîngă stația de autobuz pentru New York, nu putea să nu se întrebe în ce măsură despărțirea lui

rece contribuise la starea ei jalnică de acum. (Despărțirea de ea, își amintea el, nu-l făcuse să simtă nimic; n-a fost mișcat nici măcar atunci cînd ea începuse să plîngă. I-a spus doar: Nu fi copil!)

Ceea ce *chiar* l-a durut, totuși, a fost cînd Maritza l-a părăsit pe *el*. În lunea de după ce-o trimisese pe Olga la toți dracii, a ajuns în stația de autobuz cu mult îndrăgita lui cutie pentru pachețelul de prînz, ilustrată cu *Planeta maimuțelor*, ca să descopere că frumoasa Maritza se ținea de mînă cu Nelson Pardo cel urît ca moartea. Nelson Pardo cel care arăta întocmai precum Chaka din *Tărîmul celor pierduți*! Nelson Pardo cel care era atît de prost încît credea că luna este o pată pe care Dumnezeu uitase s-o curețe. (Și la care va și ajunge, nu peste mult timp, i-a asigurat el pe toți cei din clasa lui.) Nelson Pardo cel care urma să devină expertul în inginerie al cartierului înainte de a se înrola în Marină și de a-și pierde opt degete de la picioare în Primul Război din Golf. La început, Oscar a crezut că era o greșeală; îi intra soarele în ochi, nu dormise de ajuns cu o noapte înainte. Stătea lîngă ei și își admira cutia pentru prînz – cît de realist și diabolic arăta Dr. Zaius. Dar Maritza nici măcar nu voia să-i *zîmbească*! Se prefăcea că el nu era acolo. Ar trebui să ne căsătorim, i-a spus ea lui Nelson, iar Nelson a rînjit prostește, uitîndu-se în susul străzii ca să vadă dacă nu vine autobuzul. Oscar era prea rănit ca să mai scoată vreo vorbă; s-a așezat pe bordură, simțind ceva copleșitor cum i se umflă în piept, băgîndu-l în toți sperieții, și înainte să-și dea seama, plîngea; atunci cînd sora lui, Lola, a venit la el să-l întrebe ce se întîmplase, n-a făcut decît să clatine din cap. Uitați-vă la mariconcito, rîdea cineva batjocoritor. Altcineva i-a lovit cu piciorul mult iubita lui cutie pentru pachetul de prînz și i-a zgîriat-o chiar de-a lungul feței Generalului Urko. Cînd s-a urcat în autobuz, încă plîngînd, șoferul, un fost dependent de PCP recuperat, persoană notorie, i-a spus: Doamne ferește, da' nu fi așa *copil*, ce dracu'!

Cum o afectase despărțirea pe Olga ? Ceea ce întreba el cu adevărat era : *Cum îl afectase despărțirea pe Oscar ?*

Lui Oscar i se părea că din momentul în care îl părăsise Maritza – hocus-pocus ! – viața lui începuse să se ducă de rîpă. În următorii cîțiva ani s-a îngrășat din ce în ce mai mult. Prima parte a adolescenței, mai ales, l-a lovit în plin, boțindu-i fața în ceva ce n-ai fi putut numi drăguț, umplîndu-i pielea de coșuri, făcîndu-l conștient de sine ; iar pasiunea lui – față de genurile de literatură SF – la care nimeni nu zicea nici pîs înainte, devenise deodată sinonimă cu a fi un ratat cu R mare. Nici în ruptul capului nu-și putea face prieteni, era prea nătîng, prea timid și (dacă e să-i credem pe puștii din cartier) prea *ciudat* (avea obiceiul de a folosi cuvinte pompoase, pe care le memorase doar cu o zi înainte). Nu se mai apropia nicicum de fete pentru că, în cel mai bun caz, acestea îl ignorau – în cel mai rău caz, țipau și-l numeau gordo asqueroso ! A uitat să danseze perrito, a uitat mîndria pe care o simțea atunci cînd femeile din familie îl numiseră hombre. Și mult, *mult* timp n-a mai sărutat nici o fată. Era ca și cînd aproape tot talentul pe care-l avusese la capitolul fete dispăruse în acea săptămînă blestemată.

Asta nu însemna că „iubitele" lui o duceau mult mai bine. Se părea că acea Karma proastă, lipsită de iubire, care îl lovise pe Oscar le lovise și pe ele. Pînă în clasa a șaptea, Olga devenise imensă și înfricoșătoare, din cauza vreunei gene de trol ascunse pe undeva prin ființa ei, începuse să bea Bacardi direct din sticlă și a fost în cele din urmă retrasă de la școală pentru că avea obiceiul să strige *NATAS !* în mijlocul casei. Chiar și sînii ei, cînd în fine i-au apărut, erau fleșcăiți și înspăimîntători. Odată, în autobuz, Olga îl numise pe Oscar *mîncător de prăjituri*, și el aproape că-i răspunsese „Uite cine vorbește, puerca !", dar i-a fost teamă de ea, nu cumva să se dea înapoi și să-l strivească ; popularitatea lui, deja muribundă, n-ar fi putut supraviețui

unei astfel de paliza, l-ar fi așezat laolaltă cu puștii handicapați și cu Joe Locorotundo, cel care era faimos pentru că se masturba în public.

Și frumoasa Maritza Chacón? Ipotenuza triunghiului nostru, ce se alesese de ea? Ei bine, înainte să poți rosti: *O, Atotputernică Isis*, Maritza se transformase în cea mai zburdalnică guapa din Paterson, una dintre Reginele Noului Peru. Pentru că au rămas vecini, Oscar o vedea tot timpul; era o Mary Jane de ghetou, cu părul negru și bogat ca norii de furtună, probabil singura fată peruană de pe planetă cu un pelo mai creț decît al surorii lui (nu auzise de afro-peruani încă sau de vreun oraș numit Chincha), cu un trup destul de frumos încît să-i facă pe bătrîni să-și uite neputințele și, începînd din clasa a șasea, se întîlnea cu bărbați de două sau de trei ori mai în vîrstă decît ea. (Poate că Maritza nu se pricepea la prea multe – nici la sport, nici la școală, nici la muncă – dar se pricepea la bărbați.) Asta însemna oare că scăpase de blestem – că era mai fericită decît Oscar și Olga? Nu s-ar fi zis. Din cîte putea Oscar să vadă, Maritza era o fată căreia părea să-i facă plăcere să fie pălmuită de iubiții ei. Asta pentru că i se întîmpla *tot timpul*. Dacă un băiat m-ar lovi *pe mine*, spunea Lola înțepată, i-aș sări în *cap*.

S-o fi văzut pe Maritza: împărțind săruturi franțuzești în fața casei sale, intrînd sau ieșind din mașina vreunui bădăran, trîntită pe trotuar. Oscar avea să urmărească săruturile franțuzești, intratul și ieșitul, trîntitul, pe tot parcursul adolescenței sale lipsite de veselie, lipsite de sex. Ce altceva putea face? Fereastra dormitorului lui dădea spre intrarea casei ei, așa că o urmărea întotdeauna în timp ce-și picta miniaturile *Dungeons and Dragons* sau citea ultima apariție Stephen King. Singurele lucruri care s-au schimbat în acei ani au fost modelele de mașini, dimensiunea curului Maritzei și genul de muzică ce năvălea urlînd din boxele mașinilor. Mai întîi freestyle, apoi epoca hip-hop-ului Ill Will

și, chiar spre sfîrșit, doar pentru puțin timp, Héctor Lavoe și băieții.

Îi zicea bună aproape în fiecare zi, cu totul fals și prefăcîndu-se fericit, iar ea îi răspundea bună, indiferentă, dar asta era tot. Nu-și imagina că ea își mai amintea sărutul lor – pe care el bineînțeles că nu-l putea uita.

INFERNUL IMBECIL

Liceul era Don Bosco Tech – și din moment ce Don Bosco Tech era o școală de băieți catolică, urbană, înțesată pînă la refuz cu vreo cîteva sute de adolescenți hiperactivi și nesiguri, bineînțeles, pentru un tocilar gras, atras de lecturile SF, așa cum era Oscar, se transformase într-o nesfîrșită sursă de neliniște. Pentru Oscar, liceul era echivalentul unui spectacol medieval, ca și cînd ai fi fost pus pe butuci și forțat să înduri loviturile cu pietre și furia dezlănțuită a unei gloate de idioți nebuni, o experiență în urma căreia era de presupus că ar fi trebuit să devină o persoană mai bună, dar, în realitate, nu se întîmpla deloc așa – și dacă existau anumite învățăminte care trebuiau să fie culese din chinul acelor ani, Oscar nu și-a dat cu adevărat seama niciodată care anume erau acelea. Intra în școală în fiecare zi ca un puști tocilar, gras și singuratic, cum era, și nu se putea gîndi decît la ziua dezrobirii, cînd urma să fie eliberat din oroarea aceea fără sfîrșit. Hei, Oscar, au și poponari pe Marte? Hei, Kazoo, ia aminte la *asta*. Prima dată cînd a auzit termenul de *infern imbecil* a știut exact unde anume era localizat și cine îi erau locuitorii.

Ca elev în al doilea an de liceu, Oscar s-a trezit cîntărind cît o matahală de 122 de kile (130 atunci cînd era deprimat, și asta se întîmpla des) și devenise limpede pentru oricine, în special pentru cei din familie, că

ajunsese el parigüayo[5] al cartierului. Nu avea nici una din Măreţele Puteri ale masculului tipic dominican, nu ar fi putut agăţa o fată nici dacă viaţa i-ar fi depins de asta. Nu putea, nici să-l fi omorît, să facă sport sau să joace domino, era complet necoordonat, arunca mingea ca o fată. Nu avea nici o aplecare spre muzică, afaceri sau dans, nici energie, nici zvîc, nici mii de parai. Şi cel mai groaznic lucru: nici înfăţişare ca lumea. Îşi purta părul semicîrlionţat în stil afro-puertorican, afişa nişte ochelari enormi, de sectorist – dispozitivele lui „antifete", după cum îi numeau Al şi Miggs, singurii lui prieteni –, etala cu ostentaţie o umbră neatrăgătoare de mustaţă deasupra buzei de sus şi mai avea o pereche de ochi apropiaţi, care-l făceau oarecum să pară retardat.

---

5. Peioratívul *parigüayo,* iar aici Privitorii sînt de acord, este o formă derivată din neologismul englez „privitor al petrecerii". Cuvîntul a intrat în uzul comun în timpul Primei Ocupaţii Americane a RD, care a durat din 1916 pînă în 1924. (N-aţi ştiut că am fost ocupaţi de două ori în secolul XX? Nu disperaţi, atunci cînd veţi avea copii, nici aceştia nu vor şti că SUA a ocupat Irakul.) În timpul Primei Ocupaţii se spunea că membri ai Forţelor Americane de Ocupaţie mergeau adesea la petreceri dominicane, dar în loc să se distreze şi ei, Străinii stăteau pur şi simplu la marginea ringului de dans şi *priveau.* Ceea ce, desigur, trebuie să fi părut cel mai aiurea lucru de pe lume. Cine merge la o petrecere ca să *privească*? De atunci încolo cei din Marină au rămas parigüayos – un cuvînt care în vocabularul contemporan descrie o persoană care stă pe margine şi priveşte în timp ce alţii iau toate fetele. Puştiul care nu dansează, care nu agaţă nimic, care-i lasă pe oameni să-şi bată joc de el – acela este un parigüayo. Dacă aţi căuta în Dicţionarul Lucrurilor Dominicane, explicaţia pentru *parigüayo* ar include şi o sculptură în lemn reprezentîndu-l pe Oscar. Este o poreclă care-l va bîntui tot restul vieţii şi care-l va conduce la un alt Privitor, cel care luminează cu lampa Partea Albastră a Lunii.

Ochii lui Mingus. (O comparație pe care-o făcuse el însuși într-o zi cînd căuta prin colecția de discuri a mamei sale; ea era singura dominicană de modă veche de care să fi auzit că ieșise pe vremuri cu un moreno, asta pînă cînd tatăl lui Oscar pusese capăt acelui capitol aparte al Partidului Africanilor din Lumea Întreagă.) Ai aceiași ochi ca ai bunicului tău, îi spusese Nena Inca într-una din vizitele sale în RD, ceea ce ar fi trebuit să fie o ușurare – cui nu-i place să semene cu un strămoș de-al său? –, doar că acest strămoș anume își sfîrșise zilele în închisoare.

Oscar fusese întotdeauna un tocilar necopt – genul de puști care citea Tom Swift, căruia îi plăceau revistele de benzi desenate și care se uita la *Ultraman* –, dar pînă la vremea liceului, preferința sa pentru genul SF devenise absolută. Atunci cînd noi, ceilalți, învățam să batem mingea la perete și să facem aruncări la baseball, să conducem mașinile fraților noștri mai mari și să șparlim chiștoace de sub nasul părinților noștri, el se înfrupta dintr-un șuvoi continuu de Lovecraft, Wells, Burroughs, Howard, Alexander, Herbert, Asimov, Bova și Heinlein și chiar și din babacii care începeau deja să cadă-n uitare – E. E. „Doc" Smith, Stapledon și tipul care a scris toate cărțile cu Don Savage – trecînd flămînd de la o carte la alta, de la un autor la altul, de la o epocă la alta. (Avea noroc că bibliotecile din Paterson erau atît de slab dotate încît mai păstrau încă în circulație multe din tembelismele generației trecute.) Nu l-ai fi putut desprinde de nici un film, show de televiziune sau desen animat cu monștri, nave spațiale, mutanți, dispozitive sau destine distrugătoare, magie sau ticăloși malefici. Doar în aceste direcții Oscar dădea dovadă de geniul pe care bunica sa insista să-l considere parte a patrimoniului de familie. Putea să scrie în limba elfilor, putea să vorbească în graiul Chakobsa, putea face diferența între un Slan, un Dorsai și un Lensman cu ajutorul unor amănunte precise, știa mai multe despre

Universul Miraculos decît Stan Lee și era un fan împătimit al jocurilor cu eroi. (Dacă ar fi fost bun și la jocurile pe calculator, atunci ar mai fi marcat niște puncte, dar în ciuda faptului că deținea un Atari și un Intellivision, nu avea reflexele necesare pentru asta.) Probabil dacă ar fi fost și el în stare, ca mine, să-și ascundă ciudățeniile, ar fi îndurat mai ușor toate rahaturile, dar nu a putut. Tipul își purta idiotenia așa cum un Jedi își purta sabia de lumină sau o Lensman, lentilele. N-ar fi putut trece drept Normal nici dac-ar fi vrut.[6]

---

6. De unde a apărut această dragoste nemăsurată pentru genul acesta literar, nimeni nu pare să știe. Ar fi putut să fie o consecință a faptului că era din Antile (cine să fie mai SF decît noi?) sau că trăise în RD în primii ani ai vieții sale și apoi fusese smuls de acolo și mutat brusc în New Jersey – un singur cartonaș verde permitea trecerea nu numai între lumi (din a Treia într-a Întîia), dar și între secole (de la lipsa aproape totală de televizor sau electricitate pînă la abundența ambelor). După o trecere ca asta, cred că doar scenariile cele mai fanteziste ar mai fi putut să fie satisfăcătoare. Poate se-ntîmpla așa pentru că în RD îl urmărise prea mult pe *Omul Păianjen*, fusese dus la prea multe filme kung fu, Run Run Shaw, ascultase prea multe din poveștile de groază spuse de abuela despre el Cuco și la Ciguapa? Poate era din cauza primului bibliotecar din SUA care-i inspirase pasiunea pentru citit, fiorul pe care l-a simțit atunci cînd a atins prima lui carte cu Danny Dunn? Poate că era doar din cauza acelui zeitgeist (nu au fost oare anii '70 începutul Erei Tocilarilor?) sau a faptului că cea mai mare parte a copilăriei sale nu a avut absolut nici un prieten? Sau exista vreo cauză mai adîncă, ceva ancestral?

Cine știe?

Cel mai clar e că lectura/pasiunea (în lipsa altui termen mai bun) l-a ajutat să treacă peste zilele zbuciumate ale tinereții lui, dar l-a făcut și să sară în ochi pe străzile rău famate din Paterson, chiar mai mult decît sărea el,

Oscar era un introvertit social care tremura de frică în timpul orei de sport, urmărea emisiuni imbecile ca *Doctor Who* și *Blake's 7*, putea face diferența între un luptător Veritech și un rătăcitor Zentraedi și folosea o mulțime de cuvinte idioate, sforăitoare, precum *perpetuu* și *ubicuu* atunci cînd vorbea cu negroteii care de-abia reușeau să termine liceul. Era unul dintre acei tocilari

---

în mod natural. Victimizat de către ceilalți băieți – lovituri, ghionturi și îmbrînceli, ochelari sparți și cărți noi-nouțe procurate de la Scolastic, la prețul de cincizeci de cenți fiecare, rupte în jumătate în fața ochilor lui. Îți plac cărțile? Acum ai două! Ha-ha! Din păcate, nimeni nu-i mai despotic decît cel oprimat. Chiar și propria lui mamă îi găsea preocupările țăcănite. Du-te afară și joacă-te! îl îndemna ea cel puțin o dată pe zi. Pórtate como un muchacho normal.

(Doar sora lui, și ea cititoare, îl susținea. Îi aducea cărți de la școala ei, care avea o bibliotecă mai bună.)

Chiar vreți să știți cum e să te simți ca X-Man? Întocmai precum un băiat de culoare deștept și studios într-un ghetou american contemporan. Mamma mia! Ca și cum ai avea aripi de liliac sau o pereche de tentacule crescute din piept.

Pa' 'fuera! tuna mama sa. Și el ieșea pe-afară ca un băiat condamnat să petreacă vreo cîteva ore chinuit de ceilalți băieți. Te rog, vreau să rămîn, își ruga mama, dar ea-l împingea afară. Doar n-oi fi femeie ca să stai în casă. O oră, două, pînă cînd, într-un sfîrșit, se putea strecura înăuntru neobservat, ascunzîndu-se în debaraua de la etaj, unde citea la geana de lumină care pătrundea subțire prin ușa abia crăpată. În cele din urmă, mama sa îl scotea afară: Ce mama dracului, in carajo, se-ntîmplă cu tine? (Și deja începuse să scrie pe petice de hîrtie, în caietele de compuneri, pe dosul palmelor, nimic serios deocamdată, doar imitații șchioape ale poveștilor lui preferate, nici un semn cum că aceste pastișe pe jumătate tîmpite urmau să reprezinte Destinul său.)

care se ascundeau tot timpul în bibliotecă, care îl adora pe Tolkien și mai tîrziu romanele lui Margaret Weis și Tracy Hickman (personajul lui preferat era, bineînțeles, Raistlin) și care, pe măsură ce se scurgeau anii '80, a căpătat o obsesie legată de Sfîrșitul Lumii. (Nu exista film, carte sau joc apocaliptic pe care el să nu le fi văzut, citit sau jucat – Wyndham, Christopher și Lumea Gamma erau preferatele sale absolute.) V-ați făcut o impresie. Adolescența lui tocilară făcea ca orice umbră de șansă la o dragoste tinerească să se evapore. Toți ceilalți treceau prin spaima și bucuria primelor pasiuni, a primelor întîlniri, a primelor sărutări, în timp ce Oscar ședea în spatele clasei, în spatele ecranului DM-ului său și-și privea adolescența trecînd pe lîngă el. E naspa să fii lipsit de adolescență, cam cum ar fi să fii închis într-un dulap pe Venus, în clipa cînd soarele răsare pentru prima dată într-o sută de ani. Ar fi fost o chestie dacă, asemenea tocilarilor între care am crescut eu, nu l-ar fi interesat fetele, dar vai, el continua să fie un enamorao pătimaș care se îndrăgostea ușor și profund. Avea iubiri secrete prin tot orașul, genul de fete corpolente, cu păr creț, care n-ar fi refuzat un ratat ca el, dar la care el nu înceta să tot viseze. Afecțiunea lui – acea masă gravitațională de dragoste, teamă, dor, dorință și poftă trupească pe care o îndrepta asupra oricărei fete din împrejurimi indiferent de înfățișare, vîrstă sau disponibilitate – îi frîngea inima în fiecare zi. În ciuda faptului că el o considera o forță imensă și dezlănțuită, era de fapt mai degrabă fantomatică, pentru că nici o fată nu părea s-o observe vreodată cu adevărat. Din cînd în cînd li se mai întîmpla să tresară sau să-și încrucișeze brațele atunci cînd trecea el prin preajmă, dar cam asta era tot. Plîngea adesea din dragoste pentru vreo fată. Plîngea în baie, acolo unde nimeni nu-l putea auzi.

Oriunde altundeva succesul lui la femei, de trei ori nul, n-ar fi stîrnit comentarii, dar noi vorbim despre

un puști dominican, dintr-o familie dominicană: se presupunea că tipul trebuia să aibă Nivelul Atomic G, că trebuia să agațe tipele cu mîinile-amîndouă. Toată lumea observase lipsa lui de succes și pentru că erau dominicani, toată lumea vorbea despre asta. Su tío Rudolfo (doar de curînd eliberat din ultima și definitiva sa confruntare cu Justiția și care locuia acum în casa lor de pe Strada Principală) era în mod special generos cu sfaturile. Ascultă, palomo: trebuie să pui gheara pe o muchacha y metéselo. Asta va rezolva *totul*. Începe cu o fea. Coje acea fea y metéselo! Tío Rudolfo avea patru copii cu trei femei diferite, așa că negroteiul era, fără îndoială, expertul în metéselo, un rezident al familiei.

Singurul comentariu al mamei lui? Să-ți faci griji în privința notelor. Iar în momente mai introspective: măcar bucură-te că nu ai avut norocul meu, hijo.

Ce noroc? pufnea su tío.

Exact, spunea ea.

Prietenii lui, Al și Miggs? Știi, omule, ești cam prea gras.

Su abuela, La Inca? Hijo, ești cel mai buenmoso bărbat pe care-l știu!

Lola, sora lui Oscar, era mult mai practică. Acum că anii ei zurlii se sfîrșiseră – și care fată dominicană nu trece prin așa ceva? – se transformase într-una din acele dominicane dure din Jersey, o alergătoare de cursă lungă care-și conducea propria mașină, avea carnetul ei de cecuri, îi numea pe bărbați tîrfe și ar fi mîncat și rahat în fața ta fără nici o urmă de vergüenza. Cînd era în clasa a patra fusese molestată de o cunoștință mai veche, iar acest lucru era ceva bine-cunoscut în familie (și, prin extensie, într-o parte considerabilă din Paterson, Union City și Teaneck), și faptul că supraviețuise acelui urikán de durere, judecăți și bochinche o făcuse mai tare decît diamantul. De curînd își tăiase părul scurt – scoțînd-o din nou din sărite pe mama ei –, în parte, cred eu, pentru că atunci cînd fusese mică, familia

i-l lăsase să-i crească pînă mai jos de fund, un motiv de mîndrie, ceea ce sînt sigur că atacatorul ei observase și admirase.

Oscar, îl avertiza Lola în mod repetat, o să mori virgin dacă nu începi să te *schimbi*.

Crezi că eu nu știu asta? Încă cinci ani tot așa și pun pariu cu tine că cineva o să încerce să dea numele meu unei biserici.

Taie-ți părul, renunță la ochelari, fă sport. Și descotorosește-te de revistele alea porno. Sînt grețoase, o supără pe mami și n-o să ai în veci parte de-o întîlnire adevărată de pe urma lor.

Un sfat înțelept pe care în final nu l-a urmat. A încercat de cîteva ori să facă sport, ridicări, abdomene, plimbări de-a lungul străzii dimineața devreme, chestii de felul ăsta, dar observa cum toți ceilalți în afară de el aveau cîte o fată și-l apuca disperarea, cufundîndu-se din nou în mîncare, *Penthouse*-uri, temnițe închipuite și autocompătimire.

Se pare că sînt alergic la perseverență, spunea Oscar, iar Lola îi răspundea: Ha! La *încercat* ești tu alergic.

N-ar fi fost nici pe jumătate atît de rău dacă Paterson și zonele limitrofe ar fi semănat cu Don Bosco sau cu acele romane feministe SF ale anilor '70 pe care le mai citea uneori – o zonă pe de-a-ntregul interzisă tuturor bărbaților. Paterson, totuși, însemna fete așa cum NYC însemna fete, Paterson însemna fete tot așa cum Santo Domingo însemna fete. Paterson avea fete nebune și dacă asta nu era suficient de guapa pentru tine, ei bine, mama ta de nenorocit, n-aveai decît s-o iei spre sud și acolo dădeai de Newark, Elizabeth, Jersey City, Oranges, Union City, West New York, Weehawken, Perth Amboy – o fîșie urbană cunoscută printre negrii de pretutindeni drept Negrapolis. Așa că, de fapt, vedea fete – fete caraibiene, hispanofobe, la tot pasul.

Nu era în siguranță nici măcar în propria casă – prietenele surorii lui făcîndu-și întotdeauna de lucru pe-acolo,

oaspeți permanenți. Atunci cînd erau ele prin preajmă, nu mai avea nevoie de nici o *Penthouse*. Prietenele Lolei nu erau prea deștepte, dar erau frumoase de belea: genul acela de fete latino trăsnet, care nu ieșeau decît cu halterofili moreno sau crai latino cu arme ascunse prin cuibușoarele lor. Făceau parte cu toatele din echipa de volei și erau înalte și bine făcute ca niște mînji, iar atunci cînd ieșeau să alerge arătau așa cum ar fi putut arăta echipa de atletism din raiul teroriștilor. Erau las cigüapas ale ținutului Bergon: la primera era Gladys, cea care se plîngea fără încetare că avea pieptul prea mare, că poate și-ar fi găsit iubiți normali dacă ar fi avut o pereche mai mică de sîni; Marisol, cea care urma să ajungă la MIT și care-l *ura* pe Oscar, dar pe care Oscar o plăcea cel mai mult dintre toate; Leticia, proaspăt debarcată, jumătate haitiană, jumătate dominicană, acel amestec special despre care guvernul dominican jurase că *no existe* și care vorbea cu accentul cel mai pronunțat, o fată atît de bună încît refuza să se culce cu *trei iubiți la rînd*! N-ar fi fost chiar atît de rău dacă puicuțele astea nu l-ar fi tratat pe Oscar ca pe un paznic de harem surdomut, dîndu-i ordine, punîndu-l să alerge în toate părțile ca să le facă lor comisioanele, amuzîndu-se pe seama jocurilor și a înfățișării lui; pentru ca situația asta de căcat să fie și mai urîtă, furnizau cu voioșie, la nesfîrșit, amănunte ale vieții lor sexuale, fără nici o considerație față de el, în timp ce el stătea în bucătărie, agățîndu-se cu disperare de ultimul număr din *Dragon*. Hei, urla el, în caz că aveați dubii, mai există și-o bucată de mascul pe-aici.

Unde? rostea Marisol cu blîndețe. Nu văd nici unul.

Cînd se apucau să vorbească despre cum toți tipii latino păreau să vrea să iasă doar cu fete albe, intervenea și el: *mie* îmi plac fetele hispanice, la care Marisol îi răspundea cu o infinită condescendență. Grozav, Oscar. Singura problemă e că nici o fată hispanică n-ar ieși cu tine.

Lasă-l în pace, spunea Letitia. Eu cred că ești drăguț, Oscar.

Mda, sigur, rîdea Marisol, dîndu-și ochii peste cap. Acum probabil că va scrie o carte despre tine.

Acestea erau furiile lui Oscar, panteonul lui personal, fetele pe care le visa cel mai adesea, pe care le purta în minte atunci cînd și-o freca și care, în cele din urmă, și-au făcut loc în poveștile lui. Visa ba că le salvează de extratereștri, ba că se întorcea în cartier, bogat și vestit – El e! Stephen King dominicanul! – și atunci apărea Marisol, cu cărțile lui în brațe, ca să i-o semneze pe fiecare. Oscar, te rog, însoară-te cu mine. Oscar, amuzat: Regret, Marisol, nu mă-nsor cu tîrfe proaste. (Dar apoi bineînțeles că o făcea.) Pe Maritza încă o mai urmărea de la distanță, convins că într-o bună zi, după ce aruncau cu bombe nucleare (sau izbucnea ciuma, dacă nu erau invadați de Tripozi) și civilizația era ștearsă de pe fața pămîntului, el sfîrșea prin a o salva de o haită de spirite iradiate și împreună porneau la drum de-a lungul unei Americi distruse, în căutarea unui viitor mai bun. În astfel de plăsmuiri apocaliptice, la care visa cu ochii deschiși, el era întotdeauna un fel de Doc Savage plătano, un supergeniu care combina artele marțiale de înaltă clasă cu eficiența ucigătoare a armelor de foc. Nu era prea rău pentru un negru care nu trăsese niciodată nici măcar cu o pușcă cu aer comprimat, nu dăduse nici un pumn și nu avusese un scor mai mare de o mie la testele de admitere SAT.

OSCAR ESTE CURAJOS

Ultimul an de școală îl găsise buhăit, melancolic și, cel mai crud lucru dintre toate, singur, cu toată lipsa aceea de fete din viața lui. Cei doi tovarăși tocilari, Al și Miggs, printr-o răsturnare fantastică a norocului, reușiseră amîndoi în anul acela să facă rost de fete.

Nimic special, rebuturi la drept vorbind, dar totuși fete. Al o întîlnise pe a lui în Menlo Park. Ea se dăduse la *el*, se lăuda el, și atunci cînd l-a informat, după ce, bineînțeles, i-a supt-o, că avea o prietenă *disperată* să cunoască pe cineva, Al îl luase tîrîș pe Miggs de lîngă veșnicul său Atari și ieșiseră la un film, iar restul era, cum se spune, istorie. Pînă la sfîrșitul săptămînii, Miggs își luase și el porția și de-abia atunci a aflat și Oscar toată tărășenia. În timp ce erau cu toții în camera lui, pregătindu-se pentru o altă aventură „care să-ți facă părul măciucă" a Campionilor împotriva Distrugătorilor Aducători de Moarte. (Oscar fusese nevoit să renunțe la faimoasa lui campanie a Epocii de Apoi pentru că nimeni altcineva în afară de el nu mai catadicsea să continue jocul pe ruinele apocaliptice ale unei Americi devastate de viruși.) La început, după ce a aflat de dubla procopseală, Oscar n-a zis prea multe. Doar a învîrtit zarul cu zece fețe pe toate părțile. Apoi a spus: Băi, fraților, chiar ați avut noroc. Îl rodea faptul că nu se gîndiseră să-l includă și pe el în aventurile lor cu fetele; îl ura pe Al pentru că-l chemase pe Miggs și nu pe el și îl ura pe Miggs pentru că făcuse rost de-o fată, punct. Al putea să aibă o iubită – asta i se părea lui Oscar ceva de înțeles; Al (pe numele lui adevărat, Alok) era unul dintre acei indieni înalți și frumușei, care n-ar fi putut să fie niciodată acuzat de nimeni cum că era un tocilar atras de jocurile cu eroi. Ceea ce nu putea pricepe era faptul că Miggs avea o iubită, asta îl uluia și îl îmbolnăvea de gelozie. Oscar îl considerase întotdeauna pe Miggs o ciudățenie chiar mai mare decît el. Plin de coșuri și cu un rîs de retardat, cu niște dinți ai dracului de gri de la niște doctorii pe care i le dăduseră cînd era mic. Așadar, e drăguță iubita ta? l-a întrebat Oscar pe Miggs. Omule, ar trebui s-o vezi, e frumoasă, i-a răspuns el. Țîțe al dracului de mari, a intervenit Al. În ziua aceea, puțina încredere pe care Oscar o avea în oameni a luat forma unei împușcături în cap cu un

SS-N-17. Cînd într-un sfîrşit n-a mai putut suporta, a întrebat jalnic: Şi ce, fetele astea nu mai au şi alte prietene?

Al şi Miggs au schimbat priviri pe deasupra fişelor cu personajele lor. Nu cred, omule.

Şi în clipa aceea, Oscar a aflat ceva despre prietenii lui, ceva ce nu ştiuse niciodată (sau cel puţin nu recunoscuse niciodată faţă de el însuşi). Chiar în clipa aceea a avut o epifanie care a reverberat în eul său cel gras. Şi-a dat seama că prietenilor lui cei rataţi, cititori de cărţi cu benzi desenate, iubitori de jocuri cu personaje, alergici la sport, le era ruşine cu *el*.

Asta i-a zburat pămîntul de sub picioare. A încheiat jocul devreme, Exterminatorii au găsit imediat ascunzătoarea Distrugătorilor. N-a fost ca lumea, mormăia Al. Şi, după ce i-a condus spre ieşire, s-a încuiat în camera lui, a zăcut în pat cîteva ore fără să-şi revină din uimire, apoi s-a ridicat, s-a dezbrăcat în baia pe care nu mai trebuia s-o împartă cu nimeni, pentru că sora lui era la Rutgers, şi s-a examinat în oglindă. Grăsimea! Miile de vergeturi! Diformitatea oribilă a proporţiilor! Arăta de parcă ar fi ieşit dintr-una din benzile desenate ale lui Daniel Clowes. Sau ca puştiul cel gras şi negricios din Palomar al lui Beto Hernández.

Iisuse Hristoase, a şoptit. Sînt un Morlock.

A doua zi la micul dejun a întrebat-o pe mama lui: Sînt urît?

Ea a oftat. Păi, hijo, în mod sigur nu semeni cu mine.

Părinţi dominicani! N-ai cum să nu-i iubeşti.

A petrecut o săptămînă uitîndu-se în oglindă, întorcîndu-se în toate părţile, evaluînd situaţia fără să dea înapoi şi, în cele din urmă, a hotărît să fie ca Roberto Durán: No más. În duminica aceea a mers la dugheana lui Chucho şi l-a pus pe frizer să-i dea jos claia afro-puertoricană. (Un minut, i-a zis partenerul lui Chucho: *Tu eşti* dominican?) Oscar şi-a pierdut apoi mustaţa şi

ochelarii, și-a cumpărat lentile de contact din banii pe care-i făcea la cherestea și a încercat să mai lustruiască un pic ce mai rămăsese din aspectul său dominican, să semene mai mult cu verii săi care blestemau și făceau pe grozavii, fie și numai pentru că începuse să bănuiască faptul că în hipermasculinitatea lor latină s-ar fi putut afla un răspuns. Dar era, într-adevăr, prea dus cu pluta ca să se poată îndrepta cît ai bate din palme. Data următoare cînd l-au văzut Al și Miggs, nu mai mîncase nimic de vreo trei zile la rînd. Miggs a spus: Omule, ce se-ntîmplă cu *tine*?

Schimbări, a rostit Oscar pseudocriptic.

Păi, ce, vrei să apari pe vreo copertă de album acum?

A clătinat solemn din cap. Pornesc într-un ciclu nou al vieții.

Ia ascultați-l pe tip. Deja vorbește de parc-ar fi la facultate.

În vara aceea mama sa i-a trimis pe el și pe sora lui la Santo Domingo, iar de data aceasta Oscar nu s-a mai împotrivit așa cum făcuse pînă de curînd. Asta nu pentru că l-ar fi reținut prea multe în State. A ajuns în Baní cu un teanc de caiete, plănuind să le umple pe toate. Din moment ce nu putea fi un maestru al jocurilor a hotărît să-și încerce talentul ca scriitor adevărat. Călătoria aceasta s-a dovedit a fi un fel de punct de răscruce pentru el. În loc să-l gonească pe-afară, ca să nu-și mai facă atîtea iluzii cu scrisul, cum obișnuia maică-sa, bunica lui, abuela Nena Inca, l-a lăsat în plata Domnului. Îl lăsa să stea în camera din spate atît cît voia el, nu insista pe lîngă el să „iasă în lume". (Întotdeauna fusese excesiv de protectoare față de el și de sora lui. Prea mult ghinion în familia asta, pufnea ea.) Nu dădea drumul la muzică și îi aducea mîncarea exact la aceleași ore, în fiecare zi. Sora lui bîntuia peste tot cu prietenii ei cei grozavi de pe Insulă, tot timpul ieșind din casă în bikini și plecînd spre diferite

zone ale Insulei în călătorii peste noapte, dar el rămînea acasă. Atunci cînd diverși membri ai familiei veneau să-l caute, bunica sa îi alunga cu o singură fluturare imperială a mîinii. Nu vedeți că el muchacho lucrează? Ce face? întrebau verișorii nedumeriți. Este un geniu, asta e, răspundea semeț La Inca. Și acum, gata, váyanse. (Mai tîrziu, cînd s-a gîndit la asta, și-a dat seama că tocmai acești veri l-ar fi putut probabil ajuta să și-o pună și el dacă s-ar fi sinchisit să iasă cu ei. Dar nu poți să regreți viața pe care n-ai trăit-o.) După-amiezile, cînd nu mai putea să scrie nici un cuvînt, se așeza în fața casei împreună cu su abuela și urmărea spectacolul străzii, asculta schimburile aspre de cuvinte între vecini. Într-o seară, spre sfîrșitul vacanței, su abuela i-a făcut o mărturisire: mama ta ar fi putut să fie doctoriță, așa cum a fost și bunicul tău.

Ce s-a întîmplat?

La Inca clătina din cap. Se uita la fotografia ei preferată înfățișînd-o pe mama lui în prima zi de școală, într-o unitate de învățămînt particulară, una din acele fotografii serioase, tipic dominicane. Ce se-ntîmplă întotdeauna. Un maldito hombre.

În vara aceea a scris două cărți despre un tînăr care se lupta cu mutanții la capătul lumii (nimeni nu supraviețuise). Și-a luat grămezi nebunești de notițe, nume de lucruri pe care intenționa mai tîrziu să le adapteze planurilor sale fantastice și fabuloase. (Auzise de blestemul familiei de mii de ori, dar, în mod straniu, nu s-a gîndit că merita să-l introducă în scrierile sale – vreau să zic, la dracu', ce familie latino nu crede că este blestemată?) Atunci cînd a venit vremea ca el și sora lui să se întoarcă în Paterson, aproape că-l apucase tristețea. Aproape. Su abuela și-a așezat mîna pe creștetul lui binecuvîntîndu-l. Cuidate mucho, mi hijo. Să știi că în lumea asta există cineva care te va iubi întotdeauna.

La JFK, unchiul său aproape că nu l-a recunoscut. Grozav, a spus su tío, uitîndu-se pieziș la tenul său, acum arăți a haitian.

După ce s-a întors, a mai ieșit cu Al și Miggs, a mers la film cu ei, au discutat despre Los Frații Hernández, Frank Miller și Alan Moore dar, una peste alta, nu și-au mai recîștigat niciodată prietenia de dinainte de Santo Domingo. Oscar le asculta mesajele lăsate pe robot, dar se împotrivea impulsului de a da o fugă pînă la ei acasă. Nu-i vedea decît o dată, de două ori pe săptămînă. S-a concentrat asupra scrisului. Acelea au fost niște săptămîni al dracului de singuratice, cînd tot ce avea erau doar jocurile sale, cărțile și cuvintele. Deci acum am un pustnic pe post de fiu, se plîngea cu amărăciune maică-sa. Noaptea, neputînd să doarmă, urmărea o mulțime de chestii aiurea la televizor; ajunsese obsedat în special de două filme: *Zardoz* (pe care îl văzuse împreună cu unchiul său înainte ca acesta să fie arestat pentru a doua oară) și *Virus* (filmul japonez despre sfîrșitul lumii cu tipa cea bună din *Romeo și Julieta*). La *Virus* mai ales, nu se putea uita pînă la sfîrșit fără să plîngă, pentru că eroul japonez ajungea la baza instalată la Polul Sud, după ce străbătuse întregul lanț al Anzilor, pornind de la Washington DC, pentru femeia visurilor sale. Lucrez la al cincilea roman al meu, le-a spus băieților cînd aceștia i-au cerut socoteală pentru absențele lui. E *nemaipomenit*.

Vedeți? Ce v-am zis? Domnul Băiat-de-facultate.

În zilele de demult, cînd așa-zișii săi prieteni îl jigneau sau îi tăvăleau încrederea prin noroi, se tîra întotdeauna înapoi la ei și la batjocura lor, din proprie voință, de frică și singurătate, iar ăsta era un lucru pentru care se urîse de cînd se știa; nu și de data aceasta. Dacă în anii de liceu existase un singur moment de care să fie mîndru, cu siguranță, acesta era. Îi vorbise despre asta și surorii lui în timpul următoarei sale vizite. Așa te vreau, i-a spus ea. O! În sfîrșit dovedise că avea coloană vertebrală și, prin urmare, ceva mîndrie și, deși îl durea, îl și făcea să se simtă al dracului de *bine*.

OSCAR E CÎT PE CE

În octombrie, după ce au fost trimise toate cererile de înscriere la facultate (Fairleigh, Dickinson, Montclair, Rutgers, Drew, Glassboro State, William Paterson; mai trimisese o cerere și la NYU, o încercare cu șanse de unu-la-un-milion, iar aceștia l-au respins atît de rapid încît a fost mirat că rahatul acela de răspuns nu îi venise prin Pony Express) și iarna își așeza curul cel palid și nenorocit peste partea de nord a orașului New Jersey, Oscar s-a îndrăgostit de o fată din clasa pregătitoare SAT. Clasa își desfășura activitatea într-unul din acele „Centre de pregătire", aflat nu departe de zona în care locuia, la mai puțin de o milă, așa că mergea pe jos, un fel sănătos de a pierde din greutate, se gîndea el. Nu se așteptase să întîlnească pe nimeni, dar apoi văzuse acea frumusețe în rîndul din spate și simțise cum mintea i-o lua razna. Numele ei era Ana Obregón, o gordita drăguță, guralivă, care-l citea pe Henry Miller în timp ce ar fi trebuit să învețe cum să se lupte cu problemele de logică. Cam la a cincea oră, a observat că ea citea *Sexus*, iar ea și-a dat seama că el observase și aplecîndu-se, i-a arătat un pasaj și el a avut o erecție de mama focului.

Probabil mă crezi ciudată, nu-i așa? a spus ea în timpul unei pauze.

Nu ești ciudată, a zis el. Crede-mă, sînt expertul-șef din stat.

Ana era vorbăreață, avea ochii frumoși ai unei fete caraibiene, antracit adevărat, și genul de siluetă plinuță după care murea orice negru de pe Insulă, un corp despre care știai că ar arăta bine și cu, și fără haine; și nici nu era complexată de greutatea ei; purta pantaloni negri mulați, ca oricare altă fată de pe-acolo, și lenjeria cea mai sexy pe care și-o putea permite și era meticulos de pricepută în ale machiajului, un set complicat de proceduri multiple pentru care Oscar nu și-a

pierdut niciodată fascinația. Era amestecul acela ciudat de fufă și fetiță – chiar înainte de a-i vizita casa, el știa că va găsi acolo o întreagă colecție de animale de pluș, îngrămădite pe pat – și exista ceva în felul neglijent cu care trecea de la o imagine la alta, care l-a convins că ambele erau măști, că mai exista și o a treia Ana, o Ana ascunsă, care hotăra ce mască să-și pună pentru care ocazie anume, dar care altminteri era retrasă și imposibil de descoperit. Se apucase de Miller pentru că fostul ei iubit, Manny, îi dăduse cărțile înainte să se ducă la armată. El avea mereu obiceiul să-i citească pasaje: Asta mă excită *atît* de tare! Ea avea treisprezece ani atunci cînd începuseră să iasă împreună, iar el douăzeci și patru – și era un fost dependent de cocaină, recuperat. Ana vorbea despre aceste lucruri ca și cum n-ar fi avut nici o importanță.

Aveai treisprezece ani și mama ta *ți-a dat voie* să ieși cu un septuagenar?

Părinții mei *îl iubeau* pe Manny, a spus ea. Mama obișnuia mereu să-i pregătească cina.

Asta pare ceva foarte puțin ortodox, a spus el și, mai tîrziu, acasă, a întrebat-o pe sora lui, întoarsă pentru vacanța de iarnă: De dragul discuției, tu ai permite fiicei tale la pubertate să aibă relații cu un bărbat de douăzeci și patru de ani?

L-aș omorî mai întîi.

A fost mirat de cît de ușurat s-a simțit auzind asta.

Lasă-mă să ghicesc: Cunoști pe cineva care face asta?

El a încuviințat din cap. Stă lîngă mine la ora SAT. Cred că este o pasăre rară.

Lola și-a fixat asupra lui irișii de culoarea tigrului. Se întorsese de o săptămînă și era clar că facultatea storcea toată vlaga din ea, albul ochilor ei mari, ca ieșiți dintr-o manga, era injectat cu vase de sînge. Știi, a spus ea într-un final, noi, persoanele de culoare, spunem o mulțime de porcării despre cît ne iubim copiii,

dar nu-i iubim cu adevărat. A oftat. Nu-i iubim, nu-i iubim, nu-i iubim.

El a încercat să-şi aşeze o mînă pe umărul surorii sale, dar ea s-a ferit. Mai bine te-ai duce să ronţăi nişte snacksuri, domnule.

Aşa îl numea ea ori de cîte ori se simţea tandră sau nedreptăţită. Domnule. Mai tîrziu va vrea să-i scrie asta pe piatra de mormînt, dar nimeni n-o va lăsa, nici măcar eu.

O tîmpenie.

AMOR DE PENDEJO

El şi Ana la orele SAT, el şi Ana după aceea, în parcare, el şi Ana la McDonald's, el şi Ana devenind prieteni. În fiecare zi Oscar se aştepta ca ea să-i zică adiós, în fiecare zi ea era tot acolo. Îşi luaseră obiceiul de a vorbi la telefon de cîteva ori pe săptămînă, nimic anume, ţesînd cuvinte pe marginea întîmplărilor de zi cu zi; prima dată l-a sunat ea *pe el*, oferindu-se să-l ia cu maşina pînă la cursul SAT; o săptămînă mai tîrziu a sunat-o el pe ea, aşa, doar de încercare. Îi bătea inima atît de tare că mai avea puţin şi murea, dar, după ce a ridicat receptorul, tot ce-a zis ea a fost: Oscar, ascultă ce porcărie mi-a făcut soră-mea, şi şi-au dat drumul, înălţînd încă unul din zgîrie-norii lor de cuvinte. Cam a cincea oară cînd a sunat, nu se mai aştepta la Măreaţa Despărţire. Ea era singura fată din afara familiei care recunoştea că era la ciclu, care chiar i-a spus, sîngerez ca un *porc*, o mărturisire uluitoare pe care o tot răsucea în minte, convins că însemna ceva, şi cînd se gîndea la felul în care rîdea, ca şi cînd ar fi fost stăpînă pe aerul din jurul ei, inima îi bubuia în piept, precum o rada singuratică. De Ana Obregón, spre deosebire de oricare altă fată din cosmologia lui secretă, chiar se îndrăgostea *pe măsură* ce ajungeau să

se cunoască unul pe celălalt. Pentru că apariția ei în viața lui a fost bruscă, pentru că intrase fără de veste în zona radarului său, nu a avut timp să-și înalțe zidul obișnuit de tîmpenii sau să nutrească cine știe ce speranțe nebunești legate de ea. Poate că era de-a dreptul obosit, după patru ani petrecuți fără să și-o pună deloc, sau poate că în sfîrșit îi venise mintea la cap. În mod incredibil, în loc să se poarte ca un idiot așa cum te-ai fi așteptat, dat fiind crudul adevăr că aceasta era prima fată cu care purtase vreodată o discuție, Oscar a luat totul pas cu pas. Îi vorbea simplu și fără efort și a descoperit că această permanentă autoironie a lui o încînta enorm. Era uimitor cum se înțelegeau ; spunea ceva banal și neinspirat, iar ea zicea : Oscar, ești într-adevăr al dracului de deștept. Atunci cînd ea a spus, *îmi plac* mîinile bărbaților, el și le-a desfăcut pe amîndouă și le-a așezat peste față, într-un gest prefăcut întîmplător : O, *chiar așa* ? A dat-o pe spate cu asta.

Ea nu vorbea niciodată despre ce anume erau ei ; spunea doar : Măi, ce mă bucur că am ajuns să te cunosc.

Iar el spunea : Mă bucur că eu sînt acela care ajunge să te cunoască.

Într-o seară, în timp ce asculta New Order și încerca să mai frunzărească *Arca lui Clay*, sora lui i-a ciocănit la ușă.

Ai un musafir.

Da ?

Îhî. Lola s-a rezemat de cadrul ușii. Își răsese părul pînă la piele, în stil Sinéad, și acum toată lumea, inclusiv mama lor, era convinsă că devenise una lesbiana.

Poate ar trebui să te aranjezi un pic. I-a atins ușor fața. Bărbierește-ți flocii ăia.

Era Ana. Stînd în holul lui, îmbrăcată cu o haină lungă, din piele, cu tenul ei trigueña înroșit de frig, cu fața strălucind de dermatograf, rimel, fond de ten, ruj și farduri.

Frig afară, a spus. Își ținea mănușile într-o mînă, ca pe un buchet boțit.

Bună, a fost tot ce-a putut el să îndruge. O auzea pe sora lui la etaj, ascultînd.

Ce faci? a întrebat Ana.

Păi, mai nimic.

Păi, atunci hai să mergem la un film.

Păi, OK, a spus el.

La etaj, sora lui sărea în pat, țipînd cu voce înăbușită: O întîlnire, o întîlnire, și apoi i-a sărit în spate și aproape erau să se prăbușească de-a dreptul prin fereastra dormitorului.

Deci asta este un fel de întîlnire? a întrebat el în momentul cînd urca în mașina ei.

Ea a zîmbit ușor. Ai putea-o numi astfel.

Ana conducea o Cressida și în loc să meargă la cinematograful de cartier s-a îndreptat spre Amboy Multiplex.

Îmi place locul acesta, a spus ea în timp ce se învîrtea ca să găsească un loc de parcare. Tata obișnuia să ne aducă aici atunci cînd încă mai puteai vedea filmele din mașină. Ai venit vreodată aici pe vremea aceea?

El a clătinat din cap. Deși am auzit că acum se fură multe mașini pe-aici.

Nimeni n-o să fure frumusețea *asta*.

Era atît de greu de crezut ce se întîmpla, încît Oscar chiar nu putea lua lucrurile în serios. Pe toată durata filmului – *Manhunter* – se tot aștepta ca negroteii să sară cu aparate de fotografiat și să strige: Surpriză! Băi, a spus el, încercînd să rămînă pe aceeași lungime de undă cu ea, ce film grozav! Ana a dat din cap; mirosea a parfum, unul pe care el nu-l putea recunoaște, și atunci cînd se apropia de el, căldura trupului ei era *amețitoare*.

Pe drumul către casă Ana s-a plîns de durere de cap și nu și-au vorbit un timp îndelungat. El a încercat să dea drumul la radio, dar ea a spus: Nu, chiar îmi plesnește capul. Vrei să ți-l despic eu? a glumit el. Nu, Oscar. Așa că s-a lăsat pe spate și a privit Hess Building și restul de Woodbridge trecînd prin dreptul lor, într-o

încîlceală de pasaje suspendate. Brusc a devenit conștient de cît de obosit era; emoția care-l tulburase toată seara parcă storsese toată vlaga din el, de nu mai putea să stea nici în fund. Cu cît tăceau mai mult, cu atît devenea mai posac. E doar un film, și-a spus. Nu e ca și cînd ar fi o întîlnire.

Ana părea tristă în mod inexplicabil și își mușca buza de jos, o adevărată bembe, încît i se lipise tot rujul de dinți. Lui i-a trecut prin minte să facă un comentariu legat de asta, dar a hotărît să tacă.

Citești ceva bun?

Nu, a spus ea. Tu?

Citesc *Dune*.

Ea a dat din cap. *Urăsc* cartea aia.

Au ajuns la ieșirea Elizabeth, pentru care New Jersey este *cu adevărat* recunoscut, deșeurile industriale îngrămădindu-se pe ambele părți ale barierei. El începuse să-și țină răsuflarea din pricina mirosurilor oribile, cînd Ana a scos un țipăt care l-a făcut să se izbească de portiera din partea lui. Elizabeth! a strigat ea. Strînge-ți picioarele alea afurisite!

Apoi s-a uitat spre el, și-a dat capul pe spate și a început să rîdă.

Cînd s-a întors acasă, sora lui a zis: Ei?

Ei, ce?

I-ai *tras-o*?

Iisuse, Lola, a spus el, roșind.

Să nu minți.

Nu mă mișc atît de repede. S-a oprit un moment și apoi a oftat. Cu alte cuvinte, nici măcar eșarfa nu i-am scos-o.

Sună cam suspect. Vă cunosc eu pe voi, bărbații dominicani. Și-a ridicat mîinile și și-a îndoit degetele într-o amenințare jucăușă. Son pulpos.

A doua zi, Oscar s-a trezit simțindu-se ca și cînd ar fi fost descătușat din grăsimea sa, ca și cînd ar fi fost curățat de nefericire și, pentru o bună bucată de timp, nu și-a putut aminti de ce se simțea în felul acesta, apoi i-a rostit numele.

Așa că acum, în fiecare săptămînă mergeau fie la un film, fie la mall. Vorbeau. A aflat că fostul ei iubit, Manny, obișnuia s-o bată de-i suna apa-n cap, ceea ce era o problemă, a mărturisit ea, pentru că-i plăcea cînd tipii erau puțin mai duri cu ea în pat; a aflat că tatăl ei murise într-un accident de mașină cînd era mică, în Macorís, și că noul ei tată vitreg nu dădea pe ea nici cît o ceapă degerată, dar că asta nu conta, pentru că odată ce intra la Penn State nici nu-i mai trecea prin cap să se întoarcă acasă. La rîndul lui, el i-a arătat cîteva din scrierile lui și i-a povestit despre momentul cînd a fost lovit de o mașină și dus la spital și despre cum, pe vremuri, su tío obișnuia să-l snopească în bătaie; i-a povestit pînă și de pasiunea pe care o făcuse pentru Maritza Chacón, iar ea a strigat: Maritza Chacón? O știu pe la cuero! O, Dumnezeule, Oscar, cred că pînă și tatăl meu vitreg s-a culcat cu ea!

Oho, s-au apropiat, asta era clar, dar oare s-au sărutat vreodată în mașina ei? Și-a băgat el vreodată mîna pe sub fusta ei? I-a mîngîiat vreodată clitorisul cu degetul mare? Ea s-a lipit oare vreodată de el rostindu-i numele cu o voce guturală? I-a mîngîiat vreodată părul în timp ce ea i-o sugea? Și-au tras-o vreodată?

Bietul Oscar. Fără măcar să-și dea seama căzuse într-unul din acele vîrtejuri gen hai-să-fim-prieteni, nenorocirea tocilarilor de pretutindeni. Aceste relații erau versiunea amoroasă a unei torturi pe butuci – te lași cuprins de ea, suferința e garantată, iar ce obții din asta, în afară de amărăciune și inima frîntă, nimeni nu știe. Poate o oarecare cunoaștere de sine și de femei.

Poate.

În aprilie a primit al doilea set de rezultate de la testul de admitere SAT (1020 conform vechiului sistem) și o săptămînă mai tîrziu a aflat că urma să plece la Rutgers New Brunswick. Ei bine, ai reușit, hijo, i-a

spus mama sa, mai ușurată decît ar fi fost politicos. Am terminat-o cu vînzarea de creioane, a încuviințat el. O să-ți placă, l-a asigurat sora lui. Știu că așa va fi, a zis Oscar. Îmi era dat să merg la facultate. Cît despre Ana, ea se pregătea de drum spre Penn State, era înscrisă în clasa de elită și tot tacîmul. Și acum taică-meu vitreg poate să mă pupe-n fund! Tot în aprilie, fostul ei iubit, Manny, s-a întors din armată – i-a spus Ana într-una din vizitele lor la Yaohan Mall. Apariția lui bruscă și bucuria prilejuită Anei i-au spulberat lui Oscar speranțele pe care le nutrise. S-a întors, a întrebat Oscar, pentru totdeauna? Ana a încuviințat. Se părea că Manny intrase din nou în bucluc, droguri, dar de data asta, insista Ana, i se înscenase totul de către acei trei cocolos, un cuvînt pe care el n-o mai auzise folosindu-l niciodată pînă atunci, așa că și-a închipuit că-l luase de la Manny. Bietul Manny, a spus ea.

Mda, bietul Manny, a bombănit Oscar pentru sine.

Bietul Manny, biata Ana, bietul Oscar. Lucrurile s-au schimbat repede. Mai întîi de toate, Ana nu mai era tot timpul acasă și Oscar s-a trezit lăsîndu-i grămezi de mesaje pe telefon: Sînt Oscar, un urs îmi roade piciorul, te rog, sună-mă; Sînt Oscar, mi se cere un milion de dolari sau am sfeclit-o, te rog, sună-mă; Sînt Oscar, tocmai am reperat un meteorit ciudat și plec să-l investighez. Ea îl suna mereu după cîteva zile și era drăguță, dar totuși! Apoi trei vineri la rînd a anulat întîlnirile, iar el a trebuit să se mulțumească cu varianta redusă de duminică, după slujba de la biserică. Îl lua cu mașina și ieșeau pe Boulevard East, parcau undeva și priveau împreună cerul de dincolo de Manhattan. Nu era vreun ocean sau vreun lanț muntos; era, cel puțin pentru Oscar, mai bine de-atît și le inspira cele mai frumoase conversații.

Tocmai în timpul uneia din acele pălăvrăgeli plăcute, Anei i-a scăpat un: Doamne, uitasem cît de mare e puța lui Manny!

De parcă aveam nevoie să aud asta, s-a răstit el.

Îmi pare rău, a spus ea nesigură. Credeam că putem vorbi despre orice.

Păi, n-ar fi rău dacă ai ține pentru tine enormitatea anatomică a lui Manny.

Așadar nu putem vorbi despre orice?

Nici nu s-a mai obosit să-i răspundă.

Cu Manny și cu *puța lui cea mare* prin preajmă, Oscar s-a întors la visele despre distrugere nucleară, la cum, printr-o întîmplare miraculoasă, el ar afla primul despre atac și, fără de răgaz, fura mașina unchiului său, mergea cu ea pe la magazine să o umple de provizii (poate împușca în drum și vreo cîțiva jefuitori) și apoi o lua și pe Ana. Și Manny? s-ar văita ea. Nu mai e timp! ar insista el, luînd-o din loc, mai împușca alți cîțiva jefuitori (acum ușor preschimbați în mutanți) și apoi se îndreptau spre cuibușorul de nebunii al dragostei lor, unde Ana ceda rapid geniului său responsabil și fizicului său, la vremea aceea, ectomorfic. Uneori, cînd se nimerea să fie în toane bune, o lăsa pe Ana să-l caute și să-l găsească pe Manny – spînzurat de un dispozitiv de iluminat din apartamentul său, cu limba umflată în gură, ca o bășică vișinie, cu pantalonii în jurul gleznelor. Știrea iminentului atac se transmitea la televizor; pe pieptul lui, prins cu un ac, se afla un bilet semianalfabet: *Na-m putut să răzist*. Și apoi Oscar o consola pe Ana cu profunzimea lui laconică: Era prea slab pentru această Dură Lume Nouă.

Așadar are un iubit? l-a întrebat Lola pe neașteptate.

Da, a răspuns el.

Ar trebui să te retragi o vreme.

A ascultat? Bineînțeles că nu. Era disponibil în orice moment, de cîte ori avea ea nevoie să se vaite. Și chiar a avut ocazia – bucuria bucuriilor – să-l întîlnească pe faimosul Manny, lucru la fel de amuzant ca atunci cînd ești strigat poponar la o adunare școlară (ceea ce se întîmplase). (De două ori.) L-a întîlnit în fața casei

Anei. Era tipul de om pătimaș, slăbănog, cu picioare de alergător de maraton și ochi înfocați; atunci cînd și-au dat mîna, Oscar a fost sigur că negroteiul o să-l snopească în bătaie, atît era de ursuz. Manny era muy chel și își răsese capul complet ca să ascundă acest lucru, avea cîte un belciug în fiecare ureche și înfățișarea aceea aspră, arsă de soare și pusă pe harță a unui cotoi bătrîn, chinuindu-se să pară tînăr.

Deci ești prietenul Anei, a spus Manny.

În persoană, a răspuns Oscar cu o voce atît de plină de voioșie inofensivă, încît îi venea să-și tragă singur un glonț.

Oscar este un scriitor minunat, a adăugat Ana. Deși nu ceruse niciodată să citească nimic din ceea ce scrisese el.

Manny a pufnit. Despre ce-ai putea scrie?

Sînt atras de genurile mai speculative. Știa cît de absurd suna asta.

Genurile mai speculative. Manny părea gata să-l facă friptură. Sună al dracului de răsuflat, omule, știi asta?

Oscar a zîmbit, sperînd că un cutremur va spulbera întreg Patersonul.

Sper doar că n-o să-ncerci să-ți ascuți creionul pe fata mea, omule.

Oscar a făcut: Ha-ha. Ana s-a înroșit, a privit în pămînt.

O bucurie.

Cu Manny prin preajmă, avea de-a face cu o față cu totul nouă a Anei. Singurul lor subiect de conversație acum, în puținele ocazii în care se mai vedeau, era Manny și lucrurile groaznice pe care i le făcea. Manny a bătut-o, Manny a lovit-o, Manny i-a zis pizdă grasă, Manny a înșelat-o, era sigură, cu pipița aia cubaneză de la gimnaziu. Deci așa se explică de ce n-am ieșit cu nici o fată la vremea aceea, din cauza lui Manny, glumea Oscar, dar Ana nu rîdea. Nu puteau vorbi zece minute

fără ca Manny să nu-i dea vreun bip, iar ea să trebuiască să-l sune și să-l asigure că nu era cu nimeni altcineva. Și într-o zi a ajuns acasă la Oscar cu o vînătaie pe față și cu bluza ruptă, iar mama lui a zis: Nu vreau probleme pe-aici!

Ce-o să mă fac? întreba ea tot timpul, iar Oscar se trezea întotdeauna îmbrățișînd-o stîngaci și spunîndu-i: Păi, cred că dacă se poartă atît de urît cu tine, ar trebui să te desparți de el, dar ea clătina din cap și spunea: Știu că ar trebui, dar nu pot. Îl *iubesc.*

Iubire. Oscar știa că ar fi trebuit să se eclipseze chiar atunci. Îi plăcea să se amăgească cum că doar un interes rece și antropologic îl ținea pe loc, ca să vadă cum avea să se sfîrșească totul, dar adevărul era că nu se putea desprinde. Era complet și fără scăpare îndrăgostit de Ana. Ceea ce simțise altădată pentru fetele acelea pe care nu le cunoscuse niciodată cu adevărat, nu era nimic în comparație cu el amor pe care-l purta în inimă pentru Ana. Avea atîta densitate, cît o nenorocită de stea pitică și cîteodată era sută la sută sigur că-l va înnebuni de tot. Singurul lucru cu care se putea compara era ceea ce simțea pentru cărțile sale; doar dragostea combinată pe care-o avea pentru tot ce citise și tot ce spera să scrie se apropia de acel sentiment.

Fiecare familie dominicană are poveștile ei despre iubiri nebune, despre negri care împing iubirea prea departe, iar familia lui Oscar nu era cu nimic diferită.

Su abuelo, răposatul, fusese neclintit în legătură cu un anumit lucru sau altul (nici unul specificat) și a ajuns în pușcărie, mai întîi nebun, apoi mort; su abuela, Nena Inca, își pierduse bărbatul la șase luni după ce se căsătoriseră. Se înecase în timpul acelei Semana Santa, iar ea nu s-a mai recăsătorit niciodată, n-a mai atins niciodată un alt bărbat. O să fim în curînd împreună, o auzise spunînd.

Mama ta, îi șoptise odată su tía Rubelka, era o loca cînd venea vorba despre iubire. Aproape a omorît-o.

Și acum se părea că era rîndul lui Oscar. *Bun venit în familie,* i-a spus sora sa într-un vis. *Familia cea adevărată.*

Era evident ce se întîmpla, dar ce putea să facă? Ceea ce simțea nu putea fi negat. Avea probleme cu somnul? Da. Avea probleme cu concentrarea? Da. Încetase oare să mai citească cărțile lui Andre Norton și-și pierduse pînă și interesul față de ultimele numere din *Watchmen,* care erau aruncate haotic? Da. Începuse cumva să împrumute mașina unchiului său pentru a face plimbări lungi pe țărm, parcînd la Sandy Hook, acolo unde mama sa obișnuia să-i ducă înainte de a se îmbolnăvi, pe vremea cînd Oscar nu era prea gras și înainte ca ea să înceteze cu totul a mai merge la plajă? Da. Oare tînăra lui dragoste neîmpărtășită l-a făcut să slăbească? Din păcate, tocmai asta nu s-a întîmplat și nici în ruptul capului nu putea înțelege de ce. Atunci cînd Lola se despărțise de Mănușile de Aur, pierduse aproape zece kilograme. Ce fel de discriminare genetică mai era și asta, pusă la cale de ce fel de Dumnezeu răutăcios?

Au început să se întîmple lucruri miraculoase. O dată a leșinat în timp ce traversa o intersecție și și-a revenit cu o echipă de rugby strînsă în jurul lui. Altă dată, Miggs îl lua peste picior făcînd bîză de aspirațiile lui de a crea jocuri cu personaje – o poveste complicată, compania pentru care Oscar sperase să scrie, Jocuri Fantastice SRL, și care intenționa să folosească unul dintre modulele lui pentru PsiWorld, se închisese de curînd, năruindu-i lui Oscar toate speranțele și visele cum că ar fi fost pe punctul de a deveni următorul Gary Gygax. Păi, a spus Miggs, se pare că *asta* n-a mers, și pentru prima dată de cînd se cunoșteau, Oscar și-a pierdut cumpătul și fără vreun cuvînt, s-a răsucit către Miggs și l-a pocnit atît de tare încît amicului i-au dat balele cu sînge. Iisuse Hristoase, a zis Al. Calmează-te! N-am vrut să fac asta, a zis el neconvingător. A fost un accident. Nemernic împusit, a zis Miggs. Nemernic

împuțit! A ajuns atît de rău încît într-o noapte disperată, după ce-o ascultase pe Ana suspinînd la telefon în legătură cu ultimele rahaturi ale lui Manny, Oscar a zis: Trebuie să merg la biserică acum, și a închis telefonul, s-a dus în camera unchiului său (Rudolf ieșise la barul cu fetițe) și i-a furat acestuia vechiul său Dragoon, din Virginia, atît de faimosul revolver Colt 44, Prima Generație, exterminatorul, mai greu decît ghinionul și de două ori mai urît. I-a vîrît țeava impresionantă în partea din față a pantalonilor și s-a postat în fața casei lui Manny, ca să rămînă acolo aproape toată noaptea. S-a împrietenit de-a binelea cu balustrada de aluminiu. Haide odată, nenorocitule, a spus calm. Am pentru tine o fetiță drăguță, de unsprezece ani. Nu-i păsa că, mai mult ca sigur, urma să fie închis pentru totdeauna sau că negrotei ca el erau violați și în cur *și* în gură la pîrnaie sau că dacă polițiștii îl ridicau și găseau arma, l-ar fi trimis pe su tío la răcoare pentru încălcarea eliberării condiționate. Nu-i păsa de nada în noaptea aceea. În capul său era un zero, un vid perfect. Și-a văzut întregul viitor scriitoricesc perindîndu-i-se într-o clipită prin fața ochilor; scrisese doar un singur roman mai de Doamne-ajută, despre spiritul unui spînzurat australian care bîntuia un grup de prieteni dintr-un orășel, și nu va mai avea ocazia să scrie altceva mai bun – s-a zis cu cariera. Din fericire pentru viitorul literaturii americane, Manny nu s-a întors acasă în noaptea aceea.

Era greu de explicat. Și nu doar pentru că el credea că Ana era singura lui șansă nenorocită de fericire – asta era în mod clar în mintea lui –, mai era și faptul că niciodată în toți cei optsprezece ani jalnici ai vieții sale, nu trăise nimic comparabil cu ceea ce simțise alături de fata aceea. Am așteptat întotdeauna să fiu îndrăgostit, i-a scris el surorii lui. De cîte ori m-am gîndit că *asta n-o să mi se întîmple niciodată.* (Atunci cînd în desenul animat *Robotech Macross*, al doilea în

ordinea preferințelor sale, Rich Hunter s-a cuplat în final cu Lisa, Oscar s-a prăbușit în fața televizorului și a început să plîngă. Să nu-mi zici că l-au împușcat pe președinte, a strigat su tío din camera din spate, unde priza în liniște știți-voi-ce.) E ca și cînd aș fi înghițit o bucată de rai, i-a scris surorii lui într-o scrisoare. Nu-ți poți imagina cum e.

Două zile mai tîrziu a cedat și i-a mărturisit surorii sale toată tărășenia cu arma, iar ea, întoarsă acasă într-o scurtă vizită pentru a-și spăla rufele, a turbat. Au îngenuncheat amîndoi în fața altarului pe care ea îl ridicase în amintirea răposatului lor abuelo și l-a pus să jure pe sufletul nemuritor al mamei lor că nu va mai face niciodată așa ceva, cîte zile va mai avea. Chiar a plîns, atît era de îngrijorată în privința lui.

Trebuie să pui capăt, domnule.

Știu că trebuie, a spus el. Dar nu știu nici măcar dacă sînt aici, înțelegi?

În acea noapte el și sora lui au adormit pe canapea, ea prima. Lola tocmai se despărțise de iubitul ei cam pentru a zecea oară, dar pînă și Oscar, în starea în care era, știa că se vor împăca foarte curînd. Cîndva, înainte de ivirea zorilor, a visat toate iubitele pe care nu le avusese niciodată, rînduri, rînduri, rînduri, rînduri, precum trupurile suplimentare pe care le aveau Oameniimiraculoși, din seria *Miracleman* a lui Alan Moore. *Poți s-o faci*, spuneau ei.

S-a trezit înghețat, cu gîtul uscat.

S-au întîlnit la mallul japonez, Yaohan, de pe Edgewater Road, pe care-l descoperise într-o zi, în timpul uneia din lungile lui plimbări pe fond de plictiseală, și pe care acum îl considera o parte a peisajului lor, ceva despre care să le povestești copiilor. Aici venea ca să-și ia desenele animate și modelele mecha. A cerut pentru amîndoi curry katsu de pui și apoi s-au așezat în marele restaurant cu autoservire, cu vedere spre Manhattan, singurul gaijin din toată regiunea.

Ai sîni frumoși, a spus el ca introducere.

Confuzie, panică. Oscar. Ce-i cu tine?

El a privit afară, pe geam, înspre partea vestică a Manhattanului, a privit afară, ca și cînd ar fi fost un negru profund. Apoi i-a povestit.

N-au fost surprize. Fetei i s-au umezit ochii, și-a așezat o mînă peste mîna lui, i-a scrîșnit scaunul cînd s-a tras mai aproape, avea un firicel galben între dinți. Oscar, a spus ea cu blîndețe, eu *am* un iubit.

L-a condus acasă cu mașina; în fața casei el i-a mulțumit pentru timpul acordat, a intrat înăuntru și s-a întins pe pat.

În iunie a absolvit Don Bosco. Să-i fi văzut la absolvire: mama sa începuse să slăbească (cancerul o va răpune în curînd), Rudolfo drogat ca dracu', doar Lola arăta cum nu se putea mai bine, zîmbitoare, fericită. Ai reușit, domnule. Ai reușit. A auzit în trecere că dintre toți cei din partea lor a orașului P doar el și Olga – săraca Olga cea ratată – nu participaseră la nici un bal. Omule, glumea Miggs, poate ar fi trebuit s-o inviți *pe ea*.

În septembrie a plecat spre Rutgers New Brunswick, mama lui i-a dat o sută de dolari și primul sărut în cinci ani, unchiul său, o cutie de prezervative. Folosește-le pe toate, a spus el, și apoi a adăugat: cu niște fete. A existat euforia inițială de a se trezi singur la facultate, eliberat de toate, de-a binelea, pe cont al dracului de propriu și, odată cu asta, gîndul optimist că aici, printre miile acestea de tineri, va găsi pe cineva ca și el. Asta, vai, nu s-a întîmplat. Puștii cei albi se uitau la pielea lui neagră și la părul afro și îl tratau cu o veselie inumană. Puștii de culoare, atunci cînd îl auzeau vorbind și îl vedeau mișcîndu-și corpul, clătinau din cap. Nu ești dominican. Iar el spunea: Ba da, sînt. Iar și iar. Soy dominicano. Dominicano soy. După un șir de petreceri care nu au dus la nimic altceva în afară de niște amenințări din partea unor băieți albi beți și după zeci

de ore în care nici o fată nu l-a privit, Oscar a simțit cum i se spulberă tot optimismul și, înainte chiar să-și dea seama ce se întîmpla, se îngropase în ceea ce reprezenta varianta universitară a specializării pe care o dobîndise de-a lungul liceului: lipsa de sex. Cele mai fericite momente ale sale erau cele prilejuite de manifestările SF, ca atunci cînd a fost lansat *Akira* (1988). Destul de trist. De două ori pe săptămînă el și sora lui luau cina în cafeneaua de pe Douglass; ea era Femeia Beton din campus și cunoștea pe aproape toată lumea, cu orice fel de pigment, era implicată în orice protest și în orice marș, dar asta nu-i ușura lui situația, în nici un fel. În timpul întîlnirilor ea îi dădea sfaturi, iar el încuviința tăcut și după aceea stătea în stația de autobuz E și se holba la toate fetele drăguțe de la Douglass, întrebîndu-se unde anume greșise în viața sa. Voia să dea vina pe cărți, pe SF, dar nu putea – le iubea prea mult. În ciuda faptului că jurase mai devreme să-și schimbe apucăturile de tocilar, continua să mănînce, continua să nu facă sport, continua să folosească cuvinte pompoase și, după cîteva semestre lipsite de alți prieteni în afară de sora lui, s-a alăturat organizației de pămpălăi rezidenți ai universității, Pasionații de Jocuri RU, care se întîlneau în sălile de clasă de sub Frelinghuysen și se făleau cu o participare exclusiv masculină. Crezuse că la facultate va fi mai bine în privința fetelor, dar în acei primi ani nu a fost.

DOI

Wildwood
1982-1985

Niciodată nu ne dorim schimbările care schimbă totul.

Iată cum începe totul, cu mama care te strigă din baie. Îţi vei aminti cu exactitate ce făceai în acel moment, tot restul vieţii tale : citeai Familia Iepurilă, *iar iepurii şi căprioarele se grăbeau către barcă şi tu nu voiai să te opreşti din citit, cartea trebuia să fie înapoiată fratelui tău a doua zi, dar apoi te-a strigat din nou, mai tare, cu vocea aceea gen hei-nu-glumesc, şi tu ai bombănit iritată „Sí señora".*

Stătea în faţa oglinzii de la dulăpiorul cu medicamente, goală de la brîu în sus, cu sutienul atîrnîndu-i în jurul mijlocului ca pînza ruptă a unei bărci, cu cicatricea de pe spinare la fel de vastă şi de neconsolat ca şi marea. Tu vrei să te întorci la cartea ta, să te prefaci că n-ai auzit-o, dar e prea tîrziu. Ochii ei îi întîlnesc pe ai tăi, aceiaşi ochi mari, fumurii, pe care îi vei avea şi tu în viitor. Ven acá, ţi-a poruncit. Se încruntă la ceva aflat pe unul din sîni. Sînii mamei tale sînt o imensitate. *Una din minunile lumii. Singurii pe care i-ai văzut mai mari sînt cei din revistele cu fete goale sau la doamnele cu adevărat grase. Sînt numărul 35 triplu D, iar areolele sînt la fel de mari ca farfurioarele, negre ca*

smoala şi pe la marginile lor cresc fire de păr impresionante, pe care cîteodată şi le smulge, cîteodată nu. Sînii aceia te-au stingherit mereu şi atunci cînd ieşi cu ea în public eşti tot timpul conştientă de ei. În afară de faţa şi părul ei, sînii sînt lucrul de care este cel mai mîndră. Tatăl tău nu se putea niciodată sătura de ei, se lăuda ea întotdeauna. Dar dat fiind faptul că a părăsit-o după cel de-al treilea an de căsnicie, se pare că în final s-a putut sătura.

Ţi-e teamă de discuţiile cu mama ta. Săpuneli pe aceeaşi temă. Îţi imaginezi că te-a chemat ca să-ţi împuie urechile cu dojeni legate de dieta ta. Mama ta e convinsă că dacă mănînci mai multe plátanos vei dobîndi brusc aceleaşi caracteristici extraordinare proprii celui de-al doilea sex, ca şi ea, dar care în cazul ei ar fi putut face un tren să deraieze. Chiar şi la vîrsta aceea erai aidoma mamei tale. Aveai doisprezece ani şi erai deja la fel de înaltă ca şi ea, o fată cu gît lung şi subţire ca de ibis. Aveai ochii ei cei verzi (deşi mai limpezi) şi părul ei drept, care te făcea să pari mai degrabă hindusă decît dominicană, şi un fund despre care băieţii n-au mai încetat să vorbească încă din clasa a cincea şi a cărui putere de atracţie nici acum nu o înţelegi. Ai şi tenul ei, ceea ce înseamnă că ai pielea închisă la culoare. În afara tuturor acestor asemănări, valurile moştenirii mai au pînă să ajungă la nivelul pieptului. Ai doar cea mai vagă umbră de sîni; din cele mai multe unghiuri eşti plată ca o scîndură şi te gîndeşti că o să-ţi spună să nu mai porţi sutien pentru că îţi sufocă sînii în creştere, împiedicîndu-i să-şi dea drumul. Eşti gata să te cerţi cu ea pe viaţă şi pe moarte, pentru că eşti la fel de posesivă cu sutienul tău aşa cum eşti şi cu tampoanele pe care acum ţi le cumperi singură.

Dar nu, nu spune nici un cuvînt despre mîncatul mai multor plátanos. În loc de asta, îţi ia mîna dreaptă şi ţi-o călăuzeşte. Mama ta e dură în cele mai multe privinţe, dar de data aceasta este blîndă. Nici n-o credeai în stare de asta.

Simți asta? întreabă cu vocea ei aspră, obișnuită.

La început tot ce simți este căldura ei și densitatea cărnii, întocmai precum o pîine care nu s-o oprit niciodată din dospit. Îți împinge degetele în carnea ei. Ești mai aproape decît ai fost vreodată, iar răsuflarea ei este tot ce auzi.

Nu simți?

Se întoarce spre tine. Coño, muchacha, nu te mai uita la mine și pipăie.

Așa că închizi ochii și degetele tale împing adînc și te gîndești la Helen Keller și la cum, atunci cînd erai mică, îți doreai să fii ea, doar că mai cucernică, și apoi deodată, fără de veste, simți ceva. Un nod chiar sub piele, încordat și ascuns ca o conspirație. Și în acel moment, din motive pe care nu le vei înțelege întru totul niciodată, ești copleșită de sentimentul, de premoniția, că ceva în viața ta e pe cale să se schimbe. Capul ți se golește și simți o zvîcnire în sînge, o bătaie, un ritm, o tobă. Lumini orbitoare te străpung ca niște fotoni-torpile, ca niște comete. Nu știi cum sau de ce știi lucrul acesta, dar știi că nu poate fi pus la îndoială. Este înălțător. De cînd te știi ai avut însușiri de bruja; chiar și mama ta te invidiază pentru asta. Hija de Liborio, te-a numit după ce ai extras numerele cîștigătoare ale mătușii tale și ai presupus că Liborio era o rudă. Asta era înainte de Santo Domingo, înainte de a cunoaște Marea Putere a lui Dumnezeu.

Îl simt, spui tu, prea tare. Lo siento.

Și uite-așa, totul se schimbă. Înainte de sfîrșitul iernii, doctorii scot sînul pe care îl pipăiseși, împreună cu nodulul limfatic. Din cauza operațiilor va avea probleme în a-și ridica mîna deasupra capului pentru tot restul vieții. Părul începe să-i cadă și într-o zi și-l smulge pe tot ea însăși și îl pune într-o pungă de plastic. Și tu te schimbi. Nu imediat, dar așa se întîmplă. Și tocmai acolo, în baie, începe totul. Acolo începi tu.

O tipă punk. Asta am devenit. O indiancă Sioux și o tipă punk iubitoare de zîne Banshee. Puștii puertoricani de pe stradă nu se mai puteau opri din rîs atunci cînd îmi vedeau părul, mă strigau Blacula, iar los morenos nu știau ce să zică: doar mă strigau drăcoaică. Yo, drăcoaico, yo, *yo*! Mi tía Rubelka se gîndea că era vreun soi de boală mentală. Hija, spunea ea, în timp ce prăjea pastelitos, poate că ai nevoie de *ajutor*. Dar mama era cea mai cruntă. Asta-i culmea, țipa ea. Asta. Este. Culmea. Dar așa era mereu. Dimineața, cînd coboram la masă, ea era în bucătărie unde-și făcea cafea în la greca și asculta Radio WADO și atunci cînd mă vedea, pe mine și părul meu, se înfuria brusc, ca și cînd pe timpul nopții ar fi uitat cine eram. Mama era una dintre cele mai înalte femei din Paterson, iar mînia ei era la fel de înaltă. Te strîngea ca o menghină între brațele ei lungi și, dacă dădeai vreun semn de slăbiciune, erai terminat. Que muchacha tan fea, spunea ea cu dezgust, aruncînd restul cafelei în chiuvetă. Fea a devenit noul meu nume. Nimic nou, pe bune. De cînd eram pe lume, ea spunea chestii de felul ăsta. Mama mea n-ar fi cîștigat niciodată vreun premiu, credeți-mă. Ați putea-o numi un părinte absent: dacă nu era la lucru, dormea, și atunci cînd era prin preajmă, părea că tot ce făcea era să zbiere și să lovească. Cînd eram mici, mie și lui Oscar ne era mai frică de mama decît de întuneric sau de el cuco. Ne-ar fi lovit oriunde, în fața oricui, era întotdeauna darnică cu las chanclas și la correa, dar acum, din cauza cancerului, nu prea mai poate face multe lucruri. Ultima dată cînd a încercat să mă snopească a fost din pricina părului, dar în loc să mă feresc și să fug, am lovit-o peste mînă. A fost un gest reflex și nimic mai mult, dar odată ce s-a întîmplat, am știut că nu-l mai puteam lua înapoi, niciodată, așa că am rămas cu pumnul încleștat, în așteptarea a ceea ce urma să se petreacă, să mă atace cu dinții așa cum făcuse cu o

bătrînă în Pathmark. Dar a rămas acolo tremurînd, cu peruca ei caraghioasă și caraghiosul ei bata, cu două proteze imense de burete în sutien, cu miros de perucă arsă peste tot în jurul nostru. Aproape că mi-a fost milă de ea. Așa te porți tu cu mama ta? a țipat ea. Și dacă aș fi putut mi-aș fi spart întreaga viață în bucăți și i le-aș fi aruncat pe toate în față, dar în loc de asta am țipat și eu la ea: Și așa te porți tu cu fiica ta?

Lucrurile merseseră prost între noi tot anul. Și cum ar fi putut să nu meargă prost? Ea era mama mea din Vechea Lume Dominicană, iar eu eram singura ei fiică, cea pe care o crescuse singură, fără ajutorul nimănui, ceea ce însemna că era de datoria ei să mă țină strivită sub papucul ei. Aveam paisprezece ani și eram disperată după peticul meu de lume care n-avea nimic de-a face cu ea. Voiam să am viața pe care o vedeam cînd urmăream, pe cînd eram copil, *Marea mărgică albastră*, viaţa care mă împingea să-mi fac prieteni prin corespondență și să aduc acasă atlase de la școală. Viața care exista dincolo de Paterson, dincolo de familia mea, dincolo de spaniolă. Și imediat ce ea s-a îmbolnăvit, mi-am văzut șansa, și nu am de gînd să mă prefac sau să-mi cer scuze; mi-am văzut șansa și în cele din urmă am profitat de ea. Dacă n-ați crescut așa cum am crescut eu, atunci nu știți și dacă nu știți, atunci probabil e mai bine să nu judecați. Nu cunoașteți puterea pe care o au mamele asupra noastră, chiar și cele care nu sînt niciodată prin preajmă – *mai ales* cele care nu sînt niciodată prin preajmă. Nu știți cum e să fii fiica dominicană perfectă, ceea ce e un fel drăguț de a spune sclava dominicană perfectă. Nu știți cum e să crești cu o mamă care n-a spus niciodată în viața ei ceva frumos, despre nimic în lume, nici măcar despre copiii ei, care era tot timpul bănuitoare, mereu făcîndu-te praf și năruindu-ți visele pînă la cel din urmă. Cînd prima mea prietenă prin corespondență, Tomoko, a încetat să-mi mai scrie după trei scrisori, ea a fost cea care a

rîs: Crezi că cineva o să-și irosească viața scriindu-ți ție? Bineînțeles c-am plîns; aveam opt ani și plănuisem deja ca Tomoko și familia ei să mă înfieze. Bineînțeles că mama a citit limpede pînă în măduva acelor vise și a rîs. Nici eu nu ți-aș scrie, a spus ea. Era felul acesta de mamă: care te făcea să te îndoiești de tine, care te-ar spulbera dacă ai lăsa-o. Dar nici eu n-am de gînd să mă prefac. Mult timp am lăsat-o să spună despre mine ce a vrut și cel mai rău a fost că mult timp am crezut-o. Eram o fea, eram lipsită de valoare, eram una idiota. De la vîrsta de doi ani pînă la treisprezece am crezut-o și pentru că am crezut-o, am fost hija perfectă. Eu eram cea care gătea, făcea curat, spăla, făcea cumpărăturile, scria scrisorile către bancă pentru a explica de ce plata vreunei rate pentru casă urma să întîrzie, cea care traducea. Am avut cele mai bune note din clasă. N-am făcut niciodată probleme, nici măcar atunci cînd las morenas veneau după mine cu foarfeca din cauza părului meu drept-drept. Am rămas acasă și m-am asigurat că Oscar era hrănit și că totul mergea bine în timp ce ea era la lucru. Eu l-am crescut pe el și m-am crescut și pe mine. Eu am fost aceea. Tu ești mi hija, spunea ea, asta se presupune că trebuie să faci. Cînd mi s-a întîmplat lucrul acela, la opt ani, și într-un final i-am spus ce-mi făcuse el, mi-a zis să-mi țin gura și să nu mai plîng, și am făcut întocmai, mi-am ținut gura și mi-am încordat picioarele și mintea și, în mai puțin de un an, n-aș mai fi putut spune cum arăta vecinul acela și nici măcar cum îl chema. Tot ce faci e să te vaiți, mi-a zis ea. Dar habar n-ai cum e viața cu adevărat. Sí, señora. Cînd mi-a spus că puteam să merg în excursia de o zi din clasa a șasea, la Muntele Ursului, iar eu mi-am cumpărat un rucsac cu banii cîștigați din livrarea ziarelor și i-am scris biletele lui Bobby Santos pentru că promisese să intre în camera mea și să mă sărute de față cu toată lumea, am crezut-o, și cînd în dimineața excursiei m-a anunțat că nu voi merge, iar

eu am spus: Dar mi-ai promis, și ea a spus, Muchacha del diablo, nu ți-am promis nimic, n-am aruncat cu rucsacul în ea și nu mi-am scos ochii, și atunci cînd Laura Saenz a fost cea care a ajuns să se sărute cu Bobby Santos, și nu eu, iar n-am zis nimic. Doar am zăcut în camera mea cu ursulețul Mor-Mor cel prost și am cîntat în surdină, închipuindu-mi unde am să fug de-acasă atunci cînd voi crește mare. Poate în Japonia, unde am să o caut pe Tomoko, sau poate în Austria, acolo unde cîntecele mele vor inspira filmarea unei alte variante a *Sunetului muzicii.* Toate cărțile mele preferate din acea perioadă erau despre fugari. *Familia Iepurilă, Incredibila călătorie, Partea mea de munte,* iar atunci cînd a apărut *Fugara* celor de la Bon Jovi, mi-am imaginat că eu eram cea despre care cîntau ei. Nimeni nu bănuia nimic. Eu eram cea mai înaltă, cea mai bleagă fată din școală, cea care se deghiza în *Femeia minune* de fiecare Halloween, cea care nu scotea niciodată nici un cuvînt. Oamenii mă vedeau cu ochelari și cu hainele mele ponosite, și nu și-ar fi putut imagina de ce eram în stare. Și apoi, la doisprezece ani, am avut acel sentiment, cel înspăimîntător de vrăjitoresc, și înainte să-mi dau seama, mama s-a îmbolnăvit și sălbăticia care existase în mine dintotdeauna, pe care am încercat s-o domolesc prin corvezi gospodărești, teme și promisiuni că odată ce voi ajunge la facultate voi putea face tot ce voi vrea, a ieșit la iveală. Nu am putut-o stăpîni. Am încercat s-o temperez, dar mi-a inundat toate ascunzișurile liniștite ale ființei mele. Era un mesaj mai degrabă decît un sentiment, un mesaj care răsuna ca un clopot: schimbare, schimbare, schimbare.

Nu s-a întîmplat peste noapte. Da, sălbăticia era în mine, da, îmi făcea inima să bată repede cît era ziua de lungă, da, dansa în jurul meu în timp ce mergeam pe stradă, da, mă făcea să-i privesc pe băieți drept în față atunci cînd se holbau la mine, da, îmi transforma

rîsul din tuse într-o febră îndelungată, sălbatică, dar încă eram speriată. Cum puteam să nu fiu? Eram fiica mamei mele. Puterea ei asupra mea era mai tare decît iubirea. Și apoi, într-o zi, mergeam acasă împreună cu Karen Cepeda, care în acea vreme era prietena mea. Karen era tare la chestiile gotice; avea părul țepos precum Robert Smith și se îmbrăca numai în negru, iar pielea îi era de culoarea unei fantome. Să mergi alături de ea prin Paterson era ca și cum ai fi umblat lîngă femeia cu barbă. Toată lumea se uita și era lucrul cel mai înfricoșător, și din cauza asta, cred, am făcut-o.

Mergeam pe strada principală, toată lumea se holba la noi și, din senin, eu am spus: Karen, vreau să-mi tai părul. Imediat ce am spus-o, am știut. Senzația pe care-o aveam în sînge, zvîcnirea, m-au năpădit iarăși. Karen și-a ridicat sprîncenele: Și mama ta? Vedeți, nu eram doar eu, toată lumea se temea de Belicia de León.

Dă-o dracului, am spus.

Karen s-a uitat la mine ca și cum aș fi fost proastă – eu nu vorbeam urît niciodată, dar acesta era un alt lucru care urma să se schimbe. În ziua următoare ne-am închis amîndouă în baia ei, la parter, tatăl și unchii ei urlau la un meci de fotbal. Păi, cum îl vrei? a întrebat. M-am uitat la fata din oglindă un timp îndelungat. Tot ceea ce știam era că nu voiam s-o mai văd niciodată. Am pus aparatul de tuns în mîna lui Karen, l-am deschis și i-am călăuzit mîna pînă cînd s-a dus tot.

Deci acum ești punk? a întrebat Karen nesigură.

Da, am răspuns.

În ziua următoare mama a aruncat cu peruca după mine. O să porți asta. O s-o porți în fiecare zi. Și dacă o să te văd fără ea, o să te omor!

Nu am spus nici un cuvînt. Am ținut peruca deasupra aragazului.

Să n-o faci, a țipat ea atunci cînd aragazul s-a aprins. Să nu îndrăznești...

S-a aprins instantaneu, precum gazul, ca o speranță prostească, și dacă n-aș fi aruncat-o în chiuvetă focul mi-ar fi cuprins mîna. Mirosul era oribil, ca toate chimicalele de la toate fabricile din Elizabeth.

Acela a fost momentul cînd m-a pălmuit, cînd am lovit-o peste mînă, iar ea și-a tras-o înapoi, ca și cînd aș fi ars-o.

Bineînțeles că toți s-au gîndit că eram cea mai rea fiică posibilă. Mi tía și vecinii noștri spuneau întruna: Hija, e mama ta, e pe moarte, dar eu nu voiam să ascult. Atunci cînd i-am prins mîna, s-a deschis o ușă. Și nu aveam de gînd să-i întorc spatele.

Dar, Dumnezeule, cît ne-am mai certat! Bolnavă sau nu, pe moarte sau nu, mama nu avea de gînd să se lase prea ușor. Nu era una pendeja. O văzusem pălmuind bărbați în toată firea, trîntind în fund ofițeri de poliție, înjurînd un întreg grup de bochincheras. Ne crescuse singură pe mine și pe fratele meu, avusese trei slujbe pînă a putut să cumpere casa în care locuiam, reușise să treacă peste faptul că tatăl meu o părăsise, venise din Santo Domingo singură, singurică și, tînără fiind, susținea că a fost bătută, arsă și lăsată să moară. Sub nici un chip nu avea de gînd să mă lase să scap fără să mă omoare mai întîi. Figurín de mierda, mi-a strigat. Crezi că ești cineva, dar ești nada. Sfredelea adînc, căutîndu-mi slăbiciunile, dorindu-și să mă frîng ca întotdeauna, dar nu am cedat, nu aveam de gînd s-o fac. Tocmai sentimentul acela pe care-l aveam, că viața mea mă aștepta de cealaltă parte, era cel care mă făcea să nu mă tem. Cînd mi-a aruncat posterele cu Smith și Sisters of Mercy – Aquí yo no quiero maricones – am cumpărat altele. Cînd m-a amenințat că-mi rupe hainele cele noi, am început să mi le țin în dulapul de la școală și acasă la Karen. Cînd mi-a spus că trebuia să renunț la slujba de la restaurantul grecesc, i-am explicat șefului meu că mama începuse s-o cam ia razna din cauza

chimioterapiei, așa că atunci cînd a telefonat ca să spună că nu mai puteam lucra acolo, el mi-a întins pur și simplu receptorul și și-a întors privirea către clienți, stingherit. Cînd a schimbat încuietorile – începusem să întîrzii seara, mergeam la Limelight pentru că, deși aveam paisprezece ani, arătam de douăzeci și cinci –, mă obișnuisem să bat la fereastra lui Oscar, iar el mă lăsa să intru, temîndu-se că a doua zi mama va alerga prin toată casa țipînd: Cine dracu' a lăsat-o pe hija de la gran puta să intre în casă? Cine? Cine? Și Oscar, la micul dejun, bîiguia: Nu știu, mami, nu știu.

Furia ei umplea casa cu un fum greu, înăbușitor. Intra peste tot, în părul și în mîncarea noastră, precum cenușa nucleară despre care ne povesteau la școală că se va așterne într-o zi, moale ca zăpada. Fratele meu nu știa ce să facă. Stătea în camera lui, deși uneori încerca stîngaci să mă întrebe ce se întîmpla. Nimic. Mie poți să-mi spui, Lola, spunea el, iar eu nu puteam decît să rîd. Trebuie să slăbești, îi spuneam.

În ultimele săptămîni am încercat să stau departe de mama. În cea mai mare parte a timpului doar mă privea cu ochi răi, dar cîteodată, fără de veste, mă apuca de gît și mă strîngea pînă cînd îi descleștam degetele. Nu se obosea să-mi vorbească decît ca să mă amenințe cu moartea. Cînd o să crești mare, o să mă întîlnești la cotitură și cînd o să te aștepți mai puțin, atunci o să te omor și nu va ști nimeni că eu am făcut-o! Pur și simplu plesnea de plăcere cînd spunea asta.

Ești nebună, i-am spus.

Tu să nu mă faci pe mine nebună, a zis ea, și apoi s-a așezat jos, gîfîind.

Era rău, dar nimeni nu se aștepta la ceea ce a urmat. Era atît de evident, dacă stai să te gîndești.

Toată viața mea jurasem că într-o bună zi o să dispar pur și simplu.

Și într-o zi chiar am dispărut.

Am fugit de-acasă, pare-se, din cauza unui băiat.

Ce aș putea să vă spun despre el? Era ca toți băieții: frumos și necopt la minte, și întocmai ca o insectă, n-avea stare. Un blanquito cu picioare lungi și păroase, pe care l-am întîlnit într-o noapte în Limelight.

Numele lui era Aldo.

Avea nouăsprezece ani și locuia în Jersey Shore, împreună cu tatăl său de șaptezeci și patru de ani. La Universitate, pe bancheta din spate a mașinii lui Oldsmobile, mi-am ridicat fusta de piele și mi-am dat jos ciorapii plasă, iar mirosul meu era pretutindeni. Aceea a fost prima noastră întîlnire. În primăvara celui de-al doilea an al meu de facultate, ne scriam și ne sunam cel puțin o dată pe zi. Chiar am mers cu mașina împreună cu Karen să-l vizităm în Wildwood (ea avea permis, eu nu). El locuia și muncea în apropierea falezei, fiind unul dintre cei trei tipi care lucrau pe mașinile de nivelat nisipul, singurul fără tatuaje. Ar trebui să rămîi, mi-a spus în noaptea aceea în timp ce Karen se plimba înaintea noastră pe plajă. Unde aș locui? am întrebat, iar el a zîmbit. Cu mine. Să nu mă minți, am zis, dar el și-a îndreptat privirea către valurile care se spărgeau de țărm. Vreau să vii, a spus serios.

M-a rugat de trei ori. Am numărat, știu.

În vara aceea fratele meu a anunțat că urma să-și dedice viața conceperii de jocuri cu eroi, iar mama a încercat să-și păstreze o a doua slujbă, pentru prima oară după operație. Nu făcea față. Venea acasă epuizată și, din moment ce eu nu mai ajutam, nu se mai făcea nimic prin casă. Uneori, la sfîrșit de săptămînă, mi tía Rubelka ne mai ajuta la gătit și curățenie și ne mai dojenea pe amîndoi, dar trebuia să se îngrijească și de propria familie, așa că de cele mai multe ori eram singuri. Vino, mi-a spus el la telefon. Și apoi în august, Karen a plecat la Slippery Rock. Terminase liceul cu un an mai devreme. Nu vreau să mai văd Patersonul niciodată, a spus ea înainte de a pleca. În acel septembrie am chiulit de la școală de șase ori în primele două săptămîni.

Pur și simplu nu mai puteam merge la școală. Ceva dinăuntrul meu nu mă lăsa. Nu mai ajuta cu nimic faptul că citeam *Capul fîntînii* și hotărîsem că eu eram Dominique și Aldo era Roark. Sînt sigură că aș fi putut rămîne așa pentru totdeauna, prea speriată ca să pot sări, dar în final, ceea ce așteptaserăm cu toții s-a întîmplat. La cină mama ne-a anunțat liniștită: Vreau să mă ascultați amîndoi – doctorul îmi mai face niște teste.

Oscar arăta de parcă îi venea să plîngă. A lăsat capul în jos. Și reacția mea? Am privit-o și am spus: Ai putea, te rog, să-mi dai sarea?

Acum n-o mai învinuiesc că m-a plesnit peste față, dar în momentul acela atît mi-a trebuit. Am sărit una la alta, masa s-a răsturnat și el sancocho s-a împrăștiat peste tot pe podea, iar Oscar stătea pur și simplu într-un colț și behăia: Încetați, încetați, încetați!

Hija de tu maldita madre, a țipat ea. Iar eu am spus: De data asta sper să mori.

Timp de cîteva zile, casa a fost o zonă de război și apoi, vineri, m-a lăsat să ies din camera mea și mi-a dat voie să stau lîngă ea pe canapea și să mă uit la telenovele împreună cu ea. Aștepta să primească analizele de sînge, dar n-ai fi bănuit niciodată că viața îi era pusă în balanță. Se uita la televizor ca și cînd era singurul lucru care conta și ori de cîte ori vreunul din personaje făcea ceva pe ascuns, începea să dea din mîini. S-o oprească cineva! Nu vede nimeni ce are de gînd să facă puta aia?

Te urăsc, am spus foarte încet, dar ea nu a auzit. Du-te și adu-mi niște apă, a spus. Pune și un cub de gheață în ea.

Acela a fost ultimul lucru pe care l-am făcut pentru ea. În dimineața următoare eram în autobuzul care mergea spre Coastă. O geantă, două sute de dolari din bacșișuri, cuțitul cel vechi al lui tío Rudolfo. Eram atît de speriată. Nu mă puteam opri din tremurat. Tot drumul pînă acolo mă așteptam să se despice cerul și mama

să coboare și să mă zguduie. Dar asta nu s-a întîmplat. Nimeni în afară de bărbatul de pe rîndul celălalt nu m-a observat. Ești foarte frumoasă, a spus el. Semeni cu o fată pe care o știam odată.

Nu le-am scris nici un bilet. Atît de mult îi uram. O uram.

În noaptea aceea, în timp ce stăteam în camera sufocantă, puțind a nisip de pisică, i-am spus: Vreau s-o faci cu mine.

A început să-mi desfacă nasturii de la pantaloni. Ești sigură?

Absolut, am spus serioasă.

Avea o puță lungă, subțire, care a durut ca dracu', dar tot timpul spuneam: O, da, Aldo, da, pentru că asta îmi închipuiam că trebuie să spui atunci cînd îți pierzi „virginitatea" cu un băiat pe care credeai că-l iubești.

A fost cel mai tîmpit lucru pe care l-am făcut vreodată. Eram nefericită. Și atît de plictisită. Dar, bineînțeles, nu voiam s-o recunosc. Fugisem de-acasă, așa că eram fericită! Fericită! Aldo neglijase să menționeze, de fiecare dată cînd îmi spusese să vin să locuiesc cu el, că tatăl lui îl ura așa cum îmi uram eu mama. Aldo Senior fusese în al Doilea Război Mondial și nu-i iertase niciodată pe japonezi pentru toți prietenii pe care îi pierduse. Tata e dus cu pluta, a spus Aldo. N-a plecat niciodată din Fort Dix. Nu cred că tatăl lui mi-a adresat patru cuvinte în tot timpul cît am locuit cu ei. Era un viejito răutăcios și chiar avea un lacăt în jurul frigiderului. Să nu te atingi de el, la dracu', mi-a zis el. Nu puteam scoate din el nici măcar cuburi de gheață. Aldo și tatăl lui locuiau într-unul din cele mai ieftine bungalow-uri micuțe, iar eu și Aldo dormeam într-o cameră în care tatăl său păstra nisipul pentru cele două pisici ale sale; noaptea noi îl scoteam pe hol; dar întotdeauna el se trezea înaintea noastră și îl punea la loc în cameră. V-am spus să-mi lăsați lucrurile în pace. Ceea ce e

amuzant dacă stai să te gîndeşti. Dar atunci nu era amuzant. Eu mi-am luat o slujbă ca vînzătoare de cartofi prăjiţi pe faleză şi între uleiul încins şi pişatul de pisică nu mai miroseam nimic altceva. În zilele mele libere, beam cu Aldo sau stăteam pe nisip îmbrăcată toată în negru şi încercam să scriu în jurnalul meu, despre care eram sigură că va reprezenta temelia unei societăţi utopice după ce noi vom fi spulberaţi în particule radioactive. Cîteodată unii băieţi veneau pînă lîngă mine şi-mi aruncau replici de genul: Cine dracu' a murit? Ce s-a întîmplat cu părul tău? Se aşezau lîngă mine pe nisip. Eşti o fată frumoasă, ar trebui să fii în bikini. De ce, ca să mă poţi viola? Iisuse Hristoase, a spus unul, sărind în picioare, ce dracu' se-ntîmplă cu tine?

Nici pînă-n ziua de azi nu ştiu cum am rezistat. La începutul lui octombrie am fost pusă pe liber de la palatul cartofilor prăjiţi; la vremea aceea o mare parte a falezei s-a închis, iar eu nu mai aveam nimic altceva de făcut decît să-mi pierd timpul în biblioteca oraşului, care era chiar mai mică decît cea a liceului meu. Aldo se mutase acum şi muncea alături de tatăl său în garajul acestuia, ceea ce-i înverşuna şi mai tare pe unul împotriva celuilalt şi, prin extensie, îi înverşuna şi mai tare împotriva mea. Cînd ajungeau acasă beau Schlitz şi se plîngeau de cei din echipa de baseball de la Phillies. Cred c-ar trebui să mă consider norocoasă că nu s-au hotărît să îngroape securea războiului, făcîndu-mă pe mine poştă. Zăboveam pe-afară cît de mult puteam şi aşteptam să mi se întoarcă presimţirile, să-mi spună ce ar fi trebuit să fac mai departe, dar eram secată, pustiită, fără nici un fel de viziuni. Am început să mă gîndesc că poate era ca în cărţi; imediat ce mi-am pierdut virginitatea, mi-am pierdut şi puterea. M-am înfuriat rău pe Aldo după asta. Eşti un beţivan, i-am spus. Şi un idiot. Şi ce dacă? mi-a întors-o. Îţi pute pizda. Atunci nu te mai apropia de ea! Aşa o să fac! Dar bineînţeles că eram fericită! Fericită! Tot aşteptam să dau peste

familia mea lipind afișe cu poza mea pe faleză, mama mea, cea mai înaltă, mai neagră și mai pieptoasă ființă din cîte există, Oscar arătînd ca o băsică maronie, mi tía Rubelka, poate chiar și unchiul meu dacă reușeau să-l țină departe de heroină suficient de mult timp, dar cel mai aproape de a se adeveri toate astea a fost atunci cînd am văzut afișele lipite de cineva pentru o pisică pierdută. Așa sînt albii. Pierd o pisică și asta se dă la toate buletinele de știri, dar noi, dominicanii, pierdem o fiică și poate că nu ne anulăm nici măcar programarea la salonul de cosmetică.

Pînă-n noiembrie eram dărîmată rău de tot. Stăteam acolo cu Aldo și taică-său cel putred, iar la televizor se reluau aceleași programe vechi, cele la care eu și fratele meu obișnuiam să ne uităm cînd eram copii, *În compania celor trei, Ce se întîmplă, Familia Jefferson*, și dezamăgirea mea se revărsa asupra unui organ care era foarte moale și delicat. Începea să se facă și frig, iar vîntul intra de-a dreptul în bungalow și pe sub păturile tale sau se băga sub duș odată cu tine. Era groaznic. Tot aveam viziunile astea tîmpite legate de fratele meu care încerca să-și gătească singur. Nu mă-ntrebați de ce. Eu eram cea care gătea, singurul lucru pe care Oscar știa să-l facă era brînza la grătar. Mi-l imaginam slab ca un țîr, bîntuind prin bucătărie, deschizînd cu disperare dulapuri. Am început s-o visez chiar și pe mama, doar că în visele mele ea era o fetiță, și vreau să zic chiar mică; puteam s-o țin în palmă, iar ea încerca să-mi spună ceva. O ridicam pînă la ureche și tot nu puteam s-o aud.

Întotdeauna am urît visele clare, ca acesta. Încă le mai urăsc.

Și apoi Aldo a hotărît să fie drăguț. Știam că începea să fie nemulțumit de relația noastră, dar nu știam exact cît de rău stăteau lucrurile pînă într-o noapte în care și-a adus niște prieteni. Tatăl său plecase în Atlantic

City și toți beau și fumau și spuneau bancuri cretine și deodată Aldo zice: Știți ce e un Pontiac? Un prăpădit de negrotei pe care-l cheamă Cadillac. Dar știți la cine se uita cînd a spus poanta? Se uita drept la mine.

În noaptea aceea m-a vrut, dar i-am dat mîna la o parte. Nu mă atinge.

Nu fi acră, a spus, punîndu-mi mîna pe scula lui. N-a fost nimic.

Și apoi a rîs.

Așadar iată ce am făcut cîteva zile mai tîrziu: un lucru cu adevărat nătîng. Am telefonat acasă. Prima dată n-a răspuns nimeni. A doua oară a răspuns Oscar. Familia de León, către cine ați dori să vă redirecționez apelul? Acesta era fratele meu. Din cauza asta toată lumea de pe pămînt îl ura.

Eu sînt, prostule.

Lola. Era atît de calm și apoi mi-am dat seama că plîngea. Unde *ești*?

Nu vrei să știi. Am schimbat receptorul la urechea cealaltă, încercînd să-mi păstrez vocea indiferentă. Ce mai faceți?

Lola, mami o să te *omoare*.

Prostule, ai putea să vorbești mai încet. Mami nu-i acasă, nu-i așa?

E la lucru.

Ce surpriză, am zis. Mami la lucru. În ultimul minut al ultimei ore a ultimei zile, mami ar fi la lucru. S-ar duce la lucru și dacă ar vîjîi proiectilele în aer.

Probabil că-mi fusese foarte dor de el sau doar voiam să văd pe cineva care știa totul despre mine sau poate că pișatul de pisică îmi afectase bunul-simț, pentru că i-am dat adresa unei cafenele de pe faleză și i-am spus să-mi aducă unele din hainele mele și cîteva cărți.

Adu-mi și bani.

A făcut o pauză. Nu știu unde-i ține mami.

Știi tu, domnule. Fă bine și adu-i.

Cît? a întrebat timid.

Toți.

Sînt mulți, Lola.

Fă bine și adu banii, Oscar.

OK, OK. A respirat adînc. Cel puțin îmi spui dacă ești bine sau nu?

Sînt bine, am spus, și acesta a fost singurul moment al discuției cînd aproape c-am plîns. Am tăcut pînă am putut vorbi din nou și apoi l-am întrebat cum avea de gînd să vină pînă aici fără să afle mama.

Doar mă cunoști, a spus moale. Oi fi eu tontălău, dar sînt un tontălău cu idei.

Ar fi trebuit să știu că nu puteam să am încredere în cineva ale cărui cărți preferate în copilărie au fost volumele *Enciclopediei Brown*. Dar nu prea gîndeam; de-abia așteptam să-l văd.

Îmi făcusem acest plan. Aveam de gînd să-l conving pe fratele meu să fugă cu mine. Planul meu era să mergem la Dublin. Întîlnisem o gașcă de irlandezi pe faleză, iar ei mă îmbrobodiseră cu chestii legate de țara lor. Urma să devin cîntăreață, să fac parte din acompaniamentul vocal al celor de la U2 și atît Bono, cît și bateristul urmau să se îndrăgostească de mine, iar Oscar putea să devină un James Joyce dominican. Chiar credeam că urma să se întîmple și asta. Atît de dusă eram pe atunci.

În ziua următoare am intrat în cafenea, arătînd proaspătă, iar el era acolo, cu geanta. Oscar, am spus rîzînd, ești atît de gras!

Știu, a spus rușinat. Îmi făceam griji pentru tine.

Ne-am îmbrățișat cam o oră și apoi a început să plîngă. Lola, *îmi pare rău.*

E OK, am spus, și atunci mi-am ridicat privirea și am văzut-o pe mama, pe tía Rubelka și pe mi tío, intrînd în cafenea.

Oscar! am țipat, dar era prea tîrziu. Mama pusese deja mîna pe mine. Părea atît de slabă și prăpădită,

aproape ca o babă, dar se agățase de mine ca și cînd aș fi fost ultimul ei bănuț, și de sub peruca cea roșie, ochii ei verzi erau *furioși*. Am observat, într-o doară, că se gătise de ocazie. Era ceva tipic. Muchacha del diablo, a strigat. Am reușit s-o împing afară din cafenea și atunci cînd și-a ridicat mîna ca să mă plesnească, m-am eliberat. Am luat-o la fugă. În spatele meu am simțit cum cădea lată, lovind din plin trotuarul cu un trosnet, dar nu am privit înapoi. Nu – fugeam. În școala primară, ori de cîte ori aveam zi de concurs pe teren, eram cea mai rapidă fată din clasa mea, luam acasă toate medaliile; ziceau că nu era corect pentru că eu eram atît de înaltă, dar nu-mi păsa. Puteam să-i bat chiar și pe băieți dacă voiam, așa că în nici un chip mama mea bolnavă, mi tío cel terminat și frate-meu cel gras nu puteau să mă prindă. Aveam de gînd să fug cît de repede puteau picioarele să mă ducă. Urma să fug pe faleză, mai departe de casa cea nenorocită a lui Aldo, dincolo de Wildwood, dincolo de New Jersey, și nu aveam de gînd să mă opresc. Aveam de gînd *să zbor*.

În orice caz, așa *ar fi trebuit* să se întîmple. Dar m-am uitat înapoi. Nu m-am putut abține. Nu că n-aș fi știut Biblia, toată povestea cu stîlpii de sare, dar atunci cînd ești fata cuiva care te-a crescut singură fără nici un ajutor de la nimeni, obiceiurile se uită greu. Am vrut doar să mă asigur că mama mea nu-și frînsese mîna sau nu își spărsese capul. Adică, pe bune, cine dracu' vrea să-și omoare propria mamă din greșeală? Acesta este singurul motiv pentru care m-am uitat înapoi. Era întinsă pe jos, peruca îi zburase mai departe, bietul ei cap chel era la vedere ca ceva intim și rușinos, iar ea țipa ca un vițel rătăcit: Hija, hija. Și iată-mă și pe mine, dorindu-mi să alerg spre viitorul meu. Exact atunci aș fi avut nevoie de acel presentiment care să mă îndrume, dar nu era nicăieri. Eram doar eu. În final

nu am avut curajul să fac asta. Era la pămînt, cheală ca un prunc, plîngînd, probabil la o lună distanță de moarte, iar eu, singura și unica ei fiică. Și n-aveam cum să șterg asta. Așa că m-am întors și cînd m-am aplecat s-o ajut, s-a agățat de mine cu amîndouă mîinile. Atunci mi-am dat seama că nu plînsese deloc. Se prefăcuse! Zîmbetul ei era cel al unui leu.

Ya te tengo, a spus, sărind triumfătoare în picioare. Te tengo.

Și așa am ajuns în Santo Domingo. Cred că maică-mea s-a gîndit că îmi va fi mai greu să fug de pe o insulă unde nu cunoșteam pe nimeni și, într-un fel, avea dreptate. Sînt deja de șase luni aici și acum încerc doar să privesc totul dintr-o perspectivă filozofică. Nu eram așa la început, dar în final a trebuit să cedez. Era ca lupta dintre ou și stîncă, spunea mi abuela. Fără victorie. De fapt merg la școală, nu că asta va conta cînd mă voi întoarce în Paterson, dar mă ține ocupată, departe de prostii și laolaltă cu persoane de vîrsta mea. Nu trebuie să stai toată ziua cu noi, los viejos, spune abuela. Am sentimente amestecate față de școală. Trebuie să recunosc că mi-am îmbunătățit mult spaniola. Academia... este o școală particulară, un fel de școală a discipolilor lui Carol Morgan, plină de oameni pe care pe care mi tío Carlos Moya îi numește los hijos de mami y papi. Și apoi mai sînt și eu. Dacă credeți că era greu să fii adept al goticului în Paterson, încercați să fiți un dominican York într-una din aceste școli particulare din RD. N-o să întîlniți toată viața fete mai ale dracului. Șușotesc despre mine într-o veselie. Oricine altcineva ar fi suferit o cădere nervoasă, dar după Wildwood, nu mai sînt atît de sensibilă. Nu las nimic să mă afecteze. Știți care e ironia ironiilor? Sînt în echipa de atletism a școlii. Am intrat pentru că prietena mea Rosío, bursiera de la Los Mina, mi-a spus că pot cîștiga un loc în echipă

doar prin lungimea picioarelor mele. Acelea sînt picioarele unui învingător, a profețit ea. Ei bine, trebuie să fi știut ea ceva ce eu nu știam pentru că acum sînt alergătoarea de top a școlii la proba de patru sute de metri și sub. Niciodată nu încetează să mă uimească faptul că am talent la lucrul acesta simplu. Karen ar leșina dacă m-ar putea vedea la sprinturi în spatele școlii în timp ce antrenorul Cortés urlă la noi, mai întîi în spaniolă, apoi în catalană. Respiră, respiră, *respiră*! Nu mai am pic de grăsime pe mine, iar musculatura picioarelor mele impresionează pe oricine, chiar și pe mine. Nu mai pot purta pantaloni scurți fără să produc încurcături în trafic, și mai alaltăieri cînd abuela ne-a închis pe-afară din greșeală, s-a întors către mine necăjită și mi-a spus, Hija, dă-i ușii un picior să se deschidă. Asta ne-a făcut pe amîndouă să pufnim în rîs.

Atît de multe s-au schimbat în aceste ultime luni în capul meu, în inima mea. Rosío mă pune să mă îmbrac ca o „adevărată fată dominicană". Ea este cea care mi-a aranjat părul și mă ajută la machiaj și uneori cînd mă văd în oglindă nici măcar nu mai știu cine sînt. Nu-i vorba c-aș fi nefericită sau așa ceva. Chiar de-aș găsi un balon cu aer cald care să mă ducă drept la casa celor de la U2, nu sînt sigură că l-aș lua. (Totuși încă nu vorbesc cu trădătorul de frate-meu.) Adevărul este că mă gîndesc chiar să mai rămîn încă un an. Abuela nu vrea să mai plec niciodată – o să-mi fie dor de tine, spune atît de simplu că nu poate fi decît adevărat, iar mama mi-a spus că pot să rămîn dacă vreau, dar că sînt bine-venită și acasă. Tía Rubelka îmi spune că mama se ține tare, că și-a luat din nou două slujbe. Mi-au trimis o fotografie a întregii familii, pe care abuela a pus-o în ramă, iar eu nu mă pot uita la ei fără să mi se încețoșeze privirea. În fotografie, mama nu-și poartă protezele; pare atît de slabă încît nici măcar n-o recunosc.

Să știi doar că aș muri pentru tine, mi-a spus ea ultima dată cînd am vorbit. Și înainte să pot spune ceva, a închis.

Dar nu despre asta voiam să vă vorbesc. Ci despre acel sentiment ciudat care a provocat toată nebunia asta, senzația bruja care-mi iese cîntînd din oase, care pune stăpînire pe mine așa cum sîngele îmbibă bumbacul. Sentimentul care-mi spune că totul în viața mea e pe cale să se schimbe. A revenit. Mai zilele trecute m-am trezit din toate visele acestea și era acolo, pulsînd înăuntrul meu. Îmi închipui că așa te simți cînd ai un copil în tine. La început am fost speriată, deoarece credeam că îmi spune să fug din nou, dar de fiecare dată cînd mă uitam prin casă, de fiecare dată cînd o vedeam pe abuela, sentimentul devenea mai puternic, așa că am știut că de data aceasta era ceva diferit. Pe atunci mă întîlneam cu un băiat, un morenito dulce pe nume Max Sánchez, pe care-l întîlnisem în Los Mina cînd o vizitam pe Rosío. E scund, dar zîmbetul lui și felul lejer în care se îmbracă compensează multe. Pentru că sînt din Nueba Yol, îmi vorbește despre cît de bogat o să devină, iar eu încerc să-i explic că nu-mi pasă, dar el se uită la mine de parcă aș fi nebună. O să-mi iau un Mercedes-Benz alb, spune el. Tú veras. Dar cel mai mult îmi place slujba pe care-o are, cea care ne-a adus, pe mine și pe el, împreună. În Santo Domingo, două sau trei cinematografe își împart aceleași role pentru un film, astfel că atunci cînd primul cinematograf termină cu prima rolă, cei de acolo i-o încredințează lui Max, iar el gonește cu motocicleta ca nebunul ca să ajungă la cel de-al doilea cinematograf și apoi se întoarce, așteaptă, ia a doua rolă, și așa mai departe. Dacă e reținut sau e implicat în vreun accident, prima rolă se va sfîrși și nu va mai exista o a doua rolă, iar oamenii din sală vor arunca cu sticle. Pînă acum a fost binecuvîntat, îmi spune el, și sărută medalionul cu Sfîntul

Miguel. Datorită mie, se fălește el, un film devine trei. Eu sînt omul care pune imaginile laolaltă. Max nu provine din „la clasa alta", cum ar descrie-o mi abuela, și dacă ne-ar vedea vreuna din tîrfele alea încrezute ale școlii, ar crăpa, probabil, dar mie mi-e drag de el. Îmi deschide ușile, îmi spune su morena; cînd se simte curajos, îmi atinge brațul ușor, apoi se retrage.

În orice caz, am crezut că sentimentul era legat de Max, așa că într-o zi l-am lăsat să mă ducă la unul din motelurile pentru întîlniri amoroase. Era atît de entuziasmat că aproape a căzut din pat și primul lucru pe care l-a vrut a fost să-mi vadă curul. N-am știut niciodată că fundul meu cel mare ar putea fi așa o atracție nemaipomenită, dar l-a pupat, de patru, de cinci ori, răsuflarea lui mi-a făcut pielea de găină, și l-a declarat un tesoro. Cînd am terminat, iar el era în baie și se spăla, am stat goală în fața oglinzii și mi-am privit el culo pentru prima dată. Un tesoro, am repetat. O comoară.

Ei bine? a întrebat Rosío la școală. Și eu am dat din cap o dată, repede, iar ea m-a prins de mînă și a rîs și toate fetele pe care le uram s-au întors să se uite, dar ce puteau face? Fericirea, atunci cînd vine, este mai puternică decît toate fetele nenorocite din Santo Domingo adunate laolaltă.

Dar încă eram nedumerită. Pentru că sentimentul devenea din ce în ce mai puternic, nu mă lăsa să dorm, nu-mi dădea pace. Am început să pierd curse, ceea ce nu s-a întîmplat niciodată.

Nu ești chiar atît de grozavă, nu-i așa, gringa, sîsîiau către mine fetele din celelalte echipe, iar eu nu puteam decît să-mi plec capul. Antrenorul Cortés era atît de supărat încît s-a închis în mașină și n-a mai vrut să vorbească cu nici una dintre noi.

Toată treaba mă înnebunea, și apoi, într-o noapte, m-am întors acasă după ce ieșisem cu Max. Mă luase la o plimbare pe Malecón – niciodată nu avea bani

pentru altceva – și privisem liliecii zburătăcind în zigzag pe deasupra palmierilor și capul unei vechi corăbii în depărtare. Vorbea liniștit despre mutarea în SUA în timp ce eu îmi încordam tendoanele de la genunchi. Abuela mă aștepta așezată la masa din camera de zi. Chiar dacă încă mai poartă doliu pentru soțul pe care l-a pierdut atunci cînd era tînără, este una dintre cele mai frumoase femei pe care le-am văzut vreodată. Avem aceeași fire aspră și colțuroasă și, prima dată cînd am văzut-o la aeroport, n-am vrut să recunosc, dar am știut că urma să ne înțelegem bine. Aștepta în picioare ca și cînd persoana ei ar fi fost cel mai important lucru pe care-l avea și cînd m-a văzut, mi-a spus: Hija, te-aștept din ziua în care ai plecat. Și apoi m-a îmbrățișat și m-a sărutat și a zis, eu sînt tu abuela, dar poți să-mi spui La Inca.

Stînd aplecată deasupra ei în noaptea aceea, cărarea din părul ei arătînd ca o crăpătură, am simțit un val de tandrețe. Mi-am pus brațele în jurul ei și atunci am observat că se uita la fotografii. Imagini vechi, cum nu mai văzusem niciodată la mine acasă. Fotografii ale mamei mele de cînd era tînără și ale altor oameni. Am ridicat una. Mami stătea în fața unui restaurant chinezesc. Chiar și cu șorț arăta puternică, întocmai precum cineva care urma să fie cineva.

Era foarte guapa, am spus în treacăt.

Abuela a pufnit. Guapa soy yo. Mama ta era o diosa. Dar atît de cabeza dura. Cînd era de vîrsta ta nu ne înțelegeam niciodată.

N-am știut asta, am zis.

Era cabeza dura, iar eu eram... exigente. Dar totul a fost spre bine, a oftat ea. Te avem pe tine și pe fratele tău și asta-i mai mult decît ar fi putut spera cineva, dat fiind ce-a fost înainte. A ales o fotografie. Acesta este tatăl mamei tale, mi-a întins fotografia. Era vărul meu, și...

Era gata să mai spună ceva, dar apoi s-a oprit.

Și atunci m-a lovit cu forța unui uragan. *Sentimentul.* M-am ridicat în picioare, dreaptă, așa cum voia mama să stau întotdeauna. Mi abuela era așezată acolo, tristă, încercînd să pună laolaltă cuvintele potrivite, și nu m-am mai putut mișca sau respira. Mă simțeam așa cum mă simțeam întotdeauna în ultimele secunde ale unei curse, cînd eram sigură că urma să explodez. Ea era pe punctul de a-mi spune ceva, iar eu așteptam orice avea de gînd să-mi spună. Așteptam să încep.

TREI

Cele trei dezamăgiri în dragoste ale Beliciei Cabral 1955-1962

PRIVIȚI-O PE PRINȚESĂ

Înainte de a exista o Poveste Americană, înainte ca Paterson să se aștearnă înaintea lui Oscar și a Lolei precum un vis sau trîmbițele de pe Insula restituirii noastre să fi sunat măcar, a existat mama lor, Hypatía Belicia Cabral:

o fată atît de înaltă încît te dureau oasele picioarelor doar privind-o

atît de oacheșă era de parcă Creatix clipise în momentul în care o plămădise

care, ca și fiica-ei-nenăscută-încă, va ajunge să resimtă un anume rău de Jersey – dorul nestăvilit pentru alte locuri.

SUB APELE MĂRII

În vremea aceea locuia în Baní. Nu Baní cel agitat de acum, finanțat de un număr nesfîrșit de Do Yo-și care au pus stăpînire pe marea parte a orașelor Boston, Providence, New Hampshire. Acesta era Baní cel drăguț al vremurilor de demult, frumos și impunînd respect.

Un oraș cunoscut pentru antipatia lui față de negri, și tocmai aici, din păcate, locuia cel mai negru personaj al povestirii noastre. Pe una din străzile principale de lîngă Plaza Central. Într-o casă care nu mai există. Exact aici locuia Beli împreună cu a sa mamă-mătușă, dacă nu tocmai mulțumită, atunci cu siguranță, într-o stare de liniște relativă. Începînd cu 1951, „hija" și „madre" și-au condus faimoasa lor brutărie, din apropiere de Plaza Central și au menținut casa cea decolorată și înghesuită într-o formă impecabilă. (Înainte de 1951, fata noastră cea orfană locuise cu o altă familie adoptivă, oameni groaznici, dacă e să dăm crezare zvonurilor, o perioadă întunecată a vieții ei despre care nu pomeneau niciodată nici ea, nici su madre. Era propria lor página en blanco.)

Acestea au fost Zilele Frumoase. Atunci cînd La Inca îi repovestea lui Beli ilustra istorie a familiei ei în timp ce frămîntau și modelau coca cu mîinile goale (Tatăl tău! Mama ta! Surorile tale! Casa ta!) sau atunci cînd singurele cuvinte între ele erau vocile radioului lui Carlos Moya și foșnetul untului întins pe spinarea cea distrusă a lui Beli. Zile de mango, zile de pîine. Nu există multe fotografii rămase din acea perioadă, dar nu este greu să ți le imaginezi – gătite și primitoare în fața casei lor imaculate din Los Pescadores. Nu era ceva emoționant, pentru că nu era genul lor. Respectabilitatea era atît de puternică în la grande încît ai fi avut nevoie de o lampă electrică pentru a o străpunge, și o cumpătare atît de tipică pentru Minas Tirith în la pequeña, încît aveai nevoie de tot regatul Mordor ca s-o înfrîngi. Viața lor era viața Oamenilor Buni din Sur. La biserică de două ori pe săptămînă, iar vinerea la plimbare prin el parque central din Baní, acolo unde, în acele timpuri nostalgice de pe vremea lui Trujillo, puștii cei hoțomani nu existau încă pe nicăieri și admirabilele formații de muzicieni chiar cîntau. Împărțeau același pat deșelat, iar dimineața, în timp ce La Inca

bîjbîia orbește după su chancletas, Beli dîrdîia în fața casei, iar în timp ce La Inca își fierbea cafeaua, Beli se rezema de gard și privea. Ce anume? Vecinii? Praful care se ridica? Lumea?

Hija, striga La Inca. Hija, vino încoace!

De patru, cinci ori, pînă cînd, într-un final, La Inca se ducea după ea și doar atunci venea și Beli în casă.

De ce strigi? voia Beli să știe, enervată.

La Inca o împingea, să intre odată în casă. Ia ascultați la fata asta! Se crede mare cînd de fapt nu e!

Beli, în mod clar: unul dintre acele suflete-Oyá, tot timpul agitată, alergică la tranquilidad. Aproape oricare altă fată din Lumea a Treia i-ar fi mulțumit lui Dios Santísimo pentru viața fericită pe care o ducea: la urma urmei avea o madre care n-o bătea, care (dintr-un sentiment de vinovăție sau pentru că așa-i era firea) o răsfăța la greu, îi cumpăra haine fițoase și îi plătea salariu la brutărie, mărunțiș, recunosc, dar era mai mult decît cîștigau nouăzeci și nouă la sută dintre ceilalți copii, aflați în situații similare, adică ioc. Fata noastră *se descurcase* și totuși nu simțea asta și cu inima. Pentru motive pe care doar vag le înțelegea, la vremea povestirii noastre, pe Beli nu o mai mulțumea să muncească la brutărie sau să fie „fiica" uneia dintre „femeile cele mai de vază din Baní". Nu o mai mulțumea și punct. Orice lucru legat de viața ei de-acum o irita; voia, din toată inima, *altceva*. Cînd anume i-a intrat în inimă această nemulțumire, nu-și putea aminti, îi va povesti mai tîrziu fiicei sale că existase în ea *de-a lungul întregii vieți*, dar cine știe dacă era adevărat? Ce anume voia, mai exact, nu era deloc limpede: propria ei viață nemaipomenită, da, un soț arătos și înstărit, da, copii frumoși, da, un corp de femeie, fără îndoială. Dacă ar trebui s-o formulez în cuvinte, aș spune că își dorea ceea ce-și dorise mereu de-a lungul Copilăriei ei Pierdute, mai mult decît orice altceva: să evadeze. *De unde anume* era ușor de enumerat: de la brutărie, de la școală, din

Baní cel groaznic de plictisitor, din patul pe care-l împărțea cu su madre, din neputința de a-și cumpăra rochiile pe care le voia, din fața obligației de a aștepta pînă la cincisprezece ani ca să-și îndrepte părul, de așteptările imposibile ale lui La Inca, de faptul că de mult răposații ei părinți muriseră cînd ea avea un an, de șoaptele cum că Trujillo fusese răspunzător de asta, de acei primi ani ai vieții ei cînd fusese orfană, de cicatricile oribile ale acelor vremuri, de propria-i piele neagră pe care o detesta. Dar *unde* anume voia să evadeze n-ar fi putut spune. Cred că n-ar fi contat dacă ar fi fost vreo prințesă într-un castel înalt sau dacă fostul domeniu al răposaților ei părinți, măreața Casă Hatüey, ar fi fost în mod miraculos restaurat în urma Efectului Omega al lui Trujillo. Ea tot ar fi vrut să scape.

În fiecare dimineață, aceeași rutină: Hypatía Belicia Cabral, ven acá!

Tu ven acá, bombănea Beli în barbă. Tu.

Beli simțea dorințele născînde ale oricărui adolescent care vrea să evadeze, ale unei întregi generații, dar eu vă întreb: la dracu', și ce dacă? Nici măcar nenumăratele dorințe optimiste nu puteau schimba cruda realitate, aceea că era o adolescentă care trăia în Republica Dominicană a lui Rafael Leónidas Trujillo Molina, cel mai Dictatorial Dictator care a Dictat vreodată. Aceasta era o țară, o societate, care fusese astfel concepută încît, teoretic, să facă imposibilă evadarea. Alcatraz din Antile. Nu existau orificii făcute de vreun Houdini în acea Cortină de Plátano. Opțiunile erau la fel de puține precum los tainos, iar pentru irascibilele las flacas cu pielea neagră și venituri modeste erau încă și mai puține. (Dacă vreți să-i așezăm neliniștea într-un cadru mai larg: suferea de aceeași sufocare ce asfixia o întreagă generație de tineri dominicani. Douăzeci și ceva de ani de Trujillato garantaseră asta. Generația ei va fi cea care va declanșa Revoluția, dar care în acest moment se învinețea din lipsă de aer. Generația

care și-a recăpătat conștiința într-o societate căreia îi lipsea cu desăvîrșire așa ceva. Generația care, în ciuda declarației unanime cum că schimbarea era imposibilă, *tînjea* oricum după schimbare. La sfîrșitul vieții, cînd cancerul o mînca de vie, Beli povestea despre cît de prinși în capcană se simțeau. Era ca și cum ai fi fost pe fundul oceanului, spunea ea. Nu exista lumină și erai strivit de un ocean întreg. Dar cei mai mulți oameni se obișnuiseră într-atît de mult cu această situație încît o găseau normală, uitau pînă și că mai exista o lume deasupra.)

Dar ce putea ea să facă? Beli era fată, pe toți dracii; nu avea nici putere, nici frumusețe (încă), nici talent, nici familie care să o poată ajuta să treacă peste toate, o avea doar pe La Inca, iar La Inca nu intenționa s-o ajute pe fata noastră să evadeze de niciunde. Din contră, mon frère, La Inca, cu fustele ei apretate și aerul autoritar, avea drept scop principal plantarea Beliciei în pămîntul provincial al orașului Baní și în realitatea de netăgăduit a Gloriosului Trecut de Aur al Familiei sale. Familia pe care Beli n-o cunoscuse niciodată, pe care o pierduse de timpuriu. (Amintește-ți, tatăl tău a fost doctor, *doctor*, iar mama ta a fost asistentă medicală, *asistentă*.) La Inca se aștepta ca Beli să fie ultima și cea mai bună speranță a familiei sale decimate, se aștepta ca ea să joace rolul cheie într-o istorică misiune salvatoare, dar ce știa ea despre familia ei în afară de poveștile care i se tot spuneau pînă i se făcea lehamite? Și, în final, ce-i păsa ei? Nu era vreo maldita ciguapa, cu picioarele îndreptate spre trecut. Picioarele o purtau către viitor, îi amintea lui La Inca iar și iar. Către viitor.

Tatăl tău a fost doctor, repeta netulburată La Inca. Mama ta a fost asistentă. Aveau cea mai mare casă în La Vega.

Beli nu asculta, dar noaptea, cînd bătea alizeul, fata gemea în somn.

LA CHICA DE MI ESCUELA

Cînd Beli avea treisprezece ani, La Inca a trimis-o cu o bursă la El Redentor, una dintre şcolile cele mai bune din Baní. Teoretic, era o mişcare destul de importantă. Orfană sau nu, Beli era cea de-a Treia şi Ultima Fiică a uneia dintre cele mai bune familii din Cibao, şi o educaţie solidă nu numai că i se cuvenea, dar era un drept al ei prin naştere. La Inca spera totodată să mai domolească ceva din agitaţia lui Beli. O şcoală nouă, cu cei mai buni elevi din zonă, se gîndea ea, cîte nu putea vindeca? Dar în ciuda arborelui genealogic admirabil al fetei, Beli nu crescuse în mediul clasei de sus al părinţilor ei. Nu avusese nici un fel de educaţie pînă în momentul în care La Inca – verişoara preferată a tatălui ei – reuşise într-un sfîrşit să o găsească (să o salveze, cu adevărat) şi să o scoată din Întunericul acelor zile, la lumina din Baní. În aceşti ultimi şapte ani, La Inca, meticuloasă şi pedantă, ştersese multe din traumele pe care viaţa pe Coasta Azua i le produsese, dar fata era încă necizelată. Avea toată aroganţa posibilă a clasei de sus, dar mai avea şi gura unei vedete colmado. Ar fi spurcat pe oricine pentru orice. (Anii petrecuţi pe Coasta Azua erau de vină.) Să-i trimită curul de media-campesina cu piele smeadă într-o şcoală elegantă, unde majoritatea elevilor erau progeniturile cu piele albă ale celor mai buni ladronazos ai regimului, s-a dovedit a fi o idee mai bună teoretic decît practic. Fiică sau nu a unui tată doctor strălucit, Beli ieşea în evidenţă la El Redentor. Dată fiind situaţia delicată, o altă fată şi-ar fi adaptat polaritatea personalităţii sale pentru a se integra mai bine, şi-ar fi ţinut capul plecat şi ar fi supravieţuit ignorînd cele 10 001 ironii adresate ei în fiecare zi în egală măsură de către studenţi şi cadre didactice. Nu şi Beli. N-ar fi recunoscut-o niciodată (nici măcar faţă de ea însăşi), dar se simţea foarte vulnerabilă la El Redentor, toţi acei ochi palizi îi devorau

cu privirile lor culoarea întunecată, precum lăcustele – iar ea nu știa cum să facă față acestei vulnerabilități. Făcea ceea ce o salvase întotdeauna în trecut. Era defensivă și agresivă și reacționa nebunește de exagerat. Spuneai ceva ușor neplăcut despre pantofii ei și ea scotea la iveală faptul că aveai un ochi mai leneș și că dansai ca o capră cu o piatră-nfiptă-n cur. Auuu. Făceai și tu o glumă și te trezeai că-ți sare fata-n cap.

Hai să zicem doar că pînă la sfîrșitul celui de-al doilea trimestru, Beli putea să meargă pe coridor fără teama că cineva s-ar lega de ea. Partea rea a acestei situații era, bineînțeles, faptul că se simțea complet singură. (Nu era ca în *Vremea fluturilor*, unde o blîndă Soră Mirabal[7] apărea și se împrietenea cu biata elevă bursieră. Nu exista nici o Miranda aici: toată lumea o ocolea.) În ciuda așteptărilor mărețe pe care Beli le avusese în primele zile, de a fi Prima din clasa ei și de a fi aleasă regina balului alături de frumosul Jack Pujols, s-a trezit repede exilată dincolo de granițele macroversului uman, azvîrlită acolo prin Ritualul lui Chüd. Nu era nici măcar suficient de norocoasă încît să fie retrogradată în acel subgrup lamentabil – acei megaratați de care-și bat joc pînă și ratații. Ea era dincolo de asta, pe teritoriul Sycorax. Tovarășii ei ultradaliți îi includeau pe: Băiatul cu Plămîn de Fier ai cărui servitori

7. Surorile Mirabal au fost Marile Martire ale acelei perioade. Patria Mercedes, Minerva Argentina și Antonia María – trei surori frumoase din Salcedo care i-au rezistat lui Trujillo și au fost omorîte pentru asta. (Unul din principalele motive pentru care femeile din Salcedo au reputația de a fi atît de incredibil de aprige, nu acceptă rahaturi din partea nimănui, nici măcar a unuia ca Trujillo.) Omorîrea lor și dezaprobarea publică ce a urmat sînt considerate de mulți a fi semnalat începutul oficial al sfîrșitului perioadei de Trujillat, „punctul critic", atunci cînd oamenii au hotărît în final că totul are o limită.

îl împingeau în căruțul cu rotile pînă în colțul clasei în fiecare dimineață, cel care părea întotdeauna că zîmbea, idiotul și chinezoaica al cărei tată era proprietarul celei mai mari pulpería din țară și era cunoscut, în mod suspect, drept Chinezul lui Trujillo. În cei doi ani ai ei la El Redentor, Wei n-a reușit niciodată să învețe mai mult decît o spoială de spaniolă, totuși, în ciuda acestui evident impediment, se întorcea conștiincioasă la ore, în fiecare zi. La început ceilalți elevi își bătuseră joc de ea folosind toate porcăriile antiasiatice obișnuite. Se luau de părul ei (E atît de unsuros!), de ochii ei (Chiar poți să vezi prin ăia?), de bețișoarele pentru mîncat (Am niște surcele pentru tine!), de limbă (variații pe tema ching-chong-ezei). Băieților, mai ales, le plăcea să-și schimonosească fața trăgînd de ea pînă o transformau în rictusuri cu dinți jimbați și ochi abia mijiți. Încîntător. Ha-ha. O mulțime de glume.

Dar odată ce noutatea a dispărut (ea nici măcar nu răspundea), elevii au exilat-o pe Wei în Zona Fantomatică, și pînă și strigătele *China, China, China* au încetat în cele din urmă.

Lîngă ea a stat Beli în primii doi ani de liceu. Dar pînă și Wei avea cîteva cuvinte dure la adresa lui Beli.

Tu, neagră, spunea ea, trecîndu-și degetul peste brațul subțire al lui Beli. Neagră-*neagră*.

Beli încerca din răsputeri, dar nu reușea să transforme uraniul ușor al acelor zile în plutoniu bun pentru bombe. În timpul Anilor ei Pierduți, nu primise nici un fel de educație și această lacună își spusese cuvîntul asupra căilor ei nervoase, în asemenea măsură încît nu se putea niciodată concentra cu totul asupra vreunui lucru aflat sub nasul ei. Numai încăpățînarea și așteptările lui La Inca o țineau pe Beli țintuită lîngă catarg, chiar dacă era jalnic de singură, iar notele ei erau chiar mai mici decît ale lui Wei. (S-ar zice, se plîngea La Inca, că ai putea lua note mai bune decît o chinezoaică.) Ceilalți elevi se aplecau cu sîrguință asupra foilor de

examen în timp ce Beli fixa cu privirea spîrnelul, provocat de uragan, pasămite, de la ceafa tunsă scurt a lui Jack Pujols.

Señorita Cabral, ai terminat?

Nu, maestra. Și urma o întoarcere forțată la seturile de probleme, ca și cînd s-ar fi scufundat în apă, împotriva voinței ei.

Nimeni din cartierul ei nu-și putea imagina cît de mult ura școala. La Inca, cu siguranță, nu avea habar. Colegiul El Redentor era cam la un milion de mile depărtare de modestul cartier muncitoresc în care locuiau ea și La Inca. Iar Beli făcea tot posibilul să-și prezinte școala ca pe un paradis în care ea zburda alături de alți Nemuritori, un interval de patru ani înainte de Apoteoza finală. Căpătase și mai multe aere: dacă înainte La Inca trebuia s-o corecteze la gramatică și s-o descurajeze să mai folosească limbajul de cartier, acum avea cea mai bună dicție și cel mai frumos mod de exprimare din partea sudică a orașului Baní. (Începe să vorbească precum Cervantes, se lăuda La Inca vecinilor. V-am spus eu că școala va merita tot efortul.) Beli nu avea prea mulți prieteni – doar pe Dorca, fiica femeii care făcea curățenie în casa lui La Inca, cea care nu avea nici măcar o pereche de pantofi și care venera pămîntul pe care călca Beli. Pentru Dorca ea punea în scenă un spectacol pe cinste. Își purta uniforma pe toată durata zilei, pînă cînd La Inca o obliga să și-o dea jos (Ce crezi tu, că lucrurile astea au fost *pe gratis*?), și vorbea neîncetat despre colegii ei de școală, descriindu-l pe fiecare ca pe cel mai bun prieten și confident al ei; chiar și fetele a căror misiune era să o ignore și să o excludă de la orice, patru fete pe care le vom numi Escadronul Suprem, s-au trezit reabilitate în povestirile ei, sub forma unor spirite binevoitoare mai vîrstnice care treceau pe la Belicia din cînd în cînd pentru a-i da sfaturi neprețuite asupra școlii și a vieții în general. Fetele din Escadron, s-a dovedit, erau toate foarte geloase pe relația ei cu

Jack Pujols (care, i-a amintit ea lui Dorca, este iubitul meu) şi, invariabil, vreo membră sau alta a Escadronului era cuprinsă de slăbiciune şi încerca să-i fure el novio, dar desigur că acesta le certa întotdeauna pentru avansurile lor trădătoare. Sînt *îngrozit*, spunea Jack, dînd tîrfuliţa la o parte. Luînd în considerare, mai ales, cît de bine s-a purtat cu tine Belicia Cabral, fiica chirurgului de reputaţie mondială. În fiecare versiune, după o perioadă mai îndelungată de răceală, membra Escadronului care greşise se arunca la picioarele lui Beli şi cerşea iertarea pe care, după o deliberare serioasă, Beli o acorda inevitabil. Nu e vina lor dacă sînt atît de slabe, îi explica ea lui Dorca. Ori dacă Jack e atît de guapo. Ce de poveşti mai depăna ! Beli povestea despre petreceri şi piscine, partide de polo şi dineuri unde fripturile în sînge erau îngrămădite pe platouri, iar strugurii erau la fel de obişnuiţi precum mandarinele. De fapt, fără să ştie, ea vorbea despre viaţa pe care nu o cunoscuse niciodată : viaţa din Casa Hatüey. Atît de uimitoare erau descrierile ei încît Dorca spunea adesea : Mi-ar plăcea să merg şi eu cu tine la şcoală într-o zi.

Beli pufnea. Eşti nebună ! Eşti prea proastă !

Iar Dorca lăsa capul în jos. Îşi privea picioarele mari şi negre. Prăfuite în las chancletas.

La Inca vorbea despre faptul că Beli urma să devină doctoriţă (N-ai fi prima, dar ai fi cea mai bună !), şi-o imagina pe su hija ridicînd eprubete în lumină, dar Beli îşi petrecea zilele de şcoală visînd la diferiţi băieţi din jurul ei (încetase să se mai holbeze la ei de-a dreptul, după ce una din profesoarele ei trimisese o scrisoare acasă, lui La Inca, şi La Inca o pedepsise – Unde te crezi ? La bordel ? Asta este cea mai bună şcoală din Baní, muchacha, îţi strici reputaţia !), şi dacă nu visa la băieţi, atunci visa la casa pe care era convinsă că o va avea într-o zi, mobilînd-o în mintea ei, cameră după cameră după cameră. Su madre voia ca ea să reînvie Casa Hatüey, o casă istorică, dar casa lui Beli era

nouă-nouță, nu avea nici un fel de istorie legată de ea. Visa cu ochii deschiși și în visul ei preferat, în care ea era ca María Montez, un european încîntător în felul lui Jean Pierre Aumont (care se întîmpla să arate exact ca Jack Pujols) o zărea la brutărie, se îndrăgostea nebunește de ea și o lua pe sus la castelul lui din Franța.[8]

(Trezește-te, fato! O să arzi el pan de agua!)

Nu era singura fată care visa în acest fel. Această jiringoza plutea în *aer*, era rahatul visător cu care fetele se hrăneau zi și noapte. E surprinzător că Beli se mai putea gîndi la altceva, fie din cauza iureșului nebun cu care los boleros, canciones și versos i se învîrteau în cap, fie din cauza paginilor mondene din *Listín Diario* împrăștiate în fața ei. La treisprezece ani, Beli credea

8. María Montez, celebra actriță dominicană, s-a mutat în SUA și a făcut mai mult de douăzeci și cinci de filme între 1940 și 1951, printre care *O mie și una de nopți*, *Ali Baba și cei patruzeci de hoți*, *Femeia cobră* și preferatul meu, *Sirena din Atlantis*. A fost încoronată „Regina Tehnicolorului" de către fani și istorici ai artei. Născută María África Gracia Vidal, în 6 iunie 1912 la Barahona, și-a luat numele de scenă de la faimoasa curtezană a secolului XIX, Lola Montez (ea însăși faimoasă pentru a se fi culcat, printre alții, cu parțial haitianul Alexandre Dumas). María Montez a fost o adevărată J. Lo (sau oricare altă caribeña incendiară care este frumusețea numărul unu a timpului tău), primul star internațional adevărat pe care l-a avut RD. A sfîrșit prin a se mărita cu un franțuz (iartă-ne, Anacaona) și a se muta la Paris după cel de-al Doilea Război Mondial. A fost găsită înecată, singură, în propria cadă, la vîrsta de treizeci și nouă de ani. Nici un semn de luptă, nici o urmă de asasinat. Făcea niște fotografii pentru Trujillato din cînd în cînd, dar nimic serios. Ar trebui menționat că în timp ce se afla în Franța, María s-a dovedit a fi de-a dreptul o tocilară. A scris trei cărți. Două au fost publicate. Al treilea manuscris s-a pierdut după moartea ei.

în dragoste așa cum o văduvă de șaptezeci de ani care a fost abandonată de familie, soț, copii și noroc crede în Dumnezeu. Belicia era, dacă se putea, chiar mai aplecată spre Moda Casanova decît multe din colegele ei. Fata noastră era *de-a dreptul moartă după băieți.* (Să fii numită *nebună după băieți* într-un loc precum Santo Domingo este o distincție deosebită; însemna că poți să nutrești pasiuni care ți-ar transforma o nord-americană obișnuită în scrum.) Îi fixa cu privirea pe tinerii bravos în autobuz, săruta pe furiș pîinea tuturor los buenmosos care frecventau brutăria și cînta în surdină acele frumoase cîntece de dragoste cubaneze.

(Dumnezeu să aibă milă de sufletul tău, bombănea La Inca, dacă tu crezi că *băieții* sînt soluția la *orice.*)

Dar chiar și în privința băieților lăsa mult de dorit. Dacă ar fi fost interesată de negroteii din el barrio, Beli a noastră n-ar fi avut probleme, craii aceștia ar fi răspuns simțului ei romantic, sărind pe ea cît ai zice pește. Dar, din păcate, speranța lui La Inca cum că atmosfera exclusivistă și rarefiată din Colegiul El Redentor ar avea un efect salutar asupra caracterului fetei (echivalentul a o duzină de lovituri cu cureaua umedă sau trei luni petrecute într-o mănăstire neîncălzită) dăduse roade, cel puțin în această privință, pentru că Beli, la vîrsta de treisprezece ani, nu avea ochi decît pentru cei ca Jack Pujols de pe lumea asta. După cum se întîmplă cel mai adesea în astfel de situații, băieții de bani gata după care tînjea atît de mult nu răspundeau interesului ei – Beli nu avea mai nimic care i-ar fi putut scoate pe acești Rubirosa din reveriile lor legate de fete bogate.

Ce viață! Fiecare zi se rotea in jurul axei sale mai încet decît un an. Suporta școala, brutăria, îngrijorarea sufocantă a lui La Inca cu grumazul încleștat. Pîndea înfometată vizitele celor din afara orașului, își deschidea brațele la cea mai mică adiere de vînt, iar noaptea lupta precum Iacob împotriva oceanului care o apăsa.

KIMOTA!

Deci ce s-a întîmplat?
A apărut un băiat.
Primul.

NÚMERO UNO

Jack Pujols, bineînțeles, cel mai frumos (a se citi: cel mai alb) băiat din școală, un melnibonian zvelt și arogant cu sînge pur european, ai cărui obraji arătau de parcă ar fi fost ciopliți de un artist și a cărui piele nu purta semnele nici unei cicatrici, alunițe, roșeți sau fir de păr; sfîrcurile lui micuțe erau ovalele cele roz și perfecte de salchicha feliată. Tatăl său era colonel în mult iubitele forțe aeriene ale Trujillatului, un factor de mare putere în Baní (va contribui la bombardarea capitalei în timpul revoluției, omorîndu-i pe toți acei civili lipsiți de apărare, inclusiv pe sărmanul meu unchi Venicio), iar mama lui, o fostă regină a frumuseții de talie venezueleană, era acum implicată în acțiunile Bisericii, o pupătoare a inelelor de cardinal și o socorro a orfanilor. Jack, Fiul cel Mare, Vlăstarul Privilegiat, Hijo Bello, Cel Uns, era adorat de femeile din familia sa – și acel nesfîrșit șuvoi de laudă și indulgență îi trezise conștiința statutului social care crescuse în el precum un bambus. Avea aroganța fizică a unui băiat de două ori cît el și obrăznicia de nesuportat a unei guri spurcate pe care o înfigea în oameni ca pe un pinten de metal. Pe viitor, își va împleti destinul cu cel al Demonului Balaguer[9] și va ajunge, drept recompensă, ambasador

9. Deși nu este un personaj esențial al povestirii noastre, Balaguer este esențial pentru istoria dominicană, de aceea trebuie să-l amintim, deși mai degrabă aș face pișu pe mutra lui. Cei în vîrstă spun că *orice lucru rostit pentru prima*

în Panama, dar pentru moment era Apollo al şcolii, Mithra. Profesorii, angajaţii, fetele, băieţii, toţi azvîrleau petale de adoraţie la picioarele lui perfect arcuite: el era dovada clară că Dumnezeu – Dumnezeu cel mare şi deplin! Centrul şi circumferinţa oricărei democraţii! – nu-şi iubeşte copiii în aceeaşi măsură.

---

oară invocă un demon, iar atunci cînd dominicanii secolului XX au rostit în masă pentru prima oară cuvîntul *libertate*, demonul pe care l-au chemat a fost Balaguer. (Cunoscut şi ca Hoţul Electoral – vezi alegerile din 1966 din RD – sau Homunculus.) În zilele Trujillatului, Balaguer a fost doar unul dintre cele mai eficiente duhuri din inel ale lui El Jefe. Se pun multe pe seama inteligenţei sale (cu siguranţă l-a impresionat pe Ratatul Hoţ de Vite) şi a ascetismului său (atunci cînd *el* viola fetiţe, păstra totul sub tăcere). După moartea lui Trujillo va prelua Proiectul Domo şi va conduce ţara din 1960 pînă în 1962, din 1966 pînă în 1978, şi din nou din 1986 pînă în 1996 (pe atunci tipul era orb ca o cîrtiţă, o mumie ambulantă). În timpul celei de-a doua perioade a conducerii sale, cunoscută pe plan local drept cei Doisprezece Ani, a dezlănţuit un val de violenţă împotriva stîngii dominicane, omorîndu-i pe simpatizanţii ei cu sutele şi gonindu-i din ţară cu miile. El a fost cel care a supravegheat/iniţiat ceea ce noi numim Diaspora. Considerat „geniul" nostru naţional, Joaquín Balaguer era negrofob, un susţinător al genocidului, un hoţ al alegerilor şi un ucigaş al oamenilor care scriau mai bine decît el, ordonînd, lucru bine cunoscut, moartea jurnalistului Orlando Martínez. Mai tîrziu, atunci cînd şi-a scris memoriile, a pretins că ştia cine comisese asasinatul (nu el, bineînţeles) şi a lăsat în text o pagină albă, una página en blanco, unde adevărul urma să fie completat după moartea sa. (Puteţi spune că a fost *scăparea de pedeapsă*?) Balaguer a murit în 2002. Página este încă blanca. A apărut ca un personaj simpatic în romanul lui Vargas Llosa *Sărbătoarea ţapului*. Ca majoritatea homunculilor, nu s-a căsătorit şi nu a lăsat urmaşi.

Și cum s-a intersectat Beli cu acest nebunesc punct de atracție? Într-un fel care se potrivește modului ei foarte direct de a aborda lucrurile: mergea de-a lungul coridorului, cu cărțile strînse la pieptu-i adolescentin, cu ochii plecați în pămînt și, prefăcîndu-se că nu-l vede, s-a izbit de făptura lui cea goală pe dinăuntru.

Caramb... a izbucnit el, răsucindu-se pe călcîie, și atunci a văzut că era Belicia, o fată, acum aplecată ca să-și ridice cărțile, și s-a aplecat și el (dacă nu altceva, măcar era un caballero), mînia i s-a împrăștiat, devenind confuzie, iritare. Caramba, Cabral, ești liliac sau ce? Privește. Pe unde. *Mergi.*

Avea o singură cută a îngrijorării care-i brăzda fruntea cea înaltă („cărarea" lui, după cum era cunoscută) și ochi de cel mai adînc albastru ceruleum. Ochii de Atlantis. (Odată Beli îl auzise lăudîndu-se uneia din multele lui admiratoare: O, chestiile astea? Le-am moștenit de la mi abuela nemțoaică.)

Haide, Cabral, ce-i cu tine?

E vina ta! l-a ocărît ea, dînd cuvintelor mai multe înțelesuri.

Poate ar vedea mai bine, a glumit unul dintre aghiotanții lui, dacă ar fi întuneric.

Ar fi putut la fel de bine să fie întuneric complet. În ciuda tuturor intențiilor și a scopurilor afișate, ea rămînea invizibilă pentru el.

Și ar fi rămas invizibilă dacă, în vara celui de-al doilea an de școală, Beli n-ar fi cîștigat potul cel mare biochimic – a fost vara în care i-au înflorit Caracteristicile Celui de-al Doilea Sex, s-a transformat din cap pînă-n picioare (*o frumusețe uimitoare s-a născut*). Pînă atunci fusese o fată ca un ibis slăbănog, drăguță într-un fel obișnuit, însă pînă la sfîrșitul verii Beli devenise un mujerón total, dobîndind acel trup, trupul care a făcut-o celebră în Baní. Genele părinților ei morți încrucișate cu vreo tîmpenie à la Roman Polanski;

precum sora ei mai mare pe care n-o cunoscuse niciodată, Beli s-a transformat, aproape peste noapte, într-o frumusețe de etate minoră, și dacă Trujillo n-ar fi fost la ultimele lui erecții, probabil ar fi hăituit-o cu acribie, așa cum se zvonea că făcuse și cu sărmana, răposata ei soră. Ca fapt divers, în acea vară, fata noastră a căpătat un cuerpazo atît de surprinzător încît numai vreun pornograf sau vreun creator de benzi desenate l-ar fi putut imagina cu bună știință. Fiecare cartier își are propria tetúa, dar Beli le-ar fi făcut pe toate de rușine, ea era La Tetúa Suprema: su tetas erau niște globuri titanice, atît de incredibile încît făceau ca sufletelor generoase să le fie milă de purtătoarea lor și-l determinau pe fiecare mascul hetero din apropierea lor să-și reevalueze viața cea jalnică. Avea Sînii lui Luba (măsura 35DDD). Dar acel culo supersonic, care smulgea abrupt cuvintele din gurile negrilor și scotea ferestrele din giurgiuvelele lor nenorocite? Un culo que jalaba más que una junta de buey. Dios mío! Chiar și umilul vostru Privitor, revăzînd vechile ei fotografii, e impresionat de ce bucățică al dracului de bună era.[10]

Ande el diablo! exclama La Inca. Hija, ce naiba *mănînci*!

Dacă Beli ar fi fost o fată normală, faptul că era la tetúa cea mai proeminentă a cartierului ar fi trebuit s-o împingă spre timiditate, ar fi putut-o deprima al dracului de tare. Și, la început, Beli a avut ambele reacții, precum și sentimentul care ți se livrează

10. Remarca mea pentru Jack Kirby: e greu ca locuitor al Lumii a Treia să nu simți o oarecare afinitate pentru Uatu Privitorul; el locuiește în partea ascunsă a Zonei Albastre a Lunii, iar noi, cei din Zona Întunecată, locuim (ca să-l citãm pe Glissant) pe *„la face cachée de la Terre"* (fața ascunsă a Pămîntului).

gratis, cu găleata, în timpul adolescenței: *Rușinea. Sharam. Vergüenza.* Nu mai voia să facă baie cu La Inca, o schimbare uriașă în rutina lor de dimineață. Păi, cred că ești suficient de mare ca să te speli singură, a rostit ușor La Inca. Dar îți dădeai seama că îi părea rău. În întunericul ferecat al băii lor, fata descria tristă cercuri în jurul Novi Orbis-ului ei, evitîndu-și cu orice preț sfîrcurile hipersensibile. Acum, de fiecare dată cînd trebuia să iasă afară, Beli se simțea de parcă pășea în Încăperea Periculoasă, plină de privirile de laser ale bărbaților și de șoaptele tăioase brici ale femeilor. Claxoanele mașinilor erau suficiente pentru a o face să cadă lată. Era furioasă pe lumea întreagă pentru această povară nou-dobîndită și furioasă pe ea însăși.

Adică asta a fost în prima lună. Treptat, Beli a început să vadă dincolo de fluierături și de *Dios mío asesina* și de *y ese tetatorío* și de *que pechonalidad* pînă la mecanismele ascunse care provocau aceste comentarii. Într-o zi, pe drumul de întoarcere de la brutărie, alături de La Inca ce bombănea despre chitanțele de peste zi, lui Beli i-a picat fisa: Bărbații o plăceau! Nu numai că o plăceau, ci o plăceau al dracului de mult. Dovada a avut-o în ziua cînd unul dintre clienții lor, dentistul local, i-a strecurat un bilet odată cu banii, iar acesta spunea: Vreau să te văd, și doar atît. Beli a fost îngrozită, scandalizată și amețită. Dentistul avea o nevastă grasă care dădea comandă în fiecare lună pentru un tort de la La Inca, fie pentru unul dintre cei șapte copii ai ei, fie pentru cei aproape cincizeci și ceva de veri (dar cel mai probabil doar pentru ea). Avea păr în barbă și un cur enorm, între două vîrste, care era o provocare pentru orice scaun. Beli a cugetat asupra acelui bilet ca și cum ar fi fost o cerere în căsătorie de la fiul cel mai pătimaș al lui Dumnezeu, chiar dacă dentistul era chel și mai burtos decît un client al oficiilor de pariuri la

cursele de cai și avea obrajii împodobiți cu o rețea fină de vinișoare roșii. Dentistul intra așa cum o făcea întotdeauna, dar acum ochii lui erau mereu întrebători. Bună ziua, Señorita Beli! Salutul îi duhnea acum a dorință și amenințare, iar inima lui Beli bătea mai tare ca niciodată. După două astfel de vizite, i-a scris, din capriciu, un bilet scurt care spunea doar atît: Da, poți să mă iei din parc la ora cutare, și i l-a dat odată cu restul și, cu chiu, cu vai, a aranjat să se plimbe cu La Inca prin parc chiar la momentul întîlnirii lor. Inima îi bătea nebunește; nu știa la ce să se aștepte, dar avea o speranță de nestăpînit, și chiar cînd se pregăteau să iasă din parc, Beli l-a zărit pe dentist într-o mașină care nu era a lui, prefăcîndu-se că citea ziarul, dar privind deznădăjduit în direcția ei. Uite, Madre, a strigat Beli puternic, dentistul, și La Inca s-a întors, iar tipul a zvîcnit cu mașina nebunește și a șters-o înainte chiar ca La Inca să-i poată face semn cu mîna. Ce ciudat! a spus La Inca.

Nu-mi place de el, a spus Beli. Se uită la mine.

Și acum, nevastă-sa era cea care venea la brutărie ca să ia torturile. Y el dentista? întreba Beli nevinovată. E prea leneș ca să facă ceva, răspundea soția exasperată.

Beli, care așteptase întreaga viață să i se întîmple ceea ce i se întîmplase corpului ei, era *într-al nouălea cer*, știind ceea ce știa acum. Și anume realitatea de netăgăduit a atracției pe care o exercita, care reprezenta, în felul ei, *Puterea.* Ca descoperirea întîmplătoare a Inelului. Ca și cum ai fi dat fără să vrei peste peștera vrăjitorului Shazam sau ai fi găsit corabia distrusă a lui Făclie Verde! Hypatía Belicia Cabral deținea în sfîrșit puterea și o conștiință de sine adevărată. A început să-și tragă umerii spre spate, să poarte cele mai strîmte haine pe care le avea. Dios mío, spunea La Inca de fiecare dată cînd fata ieșea în oraș. De ce ți-a dat Dumnezeu așa o povară tocmai în țara asta!

Să-i fi spus lui Beli să nu-și mai expună rotunjimile ar fi fost ca și cum i-ai fi zis puștiului cel gras și persecutat să nu-și mai folosească recent descoperitele însușiri de mutant. Odată cu puterea vine și răspunderea... *aiureli.* Fata noastră dădea năvală spre viitorul pe care îl reprezenta trupul ei cel nou, fără să mai privească deloc înapoi.

PUNEȚI MÎNA PE CAVALERUL LUMINII

Acum pe de-a-ntregul, hmmm, echipată, Beli s-a întors la El Redentor după vacanța de vară, spre disperarea școlii și a elevilor, și a pornit-o în căutarea lui Jack Pujols cu hotărîrea lui Ahab aflat în căutarea știți voi cui. (Și a tuturor lucrurilor al căror simbol era băiatul cel albinos. Vă mai minunați atunci de aprigul vînător?) O altă fată ar fi fost mai subtilă, ar fi atras prada către ea, dar ce știa Beli despre vînătoare sau răbdare? S-a aruncat cu tot ce avea asupra lui Jack. Clipea atît de des înspre el încît aproape că-și scrîntise pleoapele. Își așeza pieptu-i impresionant în raza lui vizuală ori de cîte ori avea ocazia. Adoptase un mers care îi aducea reproșuri din partea profesoarelor, dar care îi făcea pe toți băieții și masculii angajați ai școlii să-i cadă la picioare. Și cu toate acestea, Pujols era de neclintit, o urmărea cu ochii lui adînci, de delfin, însă nu făcea nimic. După aproape o săptămînă, Beli își ieșise din minți, se așteptase ca el să-i cedeze imediat, așa că într-o bună zi, din disperare nerușinată, s-a prefăcut că a uitat din întîmplare niște nasturi deschiși la bluză; purta sutienul de dantelă pe care-l șterpelise de la Dorca (și ea dobîndise un piept destul de drăguț). Dar înainte ca Beli să-și poată scoate decolteul colosal la vedere – propria ei armă cu mișcare ondulatorie – Wei, roșie toată, a venit în fugă și i-a închis nasturii.

Ți se vede!

Jack s-a îndepărtat indiferent.

Încercase totul, dar degeaba. Și, înainte să-și dea seama, Beli s-a întors la ciocnitul pe coridor. Cabral, a spus el cu un zîmbet. Trebuie să fii mai atentă.

Te iubesc! îi venea ei să strige, vreau să-ți fac cu toți copiii! Vreau să fiu femeia ta! Dar în loc de asta a spus: *Tu* să fii atent.

Era posacă. Septembrie se sfîrșea și, în mod destul de alarmant, avusese cea mai bună lună a ei la școală. Din punct de vedere academic. Engleza era obiectul ei preferat (ce ironie). A învățat numele celor cincizeci de state. Putea să ceară o cafea, să meargă la toaletă, să întrebe ora sau unde era oficiul poștal. Profesorul de engleză, un pervers, a asigurat-o că accentul ei era *superb*, *superb*. Celelalte fete îl lăsau să le atingă, dar Beli, obișnuită acum cu ciudățeniile bărbaților și convinsă că era demnă doar de un prinț, îi evita mîinile pomădate.

Un profesor le-a cerut să se gîndească la noul deceniu. Cum v-ar plăcea să vă vedeți pe voi, țara și gloriosul președinte în anii următori? Nimeni nu a înțeles întrebarea, așa că a trebuit s-o formuleze în două părți simple.

Unul dintre colegii ei de clasă, Mauricio Ledesme, a intrat în încurcături serioase, pînă-ntr-atît încît familia lui a trebuit să-l scoată din țară. Era un băiat tăcut, care stătea lîngă una din fetele Escadronului, tot timpul fierbînd în suc propriu din dragoste pentru aceasta. Poate a crezut că o va impresiona. (Nu era chiar atît de exagerat, pentru că în curînd urma să apară generația a cărei tehnică principală de agățare nu mai era Să Fii Ca Mike, ci Să Fii Ca Che.) Poate că pur și simplu se săturase. A scris cu scrisul crăcănat al unui viitor poet-revoluționar: Mi-ar plăcea să văd că țara noastră este o democracía precum Statele Unite. Aș

vrea să nu mai avem dictatori. Și mai cred că Trujillo a fost cel care l-a omorît pe Galíndez.[11]

---

11. Foarte prezent în presa acelor zile, Jesús de Galíndez era un basc superdeștept și absolvent al Universității Columbia, care scrisese o teză de doctorat destul de tulburătoare. Subiectul? Lamentabil, nefericit, trist: epoca lui Rafael Leónidas Trujillo Molina. Galíndez, monarhist în Războiul Civil Spaniol, cunoștea regimul în mod direct; se refugiase în Santo Domingo în 1939, a ocupat poziții înalte de atunci înainte și, pînă la plecarea sa din 1946, căpătase o alergie mortală la persoana Ratatului Hoț de Vite, neputînd concepe o altă datorie mai înaltă pentru el decît denunțarea dezastrului reprezentat de acest regim. Crassweller îl descrie pe Galíndez ca pe „un cărturar, un tip de om adesea întîlnit printre activiștii politici din America Latină... cîștigătorul unui premiu pentru poezie", ceea ce noi, în Sferele Mai Înalte, numim un Tocilar de Clasa a II-a. Dar tipul era un activist de stînga feroce, în pofida pericolelor, lucrînd sîrguincios la disertația lui despre Trujillo.

Ce se-ntîmplă, totuși, între Dictatori și Scriitori? Dinainte chiar de războiul scandalos dintre Cezar și Ovidiu, tot au cîte ceva de împărțit. Precum cei Patru Fantastici și Galactus, precum X-Men și Frăția Mutanților Diabolici, Titanii Adolescenți și Lovitura-Mortală, Foreman și Ali, Morrison și Crouch, Sammy și Sergio, păreau a fi veșnic legați în Galeriile Bătăliei. Rushdie afirmă că tiranii și scriitorii sînt inamici înnăscuți, dar cred că e prea simplu; îi lasă pe scriitori să scape prea ușor. Dictatorii, după părerea mea, recunosc competiția atunci cînd o-ntîlnesc. La fel și scriitorii. *Cin' se-aseamănă se-adună.*

Ca să scurtez povestea: aflînd de disertație, El Jefe a încercat mai întîi să o cumpere și, cînd nu a reușit, l-a trimis pe omul lui de încredere, Nazgul (sepulcralul Felix Bernardino), la NYC și în cîteva zile Galíndez s-a trezit cu căluș la gură, vîrît într-un sac și tîrît pînă în La Capital, iar legenda spune că după ce s-a deșteptat din somnul lui cloroformic, s-a trezit despuiat, atîrnat de picioare

Atît a trebuit. În ziua următoare el și profesorul dispăruseră. Nimeni nu spunea nimic.[12]

---

deasupra unui ceaun cu *ulei încins*, El Jefe stînd în apropiere cu o copie a disertației jignitoare în mînă. (Și voi aveați impresia că doar comitetul *vostru* era dur.) Care om cu mintea-ntreagă și-ar fi putut vreodată imagina ceva atît de-al dracului de înspăimîntător? Cred că El Jefe voise să găzduiască o mică tertulia cu acel sărman tocilar fără scăpare. Și ce tertulia a mai fost, Dios mío! În orice caz, dispariția lui Galíndez a provocat mult tărăboi în State, toate degetele fiind îndreptate către Trujillo, dar bineînțeles că el jura că era nevinovat, și la toate acestea se referea Mauricio. Dar luați aminte: pentru fiecare falangă de tocilari care mor, există întotdeauna cîțiva care reușesc. Nu la mult timp după acel asasinat oribil, o ceată întreagă de tocilari revoluționari au eșuat pe un banc de nisip în sudul coastei cubaneze. Da, era Fidel și Echipajul Revoluționar, întorși dintr-o partidă de revanșă împotriva lui Batista. Din cei optzeci și doi de revoluționari care au fost debarcați pe țărm, doar douăzeci și doi au supraviețuit pentru a sărbători Anul Nou, inclusiv un argentinian iubitor de carte. A fost o baie de sînge, forțele lui Batista executîndu-i chiar și pe cei care s-au predat. Dar se va dovedi că acești douăzeci și doi vor fi de ajuns.

12. Îmi amintește de tristul caz al lui Rafael Yépez: Yépez a fost un bărbat care prin anii '30 conducea o mică școală elementară în capitală, nu departe de locul în care am crescut, care alimenta rangurile de jos ale acelor landrocitos ai lui Trujillo. Într-o zi nefericită, Yépez le-a cerut elevilor săi să scrie un eseu pe o temă aleasă de ei – acest Yépez era un om deschis la minte, un fel de Betances – și, în mod surprinzător, un băiat a ales să scrie un cîntec de laudă la adresa lui Trujillo și a soției sale, Doña María. Yépez a făcut greșeala să sugereze că și alte femei dominicane meritau aceleași cuvinte de laudă ca și Doña María și că, în viitor, tineri precum elevii săi vor ajunge și ei mari conducători asemeni lui Trujillo. Cred că Yépez a

Eseul lui Beli era mult mai puțin controversat. *Mă voi mărita cu un bărbat frumos și bogat. Voi fi doctoriță în propriul meu spital pe care îl voi numi după Trujillo.*

Acasă continua să se laude în fața lui Dorca cu iubitul ei, iar atunci cînd fotografia lui Jack Pujols a apărut în revista școlii, a adus-o acasă triumfătoare. Dorca a fost atît de copleșită încît și-a petrecut noaptea la ea acasă, neconsolată, plîngînd întruna. Beli o putea auzi tare și clar.

Și apoi, în primele zile ale lui octombrie, pe cînd el pueblo se pregătea să sărbătorească o altă zi de naștere a lui Trujillo, Beli a auzit un zvon cum că Jack Pujols se despărțise de iubita lui. (Beli știuse întotdeauna de această iubită care învăța la altă școală, dar credeți că s-a sinchisit?) Era sigură că e doar un zvon, nu mai avea nevoie să-și facă și alte speranțe care s-o chinuie. Dar s-a dovedit a fi mai mult decît un zvon și mai mult decît o speranță, pentru că, nu mai tîrziu de două zile după asta, Jack Pujols a oprit-o pe Beli pe coridor ca și cînd ar fi văzut-o pentru prima oară. Cabral, a șoptit el, ești *frumoasă*. Mirosul înțepător al coloniei lui era ametitor. Știu că sînt, a spus ea, cu fața aprinsă de căldură. Bine, a spus el, trecîndu-și mîna prin părul perfect drept.

Următorul lucru a fost s-o plimbe în Mercedesul lui nou-nouț și să-i cumpere helados cu teancul de dolari pe care-l purta în buzunar. În mod legal, era prea tînăr ca să conducă, dar credeți că cineva din Santo Domingo

---

confundat Santo Domingo în care trăia cu un *alt* Santo Domingo. În noaptea aceea, sărmanul profesor împreună cu soția și fiica sa și cu întreaga clasă de elevi au fost ridicați din paturile lor de către poliția militară, aduși în camioane închise pînă la Fortăreața Ozama și interogați. Elevii au fost în cele din urmă eliberați, dar nimeni nu a mai auzit vreodată de sărmanul Yépez, de soția sau de fiica lui.

îl oprea pe fiul unui colonel pentru ceva? Mai ales pe fiul unui colonel despre care se spunea că era unul dintre confidenții lui Ramfis Trujillo?[13]

AMOR!

Nu a fost chiar povestea de dragoste pe care mai tîrziu o va născoci ea. Cîteva discuții, o plimbare pe plajă în timp ce restul clasei era la un picnic și, înainte să-și dea seama, se furișa cu el într-o debara după ore,

13. Cînd vorbesc despre Ramfis Trujillo mă refer, desigur, la Rafael Leónidas Trujillo Martínez, primul fiu al lui El Jefe, născut în timp ce mama sa era încă măritată cu un alt bărbat, un cubanez. Numai după ce cubanezul a refuzat să-l accepte pe băiat ca sînge din sîngele său, Trujillo l-a recunoscut pe Ramfis. (Mulțam, tată!) El a fost „faimosul" fiu pe care El Jefe l-a făcut colonel la vîrsta de patru ani și general de brigadă la nouă ani. (Mica Față de Cur, după cum este alintat.) Ca adult, Ramfis devenise celebru ca jucător de polo și curvar care și-o trăgea cu actrițe nord-americane (Kim Novak, cum ai putut?), mereu certîndu-se cu taică-său. Era un demon cu inima înghețată, aflat la Nivelul 0 al Umanității, care a regizat personal torturile criminale din 1959 (anul invaziei cubaneze) și 1961 (după asasinarea tatălui său, Ramfis s-a ocupat personal de groaznica torturare a conspiratorilor). (Într-un raport secret îndosariat de consulul SUA, disponibil acum la Biblioteca Prezidențială JFK, Ramfis este descris ca „labil", un tînăr care în copilărie se distra zburînd creierii puilor cu un revolver de calibru 44.) Ramfis a fugit din țară după moartea lui Trujillo, a trăit în desfrîu din hoțiile tatălui său și a sfîrșit într-un accident de mașină survenit din vina lui în 1969; în cealaltă mașină ciocnită se afla Ducesa de Albuquerque, Teresa Beltrán de Lis, care a murit pe loc; Mica Față de Cur a continuat să ucidă pînă la final.

iar el își strecura în ea ceva groaznic. Hai să zicem doar că în sfîrșit a înțeles de ce băieții ceilalți îl porecliseră Jack Străpungătorul; avea, pînă și ea-și dădea seama de asta, un penis enorm, un lingam demn de Shiva, un distrugător al lumilor. (Și în tot acest timp ea crezuse că-l strigau Jack Spintecătorul. Uf!) Mai tîrziu, după ce va fi a Gangsterului, își va da seama cît de puțin o respectase Pujols. Dar din moment ce pînă atunci nu avusese termen de comparație, a presupus că a și-o trage însemna să se simtă ca și cînd ar fi fost despicată cu un cuțit. Prima dată s-a speriat al dracului de tare și a durut-o rău (patru tancuri d10 la un loc), dar nimic nu putea să umbrească senzația pe care-o avea că în sfîrșit era pe drumul ei, sentimentul că o pornea într-o călătorie, că făcuse primul pas, că acesta era începutul a ceva măreț.

După aceea a încercat să-l îmbrățișeze, să-i atingă părul mătăsos, dar el s-a ferit de mîngîierile ei. Grăbește-te și îmbracă-te. Dacă ne prind mi-am ars curul.

Ceea ce era ciudat, pentru că exact așa își simțea ea curul.

Timp de aproape o lună s-au coțăit prin diverse colțuri izolate ale școlii pînă în ziua cînd un profesor, înștiințat printr-un denunț anonim din partea unui membru al colectivului de elevi, a surprins in flagrante delicto cuplul ascuns într-o debara cu mături. Imaginați-vă numai: Beli în fundul gol, cu imensa ei cicatrice, așa cum nu se mai văzuse vreodată, iar Jack cu nădragii în vine, adunați în jurul gleznelor.

Ce scandal! Amintiți-vă timpul și locul: Baní, spre sfîrșitul anilor '50. Mai adăugați faptul că Jack Pujols era primul fiu al Preafericitului Clan B...í, una din familiile cele mai venerabile (și putred de bogate) din Baní. Mai adăugați și că fusese prins nu cu cineva din aceeași clasă socială (deși și asta ar fi fost o problemă), ci cu o bursieră și, cu atît mai mult, una prieta. (Aventurile cu prietas erau considerate procedura standard

pentru elite atîta timp cît erau ținute secret, ceea ce în alte părți se numea Manevra Strom Thurmond.) Bineînțeles că Pujols a învinovățit-o pe Beli pentru tot. Stătea în biroul directorului și povestea cu lux de amănunte cum anume îl sedusese. N-a fost vina mea, insista el. Ea a fost de vină! Adevăratul scandal, totuși, a fost că Pujols era de fapt logodit cu iubita aceea, Rebecca Brito, cea cu-un-picior-în-groapă, ea însăși membră a celeilalte familii puternice din Baní, R..., și puteți fi siguri de faptul că prinderea lui Jack într-o debara cu una prieta i-a zburat orice șanse viitoare de căsătorie. (Familia ei era foarte strictă în ceea ce privea reputația lor creștină.) Babacul lui Pujols a fost atît de înfuriat/umilit încît a început să-l cotonogească pe băiat de cum a pus mîna pe el și în mai puțin de o săptămînă l-a trimis la o școală militară în Puerto Rico, unde să învețe, după spusele colonelului, simțul datoriei. Beli nu l-a mai revăzut niciodată, în afară de o singură dată în *Listín Diario*, dar pe atunci aveau amîndoi în jur de patruzeci de ani.

Se prea poate ca Pujols să fi fost un șobolan nenorocit, dar reacția lui Beli a fost una demnă de cărțile de istorie. Nu numai că fetei noastre *nu* îi era rușine de cele întîmplate, chiar și după ce fusese mustruluită de director, de călugăriță și de administrator, un fel de echipă a Sfintei Treimi, dar a refuzat cu desăvîrșire să-și recunoască vina! Dacă și-ar fi sucit capul cu 360 de grade și ar fi vomitat supă de mazăre, tot ar fi provocat mai puțin tărăboi. Cu încăpățînarea tipică lui Beli, fata noastră a susținut că nu a greșit cu nimic, că de fapt avea tot dreptul să facă ceea ce făcuse.

Am voie să fac tot ce vreau, a spus Beli cu încăpățînare, cu soțul meu.

Se pare că Pujols îi promisese Beliciei că se vor căsători după ce vor termina amîndoi liceul, iar Beli îl crezuse, înghițise totul, cîrlig, undiță, momeală. Greu de comparat credulitatea ei de-acum cu tăria greu de

păcălit a femeii-matador pe care am ajuns eu s-o cunosc, dar trebuie să ne amintim: era tînără și *îndrăgostită*. Că tot vorbeam despre fantezii: fata a crezut sincer că Jack se va ține de cuvînt.

Bunii Profesori de la El Redentor n-au scos niciodată de la fată nimic care să semene cît de cît cu o mea culpa. Continua să-și clatine capul, la fel de neclintită precum înseși Legile Universului: Nu Nu Nu

viitorului fetei. Mai întîi La Inca a ajuns la bălăcăreala numărul cinci sute de milioane cinci, criticîndu-i aspru proasta judecată, proastele moravuri, proastele toate celelalte, și doar cînd aceste preliminarii au fost încheiate, La Inca a hotărît: Te întorci la școală. Nu la El Redentor, ci undeva aproape la fel de bine. Padre Billini.

Iar Beli, cu ochii încă umflați de plîns după pierderea lui Jack, a rîs. Nu mă mai întorc la școală. Niciodată.

Uitase oare suferința pe care o îndurase în Anii Pierduți, spre folosul educației? Prețul? Groaznicele cicatrici de pe spinarea ei? (*Arsura.*) Poate că uitase, poate că prerogativele acestei Epoci Noi făcuseră ca jurămintele Epocii Vechi să devină irelevante. Totuși, în timpul acestor săptămîni tumultuoase care au urmat exmatriculării, în timp ce se perpelise în pat din cauza pierderii „soțului" ei, fata noastră fusese cutremurată de accese de nemaipomenită tulburare. Era o primă lecție despre nestatornicia dragostei și despre extraordinara lașitate a bărbaților. Și din această dezamăgire și tulburare a țîșnit primul legămînt matur al lui Beli, unul care o va urma pînă la maturitate, în State și chiar mai departe. Nu mă voi lăsa influențată. Niciodată nu se va mai lăsa condusă de altcineva în afară de ea însăși. Nici de director, nici de călugărițe, nici de La Inca, nici de bieții ei părinți morți. Doar de mine, a șoptit ea. De mine.

Acest jurămînt a contribuit mult la punerea ei pe picioare. Nu la mult timp după scandalul legat de întoarcerea la școală, Beli a îmbrăcat o rochie de-a lui La Inca (care țipa pe ea de-a dreptul) și a prins o mașină care a dus-o pînă în el parque central. Nu era o excursie uriașă. Dar totuși, pentru o fată precum Beli, a fost precursoarea evenimentelor care au urmat.

Cînd s-a întors acasă, tîrziu în după-amiaza aceea, a anunțat: Am o slujbă! La Inca a pufnit. Cabaretele presupun că angajează tot timpul.

Nu era un cabaret. O fi fost Beli considerată o puta major în cosmologia vecinilor ei, dar nu era o cuero.

Nu: ea făcuse rost de o slujbă ca ospătăriță într-un restaurant din el parque. Proprietarul, un chinez îndesat și bine îmbrăcat, pe nume Juan Then, nu avea practic nevoie de nimeni; de fapt, nu știa nici măcar dacă avea nevoie de el însuși. Afacere groaznic, s-a plîns el. Prea mult politică. Politică rău pentru oricine în afară de politicieni.

Fără profit. Și deja imposibil de mulți angajați.

Dar Beli nu voia să se lase respinsă. Pot să fac multe. Și și-a tras omoplații înapoi ca să-și evidențieze „bunurile".

Care pentru un om cu mai puțină judecată ar fi fost o invitație fățișă, dar Juan a oftat doar: Nu obligată fii nerușinată. Încercăm la tine. Perioadă probă. Nu pot face promisiuni. Condiții politice dau promisiuni, nu ospitalitate.

Care îmi este salariul?

Salariu! Nu salariu! Tu chelneriță, tu bacșișuri.

Cît sînt de mari?

Încă o dată seriozitate. Este fără siguranță.

Nu înțeleg.

Ochii injectați ai fratelui său, José, au privit pe deasupra paginilor sportive: Ceea ce spune fratele meu este că depinde.

Și iat-o și pe La Inca clătinînd din cap: O chelneriță. Dar, hija, ești fata unei brutărițe, habar n-ai cum e să fii chelneriță!

La Inca presupunea că, datorită faptului că Beli nu mai arătase în ultimul timp nici o urmă de entuziasm față de brutărie, școală sau curățenie, devenise o zăngana. Dar uitase că în prima parte a vieții ei, fata noastră fusese una criada; timp de jumătate din anii pe care-i avea, nu știuse nimic altceva *decît* muncă. La Inca a prezis că Beli va renunța în cîteva luni, dar Beli n-a renunțat. La slujbă, fata noastră și-a dovedit, de fapt, calitățile: nu întîrzia niciodată, nu se prefăcea a fi bolnavă, își punea curul cel impunător la treabă. La

dracu', *îi plăcea* slujba. Nu era chiar Președintele Republicii, dar, pentru o fată de paisprezece ani care voia să iasă din casă, merita, și o așeza la locul ei în lume în timp ce aștepta să – să se materializeze Gloriosul ei Viitor.

Timp de optsprezece luni a muncit la Palacio Peking. (Inițial numit El Tesoro de..., în onoarea destinației adevărate, dar niciodată atinse a Amiralului, dar Frații Then îi schimbaseră numele atunci cînd au aflat că numele Amiralului era fukú! Chinezii nu place blesteme, spusese Juan.) Ea spunea întotdeauna că s-a maturizat acolo, la restaurant și, în unele privințe, chiar așa a și fost. A învățat să-i bată pe bărbați la domino și s-a dovedit a fi atît de responsabilă încît Frații Then puteau s-o lase să-i supravegheze pe bucătar și pe ceilalți angajați în timp ce ei o ștergeau la pescuit sau în vizită pe la iubitele lor cu picioare groase. În anii care au urmat Beli se plîngea că pierduse legătura cu chinezoii ei pe vecie. Au fost atît de buni cu mine, se jeluia ea către Oscar și Lola. Nici nu se comparau cu el esponja de nimic care vă e tată. Juan, melancolicul pasionat de pariuri, cel care povestea despre Shangai ca și cînd ar fi fost un poem de dragoste cîntat de o femeie frumoasă pe care o iubești, dar n-o poți avea. Juan, romanticul miop ale cărui iubite îl furau pe la spate și care n-a stăpînit niciodată spaniola (deși în anii de mai tîrziu cînd locuia în Skokie, Illinois, țipa adesea la nepoții lui americanizați într-o spaniolă guturală, iar ei rîdeau de el, crezînd că vorbea chinezește). Juan, cel care a învățat-o pe Beli să joace domino și al cărui unic fundamentalism era optimismul lui antiglonț: Dacă Amiralul ar fi venit mai întîi în restaurant al nostru, închipuiește-ți problemele care putut fi evitate! Harnicul, blîndul Juan, care ar fi pierdut restaurantul dacă nu ar fi fost fratele lui mai mare. José, enigmaticul, care plutea pe margine ca amenințarea unui ciclón; José cel bravo, cel guapo, cel a cărui soție și copii fuseseră omorîți de

către comandamentul militar prin anii '30; José, cel care a apărat restaurantul și camerele de deasupra cu o ferocitate implacabilă. José, a cărui durere îi înlăturase din trup toată blîndețea, cheful de pălăvrăgeală leneșă și speranța. Părea că nu era niciodată de acord cu Beli sau cu oricare din ceilalți angajați, dar din moment ce numai ea nu se temea de el (sînt aproape la fel de înaltă ca tine!), a răspuns dîndu-i sfaturi practice: Vrei să fii o femeie neputincioasă toată viața? Chestii gen cum să bată cuie, să repare ștechere, cum să gătească chow fun și să conducă o mașină, toate astea îi vor fi de ajutor cînd va deveni Împărăteasa Diasporei. (José își va face datoria cu curaj în revoluție, luptînd, trebuie să recunosc cu părere de rău, împotriva poporului, și va muri în 1976 în Atlanta, de cancer la pancreas, strigînd numele soției sale, pe care asistentele l-au luat drept alte ching-chong-chinezisme de-ale lui – cu un plus de accent în mintea lor pe *chinez*.)

Și apoi mai era Lillian, cealaltă chelneriță, îndesată ca un ciubăr pentru orez, a cărei ranchiună față de lume se transforma în veselie doar atunci cînd corupția, brutalitatea și ipocrizia umanității îi depășeau pînă și ei propriile așteptări. La început n-a plăcut-o pe Beli, a considerat-o rivală, dar în cele din urmă a tratat-o mai mult sau mai puțin politicos. Ea a fost prima femeie care citea ziarul pe care a întîlnit-o fata noastră. (Bibliomania fiului ei îi va aminti întotdeauna de Lillian. Ce mai e prin lume? o întreba Beli. Jodido, venea întotdeauna răspunsul ei.) Și Benny Indianul, un chelner tăcut, meticulos, care avea aerul abătut al unui om de mult obișnuit cu năruirea spectaculoasă a viselor. Prin restaurant se zvonea că Benny Indianul era însurat cu o azuana imensă, lascivă, care îl scotea în stradă în mod regulat pentru ca ea să mai poată băga în așternut ceva cărniță proaspătă. Singura dată cînd Benny Indianul se pare că zîmbise a fost atunci cînd l-a bătut pe José la domino – amîndoi jucători de domino desăvîrșiți și

rivali înverșunați. Și el va lupta în revoluție, pentru echipa gazdă, și se spunea că pe toată durata acelei Veri a Eliberării Noastre Naționale, Indianul Benny n-a încetat deloc să zîmbească; n-a încetat nici chiar după ce un țintaș de elită al Marinei i-a găurit creierii, scoțîndu-i de sub comanda lui. Dar bucătarul Marco Antonio, apariția aceea grotescă, ieșită direct din Gormenghast, cel fără un picior și fără o ureche? (Explicația lui legată de înfățișare: am avut un accident.) Obsesia lui era o neîncredere aproape fanatică în cibaeños, a căror mîndrie regională, era el convins, masca ambiții imperiale la nivel haitian. Vor să pună mîna pe Republică. Îți zic eu, creștine, vor să-și facă propria țară.

Toată ziua avea de-a face cu hombres de toate felurile și acesta a fost locul în care Beli și-a perfecționat bonomia aspră și elitistă. După cum vă puteți imagina, toți erau îndrăgostiți de ea. (Inclusiv colegii de lucru. Dar José îi avertizase: Dacă o atingeți o să vă scot mațele prin cur. Cred că glumești, a zis Marco Antonio în apărarea sa. Nu m-aș putea cățăra pe muntele ăla nici dac-aș avea două picioare.) Atenția clienților era îmbucurătoare, iar ea, la rîndul ei, le dădea băieților ceva de care unii bărbați nu se pot sătura niciodată – grijă maternă, glumeață, din partea unei femei atrăgătoare. Încă mai sînt o mulțime de negri în Baní, vechi clienți, care își mai amintesc de ea cu mare drag.

Bineînțeles că La Inca era îngrijorată de Căderea lui Beli, de la statutul de princesa la cel de mesera – ce se întîmplă cu lumea asta? Acasă cele două rareori își mai vorbeau; La Inca încerca să vorbească, dar Beli nu o asculta și, la rîndul ei, La Inca umplea acea tăcere cu rugăciuni, încercînd să invoce o minune care s-o transforme din nou pe Beli într-o fată ascultătoare. După cum soarta o va dovedi, odată ce Beli îi scăpase din mînă, nici măcar Dumnezeu nu va mai avea destul caracaracol ca s-o aducă înapoi. Din cînd în cînd La Inca trecea pe la restaurant. Stătea singură, dreaptă

ca un trepied, îmbrăcată toată în negru și printre înghițiturile de ceai o privea pe fată cu o intensitate mohorîtă. Poate spera s-o facă pe Beli să se rușineze și să se întoarcă la Operațiunea Restaurarea Casei Cabral, dar Beli își vedea de treabă cu zelul ei obișnuit. Trebuie s-o fi îndurerat la culme pe La Inca să vadă cît de drastic se schimba „fiica" ei, pentru că Beli, care altădată nu vorbea niciodată în public, care putea să rămînă nemișcată precum Noh, își etala în Palacio Peking talentul de palaver al unui povestitor, care îi încînta pe mulți dintre clienții în exclusivitate bărbați. Aceia dintre voi care s-au oprit la colțul dintre străzile 142 și Broadway pot ghici cum anume se vorbea : jargonul dur, deocheat, folosit de el pueblo, care le dădea coșmaruri tuturor los dominicanos cultos între cearșafurile lor de cea mai bună calitate și despre care La Inca presupusese că dispăruse odată cu finalul primei perioade din viața lui Beli, petrecută pe Coasta Azua, dar care era prezent, atît de viu, de parcă nu dispăruse niciodată : Oye, parigüayo, y que pasó con esa esposa tuya? Gordo, no me digas que tú todavía tienes hambre?

În cele din urmă venea clipa cînd se oprea la masa lui La Inca : Mai doriți ceva?

Doar să te întorci la școală, mi'ja.

Îmi pare rău. Beli își lua su taza și ștergea masa cu o singură mișcare sobră. Nu mai servim pendejada de săptămîna trecută.

Și atunci La Inca își plătea consumația și pleca, iar lui Beli i se lua o mare greutate de pe suflet, semn că făcuse ce trebuia.

Aflase multe despre ea în acele optsprezece luni. Învățase că în ciuda tuturor viselor de a fi cea mai frumoasă femeie din lume, de a-i face pe bărbați să se arunce de la ferestre în urma ei, atunci cînd Belicia Cabral se îndrăgostea, rămînea îndrăgostită. În ciuda puhoiului de bărbați, frumoși, obișnuiți și urîți, care intrau în restaurant cu intenția de a o cuceri și a o

cere în căsătorie (sau cel puțin în curvăsărie), niciodată n-a avut pe altcineva în minte în afară de Jack Pujols. Se vede treaba că în inima ei fata noastră era mai degrabă Penelopa decît Tîrfa din Babilon. (Desigur că La Inca, martoră a șirului de bărbați care se perindau murdărindu-i pragul, n-ar fi fost de acord.) Beli avea adesea vise în care Jack se întorcea de la școala militară, vise în care el o aștepta la slujbă, tolănit la una din mese, ca o desagă frumușică plină cu lucruri furate, cu un zîmbet larg pe fața lui extraordinară, cu Ochii de Atlantis ațintiți, în fine, asupra ei, doar asupra ei. *M-am întors pentru tine, mi amor. M-am întors.*

Fata noastră a aflat că pînă și unui chooch așa ca Jack Pujols îi era fidelă.

Dar asta nu însemna că se izola complet de lumea bărbaților. (Cu toată „fidelitatea" ei, nu avea să fie niciodată o negresă căreia să nu-i facă plăcere atenția bărbaților.) Chiar și în perioada aceasta dificilă, Beli avea prinți-în-așteptare, fîrtați dornici să sfideze cîmpurile minate îngrădite cu sîrmă ghimpată ale sufletului ei, cu speranța că dincolo de bălegarul proaspăt i-ar putea aștepta las Cîmpiile Elizee. Sărmanii netoți plini de iluzii. Gangsterul o va avea în toate felurile, dar acești sărmani sapos, apăruți înaintea Gangsterului, erau norocoși dacă primeau măcar un abrazo. Haideți să scoatem din prăpastia uitării doi sapos anume: agentul de vînzări de la Fiat, chel, alb și zîmbitor, un adevărat Hipólito Mejía, însă suav și curtenitor și atît de pasionat de baseballul nord-american încît își risca și viața, și picioarele ca să asculte meciurile la un radio de contrabandă, pe unde scurte. Credea în baseball cu ardoarea unui adolescent și mai credea că în viitor dominicanii vor lua cu asalt Prima Ligă și vor juca cu toate echipele Mantles și Marises din lume. Marichal nu-i decît începutul unei reconquista, prezicea el. Ești nebun, spunea Beli, bătîndu-și joc de el și de su „jueguito". Printr-o inspirată compensație, celălalt amorez al ei era

un student de la Universitatea Autonomă din Santo Domingo, UASD – unul dintre acele specimene ale Facultății de Stat care e la școală de unsprezece ani și se află întotdeauna la o distanță de cinci credite de absolvire. Să fii student în ziua de azi nu mai însemna nada, dar într-o Americă Latină împinsă la nebunie de Prăbușirea lui Arbenz, de punerea la zid a lui Nixon, de Gherilele din Sierra Madre, de nesfîrșitele manevre cinice ale porcilor de yankei – într-o Americă Latină aflată deja de un an și jumătate în Deceniul Gherilei – să fii student însemna ceva cu totul diferit, un agent al schimbării, un șir de particule care vibrează într-un univers newtonian stabil. Un astfel de student era Arhimede. Și el asculta pe unde scurte, dar nu ca să audă scorul celor de la Dodgers; lucrul pentru care el își risca viața erau știrile care se scurgeau dinspre Havana, știri ale viitorului. Arhimede era așadar un *student*, fiu al unui zapatero și al unei moașe, un tirapiedra și un quemagoma pe viață. Să fii student nu era o glumă, nu atunci cînd Trujillo și Johnny Abbes[14] îi ridicau pe toți

14. Johnny Abbes García a fost unul dintre mult iubiții Lorzi Moguli ai lui Trujillo. Șef al temutei și atotputernicei poliții secrete (SIM), Abbes a fost considerat cel mai mare torționar al Poporului Dominican care a trăit vreodată. Un pasionat admirator al tehnicilor de tortură chinezești, se zvonea că Abbes avea în slujba sa un pitic care zdrobea cu dinții testiculele prizonierilor. A complotat la nesfîrșit împotriva dușmanilor lui Trujillo, ucigașul multor tineri revoluționari și studenți (inclusiv al Surorilor Maribal). La ordinul lui Trujillo, Abbes a organizat complotul asasinării președintelui ales democratic al Venezuelei: Rómulo Betancourt! (Betancourt și T-zillo erau vechi dușmani, certați încă din anii '50, atunci cînd securiștii SIM ai lui Trujillo au încercat să-l injecteze cu otravă pe Betancourt pe străzile din Havana.) A doua încercare n-a avut mai mult succes decît prima. Bomba, învelită într-un Olds vechi, a făcut țăndări Cadillacul prezidențial, l-a spulberat

cei care aderau la cauza Invaziei Cubaneze eșuate din 1959. Nu se scurgea nici o zi fără ca viața să nu-i fie pusă în pericol și nu avea adresă fixă, apărea fără de veste pe tura lui Beli. Archie (așa cum era cunoscut) avea o coamă de păr impecabil, ochelari ca ai lui Héctor Lavoe și înflăcărarea unui medic nutriționist din South Beach. Îi ura pe nord-americani pentru Invazia Tăcută a Republicii Dominicane și pe dominicani pentru servilismul anexaționist față de nord. Guancanagarí ne-a blestemat pe toți! Faptul că ideologii cei mai îndrăgiți de el erau o pereche de nemți care n-au întîlnit niciodată vreun negrotei care să le placă era irelevant.

Beli juca dur cu amîndoi acești tipi. Îi vizita la ei acasă și la biroul de vînzări și le servea porția zilnică recomandată de abstinență. Nu trecea nici o întîlnire fără ca agentul de vînzări Fiat să nu-i *cerșească* măcar o singură atingere. Lasă-mă doar să-i ating cu dosul

---

din Caracas, a omorît șoferul și un trecător, dar nu a reușit să-l omoare pe Betancourt! Asta-i chiar ceva demn de un *gangster*! (Venezolanos: Să nu spuneți niciodată că nu avem o istorie comună. Nu avem în comun numai telenovelele sau faptul că atît de mulți dintre ai noștri v-au invadat țărmurile ca să-și găsească de lucru în anii '50, '60, '70 și '80. Dictatorul nostru a încercat să vă omoare președintele!) După moartea lui Trujillo, Abbes a fost numit consul în Japonia (doar ca să scape de el din țară) și a ajuns să lucreze pentru celălalt coșmar caraibian, dictatorul haitian François „Papa Doc" Duvalier. Nu i-a fost nici pe departe la fel de credincios lui Papa Doc cum i-a fost lui Trujillo – după o încercare de a-l înșela, Papa Doc l-a împușcat pe Abbes, cu toată familia sa, și le-a aruncat în aer casa lor nenorocită. (Cred că P. Daddy a știut exact cu ce fel de creatură avea de-a face.) Nici un dominican nu crede că Abbes a murit în acea explozie. Se crede că încă mai bîntuie prin lume, așteptînd învierea lui El Jefe, atunci cînd și acesta se va ridica dintre Umbre.

palmei, scîncea el, dar aproape de fiecare dată ea-l mătrășea în careul jucătorului de cîmp. Arhimede, atunci cînd era dojenit, dovedea cel puțin o oarecare clasă. Nu se îmbufna, nici nu bombănea : Cine dracu' sînt eu și pe ce-mi prăpădesc banii? Prefera să-și păstreze atitudinea filozofică. Revoluția nu se înfăptuiește într-o zi, spunea el dezamăgit, și apoi își revenea și o distra cu povești despre păcălirea poliției secrete.

Pînă și unui chooch precum Jack Pujols îi era fidelă, da, dar pînă la urmă tot l-a uitat. Era romantică, dar nu era o pendeja. Cînd în sfîrșit, totuși, a reușit, lucrurile luaseră o întorsătură periculoasă, ca să spunem doar atît. Țara fierbea; după invazia nereușită din 1959, fusese descoperită o conspirație secretă a tinerilor și pretutindeni tinerii erau arestați, torturați și uciși. Politica, arunca Juan, uitîndu-se lung la mesele goale, *politica.* José nu făcea nici un comentariu; își curăța pur și simplu arma Smith & Wesson în intimitatea camerei sale de la etaj. Nu știu dacă mai scap și din asta, a spus Arhimede într-o încercare fățișă de a cerși o partidă de amor din milă. O să-ți fie bine, a pufnit Beli, smulgîndu-se din îmbrățișarea lui. A avut dreptate în final, dar el a fost unul dintre puținii care au scăpat cu curul neprăjit. (Archie trăiește și în prezent și atunci cînd trec cu mașina prin capitală cu amicul meu Pedro, din cînd în cînd îi zăresc rînjetul pe posterele electorale pentru aripa radicală a vreunui partid a cărui platformă nu cuprinde decît o unică propunere, aceea de a aduce din nou electricitatea în Republica Dominicană. Pedro pufnește: Ese ladrón no va' pa' ningún la'o.)

În februarie, Lillian a trebuit să renunțe la slujbă și să se întoarcă la ea în campo ca s-o îngrijească pe mama ei suferindă, o señora care, pretindea Lillian, nu dăduse niciodată doi bani pe soarta ei. Dar acesta e destinul femeilor de pretutindeni, să fie întotdeauna nefericite, a declarat Lillian și apoi a plecat și nu a mai rămas în urma ei decît calendarul cel ieftin, de

pomană ale cărui zile îi plăcea să le taie. O săptămînă mai tîrziu, Frații Then au angajat o înlocuitoare. O fată nouă. Constantina. În jur de douăzeci de ani, veselă și amabilă, al cărei corp era doar pipa fără culo, o „mujer alegre" (în jargonul acelei perioade). Nu o dată s-a întîmplat ca acea Constantina să ajungă la prînzul cel mare direct de la o noapte de chef, mirosind a whisky și a țigări proaste. Muchacha, n-o să-ți vină să crezi el lío en que me metí anoche. Era dezarmant de rece și putea să spurce cu înjurăturile ei de s-ar fi albit și penele ciorii și, recunoscînd probabil un suflet pereche singur pe lume, a îndrăgit-o imediat pe fata noastră. Hermanita mea, o numea ea pe Beli. Cea mai frumoasă fată. Tu ești dovada că Dumnezeu este dominican.

Constantina a fost persoana care în sfîrșit i-a șters din minte Trista Baladă a lui Jack Pujols.

Sfatul ei? Uită-l pe acel hijo de la porra, pe acel comehuevo. Orice desgraciado care intră aici e îndrăgostit de tine. Ai putea avea întreaga maldita lume dac-ai vrea.

Lumea! Era ceea ce-și dorea Beli din tot sufletul, dar cum putea oare să-și îndeplinească dorința? Privea șuvoiul de mașini trecînd pe lîngă el parque și nu știa cum.

Într-o bună zi, dintr-o burbuja dată de un impuls de cochetărie, și-au terminat treaba mai devreme și, lăsîndu-și chenzina la spaniolii din capătul străzii, și-au cumpărat două rochii asortate.

Acum arăți candela, a zis Constantina aprobator.

Și acum ce-o să facem? a întrebat Beli.

Zîmbetul ei a dat la iveală un dinte strîmb. Eu o să mă duc la Hollywood să dansez. Am un buen amigo care e portar pe-acolo și, din cîte aud, o să fie un șir întreg de bărbați bogați care n-or să aibă altceva de făcut decît să mă adore pe mine, ay sí. Și-a lăsat mîna să-i alunece pe linia șoldurilor în jos. Apoi a pus capăt spectacolului. De ce, oare nu cumva prințesa școlită în școli particulare vrea și ea să meargă?

Beli s-a gîndit la asta un moment. S-a gîndit la La Inca care o aştepta acasă. S-a gîndit la inima frîntă care începea să i se vindece.

Ba da. Vreau să merg.

Aceasta era Hotărîrea Care A Schimbat Totul. Sau, după cum i-a mărturisit Lolei în Ultimele Zile ale vieţii ei: Tot ce-mi doream era să dansez. Ce am obţinut în schimb a fost *esto,* a spus ea, deschizîndu-şi braţele ca să cuprindă spitalul, copiii săi, cancerul, America.

EL HOLLYWOOD

El Hollywood a fost primul club adevărat al lui Beli.[15] Imaginaţi-vă: în zilele acelea, El Hollywood era Locul suprem în Baní, era Alexander, Café Atlántico şi Jet Set, toate la un loc. Luminile, decorul opulent, los guapos în haine elegante, femeile care afişau cele mai frumoase posturi, ca nişte păsări ale paradisului, orchestra de pe estradă ca o apariţie dintr-o lume a ritmului, dansatorii atît de prinşi în nebunia dansului încît ai fi crezut că-şi luau rămas-bun de la moartea însăşi – totul era aici. Poate că Beli nu-şi prea găsea locul aici, nu putea să comande băuturi sau să se aşeze pe scaunele înalte fără să-şi piardă pantofii cei ieftini, dar odată ce muzica se pornea, ei bine, nu mai conta. Un contabil corpolent i-a oferit braţul şi pentru următoarele două ore, Beli şi-a uitat jena, uimirea, emoţia şi *a dansat.* Dios mío, cît a mai dansat! A dansat pînă la uitarea de sine, epuizînd partener după partener. Pînă şi dirijorul orchestrei, un veterano grizonant trecut printr-o duzină de turnee prin America Latină şi Miami i-a strigat: La negra está encendida! La negra está encendida, cu adevărat! Şi, în sfîrşit, iată-i zîmbetul:

15. Un loc preferat al lui Trujillo, îmi spune mama, cînd manuscrisul este aproape complet.

întipăriți-vi-l în memorie; n-o să-l vedeți prea des. Toată lumea a luat-o drept o bailarina cubana din vreunul din spectacole și nu le-a venit să creadă că era dominicană ca și ei. Nu se poate, no lo pareces etc., etc.

Și tocmai în acest vîrtej de pasos, guapos și aftershave, a apărut el. Ea era așezată la bar, așteptînd-o pe Tina să se întoarcă dintr-o „pauză de țigară". Rochia ei: distrusă; permanentul: ciufulit; bolțile plantare: ca și cînd li se dăduse startul într-o întrecere de alergare cu picioarele legate. El, de cealaltă parte, era esența eleganței relaxate. Priviți-l, voi, generația viitoare de vlăstare de Léon și Cabral: bărbatul care i-a furat inima Mamei voastre Deschizătoare de Neam, cel care a catapultat-o pe ea și pe ai ei spre Diasporă. Îmbrăcat într-un costum Rat Pack cu smoching negru și pantaloni albi și nici o picătură de sudoare pe el, ca și cum ar fi stat la frigider. Era frumos, într-un fel care amintea de un producător de Hollywood de vreo patruzeci de ani, cu un pîntec compromițător la purtător, cu ochi gri, ușor umflați, care văzuseră (și nu scăpaseră) multe. Ochi care o măsuraseră pe Beli mai bine de o oră – și nu se putea spune că Beli nu observase. Negroteiul era un fel de ucigaș renumit, toată lumea din club îi plătea tribut, iar el învîrtea pe degete destul aur încît să-l răscumpere și pe Atahualpa.

Haideți să spunem doar că prima lor întrevedere n-a fost promițătoare. Ce-ai zice să-ți fac cinste cu un pahar? a spus el, și atunci cînd ea s-a întors cu spatele como una ruda, el a apucat-o de mînă dur și a spus: Unde pleci, morena? Și atît i-a trebuit: a Beli le salío el lobo. În primul rînd, nu-i plăcea să fie atinsă. Deloc, niciodată. În al doilea rînd, nu era o morena (chiar și vînzătorul de mașini știa asta, o numea india). Și în al treilea rînd, era vorba de temperamentul ei. Cînd banditul i-a sucit mîna, a sărit de la calm la violență în mai puțin de două secunde. A țipat: *No. Me. Toques.* Și-a aruncat înspre el băutura, paharul și apoi geanta –

dacă s-ar fi aflat vreun copil prin apropiere l-ar fi aruncat și pe el. Apoi l-a mai pocnit cu un teanc de șervețele pentru cocktail și cu aproape o sută de scobitori de plastic pentru măsline și, cînd toate astea și-au încheiat dansul pe podea, s-a dezlănțuit într-unul dintre cele mai măreț atacuri în lanț, demne de Lupta de Stradă, din toate timpurile. În timpul acestei ploi de lovituri fără precedent, Gangsterul s-a lăsat pe vine și n-a mai făcut nici o mișcare în afară de a îndepărta din dreptul feței vreun proiectil rătăcit. Cînd a încetat, el și-a înălțat capul ca și cînd și l-ar fi scos dintr-o vizuină de vulpe și și-a dus un deget la buze. Ai ratat un loc, a spus el solemn.

Bine.

N-a fost mai mult decît o simplă întrevedere. Cearta pe care a avut-o cu La Inca, la întoarcere, a fost cu mult mai semnificativă – La Inca o aștepta cu o curea în mînă – și atunci cînd Beli a pășit în casă, obosită de dans, La Inca, luminată de lampa cu gaz, a ridicat cureaua în aer, iar ochii de diamant ai lui Beli s-au ațintit asupra ei. Scena aceasta veche între mamă și fiică se joacă în toate colțurile lumii. Haide, Madre, a spus Beli, dar La Inca n-a fost în stare s-o facă, puterea părăsind-o. Hija, dacă te mai întorci vreodată atît de tîrziu, va trebui să pleci din casa asta, iar Beli a spus: Nu-ți face griji, voi pleca în curînd. În noaptea aceea La Inca a refuzat să se mai culce în pat cu ea, a dormit în balansoar, nu i-a vorbit nici în ziua următoare, a plecat singură la muncă, dezamăgirea plutind în jurul ei aidoma unui nor ca o ciupercă. Fără îndoială: ar fi trebuit să-și facă griji pentru mama sa, dar, în loc de asta, tot restul săptămînii Beli s-a trezit gîndindu-se la prostia acelui gordo azaroso care (după spusele ei) îi stricase toată noaptea. Aproape în fiecare zi se trezea repovestind amănuntele confruntării și agentului de vînzări, și lui Arhimede, dar la fiecare repovestire mai adăuga și alte jigniri care nu erau chiar adevărate,

dar păreau potrivite spiritului întîmplării. Un bruto, îl numea ea. Un animal. Cum a îndrăznit să mă atingă? Ca și cînd ar fi fost cineva, ese poco hombre, ese mamahuevo!

Așadar te-a lovit? Agentul de vînzări încerca să-i așeze mîna pe piciorul lui, dar nu reușea. Poate asta trebuie să fac și eu.

Și o să primești exact ce-a primit și el, a spus ea.

Arhimede, care începuse să stea în picioare într-o debara în timpul vizitelor ei (în caz că poliția secretă ar fi dat buzna peste ei), l-a declarat pe Gangster genul de burghez tipic, vocea lui răzbătînd pînă la ea prin toate țoalele pe care vînzătorul de mașini i le cumpărase (și pe care Beli le ținea în casa lui). (Asta-i o blană de *nurcă*? a întrebat-o el. Iepure, a răspuns ea morocănoasă.)

Ar fi trebuit să-l înjunghii, i-a spus ea Constantinei.

Muchacha, cred că el ar fi trebuit să te înjunghie *pe tine.*

Ce dracu' vrei să spui?

Zic și eu așa, vorbești cam mult despre el.

Ba nu, a spus Beli, aprinzîndu-se. Nu-i deloc așa.

Atunci nu mai vorbi despre el. Tina a privit în jos spre un ceas imaginar. Cinci secunde. Trebuie să fie un record.

A încercat să nu-l mai pomenească, dar era în zadar. Brațul o durea în cele mai ciudate momente și-i putea simți ochii de cîine bătut fixați asupra ei, peste tot.

Vinerea următoare era o zi importantă la restaurant; consiliul local al Partidului Dominican organiza un eveniment, iar angajații se dădeau de ceasul morții de dimineața pînă seara. Beli, căreia îi plăcea agitația, a arătat o parte din su magis în hărnicie, și pînă și José a trebuit să iasă din biroul lui ca să ajute la gătit. José l-a tratat pe președintele consiliului cu o sticlă din ceea ce el susținea că era „rom chinezesc", dar care de fapt era Johnnie Walker cu eticheta rîcîită. Înaltele eșaloane

au savurat din plin chow fun-ul, însă subalternii campo s-au luptat în mod jalnic cu tăiţeii şi au întrebat întruna dacă nu cumva aveau arroz con habichuelas, care, bineînţeles, nu se găsea deloc. Una peste alta, petrecerea a fost un succes, n-ai fi bănuit niciodată că pe ascuns se ducea un război murdar, dar cînd ultimul beţivan a fost pus pe picioare şi băgat într-un taxi, Beli, absolut deloc obosită, a întrebat-o pe Tina: Ne putem întoarce?

Unde?

La El Hollywood.

Dar trebuie să ne schimbăm...

Nu-ţi face griji, am adus totul.

Şi cît ai clipi, se afla aplecată deasupra mesei lui.

Unul dintre tovarăşii săi la cină a spus: Hei, Dionisio, nu e fata que te dío una pela săptămîna trecută?

Gangsterul a încuviinţat posac.

Amicul său o măsura din priviri din cap pînă-n picioare. Pentru binele tău, sper că nu s-a întors ca să-şi ia revanşa. Nu cred că vei supravieţui.

Ce mai aştepţi, a întrebat gangsterul. Gongul?

Dansează cu mine. Acum era rîndul ei să-l apuce şi să-l tragă spre la pista.

Poate că arăta ca o lespede groasă împachetată în smoching şi muşchi, dar se mişca încîntător. Ai venit să mă cauţi, nu-i aşa?

Da, a răspuns ea, şi de-abia atunci şi-a dat seama.

Mă bucur că n-ai minţit. Nu-mi plac mincinoşii. Şi-a pus un deget sub bărbia ei. Cum te cheamă?

Ea şi-a smucit capul. Numele meu este Hypatía Belicia Cabral.

Nu, a spus el cu seriozitatea unui peşte de modă veche. Numele tău este Frumoasa.

GANGSTERUL PE CARE-L CĂUTĂM CU TOȚII

Cît de multe știa Beli despre Gangster nu vom afla niciodată. Pretinde că i-a spus doar că era om de afaceri. Bineînțeles că l-am crezut. De unde era să știu?

Ei bine, era cu siguranță om de afaceri, dar mai era și lacheu al Trujillatului, și încă nu unul mărunt. Să nu înțelegeți greșit: flăcăul nostru nu era duhul din inel, dar nici una dintre creaturile mărunte ale infernului.

Datorită, în parte, tăcerii lui Beli legată de acest subiect și a persistentei stînjeneli a celorlalți atunci cînd se ajungea la discuții despre regim, informațiile despre Gangster sînt fragmentate; vă voi oferi ceea ce am reușit să descopăr, iar restul va trebui să aștepte ziua în care las pagínas en blanco, în sfîrșit, vor vorbi.

Gangsterul s-a născut în Samaná la începutul anilor '20, era cel de-al patrulea fiu al unui lăptar, un țînc gălăgios și plin de viermișori, despre care nimeni nu credea c-ar fi fost ceva de capul lui, opinie pe care părinții lui au confirmat-o gonindu-l afară din casă cînd avea șapte ani. Însă oamenii întotdeauna subapreciază ceea ce promisiunea unei vieți pline de lipsuri, neputință și umilință poate declanșa în firea unui tînăr. Pe vremea cînd Gangsterul avea doisprezece ani, acest băiat costeliv și neînsemnat dădea dovadă de o ingeniozitate și neînfricare cu mult peste vîrsta lui. Afirmațiile lui cum că Ratatul Hoț de Vite îl „inspirase" l-au adus în atenția Poliției Secrete și înainte să poți zice SIM-salabím, flăcăul nostru se și infiltra în uniuni și învîrtea sindicatele pe degete. La paisprezece ani a omorît primul „comunista", o favoare făcută groaznicului Felix Bernardino[16], și se

16. Felix Wenceslao Bernardino, crescut în La Romana, a fost unul dintre cei mai siniștri agenți ai lui Trujillo și Regele Vrăjitor din Angmar al acestuia. Era consul în

pare că lovitura a fost atît de spectaculoasă, atît de al dracului de *babană*, încît jumătate din cei rămaşi în Baní au părăsit imediat RD refugiindu-se în siguranţa relativă oferită de Nueva York. Cu banii pe care i-a cîştigat, şi-a cumpărat un costum nou şi patru perechi de pantofi.

Din acel moment, ascensiunea tînărului nostru ticălos n-a mai cunoscut limite. În următorul deceniu a călătorit mereu în Cuba, s-a îndeletnicit cu falsul, furtul, extorcarea şi spălarea banilor – toate spre Gloria Nemuritoare a Trujillatului. Ba chiar s-a zvonit, fără să se confirme, că Gangsterul nostru a fost ucigaşul care l-a omorît pe Mauricio Báez în Havana, în 1950. Cine poate şti? Pare o posibilitate; pe atunci îşi făcuse relaţii puternice în lumea interlopă a Havanei şi în mod clar nu avea nici o remuşcare în a omorî nenorociţi. Cu toate astea, dovezile concludente sînt prea puţine. Că a fost favorit al lui Johnny Abbes şi al lui Porfirio Rubirosa, nu încape îndoială. Avea un paşaport special pentru Palacío şi gradul de maior într-o branşă oarecare a Poliţiei Secrete.

Cuba atunci cînd dominicanul sindicalist exilat Mauricio Báez a fost asasinat în mod misterios pe străzile Havanei. S-a mai zvonit că Felix ar fi fost implicat în încercarea eşuată de asasinat asupra liderului dominican exilat Angel Morales (asasinii au năvălit peste secretarul său care se bărbierea, l-au confundat pe bărbatul plin de spumă de ras cu Morales şi l-au ciuruit cu gloanţe). Pe lîngă acestea, Felix şi sora lui, Minerva Bernardino (prima femeie din lume care urma să fie ambasadoare la Naţiunile Unite), se aflau amîndoi în New York City în momentul cînd Jesus de Galíndez a dispărut în chip misterios pe drumul către casă, în staţia de metrou de la Columbus Circle. Că tot vorbeam despre *Ai puşcă, vei călători*. S-a spus că puterea lui Trujillo nu l-a părăsit niciodată; nenorocitul a murit de bătrîneţe în Santo Domingo, trujillist pînă la moarte, înecîndu-şi muncitorii haitieni în loc să-i plătească.

Gangsterul nostru s-a specializat în multe lucruri necinstite, dar domeniul în care omul excela cu adevărat, acolo unde dobora recorduri și lua aurul, era traficul de carne vie. Atunci, ca și acum, Santo Domingo era pentru popóla ceea ce era Elveția pentru ciocolată. Și exista ceva anume în prinderea, vînzarea și degradarea femeilor care scotea tot ce era mai bun din Gangster; avea fler la lucrul acesta, avea talent – numiți-l Caracaracol de culo. La douăzeci și doi de ani avea deja propriul lanț de bordeluri în capitală și în jurul ei, poseda case și mașini în trei țări. Nu se dăduse în lături niciodată de la nimic cînd era vorba de El Jefe, fie că era vorba de bani, laude sau o porție proaspătă de culo din Columbia, și era într-atît de credincios regimului încît odată omorîse un om într-un bar, pur și simplu pentru că pronunțase greșit numele mamei lui El Jefe. Ăsta da bărbat, se zvonea că rostise El Jefe odată, care este *capaz*.

Devoțiunea Gangsterului nu rămînea nerăsplătită. Pe la mijlocul anilor '40, Gangsterul nu mai era un simplu slujbaș bine plătit; devenea un alguien – în fotografii apare în compania celor trei regi vrăjitori ai regimului: Johnny Abbes, Joaquín Balaguer și Felix Bernardino – și, deși nu se găsește nici una cu el și El Jefe, nu există nici o îndoială că mergeau la chiolhanuri împreună și discutau vrute și nevrute. Însuși Marele Ochi a fost cel care i-a acordat Gangsterului autoritate asupra cîtorva din teritoriile concesionate de familia Trujillo în Venezuela și Cuba – și sub administrația lui draconică, așa-numita porție de tăvăleală-p'un-dolar a lucrătorilor dominicani din domeniul sexului s-a triplat. În anii '40, Gangsterul era în floarea vîrstei; călătorea de-a lungul și de-a latul Americilor, de la Rosario pînă la Nueva York, ca un proxenet, stînd în cele mai bune hoteluri, trăgîndu-și-o cu cele mai tari tipe (deși nu și-a pierdut niciodată gustul sureño pentru las morenas), luînd cina în restaurante de patru stele, întreținîndu-se cu cei mai mari criminali ai lumii.

Un oportunist fără limite care învîrtea afaceri peste tot pe unde mergea. Valize pline de dolari îl urmau în drumurile lui dus-întors de la capitală. Viața nu era întotdeauna plăcută. O mulțime de acte de violență, o mulțime de bătăi și înjunghieri. El însuși supraviețuise multor tentative de asasinat și după fiecare atac armat, după fiecare tir de focuri trase din vreo mașină, întotdeauna își pieptăna părul și își îndrepta cravata, cu gestul reflex al unui dandy. Era un gangster adevărat, dur pînă-n oase, ce trăise viața pe care toate acele cîntece rap ipocrite doar o așază în versuri.

Tot în această perioadă, s-a oficializat lungul său flirt cu Cuba. Se prea poate ca Gangsterul să fi iubit Venezuela și multele ei mulatas cu picioare lungi, să se fi aprins după frumusețile înalte și de gheață ale Argentinei și să se fi topit după brunetele fără pereche ale Mexicului, dar Cuba era cea care i se lipise de inimă, cea care îl făcea să se simtă acasă. Dacă își petrecea șase luni din douăsprezece la Havana, aș numi-o o socoteală modestă și, în onoarea preferințelor sale, numele său de cod dat de Poliția Secretă era MAX GÓMEZ. Atît de des călătorea la Havana încît a fost mai degrabă ceva inevitabil decît ghinion faptul că în 1958, în ajunul Anului Nou, în noaptea în care Fulgencio Batista sacó piés din Havana și întreaga Americă Latină suferea schimbări, Gangsterul chefuia de fapt cu Johnny Abbes în Havana, sorbind whisky din buricele curvelor minore, chiar în momentul cînd gherilele ajungeau în Santa Clara. Doar sosirea la țanc a unuia din informatorii Gangsterului i-a salvat pe toți. Ați face mai bine să plecați acum, altminteri o să fiți cu toții spînzurați de los huevos! Într-una din cele mai mari gafe din istoria poliției secrete dominicane, Johnny Abbes de-abia a reușit să iasă din Havana în acel ajun al Anului Nou; dominicanii au prins, la propriu, ultimul avion gata să decoleze; Gangsterul, cu fața lipită de geam, nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Cînd Beli l-a întîlnit pe Gangster, încă îl mai bîntuia acel zbor umilitor din miez de noapte. Dincolo de legătura financiară, Cuba era o componentă importantă a prestigiului său – a bărbăției sale, de fapt – și omul nostru încă nu putea accepta faptul că țara căzuse în mîinile unei gloate de studenți ordinari. În unele zile se simțea mai bine decît în altele, dar ori de cîte ori îi ajungeau la urechi știri recente legate de activitățile revoluționarilor, își smulgea părul din cap și se oprea în primul zid care-i ieșea în cale. Nu trecea o zi să nu tune și fulgere împotriva lui Batista! (Boul ăla! Țăranul!) sau a lui Castro (Nenorocitul de țap comunista!) sau a șefului CIA Allen Dulles (Efeminatul ăla!), care nu reușiseră să împiedice Amnistierea prost inspirată a lui Batista, declarată de Ziua Mamei, care i-a eliberat pe Castro și pe alți moncadistas, dîndu-le ocazia să-și continue lupta. Dacă Dulles ar fi aici, în fața mea, l-aș împușca, îi spunea lui Beli, și apoi aș împușca-o și pe maică-sa.

Se părea că viața îi dăduse Gangsterului o lovitură dureroasă, iar el era nesigur în privința felului în care să riposteze. Viitorul se întrezărea sumbru și nu încăpea nici o îndoială că în căderea Cubei vedea sfîrșitul lui și al lui Trujillo. Ceea ce ar explica de ce, atunci cînd a întîlnit-o pe Beli, a sărit pe ea imediat. Adică ce fîrtat hetero, între două vîrste, n-a încercat oare să se regenereze prin alchimia unei păsărici tinere. Și dacă ceea ce-i spunea adesea fiicei sale era adevărat, Beli avea una din cele mai grozave păsărici din împrejurimi. Pînă și numai linia sexi a mijlocului ei ar fi putut lansa în luptă o mie de corăbii și, în timp ce băieții din clasa de sus ar fi avut ce să-i reproșeze, Gangsterul era un om de lume, și-o trăsese cu mai multe prietas decît ai putea număra. Nu-i păsa de asemenea rahaturi. Ceea ce-și dorea era să sugă sînii enormi ai lui Beli, să i-o tragă pînă ce sexul ei ar fi devenit o mlaștină plină de suc de mango, s-o scoată din minți astfel încît Cuba și eșecul lui de-acolo să dispară. După cum spun los viejos, clavo

saca clavo, și doar o fată precum Beli putea șterge din mintea unui om dezastrul din Cuba.

La început Beli era reținută în privința Gangsterului. Iubirea ei ideală fusese Jack Pujols și acum se procopsise cu acest Caliban între două vîrste, care-și vopsea părul și avea o coamă de cîrlionți pe spinare și pe umeri. Arăta mai degrabă ca un arbitru de baseball decît ca un Avatar al Viitorului ei Glorios. Dar nimeni n-ar trebui să subestimeze niciodată ceea ce poate înfăptui asiduitatea – atunci cînd e ajutată de grămezi imense de lana și privilegii. Gangsterul i-a făcut curte fetei așa cum numai negroteii între două vîrste știu: îi măcina reținerile cu un aplomb calm și cu o mitocănie fără rușine. Revărsa asupra ei atîtea flori cît să cuprindă întreaga Azua într-o ghirlandă, ruguri aprinse de trandafiri, la slujbă și acasă. (E romantic, ofta Tina. E vulgar, se plîngea La Inca.) O însoțea la cele mai exclusiviste restaurante din capitală, o ducea în cluburi care nu toleraseră niciodată pînă atunci între zidurile lor o prieta care să nu fie cîntăreață (într-atît de puternic era tipul – încît să spargă interdicția împotriva *negrilor*), în locuri precum Hamaca, Tropicalia (deși, din păcate, nu și Country Club, aici nici măcar el nu avea atîta influență). I-a oferit cadou pînă și cîteva perechi de muelas de minte, dintre cele mai arătoase (din cîte-am auzit a plătit cîțiva Cyranos absolvenți ca să le scoată). A răsfățat-o cu piese de teatru, filme, dansuri, i-a cumpărat șifoniere întregi de haine și cufere, la fel ca ale piraților, pline cu bijuterii, a prezentat-o celebrităților și o dată chiar lui Ramfis Trujillo însuși – cu alte cuvinte, a scos-o în lumea asta nenorocită (cel puțin cea cuprinsă între granițele RD) și ați fi surprinși în ce măsură pînă și o fată încăpățînată precum Beli, adeptă a unei noțiuni idealizate a iubirii, putea găsi motive în inima ei pentru a-și revizui părerile, chiar și dacă numai în cazul Gangsterului.

Acesta era un om dificil (unii ar spune comic), afabil (unii ar spune hilar), care se purta cu Beli foarte tandru

și cu multă considerație și, în mîinile lui (și la propriu, și la figurat), educația începută la restaurant s-a desăvîrșit. Era un hombre bien social, căruia îi făcea plăcere să iasă și să umble, să vadă și să fie văzut, iar asta se potrivea destul de bine cu visele lui Beli. Dar era în aceeași măsură un hombre tulburat de faptele lui trecute. Pe de o parte, era mîndru de ceea ce realizase. M-am creat singur, i-a spus lui Beli, absolut singur. Am mașini, case, electricitate, haine, prendas, dar atunci cînd eram un niño, nu aveam nici măcar o pereche de pantofi. Nici măcar o pereche. N-am avut familie. Am fost orfan. Înțelegi?

Beli, orfană ea însăși, înțelegea perfect.

Pe de altă parte, era chinuit de crimele sale. Atunci cînd bea prea mult, și asta se întîmpla adesea, bolborosea lucruri precum: De-ai ști toate las diabluras pe care le-am făcut, n-ai mai fi aici. Și în unele nopți o trezea cu plînsul lui. N-am vrut să fac asta! N-am vrut!

Și tocmai într-una din acele nopți, în timp ce-i ținea capul la piept și îi ștergea lacrimile, și-a dat seama tresărind că îl iubea pe acest Gangster.

Beli îndrăgostită! Runda a doua! Dar spre deosebire de ceea ce s-a întîmplat cu Pujols, de data aceasta era așa cum trebuia: o dragoste pură, completă și neîntinată, Sfîntul Graal care-i va tulbura într-atît de mult pe copiii ei, întreaga lor viață. Gîndiți-vă că Beli tînjise, sperase la șansa de a fi *îndrăgostită* și de a fi iubită la rîndul ei (nu pentru o perioadă foarte lungă în timp real, dar pentru o veșnicie după cronometrul adolescenței ei). N-a avut niciodată ocazia aceasta în prima parte a copilăriei ei pierdute; și în anii care au urmat, dorința ei se dublase și iar se dublase precum o sabie katana care se călește pînă cînd la final este mai ascuțită decît adevărul. Odată cu Gangsterul, fata noastră a avut în sfîrșit șansa aceasta. E cineva surprins că în ultimele patru luni ale relației cu el va urma o așa

revărsare de emoții? După cum era de așteptat: ea, fiică a Căderii, receptacul al radiațiilor ei celor mai puternice, iubea în mod atomic.

Cît despre Gangster, în mod normal s-ar fi plictisit imediat de o jucărie atît de pătimaș căzută în adorație, dar Gangsterul nostru, doborît de vînturile furtunoase ale istoriei, s-a trezit răspunzînd în același fel. Scriind cu gura cecuri pe care curul său nu spera niciodată să le acopere. I-a promis că de îndată ce necazurile cu comuniștii se vor sfîrși o va duce la Miami și la Havana. O să-ți cumpăr cîte o casă în ambele locuri doar ca să știi cît de mult te iubesc!

O casă? a șoptit ea. Părul i s-a zbîrlit în cap. Mă minți!

Eu nu mint. Cîte camere vrei?

Zece? a spus ea nesigură.

Zece e nimic. Zi douăzeci!

Ce gînduri i-a băgat în cap! Ar fi trebuit să-l aresteze cineva pentru asta. Și, credeți-mă, La Inca s-a gîndit la asta. Este un panderer, l-a declarat ea. Un hoț al inocenței! Există un argument destul de solid pentru care La Inca avea dreptate; Gangsterul nu era decît un chulo bătrîn care profita de naivitatea lui Beli. Dar dacă priviți lucrurile, să zicem, dintr-o perspectivă mai generoasă, ați *putea* spune că Gangsterul o adora pe fată și că adorația era unul din cele mai mari daruri pe care i le oferise cineva vreodată. Pe Beli o făcea să se simtă incredibil de bine, îi mergea la suflet. (*Pentru prima dată chiar am simțit că eram stăpînă pe pielea mea, că îmi aparținea și că îi aparțineam și eu.*) O făcea să se simtă guapa, dorită și în siguranță și nimeni nu mai făcuse asta pentru ea vreodată. Nimeni. În nopțile lor împreună el își trecea mîna peste trupul ei gol, precum Narcis mîngîind acea imagine în lac, murmurînd: Guapa, guapa, iar și iar. (Nu-i păsa de cicatricile de la arsură de pe spatele ei: arată ca pictura unui ciclón și tocmai asta ești tu, mi negrita, una tormenta

en la madrugada.) Bătrînul țap nerușinat putea face dragoste cu ea din zori pînă-n seară, și el a fost cel care a învățat-o totul despre corpul ei, orgasmele, ritmurile ei, cel care-i spunea: Trebuie să fii îndrăzneață, și pentru asta trebuie apreciat, indiferent ce s-a întîmplat în final.

Aceasta a fost aventura care i-a distrus reputația lui Beli o dată pentru totdeauna în Santo Domingo. Nimeni din Baní nu știa exact cine era Gangsterul și ce făcea el (își ținea căcănăriile ascunse), dar era suficient că era bărbat. În mințile vecinilor lui Beli, acea prieta comparona își găsise în sfîrșit rostul în viață, ca o cuero ce era. Cei mai în vîrstă mi-au spus că în timpul acelor ultime luni în RD, Beli a petrecut mai mult timp în moteluri decît la școală – o exagerare, sînt sigur, dar un semn pentru cît de jos decăzuse fata noastră în ochii celor din pueblo. Beli nu făcea nimic ca să împiedice asta. Avem de-a face cu un învingător prost: acum că se cocoțase pe o treaptă mai înaltă a privilegiilor, se plimba țanțoșă prin cartier, umflîndu-se în pene și revărsînd grămezi aburinde de dispreț asupra oricui și orice nu era Gangsterul. Criticîndu-și cartierul drept „infierno" și vecinii drept „brutos" și „cochinos", se lăuda cu faptul că urma în curînd să trăiască la Miami, că nu va mai trebui să suporte mult timp această țară de tot rîsul. Fata noastră nu mai păstra acasă nici măcar o fărîmă de respectabilitate. Rămînea prin oraș pînă la ore tîrzii din noapte și-și făcea părul permanent ori de cîte ori dorea. La Inca nu știa ce să mai facă cu ea; toți vecinii o sfătuiau să o bată pînă o va lăsa lată (Ai putea chiar s-o omori, spuneau ei cu părere de rău), dar La Inca nu putea explica ce însemnase s-o găsească pe fata cea arsă zăvorîtă într-un coteț de pui cu mulți ani în urmă, cum acea privelițte i se întipărise în suflet și dăduse totul peste cap, așa încît acum descoperea că nu avea puterea de a ridica mîna împotriva ei. Deși n-a încetat niciodată să încerce s-o aducă pe calea cea dreaptă cu vorba bună.

Ce s-a întîmplat cu facultatea?

Nu vreau să merg la facultate.

Și ce ai de gînd să faci? Să fii iubita Gangsterului toată viață? Părinții tăi, Dumnezeu să-i odihnească, își doreau ceva mult mai bun pentru tine.

Ți-am spus să nu-mi mai vorbești despre acei oameni. Tu ești singurul părinte pe care-l am.

Și uite cît de frumos te porți cu mine. Uite cît de frumos. Poate că oamenii au dreptate. Poate ești blestemată.

Beli a rîs. Poate tu oi fi blestemată, nu eu.

Chiar și chinezii au fost nevoiți să ia măsuri împotriva schimbării de atitudine a lui Beli. Noi trebuie tu pleci, a spus Juan.

Nu înțeleg.

El și-a umezit buzele și a încercat din nou. Noi trebuie să tu pleci.

Ești concediată, a spus José. Te rugăm, lasă-ți șorțul pe tejghea.

Gangsterul a auzit asta și în ziua următoare cîțiva dintre malacii săi le-au făcut o vizită Fraților Then și n-o să vă vină să credeți, dar fata noastră a fost imediat reangajată. Deși n-a mai fost la fel. Frații nu-i mai vorbeau, nu mai depănau povești din tinerețea lor din China și din Filipine. După cîteva zile de tăcere, Beli a prins ideea și a încetat să mai vină.

Și acum nu mai ai slujbă, spunea La Inca, scoțînd în evidență faptul, îndatoritoare.

N-am nevoie de o slujbă. O să-mi cumpere o casă.

Un bărbat a cărui casă tu n-ai vizitat-o niciodată promite că îți cumpără ție o casă? Și tu îl crezi? O, hija.

Da, dom'le: fata noastră credea.

În definitiv, era îndrăgostită! Lumea se destrăma – Santo Domingo era în plin proces de isterizare, Trujillatul se clătina, găseai blocaje ale poliției la fiecare colț de stradă – și pînă și puștii cu care fusese la școală, cei

mai deştepţi şi cei mai buni, erau măturaţi de Teroare. O fată de la El Redentor i-a spus că fratele cel mic al lui Jack Pujols fusese prins complotînd împotriva lui El Jefe şi influenţa colonelului nu l-a putut salva pe băiat, căruia i s-a scos un ochi cu şocuri electrice. Beli nu a vrut să audă. În definitiv, era îndrăgostită! Îndrăgostită! Pentru ea ziua trecea aşa cum trece pentru o femeie care s-a ales cu un cucui. Nu avea nici un număr de telefon de-al Gangsterului, nici măcar o adresă (semnul cel mai rău, fetelor), şi el avea obiceiul să dispară cu zilele fără de veste (al doilea semn rău), iar acum, că războiul lui Trujillo împotriva lumii se afla într-un amar crescendo (şi acum că o avea pe Beli la cheremul său), zilele se puteau transforma în săptămîni, iar atunci cînd reapărea, întors de la „afaceri", mirosea a ţigări şi frică veche şi nu voia decît sex, şi după aceea bea whisky şi bombănea pentru sine lîngă fereastra motelului. Părul, observa Beli, îi devenea din ce în ce mai cărunt.

Nu-i picau prea bine aceste dispariţii. O făceau să se simtă prost în faţa lui La Inca şi a vecinilor, care mereu o întrebau dulceag: Acum unde ţi-este Salvatorul, Moise? Ea îi lua apărarea împotriva oricărei critici, desigur, nici un fîrtat n-a avut un avocat mai bun, dar apoi se descărca pe cocoaşa lui atunci cînd se întorcea. Se îmbufna în momentul în care el apărea cu flori; îl făcea s-o ducă la cele mai scumpe restaurante; îl cicălea întruna s-o scoată din cartier; îl întreba ce dracu' făcuse în acele *x* zile; îi vorbea despre nunţile despre care citise în el *Listín* şi, vă daţi seama că îndoielile lui La Inca nu erau în întregime nefondate, voia să ştie cînd avea de gînd s-o ducă la el acasă. Hija de la gran puta, vrei să încetezi jodiéndome! Sîntem în mijlocul unui război aici! Se apleca asupra ei ca un bătăuş de neveste, fluturînd un pistol. Nu ştii ce le fac comuniştii fetelor ca tine? Te vor spînzura de ţîţele tale frumoase. Şi apoi le vor tăia aşa cum le-au făcut curvelor din Cuba!

În timpul uneia din lungile absenţe ale Gangsterului, Beli, plictisită şi disperată să scape de bucuria

răutăcioasă din ochii vecinilor ei, și-a pus în cap să mai facă o ultimă tură cu Expresul Iubiților Frustrați – cu alte cuvinte, și-a mai vizitat o dată fostele iubiri. Voia în mod ostentativ să pună capăt lucrurilor într-un fel formal, dar cred că era doar deprimată și voia atenție din partea bărbaților. Ceea ce e în regulă. Dar apoi a făcut clasica greșeală de a le vorbi acestor hombres dominicani despre noua iubire a vieții ei, despre cît de fericită era. Suratelor: să nu faceți asta niciodată. E o mișcare la fel de deșteaptă ca aceea de a-i spune judecătorului care urmează să-ți dea sentința că odată, mai demult, i-ai vîrît maică-sii degetul undeva. Agentul de vînzări, mereu atît de blînd, de cumsecade, a aruncat în ea cu o sticlă de whisky, urlînd: De ce m-aș bucura pentru o mona proastă și împuțită! Se aflau în apartamentul lui de pe Malecón – cel puțin el ți-a arătat casa lui, va glumi mai tîrziu Constantina – și dacă ar fi fost un dreptaci mai bun, ea ar fi sfîrșit cu creierii împrăștiați, poate violată și ucisă, dar lovitura lui doar a zgîriat-o și apoi a fost rîndul ei. L-a lăsat lat cu patru aruncări cu boltă care l-au lovit în cap, folosindu-se de aceeași sticlă de whisky pe care i-o aruncase el. Cinci minute mai tîrziu, gîfîind și desculță într-un taxi, a fost oprită de Poliția Secretă, intrigați pentru că o văzuseră alergînd și doar atunci cînd au luat-o la întrebări și-a dat seama că încă mai ținea sticla în mînă, cu păr năclăit de sînge lipit de una dintre margini, părul cel blond și drept al agentului de vînzări.

(*Cînd au auzit ce s-a întîmplat, mi-au dat drumul.*)

Spre lauda lui, Arhimede s-a comportat într-un fel mai matur. (Asta poate pentru că i-a povestit mai întîi, și fără să se ambaleze.) După mărturisire a auzit un „zgomot firav" din dulapul în care se ascundea el și nimic altceva. După cinci minute de tăcere a șoptit: Mai bine plec. (Nu l-a mai văzut niciodată în persoană, doar la televizor, ținînd cuvîntări, iar în anii din urmă se întreba dacă se mai gîndea la ea așa cum ea se mai gîndea uneori la el.)

Ce-ai mai făcut? a întrebat-o Gangsterul data următoare cînd a apărut.

Nimic, a spus ea, aruncîndu-şi braţele în jurul gîtului său, absolut nimic.

Cu o lună înainte ca totul să se ducă de rîpă, Gangsterul a luat-o pe Beli într-o vacanţă pe la vechile lui locuri preferate din Samaná. Era prima lor excursie adevărată împreună, o încercare de împăcare prilejuită de o absenţă deosebit de lungă, un început promiţător pentru viitoarele călătorii în străinătate. Pentru los capitaleños care nu ies niciodată de pe strada 27 Februarie sau cred că Güaley este Centrul Universului: Samaná es una chulería. Unul din autorii Bibliei Regelui Iacob a călătorit prin Caraibe şi mă gîndesc adesea că atunci cînd s-a aşternut să scrie capitolele despre Paradis a avut în minte un loc precum Samaná. Pentru că era chiar Paradisul, un meridian binecuvîntat unde el mar, el sol şi verdele s-au împreunat şi au dat naştere unui popor încăpăţînat pe care tomuri întregi de proză preţioasă nu l-ar putea generaliza.[17] Gangsterul era binedispus, se părea că războiul împotriva conspiratorilor se desfăşura grozav de bine. (I-am pus pe fugă, se lăuda el. În curînd totul va fi bine.)

În ceea ce-o privea pe Beli, aceasta a fost cea mai frumoasă călătorie pe care a făcut-o vreodată în RD,

17. În prima variantă a romanului, Samaná era de fapt Jarabacoa, dar atunci iubita mea Leonie, cunoscătoare a tot ce este dominican, mi-a atras atenţia că nu există plaje în Jarabacoa. Rîuri frumoase, dar nu plaje. Tot Leonie a fost cea care m-a informat că el perrito (vedeţi primele paragrafe ale capitolului unu, „Tocilar de ghetou la marginea lumii") nu a devenit popular pînă la sfîrşitul anilor '80, începutul anilor '90, dar acesta a fost un detaliu pe care nu l-am putut schimba, pur şi simplu îmi plăcea prea mult imaginea. Iertaţi-mă, istorici ai dansului popular, iertaţi-mă!

cum și-o amintea ea. Nu va mai auzi niciodată numele de *Samaná* fără să-și amintească acea ultimă primavera a tinereții ei, la primavera perfecțiunii ei, cînd încă mai era tînără și frumoasă. Samaná îi va răscoli întotdeauna amintirile – momentele cînd făceau dragoste, bărbia aspră a Gangsterului zgîriindu-i ceafa, sunetul făcut de Mar Caribe mîngîind acele plaje goale și fără cusur, siguranța pe care a simțit-o, momentul promisiunii.

Există trei fotografii din acea excursie și în fiecare din ele ea zîmbește.

Au făcut toate lucrurile pe care nouă, dominicanilor, ne place să le facem în vacanțele noastre. Au mîncat pescado frito și s-au bălăcit în el río. S-au plimbat de-a lungul plajei și au băut rom pînă cînd a început să le zvîcnească creierul. Era prima dată în viața ei cînd Beli își putea controla singură propriul spațiu, așa că în timp ce Gangsterul moțăia comod în su hamaca, ea își făcea de lucru jucîndu-se de-a soția, imaginînd o schiță preliminară a gospodăriei în care urmau să locuiască în curînd. Dimineața, supunea cabana celor mai aprige curățenii și atîrna ghirlande de flori vesele de fiecare grindă și în jurul fiecărei ferestre, în timp ce produsele luate la schimb și peștele de la vecini deveneau rînd pe rînd mese spectaculoase – își etala talentele dobîndite în timpul Anilor Pierduți – și satisfacția Gangsterului, felul în care își mîngîia stomacul, lauda binemeritată, ușoara scăpare de gaze atunci cînd stătea întins în hamaca, toate erau muzică pentru urechile ei! (În mintea ei, în acea săptămînă, ea a devenit soția lui în toate sensurile în afară de cel legal.)

Ea și Gangsterul au reușit chiar să aibă momente de intimitate ca de la suflet la suflet. În cea de-a doua zi, după ce i-a arătat vechiul lui cămin, acum abandonat și distrus de uragane, ea a întrebat: Simți vreodată nevoia de a avea o familie?

Se aflau în singurul restaurant drăguț din oraș, acolo unde El Jefe lua cina în timpul vizitelor sale (încă îți vor mai spune lucrul acesta). Vezi oamenii aceia? A arătat către bar. Toți oamenii aceia au familii, îți poți da seama după fețele lor, au familii care depind de ei și de care și ei depind, iar pentru unii dintre ei e bine, dar pentru alții asta e rău. Dar totul se reduce la același căcat, pentru că nici unul dintre ei nu este liber. Nu pot face ceea ce vor sau fi ceea ce ar trebui să fie. Poate că nu am pe nimeni în lumea asta, dar cel puțin sînt liber.

Nu mai auzise pe nimeni rostind acele cuvinte. *Sînt liber* nu era un refren popular în Era lui Trujillo. Dar asta îi atinsese un punct sensibil, o făcea să se gîndească la La Inca, la vecinii ei și la viața ei încă-în-aer.

Sînt liber.

Vreau să fiu ca tine, i-a spus ea Gangsterului cîteva zile mai tîrziu cînd mîncau crabi gătiți de ea în sos de achiote. Tocmai îi povestise despre plajele pentru nudiști din Cuba. Ai fi fost vedeta showului, a spus el, ciupind-o de-un sfîrc și rîzînd.

Cum adică vrei să fii ca mine?

Vreau să fiu liberă.

El a zîmbit și a gîdilat-o sub bărbie. Atunci vei fi, mi negra bella.

În ziua următoare balonul protector din jurul idilei lor s-a spart, în cele din urmă, și problemele lumii reale au dat năvală peste ei. O motocicletă condusă de un polițist enorm de gras a sosit la cabana lor. Capitán, sînteți chemat la Palacio, a spus el pe sub bareta trecută peste bărbie. Alte probleme cu conspiratorii, se pare. Voi trimite o mașină după tine, a promis Gangsterul. Așteaptă, a spus ea, voi merge cu tine, nevoind să fie lăsată în urmă din nou, dar el ori n-a auzit, ori nu s-a sinchisit. Așteaptă, Doamne Dumnezeule, a strigat enervată. Dar motocicleta n-a încetinit deloc. Așteaptă! Nici mașina n-a mai venit. Din fericire, Beli căpătase obiceiul de a-i fura bani în timp ce el dormea ca să se

poată întreține pe durata absențelor lui; altminteri ar fi rămas părăsită pe plaja aia nenorocită. După opt ore de așteptare ca o parigüaya, și-a aruncat geanta pe umăr (i-a lăsat catrafusele în cabană) și a plecat prin arșița dogoritoare ca o imagine a răzbunării, a mers o bucată de timp care a părut cît o jumătate de zi, pînă cînd, în cele din urmă, a dat peste un colmado în care vreo cîțiva campesinos toropiți de soare împărțeau o bere caldă în timp ce el colmadero, așezat în singurul loc aflat la umbră, îndepărta muștele de pe las dulces. Cînd și-au dat seama că era lîngă ei, au sărit cu toții în picioare. Pînă în acel moment furia i se domolise și tot ce-și mai dorea era să fie scutită de mersul pe jos. Știți pe cineva care are mașină? Și pînă la prînz era urcată într-un Chevy înecat de praf, îndreptîndu-se către casă. Ai face mai bine să ții de ușă, a sfătuit-o șoferul, altfel s-ar putea să cadă.

Atunci să cadă, a spus ea, cu brațele ferm încrucișate.

La un moment dat au străbătut una din acele comunități uitate de Dumnezeu, micuță cît o bășică, care urîțesc adesea arterele dintre orașele mari, jalnice îngrămădeli de cocioabe care par a fi fost aruncate in situ de vreun uragan sau vreo altă astfel de calamitate. Unica urmă vizibilă de negoț era un singur leș al unei capre, spînzurat cu o funie într-un fel prea puțin atrăgător, jupuit pînă la fîșiile portocalii de musculatură, în afară de pielea de pe față, care mai era încă acolo, ca o mască funerară. Fusese jupuit de curînd, carnea mai tremura încă sub roiul de muște. Beli nu știa dacă era din cauza căldurii sau a celor două beri pe care le băuse în timp ce el colmadero a trimis după vărul său sau a caprei jupuite sau a amintirilor încețoșate din timpul Anilor ei Pierduți, dar fata noastră ar fi putut jura că un bărbat așezat într-un balansoar în fața unei șandramale *nu avea față* și că acesta i-a făcut cu mîna atunci cînd a trecut, dar înainte să poată fi sigură de asta, el

pueblito a dispărut în praf. Ai văzut ceva? Șoferul a oftat: Te rog, de-abia îmi mai pot ține ochii ațintiți asupra drumului.

După două zile de la întoarcerea ei, răul i se cuibărise în capul stomacului, de parcă ceva se înecase acolo. Nu știa ce i se întîmplase; în fiecare dimineață, vomita.

La Inca a fost cea care a înțeles totul. Ei bine, ai făcut-o pînă la urmă. Ești gravidă.

Ba nu, nu sînt, horcăia Beli, ștergîndu-și terciul scîrbos de la gură.

Dar era.

REVELAȚIE

Atunci cînd doctorul a confirmat cele mai rele temeri ale lui La Inca, Beli a lăsat să-i scape un strigăt de bucurie. (Doamna mea, nu-i de joacă, a lătrat doctorul.) Era în același timp moartă de frică *și* ieșită din minți de fericire. Nu putea să doarmă minunîndu-se și, după revelație, a devenit ciudat de respectuoasă și ascultătoare. (Deci acum ești fericită? Doamne, fato, ce proastă ești!) Pentru Beli, asta era! Magia pe care-o așteptase. Își așeza mîna peste stomacul ei cel plat și auzea, tare și clar, clopotele de nuntă, vedea în minte casa ce îi fusese promisă, la care visase.

Te rog, nu spune nimănui, o implora La Inca, dar bineînțeles că ea i-a șoptit prietenei ei Dorca și aceasta a spus mai departe. Succesului, la urma urmei, îi place să aibă un martor, însă eșecul nu poate exista fără el. El bochinche s-a răspîndit în partea lor din Baní ca focul.

Data următoare cînd Gangsterul a apărut, ea se gătise drăguț, cu o rochie nouă-nouță, își pusese iasomie în lenjerie, își coafase părul și chiar își pensase sprîncenele pînă ajunseseră ca două cratime gemene de

îngrijorare. Lui i-ar fi prins bine un ras și un tuns, iar părul care-i ieșea cîrlionțat din urechi începea să arate ca o recoltă deosebit de bogată. Miroși atît de bine că ești numai bună de mîncat, a mormăit el, sărutîndu-i linia domoală a gîtului.

Ia ghicește, a spus ea timid.

El a privit în sus. Ce?

DUPĂ MAI MULTĂ CUGETARE

După cîte-și amintea, el nu i-a spus niciodată să scape de copil. Dar mai tîrziu, atunci cînd îngheța în subsolurile din Bronx și își freca degetele pînă la os, se gîndea că exact asta îi *spusese*. Dar asemeni fetelor îndrăgostite de pretutindeni, auzise doar ceea ce voise să audă.

JOCUL NUMELOR

Sper că e băiat, a spus ea.

Și eu, crezînd doar pe jumătate.

Stăteau întinși pe patul unui motel. Deasupra lor se învîrtea un ventilator, ale cărui brațe erau urmărite de o jumătate de duzină de muște.

Care-i va fi cel de-al doilea nume? a întrebat ea emoționată. Trebuie să fie ceva serios, pentru că se va face doctor, ca și mi papă. Înainte ca el să poată răspunde, ea a spus: Îl vom numi Abelard.

El s-a încruntat. Ce fel de nume de maricón mai e și ăsta? *Dacă* bebelușul este băiat îl vom numi Manuel. Acesta a fost numele bunicului meu.

Credeam că nu-ți cunoști familia.

El s-a smuls din îmbrățișarea ei. No me jodas.

Rănită, ea și-a coborît mîna ca să-și țină pîntecul.

ADEVĂR ȘI CONSECINȚE 1

Gangsterul îi spusese lui Beli multe lucruri în timpul relației lor, dar exista un amănunt important pe care omisese să-l dezvăluie. Și anume că era însurat.

Sînt sigur că ați ghicit asta cu toții. Adică, era *dominicano*, în definitiv. Dar pun pariu că nu v-ați fi imaginat niciodată cu cine era însurat.

Cu o Trujillo.

ADEVĂR ȘI CONSECINȚE 2

E adevărat. Soția Gangsterului era – ropot de tobe, vă rog – *nenorocita de soră a lui Trujillo*! Chiar ați crezut că un prăpădit de pe străzile din Samaná putea urca pe treptele cele mai înalte ale Trujillatului doar prin muncă asiduă? Negro, fii serios – asta nu-i o afurisită de carte cu benzi desenate!

Da, sora lui Trujillo; cea cunoscută sub numele de alint de La Fea. S-au cunoscut în vremea de dezmăț a Gangsterului în Cuba; ea era o tocaňa înăcrită cu șaptesprezece ani mai în vîrstă decît el. Au lucrat mult timp împreună în afaceri cu cururi și, pe neașteptate, femeia cedase irezistibilei lui joie de vivre. El a încurajat lucrul acesta – știa să profite de o ocazie fantastică atunci cînd i se oferea una – și înainte de sfîrșitul anului tăiau tortul și puneau prima felie în farfuria lui El Jefe. Mai există persoane în viață care susțin că La Fea fusese și ea o profesionistă, în perioada de dinainte de ascensiunea fratelui ei, dar asta pare să fie mai degrabă o calomnie, ca și ceea ce se spune despre Balaguer, cum că ar fi avut o duzină de copii nelegitimi și că a folosit banii poporului ca să mușamalizeze toată treaba – stai, asta-i adevărat, dar probabil nu și cealaltă – drace, cine poate ține socoteala pentru tot ce e adevărat și ce este fals într-o țară atît de bakă precum a noastră – ce se

știe este că vremurile de dinainte de ridicarea fratelui ei o transformaseră într-una mujer bien fuerte y bien cruel; nu era una pendeja, mînca fete de teapa lui Beli ca pe pan de agua – dacă povestea asta ar fi din Dickens, ea ar trebui să conducă un bordel – dar stai, ea chiar *conducea* bordeluri! Ei bine, poate Dickens ar fi pus-o să conducă un orfelinat. Însă ea era unul din acele personaje pe care doar o cleptocrație le-ar fi putut crea: avea sute de mii la bancă și nici un yuen de milă în sufletul ei; înșela pe oricine cu care făcea afaceri, inclusiv pe fratele ei și împinsese deja la moarte timpurie doi oameni de afaceri respectabili, tapîndu-i de toți banii pînă la ultima mota. Locuia în casa ei imensă din La Capital precum un păianjen în pînza lui, toată ziua se ocupa de conturi și dădea ordine subordonaților, iar în anumite nopți, la sfîrșit de săptămînă, găzduia tertulias unde „prietenii" ei se adunau ca să îndure ore în șir de poezie recitată de către fiul ei, cel cu totul lipsit de ureche muzicală (din prima ei căsătorie; ea și Gangsterul nu aveau copii). Ei bine, într-o frumoasă zi de mai, un servitor i-a apărut la ușă.

Pleacă, a spus ea, cu un creion între dinți.

O gură de aer trasă în piept: Doña, avem vești.

Întotdeauna sînt vești. Pleacă.

Un oftat: Vești despre soțul dumneavoastră.

ÎN UMBRA JACARANDEI

Două zile mai tîrziu, Beli rătăcea prin el parque central într-o confuzie neliniștită. Părul ei avusese și zile mai bune. Ieșise în lume pentru că nu mai suporta să stea acasă cu La Inca și, acum că nu mai avea slujbă, nu mai avea nici un refugiu unde să se retragă. Era adîncită în gînduri, ținîndu-și o mînă pe burtă, cealaltă pe capul care îi zvîcnea. Se gîndea la cearta pe care ea și Gangsterul o avuseseră la începutul săptămînii. El fusese într-una

din toanele lui proaste și urlase, deodată, că nu voia să aducă un copil într-o lume atît de groaznică, iar ea îi strigase că lumea nu era chiar atît de groaznică la Miami și apoi el spusese, apucînd-o de gît: Dacă te grăbești atît de tare să ajungi la Miami, du-te înot. Nu mai încercase să ia legătura cu ea de atunci, iar ea rătăcea în speranța de a-l zări. Ca și cînd el ar fi bîntuit prin Baní. Picioarele îi erau umflate, capul își trimitea surplusul de durere în jos, spre gît, și în acel moment doi bărbați uriași cu bretoane pompadour, simetrice, au înșfăcat-o de mîini și au împins-o către mijlocul parcului, acolo unde o doamnă în vîrstă, bine îmbrăcată, era așezată pe o bancă sub o jacaranda bătrînă. Purta mănuși albe și un șirag de perle în jurul gîtului. A măsurat-o pe Beli fără să clipească, cu niște ochi ca de iguană.

Știi cine sînt eu?

Nu știu cine in carajo...

Sînt o Trujillo. Sînt totodată soția lui Dionisio. Mi-a ajuns la urechi faptul că le tot spui oamenilor că urmează să te măriți cu el *și* să îi nești un copil. Ei bine, sînt aici ca să te informez, mi monita, că n-o să faci nici una, nici alta. Acești doi ofițeri solizi și destoinici te vor duce la un doctor și după ce acesta îți va curăța acea toto podrido a ta, nu va mai exista nici un copil despre care să vorbești. Și atunci va fi în interesul tău să nu-ți mai văd niciodată cara de culo cea neagră pentru că, dacă se mai întîmplă s-o văd, o să te dau la cîini cu mîna mea. Dar de-ajuns cu vorba. E timpul să mergi la programare. Îți spun la revedere acum, n-aș vrea să întîrzii.

Poate că Beli se simțise ca și cînd scorpia ar fi aruncat ulei încins pe ea, dar încă mai avea curajul să-i arunce în față: Cómeme el culo, vieja scîrboasă și urîtă.

Să mergem, a spus Elvis Unu, răsucindu-i mîna la spate și, cu ajutorul tovarășului său, a tîrît-o prin parc către o mașină care aștepta amenințătoare în soare.

Déjame, a țipat ea, iar atunci cînd a privit în sus a văzut că în mașină mai era un polițist și cînd acesta

s-a întors spre ea, a văzut că *nu avea chip*. Toată puterea i s-a risipit.

Așa, tranquila acum, a spus cel mai solid.

Ce final trist ar fi fost dacă fetei noastre nu i-ar fi surîs norocul și nu l-ar fi zărit pe José Then întorcîndu-se agale de pe la jocurile de noroc, cu un ziar făcut sul sub braț. Ea a încercat să-i rostească numele, dar, așa cum se-ntîmplă în coșmarurile pe care le avem cu toții, nu mai avea aer în plămîni. Doar atunci cînd au forțat-o să intre în mașină și mîna i s-a frecat de tabla încinsă a mașinii, și-a recăpătat glasul. José, a șoptit ea, te rog, salvează-mă.

Și atunci vraja s-a rupt. Taci! Elvișii au lovit-o în cap și pe spinare, dar era prea tîrziu, José Then alerga spre ei, iar în spatele lui, ca prin minune, erau fratele lui și restul angajaților de la Palacio Peking: Constantina, Marco Antonio și Benny Indianul. Namilele au încercat să-și scoată pistoalele, dar Beli le sărise în spinare și atunci José și-a lipit arma de căpățîna celui mai solid dintre ei și toată lumea a încremenit, în afară, bineînțeles, de Beli.

Hijos de puta! Sînt gravidă! Înțelegeți! Gravidă! S-a întors înspre locul în care hîrca își ținuse judecata, dar aceasta *dispăruse în mod inexplicabil*.

Fata aceasta este arestată, a spus posacă una dintre namile.

Nu, nu este. José le-a smuls-o pe Beli din mîini.

Voi în pace la ea! a strigat Juan, cu cîte un machete în fiecare mînă.

Ascultă, chino, nu-ți dai seama ce faci.

Acest chino știa exact ce făcea. José a tras cocoșul armei cu un zgomot înfricoșător, ca o coastă care se rupe. Fața îi era schimonosită într-un rînjet încremenit, în care erau întipărite toate lucrurile pe care le pierduse. Fugi, Beli, a spus el.

Iar ea a fugit cu lacrimile țîșnindu-i din ochi, dar nu înainte de a mai lovi namilele o ultimă dată.

Mis chinos, i-a povestit ea fiicei sale, mi-au salvat viața.

EZITARE

Ar fi trebuit să nu se mai oprească din fugă, dar ea în schimb s-a îndreptat spre casă. Vă vine să credeți? Ca toată lumea din povestea asta blestemată, a subapreciat grozăvenia rahatului în care se băgase.

Ce s-a-ntîmplat, hija? a întrebat La Inca, lăsînd tigaia din mînă și luînd-o pe fată în brațe. Trebuie să-mi spui.

Beli a clătinat capul, nu-și putea recăpăta răsuflarea. A zăvorît ușa și ferestrele și apoi s-a ghemuit pe pat cu un cuțit în mînă, tremurînd și plîngînd, cu acel fior rece în stomac ca un pește mort. Îl vreau pe Dionisio, a bîiguit ea. Îl vreau acum!

Ce s-a *întîmplat*?

Ar fi trebuit să o ia din loc, vă zic eu, dar avea nevoie să-l vadă pe Gangster, avea nevoie de el ca să-i explice ce se întîmpla. În ciuda a tot ce abia aflase, tot mai nutrea speranța că el va aranja totul, că vocea lui aspră îi va alina inima și îi va alunga frica animalică ce-i rodea măruntaiele. Sărmana Beli. A crezut în Gangster. I-a fost credincioasă pînă la final. Iată de ce, cîteva ore mai tîrziu, atunci cînd un vecin a strigat, Oye, Inca, el novio e afară, a sărit din pat și s-a năpustit afară ca din pușcă, a zburat pe lîngă La Inca, dincolo de orice precauții, a fugit desculță spre locul unde o aștepta mașina lui. În întuneric nu a putut observa că de fapt nu era mașina lui.

Ți-a fost dor de noi? a întrebat-o Elvis Unu, punîndu-i cătușele la mîini.

A încercat să țipe, dar era prea tîrziu.

LA INCA, DREPT-CREDINCIOASA

După ce fata fugise glonț din casă și după ce vecinii au informat-o că cei din Poliția Secretă o ridicaseră, La Inca a știut în inima ei neîmblînzită că fata era blestemată, că Blestemul familiei Cabral reușise pînă la urmă să pătrundă prin cercul ei magic. Stînd la marginea cartierului, țeapănă ca un stîlp, scrutînd neajutorată în noapte, se simțea purtată pe un val de disperare rece, la fel de adîncă precum nevoile noastre. Existau o mie de motive pentru care toate astea se putuseră întîmpla (începînd, desigur, cu blestematul de Gangster), dar nici unul la fel de important precum faptul că se întîmplaseră. Pierdută în întunericul care se lăsa, fără vreun nume, vreo adresă sau vreo cunoștință la Palacio, La Inca aproape că s-a prăbușit, s-a lăsat ridicată din zăgazurile ei și purtată ca un copil, ca un mănunchi încîlcit de ierburi de mare, dincolo de reciful luminos al credinței, spre depărtările întunecate. Totuși, tocmai în ceasul nenorocirii, o mînă i s-a întins, iar ea și-a amintit cine era. Myotís Altagracia Toribio Cabral. Una din Atotputernicele din Sur. *Trebuie s-o salvezi*, i-a spus spiritul soțului ei, *altminteri nimeni altcineva n-o va face.*

Îndepărtîndu-și oboseala, a făcut ceea ce multe femei de felul ei ar fi făcut. S-a așezat lîngă icoana reprezentînd-o pe La Virgen de Altagracia și s-a rugat. Noi, los plátanos postmoderni, avem tendința de a minimaliza devoțiunea catolică a nuestras viejas drept atavică, o întoarcere stînjenitoare la zilele de demult, dar tocmai în astfel de momente, cînd orice speranță a pierit, cînd sfîrșitul se apropie, rugăciunea își arată puterea.

Ascultați-mă pe mine, Drept-Credincioșilor: în analele credinței dominicane, n-a mai existat niciodată o rugăciune ca aceasta. Mătăniile alunecau printre degetele lui La Inca precum undița care zboară în mîinile unui

pescar blestemat. Și înainte să poți spune Sfinte! Sfinte! Sfinte! i s-a alăturat un grup de femei tinere și bătrîne, aprige și mansa, sobre și alegre, chiar și cele care înainte se luaseră de fată și o făcuseră curvă, venind fără să fie invitate și începînd să se roage în șoaptă. Dorca era acolo, și nevasta dentistului, și multe, multe altele. Într-o clipă încăperea s-a umplut de credincioase, pulsînd de un spirit atît de puternic, încît s-a zvonit că Dracul însuși a trebuit să ocolească el Sur luni întregi după aceea. La Inca nu a observat. Un uragan ar fi putut să spulbere întregul oraș și tot nu i-ar fi întrerupt concentrarea. I se înroșise fața, avea gîtul încordat, sîngele îi zvîcnea în urechi. Într-atît era de pierdută, de preocupată s-o scoată pe fată din Prăpastie. De fapt, într-atît de pătimaș și de neobosit era ritmul rugăciunii lui La Inca, încît multe femei au suferit de *shetaat* (epuizare spirituală) și au leșinat, urmînd să nu mai simtă niciodată în ceafă suflarea divină a celui Todopoderoso. O femeie și-a pierdut pînă și capacitatea de a deslușî binele de rău și, cîțiva ani mai tîrziu, a devenit unul dintre locțiitorii lui Balaguer. Pînă la sfîrșitul nopții mai rămăseseră doar trei din grupul de la început: La Inca, bineînțeles, prietena și vecina ei Momóna (cea despre care se spunea că putea să vindece negii și să determine sexul unui ou doar uitîndu-se la el) și o fată curajoasă, de vreo șapte ani, a cărei credință fusese eclipsată pînă atunci de talentul de a-și sufla mucii ca un bărbat.

S-au rugat pînă la epuizare și dincolo de ea, pînă în punctul strălucitor în care trupul moare și se naște din nou, unde totul este agonie și, într-un final, tocmai cînd La Inca își simțea spiritul desprinzîndu-se ușor din legăturile-i pămîntești, tocmai cînd cercul începea să se dizolve...

Se-ndreptau spre est. La vremea aceea orașele nu se transformaseră încă în kaiju, amenințîndu-se unul pe altul cu șirurile întortocheate de cocioabe fumegînde, înghesuite; la vremea aceea, granițele lor erau un vis corbusian; urbanul lua sfîrșit, la fel de brusc precum bătaia unei clipe, în secunda asta erai în plin secol XX (mă rog, secolul XX al Lumii a Treia), iar în următoarea, te trezeai aruncat cu o sută optzeci de ani în urmă în lanurile unduitore ale trestiei de zahăr. Trecerea dintre aceste locuri era un fel de șmecherie a mașinii timpului. Se spune că era lună plină, iar lumina care se revărsa îmbrăca frunzele eucalipților într-o strălucire spectrală.

Lumea de-afară era atît de frumoasă, dar în mașină...

O tot loviseră și ochiul drept i se tumefiase pînă devenise o fantă malignă, sînul drept i se umflase atît de groaznic încît părea că plesnește, avea buza spartă și i se întîmplase ceva la falcă, nu mai putea înghiți fără să-și provoace dureri atroce. Țipa de fiecare dată cînd o loveau, dar nu plîngea, entiendes? Tăria ei mă uimește. Nu voia să le dea satisfacția asta. Simțea o astfel de frică, frica bolnavă, care-ți îngheață sîngele-n vine, a unui pistol ațintit asupra ta, a unui bărbat aplecat deasupra patului tău cînd te trezești, dar persistentă, ca o notă susținută la nesfîrșit. O asemenea frică și totuși ea refuza să o arate. Cît îi ura pe oamenii aceștia! Îi va urî tot restul vieții ei, nu-i va ierta niciodată, nu-i va ierta și nu se va putea niciodată gîndi la ei fără să fie cuprinsă de un vîrtej de furie. Oricine altcineva și-ar fi ferit fața de lovituri, dar Beli și-o așeza în calea lor. Și între lovituri își ridica genunchii ca să-și liniștească stomacul. O să fie bine, șoptea ea prin gura spartă. O să trăiești.

Dios mío.

Au parcat mașina la marginea drumului și au condus-o în lanul de trestie. Au mers pînă cînd trestia se

auzea foșnind atît de tare în jurul lor, ca și cînd s-ar fi aflat în mijlocul unei furtuni. Fata noastră dădea mereu din cap ca să-și îndepărteze părul de pe față, nu se putea gîndi decît la sărmanul ei băiețel și acesta a fost singurul motiv pentru care a început să plîngă.

Namila imensă i-a întins tovarășului său o bîtă de cauciuc.

Să ne grăbim.

Nu, a spus Beli.

Cum a supraviețuit, n-am să înțeleg niciodată. Au bătut-o ca pe o sclavă. Ca pe un cîine. Dați-mi voie să trec peste actele de violență și să vă informez în schimb cu privire la rănile provocate: clavicula ruptă; osul brațului drept, o triplă fractură (nu va mai avea niciodată prea multă forță în brațul acela); cinci coaste rupte; rinichiul stîng, afectat; ficatul, afectat; plămînul drept, colabat; dinții din față, scoși. În total aproape 167 de puncte lovite și a fost o pură întîmplare că nenorociții aceia nu i-au spart tigva ca pe-o coajă de ou, deși capul i s-a umflat pînă a ajuns cît al omului-elefant. A mai fost timp pentru un viol sau două? Bănuiesc că da, dar nu vom ști niciodată, pentru că asta nu era ceva despre care ea să vorbească. Tot ceea ce se poate spune este că asta însemna sfîrșitul cuvintelor, sfîrșitul speranței. Era acel fel de bătaie care îi frînge pe oameni, îi frînge definitiv.

În timpul cît au mers cu mașina și chiar în primele momente ale acelei bătăi sălbatice, ea a nutrit speranța nebunească cum că Gangsterul ei o va salva, va apărea din întuneric cu o armă și o grațiere. Și cînd a fost limpede că nu se întrezărea nici o salvare, și-a imaginat, în secunda unui leșin, că el o va vizita la spital și că acolo se vor căsători, el în costum, ea în ghips, dar apoi și asta s-a dovedit a fi doar plepla izvorîtă din durerea înnebunitoare a unui braț rupt, și în acel moment tot ceea ce i-a mai rămas a fost agonia și nebunia. În timpul cînd și-a pierdut cunoștința l-a zărit

dispărînd din nou pe motocicletă, a simțit strîngerea din piept atunci cînd i-a strigat să aștepte, să aștepte. A văzut-o preț de o clipă pe La Inca rugîndu-se în camera ei – tăcerea care se așternuse acum între ele, mai puternică decît dragostea – și în momentele din urmă ale puterii ei care se topea, s-a căscat o singurătate atît de adîncă încît trecea dincolo de moarte, o singurătate care ștergea orice amintire, singurătatea unei copilării în care nu avusese nici măcar un nume al ei. Și tocmai înspre această singurătate aluneca și aici urma să rămînă pentru totdeauna, singură, neagră, fea, răscolind praful cu un băț, pretinzînd că urmele astfel lăsate erau litere, cuvinte, nume.

Orice speranță dispăruse, dar apoi, Drept-Credincioșilor, precum Mîna Strămoșilor înșiși, o minune. Tocmai cînd fetei noastre îi era dat să dispară dincolo de orizontul acelui eveniment, tocmai cînd răceala morții îi cuprindea picioarele, a găsit în ea însăși o ultimă rezervă de putere: propria ei magis Cabral – și tot ce-i rămînea de făcut era să-și dea seama că fusese încă o dată păcălită, încă o dată fusese *păcălită* de toți, de Gangster, de orașul Santo Domingo, de propriile ei nevoi tîmpite, care să o aprindă. Precum Superman în *Întoarcerea Cavalerului Întunericului,* care a adunat dintr-o junglă întreagă toată energia fotonică de care avea nevoie ca să-i supraviețuiască lui Coldbringer, așa și Beli a noastră și-a extras din mînie propria-i supraviețuire. Cu alte cuvinte, el coraje i-a salvat viața.

Ca o lumină albă înăuntrul ei. Ca un soare.

Și-a revenit în lumina crudă a lunii. O fată zdrobită, deasupra unor lujere frînte de trestie de zahăr.

Durere peste tot, dar vie. Vie.

Și acum ajungem la partea cea mai ciudată a povestirii noastre. Dacă ceea ce urmează a fost o născocire

a imaginației bolnave a lui Beli sau ceva cu totul diferit, n-aș putea spune. Chiar și Privitorul vostru își are tăcerile lui, su páginas en blanco. Puțini s-au aventurat dincolo de Zidurile Vieții. Dar indiferent care este adevărul, amintiți-vă: dominicanii sînt caraibieni și de aceea au o toleranță extraordinară față de fenomenele extreme. Cum altfel am fi putut supraviețui lucrurilor cărora le-am supraviețuit? Așadar, pe cînd Beli se zbătea între viață și moarte, lîngă ea și-a făcut apariția o creatură care ar fi putut trece drept o mangustă prietenoasă de n-ar fi fost ochii ei galbeni ca de leu și negrul absolut al blănii. Aceasta era destul de mare pentru specia ei și și-a așezat lăbuțele inteligente pe pieptul lui Beli și a fixat-o cu privirea.

Trebuie să te ridici.

Copilașul meu, plîngea Beli. Mi hijo precioso.

Hypatía, copilașul tău e mort.

Nu, nu, nu, nu, nu.

A tras-o de brațul cel sănătos. *Trebuie să te ridici acum sau altfel nu vei mai avea niciodată fiul sau fiica.*

Ce fiu? a gemut ea. Ce fiică?

Cei care așteaptă.

Era întuneric și picioarele îi tremurau sub ea ca fumul.

Trebuie să mă urmezi.

S-a afundat în lanul de trestie, iar Beli, cu ochii împăienjeniți de lacrimi, și-a dat seama că habar n-avea să scape de acolo. După cum unii dintre voi știu, cu lanurile de trestie nu-i de glumit, și pînă și cei mai deștepți adulți se pot rătăci în nemărginirea lor ca într-un labirint, ca să reapară cîteva luni mai tîrziu ca o camee din oase. Dar înainte ca Beli să-și piardă speranța, a auzit vocea creaturii. Aceasta (pentru că avea glasul melodios al unei femei) cînta! Cu un accent pe care nu-l putea recunoaște: poate venezuelean, poate columbian. *Sueño, sueño, sueño, como tú te llamas.* S-a agățat nesigură de tulpinile trestiilor, ca un anciano

ținîndu-se de marginile unui hamac și, gîfîind, a făcut primul pas, după un val prelung de amețeală, a învins un leșin și apoi pe următorul. Înaintare lentă, pentru că dacă ar fi căzut știa că nu s-ar mai fi ridicat niciodată în picioare. Cîteodată vedea ochii chabine ai creaturii, strălucind printre lujere. *Yo me llamo sueño de la madrugada.* Trestiile nu voiau s-o lase să plece, bineînțeles; îi tăiau palmele, îi intrau în coaste și i se agățau de coapse ca niște gheare, iar mirosul lor dulceag o îneca.

De fiecare dată cînd credea că o să cadă se concentra asupra chipului viitorului ei cel promis – a copiilor ei promiși – și din asta își lua puterea de care avea nevoie ca să continue. Se agăța de putere, de speranță, de ură, de inima ei de neînvins, fiecare un alt piston care s-o împingă înainte. Într-un final, cînd toate s-au sfîrșit, cînd a început să se clatine gata să cadă cu capul înainte, ca un boxer aflat la capătul puterilor, și-a întins brațul cel sănătos și ceea ce a întîmpinat-o nu a fost trestie, ci lumea deschisă a vieții. A simțit asfaltul sub picioarele ei goale, frînte și vîntul. Vîntul! Dar n-a avut decît o secundă pentru a se bucura de el, pentru că tocmai atunci un camion nesemnalizat a țîșnit din beznă cu scrîșnet de roți. Ce viață, a cugetat ea, toată acea lucha doar ca să fie călcată ca un cîine. Dar n-a fost călcată! Șoferul care mai tîrziu jura că a văzut în întuneric ceva ce semăna cu un leu, cu ochii ca niște lămpi înfricoșătoare cu jăratic, a călcat frîna și a oprit la cîțiva centimetri de locul în care se împleticea o Beli goală și plină de sînge.

Luați aminte acum: în camion se găsea o perico ripiao conjunto, care tocmai se întorceau de la o cîntare cu ocazia unei nunți în Ocoa. Le-a trebuit tot curajul de care erau în stare ca să nu întoarcă mașina și s-o șteargă de-acolo. Strigătele lor: Este o baká, o ciguapa, no, o haitiana! au fost reduse la tăcere de solistul formației care a țipat: E o fată! Membrii formației au așezat-o

pe Beli printre instrumentele lor, au sprijinit-o cu sus chacabanas și i-au spălat fața cu apa pe care o păstrau pentru radiator și pentru a reduce el klerín. Toți priveau în jos, mușcîndu-și buzele și trecîndu-și nervos mîinile prin părul rar.

Ce crezi că s-a întîmplat?

Cred că a fost atacată.

De un leu, a sugerat șoferul.

Poate că a căzut dintr-o mașină.

Pare că ar fi căzut *sub* o mașină.

Trujillo, a șoptit ea.

Înspăimîntați, cei din formație s-au privit unul pe celălalt.

Ar trebui s-o lăsăm.

El guitarrista a fost de acord. Trebuie să fie vreo conspiratoare. Dacă o vor găsi aici, cei din poliție ne vor omorî și pe noi.

Așezați-o la loc pe drum, i-a rugat șoferul. Lăsați leul s-o termine.

Tăcere. Și apoi solistul vocal a aprins un chibrit și l-a ținut în aer, iar geana aceea de lumină a scos la iveală trăsăturile aspre ale unei femei cu ochii aurii ale unei chabine. N-o s-o lăsăm, a spus solistul cu un ciudat accent cibaeño, și abia atunci Beli a înțeles că era salvată.[18]

---

18. Mangusta este una din particulele cele mai instabile ale Universului și în același timp unul dintre cei mai mari călători. A însoțit umanitatea la ieșirea din Africa și după un lung periplu prin India, a sărit pe corabia către cealaltă Indie, cunoscută drept Caraibe. De la prima apariție în mărturiile scrise – 675 î. H., în scrisoarea unui scrib anonim către Esarhaddon, tatăl lui Assurbanipal – mangusta s-a dovedit a fi un dușman al carelor, lanțurilor și ierarhiilor regești. S-a crezut că este o aliată a Omului. Mulți Privitori bănuiesc că Mangusta a venit în lumea noastră din cealaltă, dar pînă acum nu s-a descoperit nici o dovadă a unei astfel de migrări.

FUKÚ *VS* ZAFA

Mai sînt încă mulți, răspîndiți pe Insulă, care consideră bătaia aproape soră cu moartea pe care o încasase Beli ca pe o dovadă de nezdruncinat a faptului că cei din Casa Cabral erau într-adevăr victimele unui fukú la nivel înalt, versiunea locală a dinastiei Atrizilor. Două Truji-líos într-o viață de om – ce in carajo altceva putea să fie? Dar alte păreri contrazic acel argument, susținînd că supraviețuirea lui Beli trebuie să fie dovada contrariului. La urma urmei, oamenii blestemați nu ies tîrîndu-se din lanurile de trestie de zahăr cu o listă înfricoșătoare de răni și apoi sînt culeși din întîmplare în mijlocul nopții de un camion plin de muzicieni simpatici, care să-i ducă acasă fără să pregete, la o „mamă" cu legături ciudate în comunitatea medicală. Dacă aceste coincidențe înseamnă ceva, susțineau aceste păreri, înseamnă că Beli a noastră era binecuvîntată.

Dar fiul cel mort?

Lumea este și așa destul de plină de tragedii, fără ca negroteii să mai recurgă și la blesteme ca să le explice.

O concluzie pe care La Inca n-ar fi contrazis-o. Pînă în ceasul morții a crezut că Beli nu-și întîlnise blestemul în acel lan de trestie, ci pe Dumnezeu.

Am întîlnit ceva, spunea Beli, reținută.

ÎNAPOI PRINTRE CEI VII

Între viață și moarte, vă zic eu, pînă în ziua a cincea. Și cînd în sfîrșit și-a recăpătat cunoștința a făcut-o *țipînd*. Își simțea brațul ca și cînd i-ar fi fost ciupit la cot de o piatră de moară, capul îi era prins într-un inel de alamă încins, plămînul, precum învelișul spart de la o piñata – Jésu Cristo! Aproape imediat a început să plîngă, dar ceea ce fata noastră nu știa era faptul că

în ultima jumătate de săptămînă, doi dintre cei mai buni doctori din Baní o îngrijiseră pe ascuns; prieteni cu La Inca și opozanți, pînă în măduva oaselor, de-ai lui Trujillo, i-au reașezat oasele brațului și i l-au pus în ghips, i-au cusut rănile groaznice de la cap (60 de puntos în total), i-au stropit rănile cu destul iod cît să dezinfecteze o armată, au injectat-o cu morfină și doctorii împotriva tetanosului. Multe nopți tîrzii pline de îngrijorare, dar se părea că tot ce fusese mai rău trecuse. Acești doctori, cu ajutorul spiritual dat de grupul lui La Inca, făcuseră o minune și tot ce mai rămînea era vindecarea. (E norocoasă că e atît de puternică, au spus doctorii, strîngîndu-și stetoscoapele. Mîna lui Dumnezeu este deasupra ei, au confirmat conducătoarele grupului de rugăciune, strîngîndu-și Bibliile la piept.) Dar numai binecuvîntată nu se simțea fata noastră. După cîteva minute de suspine isterice, de acomodare cu faptul că era la pat, cu faptul că era în viață, a rostit încet numele lui La Inca.

De la căpătîiul patului, vocea domoală a Binefăcătoarei: Nu vorbi. Decît dacă mulțumești Mîntuitorului pentru că ești în viață.

Mamá, a țipat Beli. *Mamá.* Mi-au omorît el bebé, au încercat să mă omoare...

Și nu au reușit, a spus La Inca. Nu că nu s-ar fi străduit îndeajuns. Și-a așezat mîna pe fruntea fetei.

Acum e timpul să taci. Să stai liniștită.

Noaptea aceea a fost o grozăvie medievală. Beli a trecut de la plînsete liniștite la accese de furie atît de puternice încît erau gata s-o doboare din pat și să-i redeschidă rănile. Întocmai ca o femeie îndrăcită, se zvîrcolea pe saltea, devenea țeapănă ca o scîndură, își rotea brațul cel sănătos în toate părțile, dădea din picioare, scuipa și blestema. Se tînguia – în ciuda unui plămîn perforat și a coastelor rupte – se tînguia neconsolată. *Mamá, me mataron a mi hijo. Estoy sola, estoy sola.*

Sola? La Inca se apleca asupra ei. Ai vrea să ți-l chem pe Gangster?

Nu, șoptea ea.

La Inca o privea de sus. Oricum nu l-aș fi chemat.

În noaptea aceea Beli a plutit în derivă pe un ocean de singurătate, împinsă de rafalele disperării, și în timpul unuia din momentele ei de somn chinuit a visat că murise cu adevărat și pentru totdeauna și că și ea, și copilul împărțeau același coșciug, iar cînd în cele din urmă s-a trezit de-a binelea, noaptea se sfîrșise și pe stradă se dezlănțuia un vuiet plin de durere așa cum nu mai auzise niciodată, o cacofonie de vaiete care păreau că s-au smuls din însuși sufletul zdrobit al omenirii. Ca un cîntec de înmormîntare al întregii planete.

Mamă, a gîfîit ea, mamá.

Mamă!

Tranquilísate, muchacha.

Mamă, e pentru mine? Sînt pe moarte? Dime, mamá.

Ay, hija, no seas ridícula. La Inca și-a trecut brațele, acolade ciudate, în jurul fetei. Și-a apropiat gura de urechea ei: E pentru Trujillo.

Împușcat, a șoptit ea, în noaptea în care Beli fusese răpită.

Nimeni nu știe încă nimic. În afara faptului că e mort.[19]

---

19. Se spune că în noaptea aceea se îndrepta către ceva tăvăleală. Se mai miră cineva? A fost un curocrat înrăit pînă la sfîrșit. Poate că în acea ultimă noapte, El Jefe, tolănit pe bancheta din spate a Bel-Air-ului său, se gîndea numai la partida obișnuită de amor care-l aștepta la Estancia Fundación. Poate că nu se gîndea la nimic. Cine poate ști? În orice caz: un Chevrolet negru se apropia în viteză, precum însăși Moartea, înțesat cu asasini din clasele cele mai înalte, susținuți de SUA, iar acum cele două mașini ajunseseră la marginile orașului, acolo unde stîlpii de iluminat se opresc (pentru că și modernitatea își are limitele ei în Santo Domingo) și în îndepărtarea întunecată

LA INCA, ÎN DECLIN

Totul este adevărat, plataneros! Prin puterea copleşitoare a rugăciunii, La Inca a salvat viaţa

---

se întind ameninţătoare păşunile vitelor, unde, cu şaptesprezece luni în urmă, un alt tînăr avusese de gînd să-l ucidă. El Jefe îi cere şoferului său, Zacarías, să deschidă radioul, dar – ce potrivire – e o seară de poezie şi radioul e stins la loc. Poate că poezia îi aminteşte de Galíndez.

Poate că nu.

Chevroletul cel negru semnalizează intermitent, cerînd să fie lăsat să treacă, iar Zacarías, crezînd că aparţine Poliţiei Secrete, se conformează, încetinind, iar atunci cînd maşinile ajung una în dreptul celeilalte, la escopeta mînuită de Antonio de la Maza (al cărui frate – surpriză, surpriză – a fost omorît în afacerea Galíndez – ceea ce dovedeşte că trebuie să fii întotdeauna atent atunci cînd omori tocilari, pentru că nu se ştie niciodată cine-ţi vine de hac) face buuum! Şi atunci (aşa spune legenda) El Jefe strigă: Coño, me hirieron! A doua împuşcătură îl nimereşte pe Zacarías în umăr, iar acesta aproape că opreşte maşina, de durere, şoc şi surpriză. Iată faimosul schimb de replici: Adu puştile, spune El Jefe. Vamos a pelear. Iar Zacarías spune: No Jefe, son mucho, şi El Jefe repetă: Vamos a pelear. I-ar fi putut porunci lui Zacarías să întoarcă maşina şi s-o ia înapoi spre siguranţa capitalei, dar, în schimb, el se credea Tony Montana. Iese clătinîndu-se din Bel-Air-ul cel ciuruit de gloanţe, ţinînd în mînă un 38. Restul este, bineînţeles, istorie, şi dacă acesta ar fi un film, ar trebui să-l filmaţi în genul secvenţelor cu încetinitorul ale lui John Woo. Împuşcat de douăzeci şi şapte de ori – ce număr dominican – şi purtînd urmele a patru sute de puncte de impact, Rafael Leónidas Trujillo Molina, cel rănit mortal, se spune că ar fi făcut doi paşi în direcţia locului său de baştină, San Cristóbal, pentru că, aşa cum ştim, toţi copiii, fie ei buni sau răi, în cele din urmă îşi găsesc drumul către casă, dar gîndindu-se mai

fetei, a aruncat o zafa clasa-ntîi asupra acelui fukú căzut asupra familiei Cabral (dar cu ce preț pentru ea însăși?). Toată lumea din cartier vă va povesti cum, la puțin timp după ce fata a fugit din țară, La Inca a început să se pipernicească, precum Galadriel, după ispitirea inelului – de supărare pentru eșecurile fetei, ar spune unii, dar alții ar da vina pe acea noapte de rugăciune herculeeană. Indiferent ce preferați, nu se poate nega faptul că, în curînd după plecarea lui Beli, părul lui La Inca s-a făcut alb ca zăpada, iar în vremea cînd Lola a venit să locuiască cu ea, nu mai era Puterea Măreață care fusese odată. Da, salvase viața fetei, dar la ce bun? Beli era încă profund vulnerabilă. La finalul *Întoarcerii regelui,* răul lui Sauron a fost luat de „un vînt puternic" și „spulberat" de-a dreptul, fără consecințe

---

bine, s-a întors înspre La Capital, către mult iubitul său oraș, și a căzut pentru ultima dată. Zacarías, care avusese regiunea parietală de mijloc despicată de glonțul unui 357, s-a prăbușit pe iarbă, la marginea drumului; minunea minunilor, el va supraviețui ca să spună povestea acestui ajustamiento. De la Maza, gîndindu-se probabil la sărmanul său frate răposat, căruia i se întinsese o cursă, a luat apoi pistolul de calibru 38 din mîna țeapănă a lui Trujillo și l-a împușcat pe acesta drept în față, rostind faimoasele cuvinte: Éste guaraguo ya no comerá mas pollito. Și apoi asasinii au înghesuit leșul lui El Jefe – unde? În portbagaj, desigur.

Și așa s-a dus Față de Cur. Și așa s-a dus Epoca lui Trujillo (oarecum).

Am fost de multe, multe ori la marginea drumului unde a fost împușcat. Nimic demn de menționat în afara faptului că el guagua din Haina aproape că mă plesnea peste fund de fiecare dată cînd traversam autostrada. Pentru o vreme, din cîte am înțeles, acea porțiune a fost locul de pelerinaj al celor din cauza cărora El Jefe își făcea cele mai multe griji: los maricones.

de durată asupra eroilor noștri[20]; dar Trujillo era prea puternic, un nor prea toxic pentru a fi împrăștiat atît de ușor. Chiar și după moarte, răul lui mai *dăinuie*. La cîteva ore după dansul bien pegao al lui El Jefe cu acele douăzeci și șapte de gloanțe, protejații săi au alergat de-a valma – îndeplinindu-i, cum se cuvenea, testamentul și răzbunarea. Un întuneric adînc a coborît peste Insulă și pentru a treia oară de la ridicarea lui Fidel, oamenii erau ridicați de către Ramfis, fiul lui Trujillo, și mulți dintre ei au fost sacrificați în modul cel mai groaznic care putea fi imaginat, ca un cortegiu funerar al orgiei terorii, pentru tată din partea fiului. Pînă și o femeie puternică precum La Inca, ce cu inelul fermecat al voinței ei clădise în Bani un regat Lothlórien numai al ei, știa că nu o putea proteja pe fată împotriva unui asalt direct al Ochiului. Ce îi împiedica pe ucigași să se întoarcă și să termine ceea ce începuseră? În definitiv, ei le uciseseră pe Surorile Mirabal[21], celebre în lumea întreagă, care aveau un Nume; ce i-ar împiedica pe ei să omoare o biată negrita orfană? La Inca simțea pericolul în mod palpabil, lăuntric. Și poate că era din cauza efortului ultimei ei rugăciuni, dar de fiecare dată cînd La Inca o privea pe fată, putea să jure că vedea o umbră stînd exact în spatele umărului

20. „Și pe cînd Căpitanii priveau către sud, înspre Ținutul Mordor, li se părea că, neagră, proiectată pe giulgiul unui nor, se ridica o umbră imensă, de nepătruns, încoronată de fulgere, care umplea tot cerul. Se ridica enormă deasupra lumii și-și întindea către ei o mînă vastă și amenințătoare, groaznică, dar neputincioasă; pentru că tocmai cînd se prăvălea înspre ei, un vînt puternic a luat-o și totul s-a spulberat și a trecut; și apoi s-a lăsat liniștea."

21. Și unde au fost omorîte Surorile Mirabal? Într-un lan de trestie, bineînțeles. Și apoi trupurile lor au fost puse într-o mașină și li s-a înscenat un accident! Două dintr-o lovitură!

ei, care dispărea imediat ce încercai s-o fixezi cu privirea. O umbră întunecată și oribilă care-i încleștа inima. Și care părea să crească.

La Inca trebuia să facă *ceva*, așa că, fără să-și fi revenit complet în urma jocului ei de-a Ave Maria, i-a invocat pe strămoși și pe Jésu Cristo cerîndu-le ajutorul. Încă o dată s-a rugat. Dar și mai mult decît atît, ca să-și arate devoțiunea, a postit. A făcut precum Maica Abigail. N-a mîncat nimic în afară de o portocală, n-a băut nimic în afară de apă. După această ultimă risipă imensă de pioșenie, spiritul ei era tulburat. Nu știa ce să facă. Avea mintea unei manguste, dar nu era, la o adică, o femeie de lume. A vorbit cu prietenii ei, care au încercat s-o convingă s-o trimită pe Beli în el campo. Acolo avea să fie în siguranță. A vorbit cu preotul. Ar trebui să te rogi pentru ea.

În a treia zi, a înțeles. Visa că ea și răposatul ei soț erau pe plaja unde el se înecase. Îl vedea iarăși bronzat așa cum era întotdeauna vara.

Trebuie s-o trimiți departe.

Dar o vor găsi în el campo.

Trebuie s-o trimiți la Nueva York. Știu sigur că aceasta este singura scăpare.

Și apoi a intrat în apă pășind agale; ea a încercat să-l cheme înapoi: Te rog, întoarce-te, dar el nu o asculta.

Sfatul lui de pe lumea cealaltă era prea groaznic să fie luat în considerare. Exil în nord! În Nueva York, un oraș atît de străin, încît nici măcar ea nu avusese curajul să-l viziteze. Fata ar fi pierdută pentru ea – și La Inca ar fi dat greș în încercarea ei măreață: aceea de a vindeca rănile Căderii, de a reînvia din morți Casa Cabral. Și cine știe ce i s-ar putea întîmpla fetei printre yankei? În mintea ei, SUA nu era nici mai mult, nici mai puțin decît un país condus de gangsteri, putas și pierde-vară. Orașele ei colcăiau de mașini și fabrici, la fel de copleșite de sinvergüencería pe cît de copleșit era Santo Domingo de arșiță, un cuco îmbrăcat în fier,

care scotea fum, cu promisiunea sclipitoare a unei monede vîrîte adînc în orbitele lipsite de lumină ale ochilor. Cît s-a mai luptat La Inca cu ea însăși în nopțile acelea lungi! Dar de care parte era Iacob și de care parte era Îngerul? În final, cine putea spune că familia Trujillo urma să mai rămînă la putere mult timp? Puterea necromană a lui El Jefe pălea deja și în locul ei se simțea ceva asemănător unei brize. Zvonurile circulau, dese precum la ciguas, zvonuri cum că toți cubanezii se pregăteau să-i invadeze, că pușcașii marini fuseseră zăriți la orizont. Cine putea ști ce urma să aducă ziua următoare? De ce să-și trimită departe fiica mult iubită? De ce să se *grăbească*?

La Inca s-a trezit practic în fața aceleiași dileme în care se aflase și tatăl lui Beli cu șaptesprezece ani înainte, pe vremea cînd Casa Cabral se lovise pentru prima oară de puterea celor din familia Trujillo. Încerca să se hotărască dacă să acționeze sau să stea liniștită.

Incapabilă să aleagă, ea s-a rugat cerînd călăuzire pe mai departe – alte trei zile fără mîncare. Cine știe cum s-ar fi sfîrșit totul dacă n-ar fi apărut Elvișii? Probabil că Binefăcătoarea noastră ar fi procedat întocmai precum Maica Abigail. Dar, din fericire, Elvișii au surprins-o tocmai cînd mătura prin fața casei. Te numești Myotís Toribio? Bretoanele lor pompadour arătau ca spinarea unor gîndaci. Mușchi africani împachetați în costume de vară pastel, iar pe sub sacouri, mînerele tari, lustruite, ale armelor care țăcăneau.

Vrem să vorbim cu fiica dumitale, a mormăit Elvis Unu.

Chiar acum, a adăugat Elvis Doi.

Por supuesto, a spus ea, și cînd a ieșit din casă ținînd în mînă un machete, Elvișii s-au retras la mașină, rîzînd.

Elvis Unu: O să ne întoarcem, vieja.

Elvis Doi: Crede-ne.

Cine a fost? a întrebat Beli din pat, apucîndu-se cu mîinile de pîntecul inexistent.

Nimeni, a răspuns La Inca, așezînd el machete lîngă pat.

În noaptea următoare, același „nimeni" a găurit cu un glonț ușa de la intrarea casei.

În nopțile următoare ea și fata au dormit sub pat și puțin mai tîrziu în săptămîna aceea La Inca i-a spus fetei: Indiferent ce se întîmplă, vreau să-ți amintești – tatăl tău a fost doctor, *doctor*. Iar mama ta a fost asistentă.

Și în final, cuvintele: Ar trebui să pleci.

Vreau să plec. Urăsc locul acesta.

Pe vremea asta fata reușea să șontîcăie pînă la budă pe propriile picioare. Era mult schimbată. În timpul zilei obișnuia să stea la fereastră, în tăcere, așa cum făcuse și La Inca după ce se înecase soțul ei. Nu zîmbea, nu rîdea, nu vorbea cu nimeni, nici măcar cu prietena ei, Dorca. Un văl întunecat se închisese peste ea, precum nata deasupra cafelei.

Nu înțelegi, hija. Trebuie să pleci din *țară*. Te vor omorî dacă n-o faci.

Beli rîdea.

O, Beli, nu te pripi, nu te pripi: Ce știai tu despre state sau despre diasporă? Ce știai despre Nueba Yol sau despre „vechea lege" nedezbătută a chiriilor sau despre copiii a căror ură de sine le scurtcircuitează mințile? Ce știai, madame, despre *imigrare*? Nu rîde, mi negrita, pentru că lumea ta e pe cale să se schimbe. Cu totul. Da: O frumusețe sclipitoare este etc., etc. Ascultă la mine. Rîzi pentru că ai fost pustiită pînă în adîncul sufletului, pentru că iubitul tău te-a trădat aproape abandonîndu-te morții, pentru că primul tău fiu nu s-a născut niciodată. Rîzi pentru că nu mai ai dinții din față și ai jurat să nu mai zîmbești niciodată.

Aș vrea să pot spune altceva, dar am totul înregistrat aici, pe bandă. La Inca ți-a spus că trebuie să pleci din țară și ai rîs.

Sfîrșitul poveștii.

ULTIMELE ZILE ALE REPUBLICII

Își va aminti puține lucruri din ultimele luni în afară de neliniștea și disperarea ei (și de dorința de a-l vedea pe Gangster mort). Era în ghearele Întunericului, își petrecea zilele așa cum o umbră trece prin viață. Nu ieșea din casă decît forțată; în sfîrșit aveau relația după care La Inca tînjise întotdeauna, doar că nu își vorbeau. Ce era de spus? La Inca vorbea serios despre călătoria spre nord, dar Beli se simțea de parcă o bună parte din ea plecase deja. Santo Domingo dispărea. Casa, La Inca, yuca prăjită pe care o băga în gură dispăruseră deja – era doar o chestiune de a lăsa restul lumii să te ajungă din urmă. Singura dată cînd s-a simțit aproape la fel ca înainte a fost atunci cînd i-a zărit pe Elvișii pîndind prin cartier. A țipat înfricoșată de moarte, dar ei au luat-o din loc cu mașina, cu rînjete pe față. Ne vom vedea în curînd. Foarte curînd. Noaptea avea coșmaruri cu trestia de zahăr și cu Cel Fără Chip, dar cînd se trezea din ele, La Inca era mereu acolo. Tranquila, hija. Tranquila.

(În ceea ce-i privește pe Elvișii: Ce i-a oprit? Poate a fost frica de pedeapsă, acum că Trujillo căzuse. Poate a fost puterea lui La Inca. Poate că a fost acea forță venind din viitor care se întorcea să o protejeze pe cea de-a treia și ultima fiică? Cine poate ști?)

La Inca, cea care cred că nu a dormit nici o singură noapte în acele luni. La Inca, cea care purta pretutindeni cu ea un machete. Fata era tot ce-o interesa. Știa că atunci cînd Gondolin cade, nu mai stai să aștepți să-ți bată balrogii la ușă. Te miști dracului. Și ea chiar s-a mișcat. S-au strîns acte, s-au dat șpăgi și s-au obținut permise. Într-o altă vreme, asta ar fi fost imposibil, dar odată ce El Jefe era mort și Cortina de Plátano distrusă, toate soiurile de evadare erau acum posibile. La Inca i-a dat lui Beli fotografii și scrisori de la femeia la care urma să stea într-un loc numit El Bronx. Dar

Beli n-a vrut să le ia în seamă cu nici un chip. N-a dat atenție pozelor, a lăsat scrisorile necitite, astfel că atunci cînd a ajuns la Idlewild n-a știut pe cine anume trebuia să caute. La pobrecita.

Tocmai cînd perioada rece dintre Vecinul cel Bun și ceea ce mai rămăsese din Familia Trujillo a atins punctul critic, Beli a fost adusă în fața unui judecător. La Inca o făcuse să-și pună ojas de mamon în pantofi, așa încît să nu i se pună prea multe întrebări. Fata a rămas amorțită, absentă, pe tot parcursul procesului. Cu o săptămînă înainte, ea și Gangsterul reușiseră în cele din urmă să se întîlnească într-unul din cele mai cunoscute moteluri din capitală. Cel condus de los chinos, despre care Luis Díaz povestea în cîntecul său celebru. Nu a fost reîntîlnirea pe care o sperase ea. Ay, mi pobre negrita, a gemut el, mîngîindu-i părul. Acolo unde altădată țîșneau fulgere, acum erau doar niște degete groase prin părul cel drept. Am fost trădați, și tu, și eu. Trădați în mod groaznic! Ea a încercat să-i vorbească despre pruncul cel mort, dar el a îndepărtat fantoma miniaturală cu o fluturare din încheietura mîinii și a încercat să-i scoată sînii enormi din măreața armură a sutienului. O să avem altul, a asigurat-o el. Voi avea doi, a spus ea încet. El a rîs. Vom avea cincizeci.

Gangsterul încă mai avea multe pe cap. Era îngrijorat pentru soarta Trujillatului, îngrijorat că cei din Cuba se pregăteau să-i invadeze. Pe oameni ca mine îi împușcă în procese demonstrative. Eu voi fi prima persoana pe care o va căuta Che.

Mă gîndesc să plec la Nueva York.

Își dorise ca el să-i spună: Nu, nu pleca, sau cel puțin să-i spună că va veni cu ea. Dar în schimb, el i-a vorbit despre una din călătoriile lui la Nueba Yol, cu o sarcină dată de El Jefe, și cît de rău îi făcuse racul mîncat într-un restaurant *cubanez*. N-a pomenit nimic despre nevasta lui, desigur, iar ea n-a întrebat. Ar fi distrus-o. Mai tîrziu, cînd el începuse să se aprindă, ea

a încercat să se agațe de el, dar el s-a smuls din îmbrățișare și și-a dat drumul pe spinarea ei cea întunecată și plină de cicatrici.

Precum creta pe tablă, a glumit Gangsterul.

Încă se mai gîndea la el optsprezece zile mai tîrziu, la aeroport.

Nu trebuie să pleci, a spus deodată La Inca, chiar înainte ca fata să se așeze la rînd. Prea tîrziu.

Vreau să plec.

Toată viața încercase să fie fericită, dar Santo Domingo... PAȘTELE MĂ-SII DE SANTO DOMINGO o împiedicase de fiecare dată. Nu vreau să-l mai văd niciodată.

Nu vorbi așa.

Nu vreau să-l mai văd niciodată.

Va fi un om nou, își jura ea. Se spune că, oricît de departe ar călători un catîr, nu se poate niciodată întoarce armăsar, dar o să le arate ea tuturor.

Nu pleca așa. Toma, pentru călătorie. Dulce de coco.

Cînd va sta la rînd pentru verificarea pașapoartelor, îl va arunca, dar deocamdată ținea borcanul în mînă.

Să-ți amintești de mine. La Inca a sărutat-o și a îmbrățișat-o. Amintește-ți cine ești. Ești cea de-a treia și ultima fiică a Familiei Cabral. Ești fiica unui doctor și a unei asistente medicale.

Ultima imagine a lui La Inca : făcîndu-i cu mîna din toate puterile, plîngînd.

Alte întrebări la controlul pașaportului și, cu o ultimă rafală disprețuitoare de ștampile, a fost lăsată să treacă. Iar apoi îmbarcarea și pălăvrăgeala de dinaintea zborului a tipului spilcuit din dreapta ei, cel cu patru inele pe mînă. Unde mergi ? Spre Tărîmul Nimănui, s-a răstit ea și în cele din urmă avionul, trepidînd în cîntec de motoare, s-a desprins de pe suprafața pămîntului și Beli, cu o pioșenie neștiută pînă atunci, a închis ochii și s-a rugat Domnului s-o apere.

Sărmana Beli. Aproape pînă la sfîrșit a fost pe jumătate convinsă că Gangsterul urma să apară și s-o salveze.

Îmi pare rău, mi negrita, îmi pare rău, n-ar fi trebuit niciodată să te las să pleci. (Încă mai avea vise măreţe legate de salvarea ei.) Îl căutase peste tot: pe drumul pînă la aeroport, pe chipurile ofiţerilor care verificau paşapoartele, chiar şi atunci cînd se îmbarca în avion şi, într-un sfîrşit, preţ de-o clipă nebună, a crezut c-o să apară din carlingă, într-o uniformă frumos călcată de căpitan de zbor. Te-am păcălit, nu-i aşa? Dar Gangsterul n-a mai apărut niciodată în carne şi oase, decît în visele ei. Mai erau şi alţi Nehotăriţi în avion. Multe ape aşteptînd să devină un fluviu. Iat-o, mai aproape de mama care dorim să devină, dacă vrem ca Oscar şi Lola să se nască.

Are şaisprezece ani şi pielea ei este cu o nuanţă mai deschisă decît negru, cea mai frumoasă culoare a amurgului înspre noapte, sînii îi sînt ca nişte apusuri de soare prinse sub piele, dar în ciuda tinereţii şi a frumuseţii ei, are o expresie îndurerată şi neîncrezătoare care se risipeşte doar sub greutatea plăcerii imense. Visele ei sînt puţine, le lipseşte elanul unui scop, ambiţia ei nu are avînt. Speranţa cea mai arzătoare? Aceea de a-şi găsi un bărbat. Ceea ce nu cunoaşte încă: frigul, corvoadele istovitoare din las factorías, singurătatea diasporei, faptul că nu va mai trăi niciodată în Santo Domingo, propria-i inimă. Ce altceva nu mai ştie: că bărbatul de lîngă ea va ajunge soţul ei şi tatăl celor doi copii ai ei, că după doi ani împreună el o va părăsi, a treia şi ultima ei dezamăgire, şi că niciodată nu va mai iubi din nou.

S-a trezit tocmai în momentul cînd, în visele ei, nişte ciegos se urcau într-un autobuz, cerşind bani, un vis din Zilele ei Pierdute. El guapo de pe scaunul de lîngă ea a atins-o uşor pe cot.

Señorita, iată ceva ce n-ai vrea să pierzi.

Am văzut deja, s-a răstit ea. Şi apoi, calmîndu-se, şi-a aruncat ochii pe fereastră.

Era noapte şi luminile din Nueva York licăreau pretutindeni.

PATRU

Educația sentimentală 1988-1992

A început cu mine. Cu un an înainte ca Oscar să cadă, am avut și eu scrînteala mea; am fost bătut măr pe cînd mă întorceam acasă de la Roxy. De către rezidenții împuțiți din New Brunswick. O gașcă de morenos nenorociți. Era ora două dimineața, iar eu eram pe Joyce Kilmer fără vreun motiv anume. Singur și pe jos. De ce? Pentru că eram dur, credeam că n-o să am probleme dacă treceam prin desișul de șmecheri pe care îi văzusem la colț. Mare greșeală. O să-mi aduc aminte de zîmbetul de pe fața cretinului ăluia pentru tot restul vieții mele de căcat. Doar că pe primul loc în amintirea mea se află inelul lui cu sigla liceului care mi-a crestat o brazdă frumușică pe obraz (încă mai am cicatricea). Aș vrea să pot spune că am căzut bătîndu-mă, dar nenorociții m-au lăsat lat. Dacă n-ar fi fost samariteanul care a trecut cu mașina pe-acolo, mama lor de împuțiți probabil m-ar fi omorît. Tipul voia să mă ducă la Robert Wood Johnson, dar eu n-aveam asigurare medicală și în afară de asta, de cînd fratele meu a murit de leucemie, nu prea mă mai dădeam în vînt după doctori, așa că am zis ceva de genul: Nu nu nu. Pentru că doar fusesem *snopit în bătaie*, mă simțeam de fapt destul de binișor. Pînă a doua zi, cînd m-am simțit de parcă murisem. Eram atît de amețit încît nu puteam să mă ridic în picioare fără să vărs. Îmi simțeam

mațele de parcă îmi fuseseră scoase, bătute cu maiul și apoi prinse la loc cu agrafe. Era destul de nasol și dintre toți prietenii pe care-i aveam – toți bunii mei prieteni minunați – doar Lola a venit dracului să mă vadă. Auzise de căsăpeală de la amicul Melvin și se-nființase mintenaș. N-am fost niciodată în viața mea atît de fericit să văd pe cineva. Lola, cu dinții ei mari și nevinovați. Lola, care chiar a *plîns* cînd a văzut în ce hal eram.

Ea a fost cea care a avut grijă de fundul meu cel prăpădit. A gătit, a făcut curățenie, mi-a luat temele, mi-a adus doctorii, chiar s-a asigurat că mi-am făcut duș. Cu alte cuvinte, m-a pus din nou pe picioare, și nu orice femeie poate face asta pentru un tip. Credeți-mă. De-abia mă puteam ține pe picioare, capul mă durea atît de rău, dar ea m-a spălat pe spinare și asta e ceea ce-mi amintesc cel mai bine din toată nebunia de atunci. Mîna ei pe buretele acela și buretele acela pe spinarea mea. Chiar dacă aveam o iubită, Lola a fost cea care și-a petrecut nopțile acelea cu mine. Își pieptăna părul – o dată, de două ori, de trei ori – înainte să se ghemuiască, așa lungă cum era, în pat. Fără somnambulisme, OK, Kung Fu?

La facultate se presupune că nu ne pasă de nimic – se presupune doar că ne-o tragem de-a valma –, dar mă credeți sau nu, eu țineam la Lola. Era o fată la care-ți venea ușor să ții. Lola era total opusul fetelor cu care mă încurcam de obicei: afurisita avea aproape un metru optzeci și n-avea tetas cîtuși de puțin, și era mai neagră decît cea mai neagră bunică a ta. Făcea cît două fete: bustul cel mai slăbănog pus laolaltă cu o pereche de șolduri ca de Cadillac și cu un măgar căpos. Era una din acele puicuțe supercapabile care conduc toate organizațiile din colegiu și poartă costume la ședințe. A fost președinta frăției ei, șefa organizației S. A. L. S. A. și copreședinta grupării Luați Noaptea Înapoi. Vorbea o spaniolă perfectă și afectată.

Ne cunoșteam de la sfîrșitul săptămînii de dinainte de primul an, dar de-abia în anul al doilea, atunci cînd mama ei s-a îmbolnăvit din nou, ne-am cuplat. Du-mă acasă, Yunior, a fost replica ei de început și o săptămînă mai tîrziu ne-o și trăgeam. Îmi amintesc că purta o pereche de pantaloni de trening Douglass și un tricou Tribe. Și-a scos inelul pe care i-l dăduse iubitul ei și apoi m-a sărutat. Ochii ei cei negri rămînînd tot timpul cufundați în ai mei.

Ai niște buze grozave, a zis.

Cum să uiți o fată ca asta?

Doar trei nopți nenorocite pînă să se simtă vinovată față de iubitul ei și să pună capăt. Iar cînd Lola pune capăt la ceva, o face *de-a binelea*. Chiar și în nopțile acelea după ce am fost bătut, nu m-a lăsat nici în ruptul capului să mă apropii de curul ei. Deci te poți *culca* în patul meu, dar nu te poți culca *cu mine*?

Yo soy prieta, Yuni, a spus ea, pero no soy bruta.

Știa exact ce fel de sucio eram eu. La două zile după ce ne-am despărțit, m-a văzut agățînd una din suratele din organizație și mi-a întors spatele.

Ideea este asta: cînd fratele ei a căzut în depresia aceea sinucigașă, la sfîrșitul anului doi – a băut două sticle de Bacardi pentru că nu știu ce fată îi dăduse papucii – aproape omorîndu-se pe el și pe maică-sa cea bolnavă cu chestia asta, cine credeți c-a ieșit în față?

Eu.

Pentru Lola a fost surpriza secolului cînd i-am spus că voi locui cu el în anul următor. O să fiu cu ochii pe afurisitul de tîmpit pentru tine. După drama sinuciderii, nimeni din Demarest nu mai voia să stea în cameră cu flăcăul, urma să fie obligat să-și petreacă primul an singur-singurel; chiar și fără Lola, pentru că ea era desemnată să plece în Spania în anul acela, mărețul ei vis nenorocit împlinindu-se în sfîrșit, iar ea era îngrijorată de moarte din pricina lui. Am dat-o gata

pe Lola cînd am spus c-o voi face, dar aproape am terminat-o cînd am şi făcut-o pe bune. M-am mutat cu el. În Demarestul mă-sii. Patria tuturor ţăcăniţilor şi a rataţilor, a ciudaţilor şi a vampelor. Eu, un tip care putea să ridice din culcat 120 de kilograme, care obişnuia să numească Demarestul Sala Homo, fără nici o problemă. Care nu a întîlnit niciodată vreo artistă albă ciudăţică pe care să nu vrea s-o căpăcească. Mi-am depus cererea de înscriere pentru secţia de creaţie literară şi începutul lui septembrie ne-a găsit pe amîndoi, eu şi Oscar. Împreună.

Mi-a plăcut să pretind că era pură filantropie, dar nu e taman adevărat. Sigur că voiam s-o ajut pe Lola, să am grijă în locul ei de ţăcănitul de frate-său (ştiam că era singura persoană pe care-o iubea cu adevărat pe lumea asta), dar aveam în acelaşi timp grijă şi de amărîtul de mine. În anul acela am tras ceea ce probabil a fost cel mai prost număr din istoria loteriei cazărilor. Am fost, în mod oficial, ultimul nume pe lista de aşteptare, ceea ce însemna că şansele mele la cazare pe durata universităţii erau între nimic şi zero, ceea ce însemna că sărăcia mea urma să rămînă fie acasă, fie în stradă, ceea ce însemna că Demarest, cu toată ciudăţenia lui, şi Oscar, cu toată nefericirea lui, nu mai păreau o opţiune chiar atît de proastă.

Nu că el mi-ar fi fost complet străin – adică, *era* fratele fetei cu care mi-o trăsesem în treacăt. Îl vedeam cu ea prin campus în acei primi ani, greu de crezut că el şi Lola erau rude. (Eu, Apokalips, glumea el, ea, Noua Geneză.) Spre deosebire de mine, care m-aş fi ascuns de un astfel de Caliban, ea îl iubea pe pămpălău. Îl invita la petreceri şi la întrunirile ei. Ca să ţină pancarte, să împrăştie fluturaşi. Asistentul ei cel gras.

Dacă zic că n-am mai întîlnit niciodată în viaţa mea un dominican aşa ca el, e puţin spus.

Salut, cîine al lui Dumnezeu, a fost felul în care m-a întîmpinat în prima mea zi în Demarest.

Mi-a luat o săptămînă ca să-mi dau seama ce dracu' voia să spună.

Dumnezeu. Domini. Cîine. Canis.

Salut, Dominicanis.

Cred că ar fi trebuit să-mi dau dracului seama. Tipul obișnuia să spună că era blestemat, obișnuia să spună asta foarte des, și dac-aș fi fost într-adevăr un dominican înțelept, aș fi procedat astfel: (a) l-aș fi ascultat pe idiot, și apoi (b) aș fi fugit în direcția opusă. Cei din familia mea sînt sureños din Azua, și dacă noi, los sureños din Azua, ne pricepem la ceva, atunci ne pricepem la afurisitele de blesteme. Vreau să spun, Iisuse, ați văzut vreodată Azua? Mama nici măcar n-ar fi ascultat, ar fi luat-o pur și simplu la sănătoasa. Ea nu se încurca cu fukús sau cu guanguas, în nici un fel, sub nici un chip. Dar eu nu eram atît de înțelept pe cît sînt acum, eram doar un afurisit de cretin și am presupus că a supraveghea pe cineva precum Oscar nu va fi o muncă herculeeană. Adică, rahat, eram un *halterofil*, ridicam în fiecare zi niște nenorocite de greutăți mai mari decît el.

Puteți să dați drumul la banda cu rîsete oricînd doriți.

Îmi părea același. Tot masiv – Biggie Smalls minus partea cu *smalls* – și tot zăpăcit. Tot mai scria zece, cincisprezece, douăzeci de pagini pe zi. Tot un nebun împătimit al jocurilor. Știți ce afiș a pus dementul pe ușa dormitorului nostru? *Vorbește, prietene, și intră.* În limba elfilor, în paștele mă-sii! (Vă rog, nu mă întrebați cum de știam asta. Vă rog.) Cînd l-am văzut, am spus: De Leó, cred că glumești. Elfeasca?

De fapt, a tușit el, e limba *Sindarin*.

De fapt, a spus Melvin, este *homo-ho-ho*.

În ciuda promisiunilor mele față de Lola de a-l ține sub supraveghere, în acele prime săptămîni n-am prea avut de-a face cu el. Adică, ce pot să spun? Am fost ocupat. Ce crai dintr-o școală de stat nu este? Aveam slujba și sportul, băieții și mi novia și, bineînțeles, curvulițele.

În acea lună am fost atît de mult plecat încît ceea ce vedeam din O era, în cea mai mare parte, o movilă mare și adormită, tolănită sub un cearșaf. Singurul lucru care-i ținea curul de tocilar treaz pînă la ore tîrzii erau jocurile sale cu personaje și desenele animate japoneze, în special *Akira,* pe care cred că trebuie să-l fi văzut de cel puțin o mie de ori în anul acela. Nu vă pot spune în cîte nopți am ajuns acasă și l-am găsit parcat în fața acelui desen animat. Lătram: Iar te uiți la căcatul ăla? Iar Oscar spunea, aproape cerîndu-și scuze pentru că exista: E pe sfîrșite. Întotdeauna e pe sfîrșite, mă plîngeam eu. Deși nu mă deranja. Îmi plăceau porcăriile gen *Akira*, chiar dacă nu reușeam întotdeauna să rămîn treaz privindu-le. Mă tolăneam în pat în timp ce Kaneda țipa *Tetsuo* și următorul lucru pe care mi-l aminteam era Oscar aplecat timid deasupra mea spunînd, Yunior, filmul s-a finis, iar eu mă ridicam spunînd: *La dracu'!*

Nu a fost nici pe jumătate atît de rău pe cît am pretins eu mai tîrziu c-a fost. Cu toată gogomănia lui, tipul a fost un coleg de cameră foarte cumsecade. N-am primit niciodată de la el biletele tîmpite ca de la ultimii țăcăniți cu care am locuit și întotdeauna își plătea jumătate din orice și dacă vreodată intram pe ușă în timpul vreunuia din jocurile sale Temnițe și Dragoni, se muta în hol, fără măcar să i se ceară. Pe *Akira* o puteam înghiți, dar pe *Regina cuibului de demoni,* nu.

Făceam și eu mici gesturi drăgălașe, desigur. O masă o dată pe săptămînă. Îi adunam foile scrise, cinci volume pînă la final, și încercam să citesc. Nu era domeniul meu – *Jos arma radioactivă, Arthurus Prime!* –, dar

pînă și eu îmi puteam da seama că se pricepea. Știa cum să construiască dialogul, cum să trîntească o introducere isteață și să facă narațiunea să curgă. I-am arătat și eu cîte ceva din ce scriam, numai jafuri și afaceri cu droguri și *Du-te la dracu', Nando,* și BLAU! BLAU! BLAU! Mi-a dat patru pagini de comentarii pentru o poveste de opt pagini.

Dacă am încercat să-l ajut în problema fetelor? Să-i împărtășesc din înțelepciunea mea de mare cuceritor?

Sigur că da. Problema era că, atunci cînd se ajungea la mujeres, colegul meu de cameră era ca nimeni altul de pe planetă. Pe de-o parte era cel mai rău caz de lipsă-de-toto-ită pe care-l văzusem vreodată. Singura persoană care se apropiase vreodată de situația lui era sărmanul puști salvadorian pe care-l știam în liceu, a cărui față fusese complet arsă și nu putea niciodată să iasă cu vreo fată pentru că arăta ca Fantoma de la Operă. Ei bine: pentru Oscar era și mai grav. Cel puțin Jeffrey putea da vina cinstit pe o condiție medicală. Oscar pe ce putea da vina? Pe Sauron? Tipul cîntărea 153 de kilograme, la toți dracii! Vorbea ca un calculator din *Star Trek*! Ironia era că nu mai întîlnisem niciodată vreun puști care să-și dorească o fată atît de-al dracului de mult. Adică, drace, credeam că *eu* eram obsedat de femei, dar nimeni, vă zic, *nimeni* nu era atît de obsedat cum era Oscar. Pentru el, erau începutul și sfîrșitul, Alfa și Omega, revistele de benzi desenate DC și Căpitanul Minune. Amicul era dus rău; nu putea nici măcar să vadă o fată drăguță fără să se facă țăndări. I se aprindeau călcîiele din nimic – trebuie să i se fi întîmplat cel puțin de vreo douăzeci și patru de ori în stil măreț numai în primul semestru. Nu că vreunul din rahaturile astea ar fi dus undeva. Cum ar fi putut? Ideea lui Oscar asupra punctului G era să vorbească despre jocurile video! Cît de al dracului de țăcănit trebuie să fii? (Mie mi-a plăcut la nebunie ziua în care în autobuzul E i-a spus unei morena fierbinte: Dacă ai fi în jocul meu ți-aș da *optsprezece* Charisma!)

Am încercat să-i dau sfaturi, chiar am încercat. Nimic prea complicat. Ceva de genul: Încetează să te mai holbezi la fete necunoscute pe stradă și nu-l mai pomeni pe Beyonder mai mult decît e necesar. M-a ascultat? Bineînțeles că nu! A încerca să-i bagi mințile în cap lui Oscar în legătură cu fetele era totuna cu a încerca să arunci cu pietre în Unul cel de Neatins. Tipul era de neclintit. Mă asculta și apoi ridica din umeri. Nimic nu merge, mai bine aș fi eu însumi.

Dar tu însuți ești jalnic!

Dar este, din păcate, tot ce am.

Și discuția mea preferată:

Yunior?

Ce?

Dormi?

Dacă-i ceva despre *Star Trek*...

Nu este legat de *Star Trek*. A tușit. Am auzit dintr-o sursă sigură că nici un bărbat dominican, niciodată, n-a murit virgin. Tu, care ai experiență în treburile astea – crezi că e adevărat?

M-am ridicat în capul oaselor. Tipul se uita la mine în întuneric, serios de moarte.

O, este împotriva legilor naturii ca un dominican să moară fără să și-o tragă cel puțin o dată.

Asta, a oftat el, este ceea ce mă neliniștește.

Așadar ce s-a întîmplat la începutul lui octombrie? Ceea ce li se întîmplă întotdeauna crailor ca mine.

Am încurcat-o.

Nu-i de mirare, la stilul destrăbălat în care trăiam. Și n-a fost orice fel de încurcătură. Iubita mea Suriyan a aflat că mă-nvîrteam pe lîngă una dintre hermanas. Iubăreților: niciodată, niciodată, *niciodată* să nu vă-ncurcați cu vreo afurisită numită Awilda. Pentru că atunci cînd vă va trînti vreo awilda peste cur, veți cunoaște adevărata durere. Respectiva Awilda m-a turnat pentru dracu' știe ce motiv, de fapt mi-a înregistrat unul dintre telefoanele mele către ea și înainte să poți

spune *căcat* a aflat toată lumea. Tipa trebuie să fi pus înregistrarea aia de vreo cinci sute de ori. Era a doua oară cînd fusesem prins în doi ani, un record chiar și pentru mine. Suriyan *a înnebunit de tot.* S-a luat de mine în autobuzul E. Băieții rîdeau și fugeau, iar eu mă prefăceam că n-am făcut nimic. Dintr-odată m-am trezit petrecînd mult timp în dormitor. Încercîndu-mi talentul la vreo povestire sau două. Uitîndu-mă la filme cu Oscar. *Această insulă, Pămîntul, Sămînța de măr, Proiectul A.* Încercînd să găsesc răspunsuri cît pentru o viață.

Ceea ce ar fi trebuit să fac era să mă fi internat la vreo clinică de dezintoxicare sexuală. Dar dacă vă închipuiți că aveam de gînd să fac asta, atunci nu cunoașteți bărbații dominicani. În loc să mă concentrez pe ceva concret și folositor, să zicem pe propriul meu necaz, m-am ocupat de ceva ușor și mîntuitor.

Din senin și nicidecum influențat de situația mea de rahat – bineînțeles că nu! – am hotărît că urma să îndrept viața lui Oscar. Într-o noapte pe cînd se tot plîngea de existența lui cea jalnică, am spus: Chiar vrei s-o schimbi?

Bineînțeles că da, a zis el, dar nimic din tot ce-am încercat n-a îmbunătățit-o.

Eu îți voi schimba viața.

Adevărat? Privirea pe care mi-a aruncat-o – încă îmi mai frînge inima, chiar și după toți acești ani.

Adevărat. Dar trebuie să mă asculți.

Oscar a sărit în picioare. Și-a pus o mînă pe inimă. Fac jurămînt de ascultare, stăpîne. Cînd începem?

O să vezi.

În dimineața următoare, la șase, am lovit cu piciorul patul lui Oscar.

Ce-i? a strigat el.

Mai nimic, am spus, aruncîndu-i tenișii pe burtă. E doar prima zi din viața ta.

Probabil că eram lovit în aripă rău de tot după Suriyan – fapt pentru care m-am concentrat foarte serios asupra Proiectului Oscar. În acele prime săptămîni, pe cînd aşteptam ca Suriyan să mă ierte, m-am purtat cu flăcăul întocmai ca Maestrul Killer în Templul Shaolin. Mă ţineam după curul lui 24/7. L-am făcut să jure că nu se mai dă la fete cu replica lui ţăcănită te-iubesc. (Nu faci decît să le sperii pe bietele fete, O.) L-am făcut să înceapă să-şi supravegheze dieta şi să înceteze a mai vorbi în termeni negativişti – *Sînt blestemat, o să pier virgin, sînt lipsit de frumuseţe* – cel puţin cît eram eu prin preajmă, am reuşit. (Gîndeşte pozitiv, am subliniat, gîndeşte pozitiv, paştele mă-tii!) Chiar l-am făcut să iasă cu mine şi cu băieţii. Nimic serios – la vreo băută atunci cînd eram o gaşcă mare şi monstroşenia lui nu bătea prea mult la ochi. (Băieţilor nu le plăcea: Ce urmează? O să începem să-i scoatem cu noi şi pe boschetari?)

Dar cea mai măreaţă izbîndă a mea? L-am făcut pe tip să facă sport împreună cu mine. L-am făcut dracului *să alerge.*

Urmează să vă povestesc: O, mă admira cu adevărat. Nimeni n-ar fi putut să-l convingă să facă asta. Ultima dată cînd încercase să alerge, era în primul an, cînd era cu douăzeci şi cinci de kilograme mai slab. Nu pot să mint: în primele dăţi aproape m-a pufnit rîsul cînd l-am văzut gîfîind pe George Street, cu genunchii lui negri-cenuşii tremurîndu-i. Îşi ţinea capul plecat ca să nu fie nevoit să audă sau să vadă toate reacţiile pe care le provoca. De obicei doar nişte chicoteli şi vreun *Hei, grăsanule* rătăcit. Cea mai bună pe care-am auzit-o? Uite, mami, tipul ăla şi-a scos planeta la alergat.

Nu-ţi face griji din pricina glumeţilor, i-am spus.

Nici o grijă, a gîfîit el, *în agonie.*

Tipului nu-i ardea de asta *cîtuşi de puţin.* Imediat ce terminam se întorcea la biroul lui cît ai clipi. Aproape se agăţa de el. Încerca cît putea să se fofileze de la

alergat. A început să se scoale la cinci, așa încît atunci cînd mă trezeam, el era deja la calculator, putînd să pretindă că era în mijlocului unui capitol extraordinar de important. Scrie-l mai tîrziu, tîrfă. Cam după a cincea alergare, a căzut pur și simplu în genunchi. Te rog, Yunior, a spus, nu pot. Am pufnit. Du-te și ia-ți dracului pantofii.

Știam că nu-i era ușor. Eram dur, dar nu chiar atît de dur. Am văzut cum era. Credeți că oamenii urăsc un om gras? Încercați cu un gras care încearcă să slăbească. A scos la iveală toată monstruozitatea nenorocită de balrog din negri. Fetele cele mai dulci pe care le-ai văzut vreodată îi aruncau cele mai porcoase cuvinte pe stradă, bătrînelele bolboroseau: Ești dezgustător, *dezgustător*, și pînă și Harold, care nu dăduse niciodată prea multe semne în direcția anti-Oscar, a început să-i zică Jabba Curul, doar așa. Era de-a dreptul cumplit.

OK, oamenii sînt răi, dar care îi erau opțiunile? O, trebuia să facă *ceva*. 24/7 la calculator, scriind căpcăunopere SF, ducîndu-se din cînd în cînd la Clubul Studenților ca să joace jocuri pe calculator, vorbind despre fete, dar de fapt niciodată atingînd vreuna – ce fel de viață era asta? Grijania mă-sii, eram la Rutgers – la Rutgers erau fete pretutindeni, și mai era și Oscar, cel care mă ținea treaz noaptea vorbindu-mi despre Făclie Verde. Întrebîndu-se cu voce tare: Dacă am fi orci, nu-i așa că, la nivel rasial, ne-am *imagina* că arătăm ca elfii?

Tipul trebuia să facă *ceva*.

Chiar a făcut.

A lăsat totul baltă.

A fost într-adevăr o chestie smintită. Patru zile pe săptămînă alergam. Eu alergam cinci mile, dar cu el alergam cîte puțin, în fiecare zi. Am crezut că se simțea bine, luînd în considerare toată situația. Că se călea, înțelegeți? Și apoi, chiar în mijlocul uneia din alergările noastre – eram pe George Street –, cînd am privit înapoi peste umăr, am văzut că se oprise. Transpirația îi curgea

șuvoaie. Ai un atac de cord? Nu, a spus el. Atunci de ce nu fugi? Am hotărît să nu mai fug. De ce dracului nu? N-o să meargă, Yunior. N-o să meargă dacă tu nu vrei să meargă. Știu că n-o să meargă. Haide, Oscar, ia-ți blestematele alea de picioare la spinare. Dar el și-a clătinat capul. A încercat să-mi strîngă mîna și apoi a plecat către stația de pe Bulevardul Livingston, a luat autobuzul E bis spre casă. În dimineața următoare l-am împins cu piciorul, dar nu s-a clintit.

Nu voi mai fugi, a intonat el de sub pernă.

Bănuiesc că n-ar fi trebuit să mă înfurii. Ar fi trebuit să am răbdare cu împiedicatul. Dar *aveam draci*. Eu eram cel care mă dădeam dracului peste cap ca să-l ajut pe idiotul mă-sii, iar el se pișa pe ajutorul meu. Am luat tot rahatul acela personal.

Trei zile la rînd l-am bătut la cap cu alergatul, iar el repeta întruna: Mai bine nu, mai bine nu. La rîndul lui, a încercat să aplaneze conflictul. A încercat să-și pună la bătaie filmele și revistele de benzi desenate și să păstreze spiritul glumeț și tocilar, a încercat să se întoarcă la cum fusese înainte ca eu să încep Programul de Recuperare al lui Oscar. Dar nu aveam de gînd să-nghit. În final am lansat ultimatumul. Ori fugi, ori s-a terminat.

Nu vreau s-o mai fac! Nu vreau! Ridica tonul.

Încăpățînat. Ca soră-sa.

Ultima șansă, am spus. Eram tras pe sfoară și gata să explodez, iar el era la birou prefăcîndu-se că nu observă.

Nu s-a mișcat. Mi-am pus mîinile pe el.

Ridică-te!

Și atunci a fost momentul în care a urlat. Lasă-mă-n pace!

De fapt m-a îmbrîncit. Nu cred c-a vrut s-o facă, dar așa a fost. Amîndoi am încremenit. El tremurînd, groaznic de speriat, eu cu pumnii încleștați, gata să fac moarte de om. Pentru o secundă aproape că m-am lăsat dus de

val, doar o greșeală, o greșeală, dar apoi mi-am revenit.

L-am împins. Cu amîndouă mîinile. S-a izbit de perete. Puternic.

Prost, prost, prost. Două zile mai tîrziu Lola suna din Spania, la cinci dimineața.

Care dracu' e *problema* ta, Yunior?

Sînt sătul de toată treaba asta. Și am spus, fără să mă gîndesc: O, du-te dracului, Lola.

Să mă duc dracului? Tăcerea Morții. Du-te *tu*, Yunior. Să nu-mi mai vorbești niciodată.

Salută-ți logodnicul din partea mea, am încercat să glumesc, dar ea închisese deja.

Drăcia dracului, am țipat, aruncînd telefonul în dulap.

Și asta a fost tot, a fost tot, a fost tot. Finalul măreţului nostru experiment. Chiar a încercat de fapt să-și ceară scuze de vreo cîteva ori, în felul său, dar nu i-am acceptat scuzele. Dacă înainte mă purtam rece cu el, acum eram de gheață. Nu mai existau invitații la cină sau la vreo băută. Ne purtam așa cum se poartă colegii de cameră atunci cînd sînt certați. Eram politicoși și înțepați și dacă înainte mai trăncăneam despre scris și alte rahaturi, acum nu aveam nimic să-i spun. M-am întors la viața mea, la a fi el sucio țicnit. Aveam izbucnirea aceasta nebună de energie-toto. Eram plin de ciudă, bănuiesc. El s-a întors din nou la obiceiul de a mînca pizza cu opt felii și de a se arunca asupra fetelor în stil kamikaze.

Bineînțeles că băieții au simțit ce se petrecea, că nu îl mai protejam pe gordo și au dat năvală.

Îmi place să cred că n-a fost *prea* rău. Băieții nu l-au lovit sau ceva de genul acesta, nu i-au furat nimic. Dar bănuiesc că toată treaba a fost destul de crudă, oricum ai privi-o. Mănînci vreodată toto? îl întreba Melvin, iar Oscar clătina din cap, răspundea decent, indiferent de cîte ori îl întreba Mel. Probabil e singurul

lucru pe care nu-l mănînci, nu? spunea Harold, Tú no eres nada de dominicano, însă Oscar insista nefericit: Sînt dominican, sînt. Nu conta ce spunea el. Cine dracu', vă întreb eu, mai întîlnise vreodată un dominican ca el? De Halloween a făcut greșeala să se costumeze precum Doctorul Who, și mai era și foarte mîndru de ținuta sa. Cînd l-am văzut plimbîndu-se pe Easton, împreună cu alți doi clovni de la grupa de creație, nu mi-a venit să cred cît de tare semăna cu Oscar Wilde, homosexualul cel gras, și i-am spus-o. Arăți întocmai ca el, ceea ce lui Oscar nu i-a prea picat bine, pentru că Melvin a spus, Oscar Wao, quién es Oscar Wao, și atît a trebuit, toți am început să-l strigăm așa: Hei, Wao, ce mai faci? Wao, vrei să-ți iei picioarele de pe scaunul meu?

Și tragedia? După cîteva săptămîni, tipul a început să *răspundă la poreclă*.

Prostul nu se enerva niciodată atunci cînd făceam mișto de el. Rămînea pur și simplu cu un rînjet nedumerit pe față. Te făcea să te simți prost. De cîteva ori, după ce plecaseră toți, i-am spus: Știi că glumim doar, nu, Wao? Știu, spunea el obosit. Sîntem prieteni, spuneam, bătîndu-l pe umăr. Sîntem prieteni.

În zilele în care suna sora lui și eu răspundeam la telefon, încercam să fiu vesel, dar nu se lăsa păcălită. Fratele meu e aici? era tot ce spunea, întotdeauna. Rece precum Saturn.

Zilele astea simt nevoia să-mi pun întrebarea: Ce m-a enervat cel mai tare? Faptul că Oscar, ratatul cel gras, s-a dat bătut sau că Oscar, ratatul cel gras, m-a sfidat? Și mă întreb: Ce l-a rănit cel mai tare? Că nu i-am fost niciodată prieten sau că m-am prefăcut că-i sînt?

Asta este tot ce ar fi trebuit să fie. Doar un oarecare puști gras cu care am stat în cameră în primul an de

facultate. Nimic mai mult, nimic mai mult. Dar atunci Oscar, cretinul, a hotărît să se îndrăgostească. Și în loc să mă procopsesc cu el pe cap un an, m-am procopsit cu tîmpitul pentru tot restul vieții.

Ați văzut vreodată acel portret al lui Sargent, *Madame X*? Sigur că l-ați văzut. Oscar îl avea agățat pe perete – laolaltă cu un poster Robotech și afișul original de la *Akira*, cel cu Tetsuo și cuvintele NEO TOKYO ESTE GATA SĂ EXPLODEZE.

Cam așa era de mortală. Dar mai era și al dracului de nebună.

Dac-ați fi locuit în Demarest în acel an, ați fi cunoscut-o: Jenni Muñóz. Era o puicuță boricua din East Brick City care locuia în cartierul spaniol. Era prima tipă gotică veritabilă pe care-o întîlnisem vreodată – în 1990 nouă, negrilor, ne era greu să-i înghițim pe gotici, punct –, dar o goticuță puertoricană, asta ni se părea ceva la fel de ciudat precum un nazist negru. Numele ei adevărat era Jenni, însă toți amicii ei gotici o strigau La Jablesse și pe orice tip normal cum eram și eu, această diabla îl electrocuta. Fata era *strălucitoare*. Avea o piele jíbara frumoasă, trăsături prelungi, își purta părul aranjat în stil egiptean, supernegru, ochii întunecați cu tuș, buzele vopsite cu negru, avea cele mai mari și mai rotunde țîțe pe care le-ați văzut vreodată. În fiecare zi era Halloween pentru fata asta și de Halloweenul adevărat se îmbrăca – ați ghicit – în dominatrix, și-l punea în lesă pe vreunul din tipii homo de la secția de muzică. Cu toate astea, n-am văzut niciodată un corp ca acela. Chiar mie mi s-au aprins călcîiele după Jenni în primul semestru, dar singura dată cînd am încercat s-o agăț la biblioteca Douglass, a rîs de mine, și atunci cînd am spus: Nu rîde de mine, ea a întrebat: De ce nu?

Afurisita dracului.

Deci, oricum, ia ghiciți cine a hotărît că ea era dragostea vieții lui? Cine s-a îndrăgostit pînă peste urechi de ea pentru că a auzit-o cîntînd Joy Division în camera ei la etaj și, surpriză, și lui îi plăcea Joy Division? Oscar, desigur. La început, tipul doar se holba la ea de la distanță și bombănea despre „inefabila ei perfecțiune". Nu-i de nasul tău, comentam eu sarcastic, dar el dădea din umeri, vorbind cu ecranul calculatorului: Nimeni nu-i de nasul meu. Nu m-am mai gîndit la asta pînă o săptămînă mai tîrziu cînd l-am surprins dîndu-se la ea, în Cantina Brower! Eu eram cu băieții, ascultîndu-i cum bodogăneau despre cei de la Knicks, și îi urmăream pe Oscar și La Jablesse așezați la rîndul pentru gustări calde; așteptam momentul cînd ea îl va trimite la plimbare, îmi imaginam că dacă pe mine mă terminase, pe el urma să-l *spulbere* cu totul. Bineînțeles că el îi dădea înainte, lansat în obișnuita lui vorbărie despre *Bătălia planetelor*, debitînd o milă pe minut, cu transpirația șiroindu-i pe față, iar fata își ținea tava și-l privea pieziș – nu multe fete se pot uita pieziș și-și pot convinge cartofii prăjiți să nu cadă de pe tavă –, dar uite de ce negroteii erau înnebuniți după La Jablesse. Ea a dat să se îndepărteze, iar Oscar a urlat supertare: Mai vorbim! Și ea a aruncat un *sigur* mustind de sarcasm.

I-am făcut semn să se apropie. Deci cum a mers, Romeo?

El s-a uitat în jos, privindu-și mîinile. Cred că m-am îndrăgostit.

Cum poți să fii îndrăgostit? Abia ce-ai întîlnit-o pe tîrfă.

Nu-i spune tîrfă, a zis el întunecat.

Mda, l-a imitat Melvin, nu-i spune tîrfă.

Ce-i al lui e-al lui, trebuie să recunoaștem asta la Oscar. Nu se dădea bătut. A continuat s-o curteze uitînd total de sine. Pe holuri, în fața ușii de la baie, în sala

de mese, în autobuz, tipul a devenit *ubicuu*. I-a agățat benzi desenate pe ușă, pentru numele lui Dumnezeu.

În lumea mea, atunci cînd un fraier precum Oscar bate la cap o fată ca Jenni, de obicei e respins mai repede decît cecurile de chirie ale mătușii tale tía Daisy, dar Jenni avea probabil o doagă lipsă sau chiar era atrasă de tocilari grași și ratați, pentru că pînă la sfîrșitul lui februarie îl trata deja civilizat și tot restul. Înainte să mă dumiresc, i-am văzut ieșind împreună! În public! Nu puteam să-mi cred ochilor, la dracu'. Și apoi a venit ziua în care m-am întors de la cursul de tehnici creative și i-am găsit pe La Jablesse și Oscar așezați împreună în camera noastră. Nu făceau decît să vorbească despre Alice Walker, dar totuși. Oscar arăta de parcă tocmai i se ceruse să intre în Ordinul Jedi; Jenni zîmbea frumos. Iar eu? Eu am rămas fără grai. Normal că Jenni și-a amintit de mine. M-a privit cu ochii ei cei drăgălași și încrezuți și a spus: Vrei să mă ridic de pe patul tău? Accentul ei de Jersey era suficient ca să mă dea gata.

Neea, am spus. Mi-am luat geanta cu echipamentul de sport și-am tulit-o ca o tîrfă.

Cînd m-am întors de la sală, Oscar era la calculator – la pagina un milion a noului său roman.

Am spus: Deci ce mai e nou între tine și *Chiloții groazei*?

Nimic.

Despre ce dracu' vorbiți voi doi?

Chestii fără importanță. Ceva din tonul lui m-a făcut să-mi dau seama că știa de felul în care mă expediase ea. Nenorocitul. Am spus: Păi atunci, baftă, Wao. Sper doar să nu te sacrifice lui Belzebut sau altceva de felul acesta.

Toată luna martie au ieșit împreună. Am încercat să nu le dau atenție, dar eram cu toții în același cămin, așa că era greu. Mai tîrziu, Lola mi-a spus că cei doi

au început să meargă chiar și la film împreună. Au văzut *Ghost* și o altă porcărie numită *Hardware*. Mergeau după aceea la restaurantul Franklin, unde Oscar făcea tot posibilul să nu mănînce cît trei. Eu nu am fost prin preajmă mai deloc cît a durat această tîmpenie; eram pe-afară, în căutare de aventuri și ca să livrez mese de biliard și în oraș cu băieții, la sfîrșit de săptămînă. Dacă mă rodea că el își petrecea timpul cu o astfel de bucățică? Sigur că da. Întotdeauna în diada noastră m-am imaginat drept Kaneda, dar în cazul acesta eu îl jucam pe Tetsuo.

Jenni chiar ținea la Oscar. Îi plăcea să meargă braț la braț cu el și-l îmbrățișa ori de cîte ori avea ocazia. Adorația lui Oscar era precum lumina unui soare nou. Să fie centrul Universului era ceva ce ei i se potrivea. Ea i-a citit toate poeziile ei (Tu ești muza-muzelor, l-am auzit spunîndu-i) și i-a arătat toate schițele ei tîmpite (pe care el le-a agățat dracului de ușa noastră) și i-a povestit totul despre viața ei (lucruri pe care el le-a notat conștiincios în jurnalul lui). Locuia cu o mătușă pentru că mama ei se mutase în Puerto Rico pentru a fi împreună cu noul ei soț, cînd ea avea șapte ani. De la unsprezece ani în sus își petrecuse timpul fugind pe la Oraș. Cu un an înainte de a veni la facultate a locuit ilicit într-o casă numită Palatul de Cleștar.

Chiar îi citeam colegului meu jurnalul pe ascuns? Bineînțeles.

O, dar să-l fi văzut pe O. Nu-l mai văzusem așa niciodată, dragostea îl schimbase. A început să se îmbrace mai bine, să-și calce cămășile în fiecare dimineață. Și-a scos din dulap o sabie din lemn, pentru samurai și, dis-de-dimineață, ieșea pe pajiștea din Demarest, gol pînă-n brîu, și despica un milion de dușmani imaginari. A început chiar să alerge din nou! Mă rog, să facă jogging. Ei, *acum* poți să fugi, l-am cicălit eu, iar el m-a salutat cu o ridicare iute a mîinii atunci cînd a trecut pe lîngă mine.

Ar fi trebuit să mă bucur pentru Wao. Adică, sincer, cine eram eu să-i port ranchiună lui Oscar pentru puțină acțiune? Eu, care mi-o puneam nu cu una, nu cu două, ci cu trei gagici belea *în același timp* și asta fără să mai punem la socoteală fufele pe care le agățam la petreceri și prin cluburi; eu, cel căruia îi ieșeau păsăricile pe urechi? Dar normal că-i purtam pică nenorocitului. O inimă ca a mea, care n-a nutrit niciodată nici un fel de afecțiune, e groaznică, mai presus de orice. Așa a fost, așa a rămas. În loc să-l încurajez, eu mă încruntam cînd îl vedeam cu La Jablesse; în loc să-i împărtășesc din înțelepciunea mea într-ale femeilor, i-am spus să se păzească, cu alte cuvinte, am jucat murdar.

Eu, cel mai mare crai dintre toți.

N-ar fi trebuit să-mi irosesc energia. Jenni era întotdeauna înconjurată de băieți. Oscar era doar o pauză de acțiune, și într-o zi am văzut-o pe pajiștea din Demarest vorbind cu un punkist înalt care obișnuia să-și piardă vremea prin Demarest; nu era rezident și și-o trăgea cu orice fată care-l voia. Slab precum Lou Reed și la fel de arogant. El îi arăta o figură de yoga, iar ea rîdea. Peste nici două zile l-am găsit pe Oscar plîngînd, în patul său. Hei, omule, am spus, jucîndu-mă cu centura pentru ridicări. Ce dracu' se-ntîmplă cu tine?

Lasă-mă-n pace, a mormăit el.

Ți-a dat papucii? Ți-a dat papucii, nu-i așa?

Lasă-mă-n pace, a urlat el. LASĂ-MĂ. ÎN. PACE.

Mi-am închipuit că era ca de obicei. O săptămînă de jale și după asta, înapoi la scris. Lucrul care-l ajuta să treacă peste orice. Dar nu a fost ca de obicei. Am priceput că ceva nu era în regulă cînd a încetat să mai scrie – Oscar nu înceta niciodată să scrie –, îi plăcea să scrie așa cum mie îmi place să înșel, zăcea în pat și se holba la FSD (Fortăreața SuperDimensională). Au fost zece zile în care l-am văzut complet varză, în care l-am auzit spunînd rahaturi precum: Visez la uitare așa

cum alții visează la sex, care m-au neliniștit puțin. Așa că am luat numărul surorii sale din Madrid și am sunat-o pe ascuns. Mi-au trebuit vreo șase încercări și vreo două milioane *de nervi* pînă am prins-o.

Ce vrei?

Nu închide, Lola. E vorba despre Oscar.

L-a sunat în noaptea aceea, l-a întrebat ce s-a întîmplat și bineînțeles că el i-a povestit. Chiar dacă eu eram acolo.

Domnule, i-a poruncit ea, trebuie *să treci* peste asta.

Nu pot, a scîncit el. Inima mi-e frîntă.

N-ai încotro, și tot așa, pînă cînd, după două ore, el i-a promis că va încerca.

Haide, Oscar, am spus după ce l-am lăsat douăzeci de minute să fiarbă. Hai să jucăm niște jocuri pe calculator.

A clătinat din cap indiferent. Nu voi mai juca Street Fighter.

Ei bine? am întrebat-o pe Lola la telefon ceva mai tîrziu.

Nu știu, a spus ea. Îl apucă așa cîteodată.

Ce vrei să fac?

Ai grijă de el în locul meu, bine?

N-am mai apucat. Două săptămîni mai tîrziu, La Jablesse i-a aplicat lui Oscar lovitura de grație: a surprins-o în timp ce se „întreținea" cu punkistul, i-a prins despuiați pe amîndoi, probabil plini de sînge sau cam așa ceva, și înainte ca ea să apuce să zică: Ieși afară, el a luat-o razna. A făcut-o curvă și și-a vărsat năduful pe pereții ei, rupîndu-i posterele și aruncîndu-i cărțile peste tot. Am aflat de asta pentru că o fată albă a alergat la mine și mi-a zis: Scuză-mă, dar colegul tău de cameră cel tîmpit a înnebunit, iar eu a trebuit s-o iau la goană pe scări și să-l imobilizez. Oscar, am urlat, calmează-te, *calmează-te*. Lasă-mă dracului *în pace*, a țipat el, încercînd să mă lovească cu picioarele.

A fost destul de oribil. Cît despre punkist, se pare că tipul a sărit pe fereastră și a luat-o la sănătoasa pe George Street. Gol pușcă.

Așa era prin Demarest. Niciodată plictisitor, pe toți dracii.

Scurtînd toată povestea, a trebuit să meargă la psiholog ca să nu-și piardă locul din cămin, n-a mai avut voie sub nici un chip să urce la etajul doi; dar acum toată lumea din cămin îl credea un fel de psihopat de primă clasă. Fetele, în special, se țineau la distanță de el. Cît despre La Jablesse, ea urma să absolve în anul acela, așa că o lună mai tîrziu au mutat-o în căminele de lîngă rîu și au rezolvat problema. N-am mai prea văzut-o, decît o singură dată, cînd eram în autobuz, iar ea era pe stradă, intrînd în Scott Hall cu cizmele ei de dominatrix.

Și în felul acesta s-a sfîrșit anul nostru. El, golit de speranță și bătînd în tastatura calculatorului, eu, fiind întrebat pe coridor dacă-mi plăcea să împart camera cu domnul Țăcănit, la care n-aveam de ales decît să întreb la rîndul meu, dacă le-ar plăcea ca piciorul meu să împartă niște șuturi printre cururile lor? Vreo cîteva săptămîni jalnice. Atunci cînd a venit vremea să revenim în cămine, eu și O nici măcar n-am mai vorbit despre asta. Băieții mei erau încă aciuați prin cuibușoarele mamelor lor, așa că a trebuit din nou să risc la loterie și de data aceasta am tras afurisitul de loz cel mare, m-am ales cu o cameră de-o persoană în Frelinguysen. I-am spus lui Oscar că plecam din Demarest. A ieșit din depresie destul de mult cît să rămînă înmărmurit, ca și cînd s-ar fi așteptat la altceva. Mi-am imaginat... am bîiguit eu, dar înainte să mai pot spune un alt cuvînt a zis: E în regulă, și apoi, pe cînd mă întorceam să plec, m-a luat de mînă și mi-a scuturat-o foarte formal: Domnule, a fost o onoare.

Oscar, am spus.

Oamenii m-au întrebat: Ai văzut semnele? Ai văzut? Poate că le-am văzut, dar nu am vrut să mă gîndesc la asta. Poate că nu le-am văzut. Chiar contează, ce mama mă-sii? Tot ce știam era că nu-l mai văzusem niciodată atît de nefericit, dar exista o parte din mine căreia nu-i păsa. Acea parte voia să plece de-acolo în același fel în care eu voisem să plec din orașul meu natal.

În ultima noastră noapte ca tovarăși de cameră, Oscar a făcut cinste cu două sticle de Cisco de portocale pe care i le cumpărasem eu. Îți amintești de Cisco? Droguri lichide, obișnuiau să-i spună. Așadar vă dați seama că domnul Ușurelul era *varză*.

Pentru virginitatea mea! a strigat Oscar.

Oscar, liniștește-te, frate. Oamenii nu vor să te audă vorbind despre asta.

Ai dreptate, vor doar să se *holbeze* la mine.

Haide, tranquilísate.

S-a prăbușit: Sînt în regulă.

Nu ești legumă.

Am spus *în regulă*. Toată lumea mă înțelege greșit, a clătinat el din cap.

Toate posterele și cărțile erau împachetate și ar fi putut fi din nou prima zi de n-ar fi fost nefericirea lui. În prima zi cea adevărată, fusese emoționat, mă tot striga pe numele meu întreg pînă i-am spus, Yunior, Oscar. Doar Yunior.

Cred că știam c-ar fi trebuit să rămîn cu el. Ar fi trebuit să-mi așez fundul pe acel scaun și să-i spun că totul urma să fie bine, dar era ultima noastră noapte, iar eu eram al dracului de sătul de el. Voiam să mi-o trag cu indianca pe care-o aveam la Douglass, să fumez o iarbă și apoi să merg la culcare.

Mergi cu bine, a spus el în momentul cînd plecam. Mergi cu bine!

Ceea ce a făcut a fost asta: a băut o a treia sticlă de Cisco și apoi a mers clătinîndu-se pînă la gara din New

Brunswick. Cu fațada ei dărăpănată și o curbă lungă a căii ferate care se îndrepta dincolo de Raritan. Chiar și-n mijlocul nopții nu-ți ia mult timp să ajungi în gară sau să ieși pe calea ferată, exact așa cum a făcut el. A plecat poticnindu-se către rîu, spre autostrada 18. New Brunswick rămînea undeva sub el pînă cînd a ajuns la o înălțime de șaptezeci și șapte de picioare în aer. Exact șaptezeci și șapte de picioare. Din cîte își amintea mai tîrziu, a stat pe podul acela o bună bucată de timp. Urmărea luminile șerpuitoare ale traficului de sub el. Își recapitula jalnica-i viață. Își dorea să se fi născut în alt corp. Regreta toate cărțile pe care nu le va scrie niciodată. Poate încerca să se convingă să n-o facă. Și apoi expresul de 4:12 către Washington a șuierat în depărtare. În acel moment abia mai putea să se țină pe picioare. A închis ochii (sau poate că nu) și cînd i-a deschis, lîngă el se afla ceva ieșit parcă din cărțile Ursulei Le Guin. Mai tîrziu, cînd o va descrie o va numi Mangusta Aurie, dar pînă și el pricepea că nu era ceea ce părea. Era foarte calmă, foarte frumoasă. Ochii ei zugrăviți în galben te străpungeau cu privirea, nu atît critic sau plin de reproș, ci mai degrabă cumva mult mai înspăimîntător. S-au uitat atent unul la celălalt – ea, senină ca un budist, el, total neîncrezător – și apoi șuieratul s-a auzit din nou și ochii lui s-au deschis (ori s-au închis) și ea dispăruse.

Tipul așteptase toată viața să i se întîmple ceva de felul ăsta, își dorise întotdeauna să trăiască într-o lume plină de magie și mister, dar în loc să ia aminte la vedenie și să-și schimbe planurile, tîmpitul și-a clătinat doar capul cel cretin. Trenul se apropia acum, așa că, înainte de a-și pierde curajul, s-a aruncat în beznă.

Îmi lăsase un bilet, bineînțeles. (Și în spatele lui cîte o scrisoare pentru sora lui, mama lui și Jenni.) Îmi mulțumea pentru tot. Mi-a spus că-i puteam lua cărțile, jocurile, filmele, zarul lui special cu zece fețe.

Mi-a spus că era fericit că am fost prieteni. Semna: Al tău Compañero, Oscar Wao.

Dacă ar fi aterizat pe autostrada 18 așa cum plănuise, ar fi însemnat să dea colțul. Dar în confuzia lui de om beat, probabil calculase greșit sau poate, așa cum susținea mama lui, era vegheat de sus, pentru că tipul n-a nimerit pe 18 și a aterizat pe un refugiu! Ceea ce era cumva grozav. Acele refugii de pe 18 sînt ca niște ghilotine de ciment. L-ar fi terminat, fără probleme. I-ar fi făcut mațele confetti. Însă acesta era unul din acele refugii verzi, cu tufișuri decorative și s-a izbit de pămîntul proaspăt săpat și nu de ciment. În loc să se trezească în paradisul tocilarilor – unde fiecărui tocilar i se dau cincizeci și opt de fecioare care să ia parte la jocurile lui cu eroi – s-a trezit la Robert Wood Johnson cu ambele picioare rupte și un umăr dislocat, simțindu-se de parcă, ei bine, ar fi sărit de pe pasarela de deasupra căii ferate de la New Brunswick.

Eram acolo, desigur, împreună cu mama sa și unchiul cel delincvent care făcea pauze dese ca să meargă la baie să mai prizeze ceva.

Ne-a văzut și ce-a făcut idiotul? A întors capul și a început să plîngă.

Mama sa l-a atins ușor pe umărul cel sănătos. O să ai pentru ce să plîngi după ce-o să discut cu tine.

O zi mai tîrziu, Lola a sosit de la Madrid. N-am putut spune nici măcar un cuvînt înainte ca mama ei să se lanseze în tradiționalele urări de bun venit dominicane. Deci acum apari și tu, acum cînd fratele tău e pe moarte. Dac-aș fi știut că se ajunge aici, m-aș fi omorît cu mult timp în urmă.

A ignorat-o pe ea, m-a ignorat și pe mine. S-a așezat lîngă fratele ei, l-a luat de mînă.

Domnule, a spus ea, ești bine?

El a clătinat din cap: *Nu.*

A trecut mult, mult timp de-atunci, dar cînd mă gîndesc la ea, o mai văd încă la spital, în acea primă zi, venită direct de la aeroportul Newark, cu cearcăne la ochi, cu părul ciufulit ca al unei menade, şi totuşi îşi găsise ceva timp, înainte să apară, pentru a-şi da cu puţin ruj şi a se machia.

Speram la ceva bun – chiar şi în spital încercam să fac rost de ceva tăvăleală –, dar în loc de asta, ea m-a repezit. De ce n-ai avut grijă de Oscar? a întrebat ea. De ce n-ai făcut-o?

Patru zile mai tîrziu l-au luat acasă. Iar eu m-am întors la viaţa mea. M-am dus acasă, la mama mea cea singură şi la cartierul meu, ca o dezrădăcinată Terasă Londoneză. Cred că dacă aş fi fost un bun amic, l-aş fi vizitat în Paterson cam o dată pe săptămînă, dar n-am făcut-o. Ce pot să vă zic? Era vară, la dracu', iar eu alergam după vreo cîteva fete noi şi în afară de asta aveam o slujbă. Nu aveam suficient timp, dar, de fapt, adevărul e că nu aveam suficient *ganas*. Am reuşit să-l sun de cîteva ori ca să văd cum se mai simţea. Chiar şi asta era mult, pentru că tot m-aşteptam ca mama sau sora lui să-mi spună că s-a dus. Dar nu, el susţinea că era „renăscut". Gata cu încercările de sinucidere. Scria mult, ceea ce întotdeauna era un semn bun. Voi fi un Tolkien al dominicanilor, spunea el.

Doar o singură dată am trecut pe acolo şi asta s-a întîmplat pentru că eram în oraşul P, în vizită la una dintre mis sucias. Nu era în plan, dar am întors volanul, am oprit la o benzinărie, am dat un telefon şi înainte să mă dezmeticesc eram în casa în care crescuse el. Mama lui era prea bolnavă ca să iasă din camera ei, iar el arăta mai slab decît îl văzusem vreodată. Sinuciderea îmi priieşte, a glumit el. Camera lui era mai plictisitoare decît el, dacă asta era posibil. Aripi X şi luptători TIE atîrnau de tavan. Semnătura mea şi a surorii lui erau singurele adevărate de pe ultimul său

ghips (își rupsese piciorul drept mai rău decît stîngul); restul erau cuvinte de consolare, pasămite din partea lui Robert Heinlein, Isaac Asimov, Frank Herbert și Samuel Delany. Sora lui nu dădea atenție prezenței mele, așa că am rîs cînd a trecut prin dreptul ușii deschise și am întrebat tare: Ce mai face la muda?

Nu-i convine să stea aici, a spus Oscar.

Ce nu-ți convine în Paterson? am întrebat eu cu voce tare. Hei, muda, ce nu-ți convine în Paterson?

Nimic, a țipat ea din capătul coridorului. Era îmbrăcată în pantalonii scurți pentru alergat – chiar și numai priveliștea mușchilor ei de la picioare fremătînd făcea ca această călătorie să merite tot efortul.

Eu și Oscar am stat puțin în camera lui, fără să ne spunem mare lucru. M-am holbat la toate cărțile și jocurile lui. Am așteptat să zică el ceva; trebuia să știe că nu aveam de gînd să las lucrurile în voia lor.

A fost o prostie, a spus el într-un final. Necugetată.

Ai putea s-o mai spui o dată. Ce dracu' a fost în capul tău, O?

A dat din umeri nefericit. Nu știam ce altceva să fac.

Amice, nu vrei să mori. Ascultă la mine. Să nu ai parte de tăvăleală e rău. Dar să fii mort este egal cu a nu avea parte de tăvăleală înmulțit cu zece.

Am tot ținut-o așa vreo jumătate de oră. Un singur lucru e demn de amintit. Chiar înainte să ies, a spus: Știi, blestemul acela m-a împins s-o fac.

Nu cred în rahaturile astea, Oscar. Astea-s porcării de-ale părinților noștri.

Sînt și ale noastre, a spus el.

O să fie bine? am întrebat-o pe Lola la ieșire.

Cred că da, a zis ea. Umplea tăvițele pentru cuburile de gheață cu apă de la robinet. Spune că se întoarce la Demarest în primăvară.

E o idee bună?

S-a gîndit o secundă. Așa era Lola. Eu cred că da, a spus.

Tu știi cel mai bine. Mi-am scos cheile. Ce mai face logodnicul tău?

E bine, a spus sec. Tu și Suriyan mai sînteți împreună?

Mă dădea gata și numai să-i aud numele. Nu, de mult timp.

Și apoi am rămas acolo, privindu-ne unul pe celălalt.

Într-o lume mai bună aș fi sărutat-o pe deasupra tăviței cu cuburi de gheață și așa ar fi luat sfîrșit toate problemele noastre. Dar știți exact în ce fel de lume trăim. Nu e Ținutul de Mijloc, la dracu'. Am dat doar din cap, spunînd: Ne mai vedem, Lola, și am plecat către casă.

Acela ar fi trebuit să fie sfîrșitul, da? Doar amintirea unui tocilar pe care l-am cunoscut odată, care a încercat să se omoare, nimic mai mult, nimic mai mult. Dar s-a dovedit că cei din familia de León erau un clan de care nu te puteai descotorosi cu una, cu două.

Nu trecuseră nici măcar două săptămîni din ultimul an de facultate, și el a apărut la ușa dormitorului meu! Ca să-și aducă scrierile și să întrebe de ale mele! Nu-mi venea să cred. Ultima dată cînd auzisem de el plănuia să intre suplinitor în vechiul său liceu, preluînd ore la Bronx Community College, dar ia uitați-l, stînd lîngă ușa mea, ținînd timid în brațe un dosar albastru. Sănătate și bine te-am găsit, Yunior, a spus el. Oscar, am zis, neîncrezător. Slăbise și mai mult și își dădea silința să-și țină părul aranjat și fața bărbierită. Arăta bine, dacă puteți să credeți. Deși încă mai vorbea despre Opera Spațială – tocmai încheiase prima parte din proiectul său de patru volume, de care era complet obsedat acum. S-ar putea să mă termine, a oftat el, și apoi și-a revenit. Scuze. Bineînțeles că nimeni în Demarest nu voia să împartă camera cu el – ce surpriză (știm noi

pînă unde merge toleranța toleranților) – așa că atunci cînd a revenit, în primăvară, avea o cameră dublă doar pentru el, nu că i-ar fi și folosit la ceva, în vreun fel, glumea el.

Demarest nu va mai fi același fără seriozitatea ta mezomorfică, a spus el în treacăt.

Ha, am zis.

Hotărît lucru, ar trebui să mă vizitezi în Paterson cînd ești liber. Am o mulțime de desene animate japoneze pentru plăcerea dumneavoastră vizuală.

Hotărît lucru, frățioare, am spus. Hotărît lucru.

Nu m-am dus niciodată. Eram ocupat, acesta-i adevărul: livram mese de biliard, îmi îmbunătățeam notele, mă pregăteam de absolvire. Și în afară de asta, în toamna aceea s-a întîmplat un miracol: m-am trezit cu Suriyan la ușă. Arăta mai frumoasă ca oricînd. Vreau să mai încercăm o dată. Sigur, am spus, și am ieșit împreună și chiar în noaptea aceea mi-am vîrît un cuerno în ea. Dios mío! Unii negri n-au parte de-o tăvăleală nici în Ziua de Apoi; eu nu puteam rămîne fără, nici dacă voiam.

Indiferența mea nu l-a împiedicat pe O să mă viziteze din cînd în cînd și atunci cu cîte un nou capitol sau o poveste nouă despre vreo fată pe care o întîlnise în autobuz, pe stradă sau în clasă.

Același Oscar dintotdeauna, spuneam eu.

Da, rostea el încet. Același dintotdeauna.

Rutgers era întotdeauna un loc agitat, dar toamna trecută părea că mișună, în mod special. În octombrie, o gașcă de boboace pe care le știam de pe Livingstone au fost ridicate pentru trafic de cocaină – și erau patru dintre cele mai liniștite gorditas de pe-aici. După cum se spune: los que menos corren, vuelan. Pe strada Bush, cei din frăția Lambda au început să se bată cu cei din Alfa pentru o tîmpenie oarecare și săptămîni în șir s-a tot vorbit despre un război negro-latin, dar nu s-a

întîmplat nimic, toți fiind prea ocupați cu petrecerile și cu coțăiala în toate părțile.

În iarna aceea am reușit să stau în camera mea suficient de mult timp ca să scriu o poveste care n-a ieșit prea rău, despre femeia care obișnuia să trăiască în el patio din spatele casei mele din RD, o femeie despre care toți spuneau că era o prostituată, dar care avea grijă de mine și de fratele meu în timp ce mama și abuela erau la treabă. Profesorului meu nu-i venea să creadă. Sînt impresionat. Nici măcar o singură împușcătură sau înjunghiere, în toată povestea. Nu că mi-ar fi și ajutat la ceva. Nu am cîștigat nici unul din premiile pentru creație din acel an. Speraṣem, într-o oarecare măsură.

Și apoi, examenele finale, și dintre toți oamenii, peste cine credeți c-am dat? Lola! Mai că n-am recunoscut-o, pentru că avea părul suspect de lung și pentru că purta ochelarii aceia ieftini și tîmpiți, genul de ochelari pe care i-ar purta o tipă albă adeptă a alternativului. Avea destul argint la încheieturi cît să răscumpere familia regală și de sub fusta de blugi îi ieșea un picior atît de lung, încît viața părea nedreaptă. Imediat ce m-a văzut și-a tras fusta mai jos, fără prea mari rezultate. Asta se întîmpla în autobuzul E; eu mă întorceam de la întîlnirea cu o fată de nota zero, iar ea se ducea la o petrecere tîmpită de despărțire, dată de unul din prietenii ei. M-am strecurat pînă lîngă ea și ea a spus: Ce mai faci? Ochii îi erau incredibil de mari și goliți de orice viclenie. Și de speranță, în același timp.

Ce-ai mai făcut? am întrebat.

Bine. Tu?

Mă pregătesc de vacanță.

Crăciun fericit. Și apoi, tipic pentru un de León, s-a întors la cartea pe care o citea.

Am lovit ușor cartea. Introducere în limba japoneză. Ce dracu' citești acolo? Nu te-au dat deja afară de pe-aici?

Voi preda engleza în Japonia anul viitor, a spus ea sec. Va fi *nemaipomenit.*

Nu *am de gînd* sau *am depus cerere,* ci *voi preda.* Japoneza? am rîs eu un pic răutăcios. Ce dracu' caută un dominican în Japonia?

Ai dreptate, a spus, întorcînd enervată pagina. De ce s-ar duce *cineva undeva* atîta vreme cît are New Jersey?

Am tăcut un moment amîndoi.

Asta a fost cam dură, am zis.

Scuzele mele.

Cum vă spuneam: era decembrie. Indianca mea, Lily, mă aştepta să mă întorc pe College Ave. şi la fel şi Suriyan. Dar nu mă gîndeam la nici una dintre ele. Mă gîndeam la singura dată cînd o văzusem pe Lola în anul acela; citea o carte în faţa Capelei Henderson, atît de concentrată că mai avea puţin şi devenea nocivă. Auzisem de la Oscar că locuia în Edison cu una din prietenele ei, lucrînd într-un birou oarecare şi strîngînd bani pentru următoarea ei aventură măreaţă. În ziua cînd o văzusem am vrut să-i zic bună, dar n-am avut curaj şi m-am gîndit c-o să mă ignore.

Am urmărit Commercial Ave. cum aluneca pe lîngă noi şi acolo, în depărtare, se vedeau luminile de pe autostrada 18. Acela era unul din momentele care îmi vor aminti întotdeauna de Rutgers. Fetele din faţă vorbeau chicotind despre un băiat. Iar mîinile ei se odihneau pe acele pagini, cu unghiile vopsite în culoarea afinelor. Mîinile mele erau ca nişte crabi monstruoşi. Dacă nu eram atent, în cîteva luni trebuia să mă întorc la Terasa Londoneză şi o pierdeam, ea urma să plece la Tokio sau Kyoto sau oriunde altundeva. Dintre toate gagicile de care mă lovisem prin Rutgers, dintre toate gagicile de care mă lovisem vreodată, Lola era cea pe care nu ştiusem niciodată cum s-o iau. Atunci de ce simţeam că ea era cea care mă cunoştea cel mai bine? M-am gîndit la Suriyan şi la faptul că nu-mi va mai

vorbi niciodată. M-am gîndit la propriile mele temeri, cum că de fapt eram un om bun și Lola nu era Suriyan; cu ea trebuia să fiu așa cum nu încercasem niciodată să fiu. Intram pe College Ave. Era ultima șansă, așa că am procedat ca Oscar și am spus: Ia cina cu mine, Lola. N-o să-ncerc să-ți dau chiloții jos, promit.

Mda, sigur, a spus ea, aproape rupînd pagina atunci cînd a întors-o.

Mi-am așezat mîna peste a ei, iar ea mi-a aruncat acea privire frustrată care-ți sfîșia inima în piept, ca și cînd ar fi fost pe jumătate a mea și nu înțelegea, nici în ruptul capului, de ce.

E în regulă, am spus.

Nu, nu e în regulă, la dracu'. Ești prea *scund*. Dar nu și-a îndepărtat mîna.

Am mers la ea, pe Handy, și înainte să-i pot face ceva, ea a oprit totul, m-a ridicat de lîngă toto a ei, trăgîndu-mă de urechi. De ce este oare aceasta fața pe care nu pot s-o uit, nici măcar acum, după atîția ani? Obosită de muncă, umflată din lipsă de somn, un amestec nebun de sălbăticie și vulnerabilitate, așa era și va fi Lola întotdeauna.

M-a privit pînă cînd n-am mai putut suporta și atunci mi-a spus: Numai să nu mă minți, Yunior.

N-o voi face, am promis.

Nu rîdeți. Intențiile mele erau curate.

Nimic altceva de povestit. În afară de asta:

În primăvara aceea m-am mutat înapoi cu el. M-am gîndit la asta toată iarna. Chiar dacă în final aproape m-am răzgîndit. Așteptam lîngă ușa lui în Demarest și în ciuda faptului că așteptasem toată dimineața, eram pe punctul s-o iau la picior cînd le-am auzit vocile pe scări. Îi aduceau lucrurile.

Nu știu cine a fost mai surprins: Oscar, Lola sau eu.

În versiunea lui Oscar mi-am ridicat mîna şi am spus: *Mellon.* I-a luat o secundă să recunoască cuvîntul.

Mellon, a spus el în final.

Toamna de după Cădere a fost întunecată (am citit în jurnalul lui): întunecată. Încă se mai gîndea s-o facă, dar îi era frică. De sora lui mai ales, dar şi de el însuşi. De posibilitatea unui miracol, a unei veri de neînvins. Citea, scria şi se uita la televizor împreună cu mama sa. Dacă încerci să faci vreo prostie, i-a promis mama lui, te voi bîntui toată viaţa. Ai face bine să mă crezi.

Te cred, señora, a spus el. Te cred.

În acele luni n-a putut dormi şi din cauza aceasta a ajuns să ia maşina mamei sale pentru plimbări la miezul nopţii. De fiecare dată cînd ieşea din casă, credea că va fi pentru ultima dată. Mergea cu maşina peste tot. S-a rătăcit în Camden. A găsit cartierul în care am crescut eu. A mers prin New Brunswick tocmai cînd se deschideau cluburile, se uita la toată lumea şi îl înnebunea stomacul. A ajuns chiar şi pînă în Wildwood. A căutat cafeneaua unde o salvase pe Lola, dar fusese închisă. Nu se mai deschisese nimic în locul ei. Într-o noapte a luat o autostopistă. O fată însărcinată, uriaşă. Nu prea vorbea bine engleza. Emigrase ilegal din Guatemala şi avea gropiţe în obraji. Trebuia să meargă la Perth Amboy, iar Oscar, eroul nostru, i-a spus: No te preócupas. Te traigo.

Que Dios te bendiga, a spus ea. Încă mai arăta gata să sară pe geam la nevoie.

I-a dat numărul lui de telefon. În caz de nevoie, dar nu l-a sunat niciodată. Nu s-a mirat.

Conducea atît de mult şi ajungea atît de departe în unele nopţi încît adormea pur şi simplu la volan. Acum se gîndea la personajele lui şi în secunda următoare

aluneca, într-o beție frumoasă și amețitoare, gata să străbată tot drumul pînă dincolo, și atunci răsuna o ultimă alarmă.

Lola.

Nimic mai înălțător (scria el) decît să te salvezi prin simplul fapt de a te trezi.

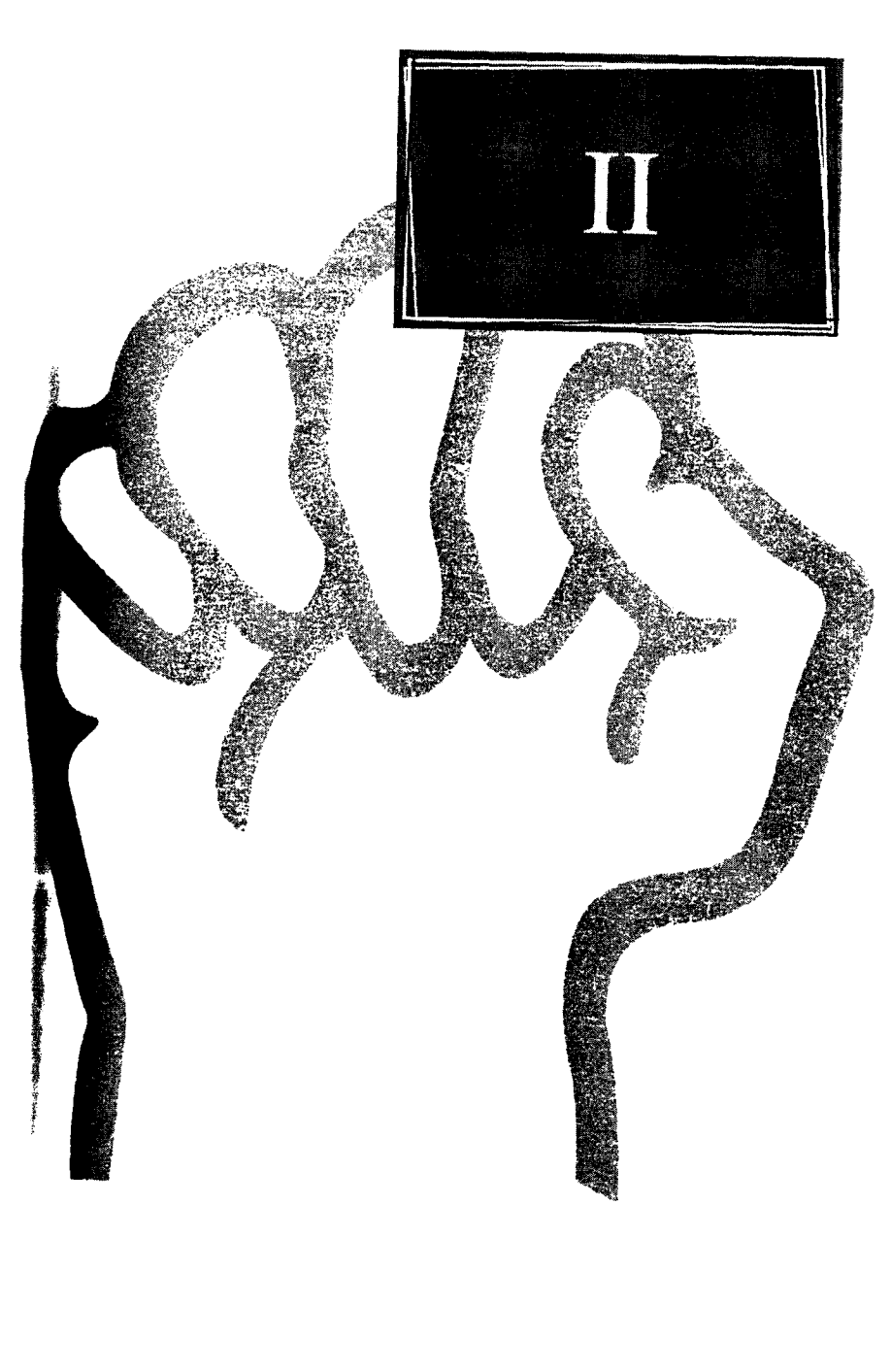
II

Oamenii nu sînt indispensabili. Dar Trujillo este de neînlocuit. Pentru că Trujillo nu este un om. El este... o forță cosmică... Aceia care încearcă să-l compare cu semenii lui obișnuiți se înșală. El aparține... categoriei celor născuți pentru un destin anume.

La Nación

Bineînțeles că am mai încercat o dată. A fost chiar mai prostește decît prima oară. După paisprezece luni, Abuela m-a anunțat că era timpul să mă întorc în Paterson, la mama, nu-mi venea să cred ce spunea. Mi se părea cea mai gravă trădare. Nu voi mai simți asta pînă cînd nu mă voi despărți de tine.

Dar nu vreau să mă duc! am protestat. Vreau să stau aici!

Însă ea nu voia să mă asculte. Își ținea mîinile ridicate ca și cînd nu putea face nimic. Așa vrea mama ta și așa vreau și eu și așa e cel mai bine.

Și cu mine cum rămîne!

Îmi pare rău, hija.

Asta-i viața. Toată fericirea pe care o strîngi în tine se va risipi ca și cînd n-ar fi fost. Dacă mă-ntrebați pe mine, eu nu cred că există blesteme. Cred că așa e viața. E destul.

Nu eram matură. Am ieșit din echipă. Am încetat să mă mai duc la ore și să mai vorbesc cu prietenele mele, chiar și cu Rosío. I-am spus lui Max că s-a terminat, iar el m-a privit de parcă tocmai îl împușcasem între ochi. A încercat să mă împiedice să plec, dar am țipat la el, așa cum țipă mama, iar el și-a lăsat mîna să-i cadă ca și cum ar fi fost moartă. Credeam că-i fac un serviciu. Nu voiam să-l rănesc mai mult decît era necesar.

Am sfîrșit prin a fi proastă rău în acele ultime săptămîni. Cred că voiam să dispar mai mult decît orice altceva, așa că încercam să îmi îndeplinesc dorința. M-am încurcat cu altcineva, atît de dusă eram. Era

tatăl uneia din colegele mele de clasă. Întotdeauna se ținea după mine, chiar și atunci cînd fiica lui era prin preajmă, așa că l-am sunat. Pe un singur lucru poți conta în Santo Domingo. Nu pe semafoare, nu pe lege.

Pe sex.

Nu piere niciodată.

Nu mi-am bătut capul cu dulcegării. L-am lăsat să mă ducă la un motel la prima noastră „întîlnire". El era unul dintre acei politicoși aroganți, un peledista, avea propriul jípeta cu aer condiționat. Nici că s-a văzut om mai fericit ca el atunci cînd mi-am dat jos chiloții.

Asta înainte să-i cer două mii de dolari. Americani, am subliniat.

După cum spune Abuela: Orice șarpe crede că nu poate să muște decît șobolani, pînă în ziua cînd mușcă o mangustă.

Aceea a fost marea mea lovitură ca puta. Știam că avea banii, altminteri nu i-aș fi cerut, și nu era ca și cînd l-aș fi jecmănit. Cred că am făcut-o de vreo nouă ori în total, așa că, după părerea mea, a primit mai mult decît a dat. După aceea am stat în motel și am băut rom în timp ce el priza din pliculețele acelea de cocaină. Nu era prea vorbăreț, ceea ce era bine. Întotdeauna era destul de rușinat după ce ne-o trăgeam și asta mă făcea să mă simt grozav. Se plîngea că aceștia erau banii pentru școala fiicei lui. Blablabla. Fură de la stat, i-am zis eu zîmbind. L-am sărutat atunci cînd m-a adus acasă numai ca să-l simt cum se ferește de mine.

N-am mai stat prea mult de vorbă cu La Inca în acele ultime săptămîni. Nu înceta cu sfaturile. Vreau să-nveți bine la școală. Vreau să vii pe la mine cînd poți. Vreau să-ți amintești de unde te tragi. A pregătit totul pentru plecarea mea. Eram prea nervoasă ca să mă mai gîndesc la ea, la cît de tristă va fi cînd voi pleca. Eram ultima persoană cu care-și împărțea viața după mama mea. Se apucase să încuie ușa, ca și cum ea era cea care pleca.

Ce? am spus. Vii cu mine?

No, hija. Plec în el campo pentru o vreme.

Dar tu urăşti el campo.

Trebuie să merg acolo, a explicat ea istovită. Chiar dacă pentru puţin timp.

Şi apoi, din senin, a sunat Oscar. Încerca să se împace cu mine, acum că urma să mă întorc. Aşadar vii acasă.

Nu conta pe asta, am spus.

Nu face nimic pripit.

Nu face nimic pripit, am rîs. Tu te auzi vreodată, Oscar?

El a oftat. Tot timpul.

În fiecare dimineaţă mă trezeam şi mă asiguram că banii erau încă sub pat. În zilele acelea, cu două mii de dolari puteai ajunge oriunde, şi normal că mă gîndeam la Japonia sau Goa, despre care îmi povestise una din fetele de la şcoală. Tot o insulă, însă foarte frumoasă, ne-a asigurat ea. Nu se compară cu Santo Domingo.

Şi apoi, în sfîrşit, a venit. Maică-mea nu făcea niciodată nimic în linişte. A apărut într-o maşină de oraş, mare şi neagră, nu într-un taxi obişnuit, şi toţi puştii din el barrio s-au adunat să vadă care era treaba. Mama se prefăcea că nu observă gloata. Bineînţeles că şoferul încerca să o agaţe. Ea arăta slabă şi obosită şi nu puteam să cred ce încerca el taxista să facă.

Las-o în pace, am spus. Nu ţi-e ruşine?

Mama a dat din cap cu tristeţe, a privit-o pe La Inca. N-ai învăţat-o nimic.

La Inca n-a clipit. Am învăţat-o cît am putut.

Şi apoi clipa cea mare, cea de care orice fiică se teme. Mama m-a privit din cap pînă-n picioare. Niciodată nu fusesem mai în formă, niciodată nu mă simţisem mai frumoasă şi atrăgătoare în toată viaţa mea, şi ce găseşte afurisita să spună?

Coño, pero tú sí eres fea.

Acele paisprezece luni – trecuseră. Ca şi cînd nici nu existaseră.

Acum că sînt și eu mamă, îmi dau seama că n-ar fi putut fi altfel. Așa era ea. Cum se spune: Plátano maduro no se vuelve verde. Chiar și la sfîrșit a refuzat să-mi arate ceva ce ar fi semănat a dragoste. Nu plîngea pentru mine sau pentru ea însăși, ci plîngea pentru Oscar. Mi pobre hijo, suspina ea. Mi pobre hijo. Întotdeauna te gîndești că, în ceea ce-i privește pe părinți, măcar la finele lumii, tot se va schimba ceva, va fi mai bine. Nu și în cazul nostru.

Probabil aș fi fugit. Aș fi așteptat să ajungem înapoi în State, aș fi așteptat ca o paja de arroz, arzînd încet, încet, pînă cînd ar fi lăsat garda jos și într-o dimineață aș fi dispărut. Așa cum a părăsit-o tata pe mama și n-a mai fost văzut niciodată. A dispărut așa cum dispare totul. Fără urmă. Și aș fi trăit undeva departe. Aș fi fost fericită, sînt sigură de asta, și n-aș fi avut niciodată copii. Aș fi lăsat soarele să mă ardă, fără să mă mai ascund de el, mi-aș fi lăsat părul liber, să stea cum îi place, iar ea ar fi trecut pe stradă pe lîngă mine fără să mă recunoască. Acesta era visul pe care-l aveam. Dar dacă acești ani m-au învățat ceva, atunci m-au învățat asta: nu poți fugi niciodată. Niciodată. Singura scăpare este cea spre-năuntru.

Și despre asta cred că vorbesc toate poveștile acestea.

Da, fără îndoială: aș fi fugit. Cu sau fără La Inca, tot aș fi fugit.

Dar atunci a murit Max.

Nu-l mai văzusem deloc. Nu din ziua în care ne despărțiserăm. Săracul Max, cel care m-a iubit dincolo de cuvinte. Cel care spunea: *Sînt atît de norocos*, de fiecare dată cînd ne-o trăgeam. Nu făceam parte din același cerc sau cartier. Cîteodată, cînd peledista mă ducea cu mașina pe la moteles, puteam să jur că-l vedeam pe Max făcînd slalom prin traficul nebun din miezul zilei, cu o rolă de film sub braț (am încercat să-l fac să-și cumpere un rucsac, dar spunea că așa îi plăcea

lui). Curajosul meu Max, cel care putea să se strecoare printre două bare de protecție la fel de ușor cum poate aluneca o minciună printre dinții cuiva.

Ceea ce s-a întîmplat a fost că într-o zi a calculat greșit – din cauza inimii frînte, sînt sigură – și a sfîrșit-o strivit între un autobuz care mergea la Cibao și altul care mergea la Baní. Capul i-a fost sfărîmat într-un milion de bucățele; filmul s-a rostogolit derulîndu-se de-a lungul întregii străzi.

Am aflat asta de-abia după ce l-au îngropat. M-a sunat sora lui.

Pe tine te-a iubit cel mai mult, a suspinat ea. Cel mai mult.

Blestemul, vor zice unii dintre voi.

Viața, zic eu. Viața.

N-ați văzut pe nimeni care să se stingă atît de liniștit. I-am dat mamei lui banii pe care-i luasem de la peledista. Fratele lui mai mic, Maxim, i-a folosit ca să-și cumpere o iolă cu care s-au dus pînă în Puerto Rico și ultima dată cînd am avut vești de la el îi era bine acolo. Era proprietarul unui magazin mic, iar mama sa nu mai locuia în Los Tres Brazos. La urma urmei, a fost și la toto a mea bună la ceva.

Te voi iubi întotdeauna, mi-a spus abuela la aeroport. Și apoi s-a îndepărtat.

Abia după ce m-am urcat în avion am început să plîng. Știu că sună ridicol, dar nu cred că m-am oprit cu adevărat pînă cînd nu te-am întîlnit pe tine. Știu că n-am încetat să ispășesc. Ceilalți pasageri probabil m-au crezut nebună. Tot așteptam ca mama să mă lovească, să-mi zică idiota, bruta, fea, malcriada, să facă schimb de locuri, dar n-a fost așa.

Și-a așezat o mînă peste a mea și a lăsat-o acolo. Cînd femeia din față s-a întors și a zis: Spune-i fetei dumitale să facă liniște, ea a răspuns: Spune-i curului dumitale să nu mai pută.

Îmi părea cel mai rău de el viejo de lîngă noi. Se vedea că fusese să-și viziteze familia. Purta o mică

fedora și o chacabana foarte bine călcată. E în regulă, muchacha, a spus el, bătîndu-mă ușor pe spate. Santo Domingo va fi întotdeauna acolo. A fost acolo de la început și va fi acolo pînă la sfîrșit.

Pentru numele lui Dumnezeu, a mormăit mama, și apoi a închis ochii și a adormit.

Sărmanul Abelard
1944-1946

FAIMOSUL DOCTOR

Atunci cînd familia vorbeşte totuşi despre asta – mai niciodată, de fapt – se începe întotdeauna în acelaşi fel: cu Abelard şi Lucrul cel Rău pe care l-a spus despre Trujillo.[22]

Abelard Luis Cabral a fost bunicul lui Oscar şi al Lolei, un chirurg care studiase în Mexico City pe vremea lui Lázaro Cárdenas, şi pe la mijlocul anilor 1940, înainte ca vreunul din noi să se fi născut, un om cu o bună reputaţie în La Vega. Un hombre muy serio, muy educado y muy bien plantado.

(Puteţi deja să înţelegeţi unde bat toate astea.)

În vremurile acelea de mult apuse – înainte de delincuencia şi falimentele bancare, înainte de diasporă – cei din familia Cabral se numărau printre Sus-puşii Ţinutului. Nu erau la fel de putred de bogaţi sau de

22. Cu siguranţă există şi alte începuturi, mai bune, fără îndoială – dacă mă întrebaţi pe mine, eu aş fi început cu momentul cînd spaniolii au „descoperit" Lumea Nouă – sau cînd SUA a invadat Santo Domingo în 1916 –, dar dacă acesta a fost începutul pe care şi l-au ales cei din familia de León, atunci cine sînt eu să le pun la îndoială istoriografia?

importanți pe plan istoric cum erau cei din neamul Ral Cabral din Santiago, dar nici nu erau cu mult mai prejos. În La Vega, acolo unde a locuit familia începînd din 1791, erau practic tratați ca niște monarhi, la fel de importanți ca și cei din La Casa Amarilla și Río Camú; vecinii vorbeau despre casa cea cu paisprezece camere pe care o construise tatăl lui Abelard, Casa Hatüey[23], o vilă în stil eclectic, extinsă de-a valma, a cărei odaie centrală din piatră fusese transformată în biroul lui Abelard, o casă străjuită de pîlcuri de migdali și mango pitici; mai era și modernul apartament Art Deco din Santiago, acolo unde Abelard își petrecea adesea sfîrșitul de săptămînă, ocupîndu-se de afacerile familiei; grajdurile recent reamenajate, care ar fi putut adăposti lejer vreo duzină de cai; și caii – șase berberi cu pielea ca de pergament subțire; și, bineînțeles, cei cinci servitori cu normă întreagă (din specia rayano). În timp ce restul țării era în acea perioadă la limita sărăciei, hrănindu-se cu resturi de yuca și pradă zvîrcolelilor nesfîrșite provocate de viermii intestinali, Cabralii serveau la cină paste și cîrnați dulci italienești, rîcîind

23. Hatüey, în caz că ați uitat, era el Taino Ho Chi Minh. Atunci cînd spaniolii comiteau Primul Genocid în Republica Dominicană, Hatüey a părăsit Insula și a ajuns vîslind pînă în Cuba, în căutare de ajutoare, călătoria sa fiind o precursoare a călătoriei pe care Máximo Gómez o va face aproape trei sute de ani mai tîrziu. Casa Hatüey a fost numită Hatüey pentru că în Timpurile Trecute se presupunea că a fost în posesia unui descendent al preotului care a încercat să-l boteze pe Hatüey chiar înainte ca spaniolii să-l ardă pe rug. (Ceea ce Hatüey a rostit pe rug rămîne o legendă: Există albi în Rai? Atunci aș prefera să merg în Iad.) Istoria, totuși, nu a fost blîndă cu Hatüey. Dacă nu se schimbă ceva urgent, va sfîrși precum el camarade Crazy Horse. Cu numele pus pe o bere, într-o țară care nu este a lui.

platouri de Beleek cu tacîmuri de argint Jalisco. Venitul unui chirurg era frumușel, dar portofoliul lui Abelard (dacă așa ceva exista în zilele acelea) era adevărata sursă a bunăstării familiei: de la ranchiunosul, scandalagiul său tată (acum decedat), Abelard moștenise vreo două supermercados prospere în Santiago, o fabrică de ciment și drepturi asupra unui lanț de fincas în Septrionale.

Cabralii făceau parte, după cum se poate să fi ghicit, dintre cei Norocoși. Pe timpul verii „împrumutau" cabaña unui văr din Porto Plata și plecau acolo pentru o perioadă de nu mai puțin de trei săptămîni. Cele două fiice ale lui Abelard, Jacquelyn și Astrid, înotau și se jucau în valurile care se spărgeau de țărm (suferind adesea din pricina Afecțiunii de Degradare a Pigmentului de Mulatru, adică bronzare) sub privirea vigilentă a mamei lor care, neputînd risca să se expună unei negreli și mai intense, rămînea țintuită la adăpostul umbrelei – în timp ce tatăl lor, atunci cînd nu asculta știri din Război, cutreiera de-a lungul țărmului, cu o concentrare încordată întipărită pe față. Se plimba desculț, doar în cămașa cea albă și vestă, cu pantalonii suflecați, cu părul doar pe jumătate afro, ridicol de țepos, moștenire de la vreun unchi, cu trupul din ce în ce mai îndesat odată cu vîrsta. Uneori vreun ciob de scoică sau vreun crab, răsucit ca o potcoavă, pe cale să-și dea duhul, îi atrăgea atenția lui Abelard, iar el se lăsa în patru labe și îl examina cu lupa, așa încît fiicelor sale încîntate, cît și soției lui oripilate, le apărea ca un cîine adulmecînd o tufă.

Mai sînt încă unii în Cibao care și-l amintesc pe Abelard și toți vă vor spune că în afară de faptul că era un doctor strălucit, avea una din cele mai luminate minți din țară: neobosit de curioasă, alarmant de ascuțită și potrivită mai ales complexităților lingvistice și calculelor. El viejo era bun cunoscător de spaniolă, engleză, franceză, latină și greacă; colecționar de cărți

rare, susținător al lucrurilor neobișnuite, colaborator al *Jurnalului de medicină tropicală* și etnograf amator, în stilul lui Fernando Ortíz. Abelard era, pe scurt, un Creier – nimic neobișnuit în El México, unde studiase, dar o specie extrem de rară pe Insula Generalului Suprem Rafael Leónidas Trujillo Molina. Și-a încurajat fiicele să studieze și le-a pregătit să-l urmeze în Profesie (puteau vorbi franceza și citi în latină, înainte de a împlini nouă ani), și era atît de aplecat spre învățătură încît orice informație, indiferent cît de învechită sau banală, îl putea trimite dincolo de centura Van Allen a pămîntului. Salonul său, tapetat cu atît de mult bun gust de către cea de-a doua soție a tatălui său, era punctul de întîlnire cel mai de vază al tuturor los todologos locali. Discuțiile aprinse se purtau pînă seara tîrziu, și chiar dacă Abelard era adesea frustrat de nivelul lor scăzut – deloc comparabil cu atmosfera de la Universitatea Națională Autonomă Mexico – pentru nimic în lume n-ar fi renunțat la aceste întîlniri. Adesea fetele îi urau tatălui lor noapte bună, pentru a-l găsi în dimineața următoare la fel de antrenat în vreo dezbatere cu totul de neînțeles alături de prietenii lui, cu ochii roșii, cu părul ciufulit, istovit, dar plin de idei. Se duceau la el, iar el le săruta pe rînd, numindu-le Briliantele lui. Aceste minți tinere, se lăuda el adesea prietenilor lui, ne vor întrece pe toți.

Domnia lui Trujillo nu era perioada cea mai bună pentru a fi un iubitor al Ideilor, nu era perioada cea mai bună să te antrenezi în discuții de salon, să găzduiești tertulias, să faci ceva ieșit din comun, dar Abelard era meticulos, mai mult decît orice altceva. Nu permitea niciodată să se pălăvrăgească despre politica momentului (și anume Trujillo), păstra rahatul acesta la un nivel abstract, permitea tuturor celor care doreau (inclusiv membri ai Poliției Secrete) să ia parte la întrunirile sale. Dat fiind că te puteai frige fie și numai dacă pronunțai greșit numele Ratatului Hoț de Vite, chiar că

era un mare zevzec. De regulă, Abelard încerca din răsputeri să nu se gîndească deloc la El Jefe, aborda un soi de Tao al Evitării Dictatorului, ceea ce era ironic luînd în considerare faptul că Abelard era neîntrecut în a menține aparențele unei susțineri entuziaste a Trujillatului.[24] Ca individ, dar și ca membru executiv al asociației sale medicale se dăruia trup și suflet Partidului Dominican; el și soția lui, care era sora-șefă și cea mai bună asistentă a sa, s-au alăturat tuturor misiunilor medicale organizate de Trujillo, indiferent pe ce campo îndepărtat i-ar fi purtat; și nimeni nu și-a putut înăbuși hohotele de rîs mai bine decît Abelard, atunci cînd El Jefe a cîștigat alegerile cu 103 la sută! Cît entuziasm pentru el pueblo! Abelard se ducea cu mașina pînă la Santiago ca să participe la toate banchetele date în cinstea lui Trujillo. Ajungea devreme, pleca tîrziu, zîmbea întruna și *nu spunea nimic.* Își decupla inteligența de la motor și rula doar prin puterea impulsului. Atunci cînd venea momentul, Abelard îi strîngea mîna lui El Jefe, îl copleșea cu efuziunile calde ale venerației lui (dacă aveți impresia că Trujillatul nu avea o notă homosexuală, atunci, ca să-l citez pe Preot,

24. Dar ceea ce era și mai ironic era faptul că Abelard a avut reputația de a se fi dat la fund în timpul celei mai mari nebunii din perioada regimului – de a nu fi văzut nimic, la o adică. În 1937, de exemplu, în timp ce Prietenii Republicii Dominicane îi trimiteau la moarte pe haitieni și pe dominicano-haitieni și pe dominicanii care arătau a haitieni, în timp ce, de fapt, se pregătea genocidul, Abelard își ținea capul, ochii, nasul în siguranță băgate în cărți (a lăsat-o pe soția lui să se îngrijească de ascunderea servitorilor, n-a întrebat-o nimic în legătură cu asta) și atunci cînd supraviețuitori ai rănilor de machete intrau clătinîndu-se în cabinetul lui, îi trata cît putea de bine fără să facă nici un comentariu asupra grozăviei rănilor lor. Se purta ca și cînd ar fi fost o oricare altă zi.

o să aveți altă surpriză), și fără prea multă zarvă, se pierdea din nou printre umbre (în stilul filmului preferat al lui Oscar, *Punctul Mort*). Se ținea pe atît de departe de El Jefe pe cît era posibil – nu se amăgea nicidecum că ar fi egalul lui Trujillo, amicul acestuia sau vreun individ indispensabil – la urma urmelor, negrii care se încurcau cu El aveau obiceiul de a sfîrși în cele mai ciudate feluri. Nu strica nici faptul că familia lui Abelard nu se număra printre apropiatele lui Trujillo, că tatăl său nu cultivase pămînturi și nu făcuse negocios în raza geografică sau competitivă a proprietăților lui El Jefe. Contactul cu Față de Cur era, Doamne-ajută, limitat.[25]

Abelard și Ratatul Hoț de Vite ar fi putut trece unul pe lîngă celălalt în Galeriile Istoriei de nu s-ar fi întîmplat ca, începînd cu 1944, Abelard, în loc să-și aducă soția și fiica la chefurile lui Jefe, așa după cum se obișnuia, începuse să-și facă un obicei din a le lăsa acasă. Le-a explicat prietenilor săi că soția lui devenise „nervoasă" și că Jacquelyn avea grijă de ea, dar adevăratul motiv al absențelor era rapacitatea bine-cunoscută a lui Trujillo și frumusețea răpitoare a fiicei sale, Jacquelyn. Fiica

25. Ar fi dorit ca tot așa să stea lucrurile și în cazul contactelor cu Balaguer. În zilele acelea, Demonul Balaguer nu devenise încă Hoțul Alegerilor; era doar Ministru al Educației în guvernul lui Trujillo – vă puteți da seama cît succes a avut în funcția *aceea* – și nu pierdea nici o ocazie de a-l aborda pe Abelard. Voia să discute cu Abelard despre *teoriile* lui – care reprezentau patru părți de Gobineau, patru părți de Goddard și două părți de eugenie rasială nemțească. Teoriile germane, îl asigura el pe Abelard, erau la mare modă pe Continent. Abelard încuviința. Înțeleg. (Dar, mă întrebați voi, cine era cel mai deștept? Nici nu încăpea comparație. Într-o partidă de lupte *Tables and Ladders*, Abelard, El Cerebro del Cibao, l-ar fi trimis în spațiul virtual pe el „Genio de Genocidio" în doi timpi și trei mișcări.)

cea mare a lui Abelard, serioasă și deșteaptă, nu mai era acea flaquita înaltă și stîngace; adolescența o lovise cu furie, transformînd-o într-o domnișoară de toată frumusețea. Dezvoltase un ansamblu serios de șolduri-cur-piept, o condiție care, în timpul anilor '40 ducea la probleme teribile cu T mare pentru R pentru U pentru J pentru illo.

Întrebați pe oricare dintre cei în vîrstă și ei vă vor spune: o fi fost Trujillo Dictator, dar era un Dictator dominican, ceea ce era un alt fel de a spune că era el Bellaco Numărul Unu din țară. Credea că toată la toto din țară era literalmente a lui. Este un fapt verificat că în RD a lui Trujillo, dacă aparțineai unei anumite clase sociale și dacă-ți lăsai fiica cea drăguță undeva în apropierea lui El Jefe, în mai puțin de o săptămînă o găseai mamando el ripio de Trujillo, întocmai precum o profesionistă versată și *n-aveai ce să mai faci*! Era o parte a prețului plătit pentru faptul că locuiai în Santo Domingo, unul din secretele bine-cunoscute ale Insulei. Atît de des se întîmpla asta, atît de nepotolite erau poftele lui Trujillo încît nația era plină de oameni, hombres de calidad y posición care, credeți sau nu, își ofereau fiicele de bunăvoie Ratatului Hoț de Vite. Abelard, spre meritul său, nu făcea parte dintre aceștia; imediat ce a priceput ce și cum – după ce fiica sa a început să oprească traficul pe Calle El Sol, după ce unul dintre pacienții săi i-a privit fiica și a spus: Ar trebui să aveți grijă de ea – a transformat-o în Rapunzel și a închis-o în *casă*. Era un Lucru Curajos, care nu-i stătea în fire, dar n-a trebuit decît s-o privească într-o zi pe Jacquelyn pregătindu-se pentru școală, bine făcută la trup, dar încă o copilă, pentru numele lui Dumnezeu, și Lucrul cel Curajos a fost ușor de înfăptuit.

Totuși, să-ți ascunzi de Trujillo fiica cea cu ochi de căprioară și piept generos nu era cîtuși de puțin ușor. (Ca și cum ai fi ascuns inelul de Sauron.) Dacă credeți

că dominicanul obișnuit este rău, Trujillo era de cinci mii de ori mai rău. Tipul avea sute de spioni care nu făceau decît să scotocească provincia în căutarea curului următor; dacă procurarea de cururi l-ar fi preocupat pe Trujillo și mai mult de-atît, atunci regimul lui ar fi fost prima curocrație din lume (și poate, de fapt, chiar a fost.) În această situație, ascunderea femeilor era sinonimă cu trădarea; împricinații care nu-și scoteau las muchachas la lumină se puteau trezi bine mersi savurînd farmecul înviorător al unei băi alături de opt rechini. Ca să fie clar: Abelard își asuma un risc enorm. Nu conta că se număra printre cei sus-puși, că-și lua toate precauțiile, mergînd pînă acolo încît îl pusese pe un prieten s-o diagnosticheze pe soția lui drept maniacă, apoi răspîndise zvonul prin toate cercurile elitiste prin care se învîrtea. Dacă Trujillo și ai lui i-ar fi bănuit duplicitatea, l-ar fi pus în lanțuri (iar pe Jacquelyn ar fi rezolvat-o) cît ai zice pește. Din această cauză ori de cîte ori El Jefe își tîra picioarele de-a lungul șirului de oaspeți, dînd mîna cu ei, Abelard se aștepta ca acesta să exclame cu vocea lui ascuțită și pițigăiată: Doctor Abelard Cabral, unde vă este fiica aceea *încîntătoare*? Am auzit atîtea despre ea de la *vecinii* dumitale. Era destul pentru ca pe Abelard să-l apuce febra.

Bineînțeles că fiica lui, Jacquelyn, nu avea habar de cîte lucruri erau puse în joc. Acelea erau vremuri nevinovate, iar ea era o copilă nevinovată; să fie violată de Ilustrul Președinte era lucrul cel mai îndepărtat de mintea ei extraordinară. Dintre cele două fiice, ea era cea care moștenise creierul tatălui ei. Învăța franceza cu sfințenie pentru că se hotărîse să-și urmeze tatăl și să meargă în străinătate să studieze, la Faculté de Médecine de Paris. În Franța! Ca să devină următoarea Madame Curie! Era cu cartea-n mînă zi și noapte și exersa franceza și cu tatăl ei, și cu servitorul lor Esteban El Gallo, care se născuse în Haiti și încă mai

vorbea o franţuzească destul de bună.[26] Nici una din fiicele lui nu bănuia nimic, erau la fel de nepăsătoare precum hobbiţii, ignorînd Umbra care pîndea la orizont. În zilele sale libere, atunci cînd nu se afla la clinică sau în biroul său, scriind, Abelard stătea la fereastra din spate şi-şi urmărea fiicele prinse în jocuri copilăreşti, pînă cînd inima sa îndurerată nu mai putea suporta.

În fiecare dimineaţă, înainte ca Jackie să-şi înceapă lecţiile, scria pe o bucată albă de hîrtie: *Tarde venientibus ossa.*

Ultimii veniţi se aleg cu oasele.

Vorbea despre problemele acestea doar cu trei oameni. Primul, desigur, era soţia lui, Socorro. Socorro (trebuie menţionat aici) era un Talent, în felul ei. O frumuseţe celebră, venită din Est (Higüey) şi sursa frumuseţii fiicelor sale, Socorro arătase în tinereţe ca o Dejah Thoris oacheşă (unul din motivele principale pentru care Abelard curtase o fată cu mult mai prejos decît el, ca statut social) şi era, de asemeni, una din cele mai bune asistente medicale practicante cu care el avusese vreodată onoarea de a lucra în Mexic sau în Republica Dominicană, ceea ce, dată fiind stima pe care le-o purta colegilor lui mexicani, nu era o laudă deşartă. (Al doilea motiv pentru care o curtase.) Puterea ei de muncă şi cunoştinţele enciclopedice legate de leacurile populare şi remediile tradiţionale făceau din ea un partener de lucru indispensabil. Reacţia ei la grijile pe care el şi le

26. După ce Trujillo a lansat în 1937 genocidul împotriva haitienilor şi a dominicanilor haitieni, nu mai vedeai prea mulţi astfel de haitieni la muncă în RD. Cel puţin nu pînă pe la sfîrşitul anilor '50. Esteban era excepţia pentru că a) semăna atît de-al dracului de bine cu un dominican şi b) în timpul genocidului, Socorro îl ascunsese în interiorul căsuţei pentru păpuşi a fiicei sale Astrid. A petrecut patru zile acolo, îngrămădit precum o Alice cu pielea maronie.

făcea în privința lui Trujillo era totuși tipică; era o femeie deșteaptă, pricepută, harnică, ce nu clipea atunci cînd avea de-a face cu vreo arteră deschisă a unui ciot de brat retezat cu un machete, din care sîngele țîșnea cu zgomot, dar cînd venea vorba de amenințări mai abstracte precum, să zicem, Trujillo, refuza cu încăpățînare și bună știință să accepte că ar putea exista o problemă, în tot acest timp îmbrăcînd-o pe Jacquelyn în hainele cele mai strîmte. De ce le spui oamenilor că sînt loca? întreba ea.

Mai vorbea despre asta și cu amanta lui, Señora Lydia Abenader, una dintre cele trei femei care-i refuzaseră cererea în căsătorie la întoarcerea de la studii, din México; văduvă acum și iubita lui numărul unu, ea era femeia pe care tatăl său ar fi dorit ca el s-o cucerească și atunci cînd nu a fost în stare să ducă lucrul acesta la bun sfîrșit, tatăl său și-a bătut joc de el tratîndu-l de parcă ar fi fost doar jumătate de bărbat pînă la sfîrșitul zilelor lui colerice (al treilea motiv pentru care alergase după Socorro).

În ultimul rînd vorbea cu vecinul și prietenul său dintotdeauna, Marcus Applegate Román, pe care trebuia adesea să-l ducă și să-l aducă de la evenimentele prezidențiale, pentru că Marcus nu avea mașină. În fața lui Marcus avusese o izbucnire spontană, gravitatea problemei apăsîndu-l pe suflet cu adevărat; se întorceau în La Vega pe una dintre vechile șosele ale Forțelor Marine de Ocupație, în mijlocul unei nopți de august, trecînd pe lîngă terenurile întunecate-întunecate ale fermelor din Cibao, era atît de cald încît trebuiau să meargă cu geamurile deschise, ceea ce însemna că un șuvoi constant de țînțari le intra în nas și, din senin, Abelard a început să vorbească. Tinerele n-au nici o șansă să crească în această țară fără să fie molestate, s-a plîns el. Apoi a dat ca exemplu numele unei tinere de care El Jefe profitase de curînd, una muchacha pe care o cunoșteau amîndoi, o absolventă a Universității

din Florida și fiica unei cunoștințe. La început Marcus nu a spus nimic; în bezna din interiorul automobilului Packard, chipul lui era o absență, un spațiu al umbrelor. O tăcere îngrijorătoare. Marcus nu era un fan al lui El Jefe, numindu-l de mai multe ori un „bruto" y un „imbécil" în prezența lui Abelard, dar acest lucru nu l-a împiedicat pe Abelard să-și dea brusc seama de indiscreția colosală pe care o comisese (așa era viața în acele zile ale Poliției Secrete). Într-un final Abelard a spus: Asta nu te neliniștește?

Marcus s-a aplecat să-și aprindă o țigară și în final chipul i-a reapărut, distant, dar familiar. Nu avem ce face, Abelard.

Dar imaginează-ți că ai fi într-o situație asemănătoare: *tu* cum te-ai proteja?

M-aș asigura că am fiice urîte.

Lydia a fost mult mai realistă. Era așezată la măsuța de toaletă, periindu-și părul maur. El era întins pe pat, la fel de gol, trăgîndu-se absent de el rípio. Lydia spusese: Trimite-o la măicuțe. Trimite-o în Cuba. Familia mea de acolo va avea grijă de ea.

Cuba era visul Lydiei; era El México al ei. Întotdeauna spunea că voia să se mute acolo.

Dar aș avea nevoie de permisiunea statului!

Cere-o, atunci.

Și dacă El Jefe supraveghează cererile?

Lydia și-a lăsat peria jos cu un zgomot ascuțit. Cîte șanse există ca asta să se întîmple?

Nu se știe niciodată, a rostit Abelard defensiv. În țara asta, nu se știe niciodată.

Amanta sa era pentru Cuba, soția sa pentru arestul la domiciliu, prietenul său cel mai bun nu spusese nimic. Propria lui precauție îi spunea să mai aștepte și alte indicații. Și la sfîrșitul anului le-a primit.

La unul din interminabilele evenimente prezidențiale, El Jefe dăduse mîna cu Abelard, dar în loc să treacă mai departe, acesta s-a oprit – coșmarul devenea

realitate –, i-a reținut degetele și a rostit cu vocea lui ascuțită: Dumneata ești Doctorul Abelard Cabral? Abelard s-a înclinat. La ordinele dumneavoastră, Excelență. În mai puțin de o nanosecundă pe Abelard l-au trecut toate sudorile; știa ce avea să urmeze; Ratatul Hoț de Vite nu-i adresase mai mult de trei cuvinte în toată viața lui, ce altceva putea să fie? Nu a îndrăznit să-și îndepărteze privirea de la fața puternic pudrată a lui Trujillo, dar cu colțul ochiului îi zărea pe los lambesacos, dînd tîrcoale, începînd să-și dea seama că se pregătea un schimb de replici.

Te-am văzut adesea pe aici, doctore, dar în ultimul timp fără soția dumitale. Ai divorțat de ea?

Încă sînt căsătorit, Măreția Voastră. Cu Socorro Hernández Batista.

Ce bine, a spus El Jefe, mi-era teamă că poate te-ai transformat într-un *maricón*. Apoi s-a întors către los lambesacos și a rîs. O, Jefe, au strigat ei, *ești mare figură*.

În acest moment un alt negru, într-un impuls transmis de los cojones, ar fi spus ceva ca să-și apere onoarea. Abelard nu era acel negru. El n-a spus nimic.

Dar, desigur, a continuat El Jefe, ștergîndu-și o lacrimă de la ochi, nu ești un maricón, pentru că, din cîte am auzit, ai două fiice, doctore Cabral, una que es muy bella y elegante, no?

Abelard repetase o mulțime de răspunsuri la această întrebare, dar replica lui a fost un simplu reflex, venit de niciunde: Da, Jefe, aveți dreptate, am două fiice. Dar, ca să vă spun sincer, sînt frumoase doar în măsura în care vă plac femeile cu mustață.

Pentru un moment El Jefe n-a spus nimic și în acea tăcere încordată Abelard își putea vedea fiica violată în fața lui în timp ce el era coborît înfiorător de încet în bine-cunoscutul bazin plin cu rechini al lui Trujillo. Dar apoi, minunea minunilor, El Jefe și-a schimonosit fața-i porcină și a rîs, Abelard a rîs și el, și El Jefe a

trecut mai departe. Atunci cînd Abelard s-a întors acasă, în La Vega, tîrziu în seara aceea, și-a trezit soția dintr-un somn adînc, ca să se poată ruga amîndoi și mulțumi Cerului pentru salvarea familiei lor. În conversație, Abelard nu fusese niciodată spontan. Inspirația trebuie să fi venit doar din spațiile ascunse ale sufletului meu, i-a spus el soției. De la o Ființă Atotputernică.

Dumnezeu, vrei să spui? a insistat soția sa.

Vreau să spun, cineva, a răspuns întunecat Abelard.

AȘA, ȘI?

În următoarele trei luni, Abelard a așteptat Sfîrșitul. A așteptat ca numele să înceapă să-i apară la rubrica „Foro Popular" a ziarului, unde critici ușor voalate să fie îndreptate împotriva unui oarecare doctor prost din La Vega – acesta era adesea felul în care regimul pornea distrugerea unui cetățean respectabil așa cum era și el – cu bîrfe despre felul în care șosetele tale nu se asortau cu cămașa; a așteptat să-i sosească vreo scrisoare care să-i ceară o întîlnire particulară cu El Jefe, a așteptat ca fiica să-i dispară la întoarcerea de la școală. A pierdut aproape 10 kilograme în timpul acestei așteptări îngrozitoare. A început să bea zdravăn. Aproape a omorît un pacient din neglijență. Dacă soția sa nu ar fi observat greșeala înainte de a coase rana, cine știe ce s-ar fi putut întîmpla. Țipa la fiice și soție aproape în fiecare zi. N-o prea mai putea satisface nici pe amantă. Dar anotimpul ploios a devenit fierbinte și clinica s-a umplut de neputincioși, răniți și suferinzi, iar cînd, după patru luni, nu s-a întîmplat nimic, Abelard a oftat de ușurare.

Poate, și-a scris el pe dosul mîinii păroase. Poate.

SANTO DOMINGO CONFIDENȚIAL

În anumite privințe, a trăi în Santo Domingo în timpul Trujillatului era ca și cînd ai fi fost în acel episod din *Zona crepusculară* care-i plăcea lui Oscar atît de mult, cel în care puștiul cel alb și monstruos, cu puteri supranaturale stăpînește un oraș care e complet izolat de restul lumii, un oraș numit Peaksville. Puștiul cel alb este malefic și imprevizibil și toți oamenii din „comunitate" trăiesc cu groaza lui, denunțîndu-se și trădîndu-se unii pe alții la cea mai mică mișcare, ca să nu fie următoarea persoană pe care el s-o mutileze sau, și mai groaznic, s-o trimită la dracu'. (După fiecare atrocitate pe care o comite – fie că-i dă vreunui fraier trei capete sau îl trimite la dracu' pe un tovarăș de joacă care nu-l mai interesează sau trimite zăpadă asupra ultimei recolte – oamenii îngroziți din Peaksville trebuie să spună: Ai făcut un lucru bun, Anthony. Un lucru *bun*.)

Între 1930 (atunci cînd Ratatul Hoț de Vite a preluat puterea) și 1961 (anul în care a crăpat), Santo Domingo a fost Peaksville al Caraibelor, cu Trujillo jucînd rolul lui Anthony și noi, ceilalți, preluînd rolul Omului care a fost Transformat în Hopa-Mitică. Poate că vă mirați de această comparație, dar, prieteni: ar fi greu să exagerăm puterea pe care Trujillo o exercita asupra poporului și spectrul groazei pe care-l aruncase asupra regiunii. Tipul a dominat Santo Domingo ca și cînd ar fi fost propriul său Mordor[27]; nu numai că a

27. Poate că Anthony izolase Peaksville cu puterea minții, dar Trujillo a făcut același lucru cu puterea funcției sale! Aproape imediat ce a înhățat președinția, Ratatul Hoț de Vite a izolat țara de restul lumii – o izolare forțată pe care o vom numi Cortina de Plátano. În ceea ce privește granița fluidă, din punct de vedere istoric, a țării cu Haiti – care era mai mult baká decît graniță –, ratatul Hoț de

zăvorît țara la distanță de restul lumii, a izolat-o în spatele Cortinei de Plátano, s-a purtat ca și cînd era propria lui plantație, s-a purtat de parcă ar fi fost stăpîn peste tot și toate, a omorît pe oricine voia să omoare, fii, frați, tați, mame, a luat femeile de lîngă soți în noaptea nunții și apoi s-a lăudat în public cu „luna de miere grozavă" pe care-o avusese cu o noapte înainte. Ochiul său era pretutindeni; avea o Poliție Secretă care era mai ceva decît Stasi, care îi ținea pe toți sub supraveghere, chiar și pe cei care trăiau *în State*; era un aparat al securității atît de ridicol asemănător unei manguste încît puteai spune ceva rău despre El Jefe la opt patruzeci dimineața și înainte ca ceasul să bată ora zece ai fi fost în Cuarenta, cu un corn de vită înfipt în cur. (Cine zice că noi, cei din Lumea a Treia, nu sîntem eficienți?) Nu trebuia să-ți faci griji doar din

---

Vite a devenit asemeni Doctorului Gull *Din Iad*; îmbrățișînd crezul Arhitecților Dionisieni, el aspira să devină un arhitect al istoriei și prin ritualul îngrozitor al tăcerii și al sîngelui, al machetei și perejil-ului, al întunericului și negării, le-a impus țărilor o graniță adevărată, o graniță care există dincolo de hărți, care e gravată direct în istoriile și imaginațiile oamenilor. Pe la mijlocul celei de-a doua decade a lui Trujillo în „funcție", Cortina de Plátano funcționa atît de bine încît atunci cînd Aliații au învins în cel de-al Doilea Război Mondial, majoritatea celor din el pueblo nu aveau nici cea mai vagă idee că acel lucru se întîmplase. Cei care totuși aflaseră credeau în propaganda care susținea că Trujillo jucase un rol important în înfrîngerea japonezilor și a hunilor. Flăcăul n-ar fi putut avea un domeniu mai privat nici dacă ar fi înconjurat insula cu un cîmp de forțe. (În definitiv, cine are nevoie de generatoare futuriste atunci cînd ai puterea machetei?) Cei mai mulți oameni susțin că El Jefe încerca să țină restul lumii la distanță; unii totuși scot în evidență faptul că părea la fel de interesat în a ține ceva înăuntru.

pricina domnului Marți, treisprezece, mai era și întreaga Națiune Chivato pe care el o ajuta să se înmulțească, pentru că, asemeni oricărui Stăpîn al Întunericului demn de Umbra sa, avea întreaga devoțiune a poporului.[28] Se credea cu tărie că, în fiecare moment, între patruzeci și doi și optzeci și șapte la sută din populația dominicană era pe statul de plată al Poliției Secrete. Propriii tăi vecini nenorociți puteau să acabar contigo doar pentru că aveai ceva după care tînjeau ei sau pentru că te băgai în fața lor la coadă într-un colmado. Foarte mulți oameni erau eliminați în felul acela, trădați de către cei pe care-i consideraseră sus panas, de către membri ai propriilor familii, de cuvinte scăpate fără voia lor. Azi erai un cetățean care respecta legea, care spărgea nuci în tinda casei, iar a doua zi te trezeai la Cuarenta, cu nucile *tale* strivite. Situația era de tot rahatul pînă într-atît încît mulți oameni credeau că Trujillo avea puteri supranaturale! Se șoptea că nu dormea, nu transpira, că putea să vadă, să miroasă, să simtă chiar și la sute de mile distanță, că era protejat de cel mai groaznic fukú de pe Insulă. (Vă întrebați de ce două generații mai tîrziu părinții noștri încă mai sînt atît de al naibii de secretoși, de ce nu vei afla decît din întîmplare că fratele tău nu este fratele tău.)

Dar hai să nu exagerăm: Trujillo era cu siguranță extraordinar, iar regimul lui semăna în multe privințe cu un Mordor caraibian, dar existau mulți oameni care-l

28. De fapt într-atît de devotat era poporul, după cum povestește Galíndez în *La Era de Trujillo*, încît atunci cînd unui student i s-a cerut de către o comisie de examen să vorbească despre cultura precolumbiană în Americi, acesta a răspuns fără ezitare că cea mai importantă cultură precolumbiană din Americi a fost „Republica Dominicană din timpul Epocii lui Trujillo". O, Doamne. Dar ce e și mai hilar este că examinatorii au refuzat să-l pice pe student, pe motivul că „îl menționase pe El Jefe".

dispreţuiau pe El Jefe, care-şi exprimau în moduri nu prea discrete dispreţul lor, care se *opuneau*. Dar pur şi simplu Abelard nu era unul dintre aceştia. Omul nu era precum colegii lui mexicani care erau tot timpul la curent cu ce se întîmpla în restul lumii, care credeau că schimbarea era posibilă. El nu visa la revoluţie, nu-i păsa că Troţki trăise şi murise la nici zece cvartale depărtare de căminul lui studenţesc din Coyoacán; voia doar să-şi îngrijească pacienţii înstăriţi şi suferinzi, şi după asta să se întoarcă în biroul său, fără să-şi facă griji că ar putea fi împuşcat în cap sau aruncat la rechini. Din cînd în cînd, vreunul din cunoscuţii lui – de obicei Marcus – îi descria cea mai recentă Atrocitate a lui Trujillo: un clan bogat deposedat de proprietăţi şi trimis în exil, o familie întreagă dată la rechini pentru că un fiu îndrăznise să-l compare pe Trujillo cu Adolf Hitler în faţa unui public îngrozit format din cei de-o seamă cu el, un asasinat suspect în Bonao al unui bine-cunoscut unionist. Abelard asculta încordat aceste orori şi apoi, după o tăcere stînjenitoare, schimba subiectul. Pur şi simplu nu voia să se gîndească la soarta celor Năpăstuiţi, la ceea ce se întîmpla în Peaksville. Nu voia asemenea poveşti în casa lui. Aşa cum vedea Abelard lucrurile – filozofia lui legată de Trujillo, dacă vreţi – trebuia doar să-şi ţină capul plecat, gura ferecată, buzunarele deschise, fiicele ascunse pentru încă vreo zece sau douăzeci de ani. Pînă atunci, profeţea el, Trujillo va fi mort, iar Republica Dominicană va fi o adevărată democraţie.

S-a dovedit că Abelard avea nevoie de ajutor în domeniul profeţiei. Santo Domingo n-a devenit niciodată o democraţie. Nici el n-a mai avut la dispoziţie cîteva decenii. Norocul l-a părăsit mai devreme decît s-ar fi aşteptat oricine.

LUCRUL CEL RĂU

O mie nouă sute patruzeci și cinci ar fi trebuit să fie un an capital pentru Abelard și Familia sa. Două dintre articolele lui Abelard au fost publicate cu aprecieri modeste, unul în prestigiosul... și al doilea într-un jurnal mic din Caracas, și a primit răspunsuri de laudă de la vreo cîțiva doctori de pe Continent, un lucru foarte măgulitor, într-adevăr. Afacerile din supermercados mergeau pe cît se poate de bine; Insula era încă pustiită după război, iar oamenilor săi nu le rămînea nimic pe rafturi. Las fincas produceau și aduceau profituri; prăbușirea pe scară mondială a prețurilor în agricultură era încă la o distanță de cîțiva ani buni. Abelard avea o clientelă numeroasă, era în stare de anumite șmecherii chirurgicale cu o îndemînare desăvîrșită; fiicele sale creșteau (Jacquelyn fusese acceptată la o școală prestigioasă din Le Havre, începînd cu anul următor – șansa ei de evadare); soția și amanta îl copleșeau cu adorația lor; pînă și servitorii păreau mulțumiți (nu că ar fi vorbit vreodată cu ei cu adevărat). Una peste alta, bunul nostru doctor trebuie să fi fost foarte mulțumit de el însuși. Probabil că-și sfîrșea fiecare zi cu picioarele ridicate, cu un cigarro în colțul gurii și un zîmbet larg încrețindu-i trăsăturile de urs.

Era – să îndrăznim s-o spunem? – o viață *bună*.

Doar că nu era așa.

În februarie a mai fost un alt Eveniment Prezidențial (de Ziua Independenței!) și de data aceasta invitația era explicită. Pentru Dr. Abelard Luis Cabral *și* soția *și* fiica Jacquelyn. Partea cu fiica Jacquelyn fusese subliniată de către gazda petrecerii. Nu o dată, nu de două ori, ci de trei ori. Abelard aproape că a leșinat cînd a văzut blestemăția. S-a prăbușit înapoi la biroul lui, cu inima împingîndu-i esofagul. S-a uitat la pătratul de hîrtie subțire timp de aproape o oră înainte de a-l împături și de a-l pune în buzunarul cămășii. În dimineața

următoare i-a făcut o vizită gazdei, unul dintre vecinii săi. Omul era afară, în el corral, uitîndu-se trist cum cîțiva dintre servitorii lui încercau să-l facă pe unul dintre armăsarii săi să se împerecheze. Cînd l-a zărit pe Abelard, fața i s-a întunecat. Ce dracu' vrei de la mine? Ordinul a venit direct de la Palacio. Atunci cînd Abelard s-a întors la mașină, a încercat să nu lase să se vadă că tremura.

S-a consultat încă o dată cu Marcus și Lydia. (Nu a pomenit nimic despre invitație soției sale, nevrînd s-o alarmeze, și, prin urmare, nici fiicei sale. Nu voia nici măcar să rostească acele cuvinte în casa lui.)

Dacă ultima dată fusese oarecum rezonabil, de data aceasta a fost fuera de serie, a ocărît ca un nebun. A perorat indignat către Marcus aproape o oră despre nedreptate, despre starea generală de neputință (un șir nesfîrșit de circumlocuțiuni pentru că în nici un moment nu l-a numit nici măcar o singură dată în mod direct pe cel împotriva căruia se plîngea). A oscilat între furia neputincioasă și autocompătimire jalnică. În final prietenul său a trebuit să-i acopere gura doctorului nostru ca să poată și el strecura o vorbă, dar Abelard a continuat să vorbească. E o nebunie! Curată nebunie! Sînt capul familiei mele! Eu sînt cel care hotărăște ce se întîmplă!

Ce poți să faci? a rostit Marcus plin de fatalism. Trujillo este președintele, iar tu ești doar un doctor. Dacă el o vrea pe fiica ta la petrecere nu poți decît să te supui.

Dar e inuman!

Cînd a fost vreodată umană țara asta, Abelard? Tu ești istoricul. Dintre toți oamenii, tu ar trebui să știi asta.

Lydia a fost încă și mai puțin înțelegătoare. A citit invitația și a înjurat un coño pe înfundate, iar apoi s-a întors către el. Te-am avertizat, Abelard. Nu ți-am zis s-o trimiți pe fiica ta în străinătate cînd încă mai puteai?

Ar fi putut sta la familia mea în Cuba, teafără și nevătămată, dar acum ești jodido. Acum el e cu Ochiul pe tine.

Știu, știu, Lydia, dar ce *să fac*?

Jesú Cristo, Abelard, a spus ea cu voce tremurătoare. Ce opțiuni există. Vorbim despre Trujillo.

Acasă, portretul lui Trujillo, pe care orice bun cetățean îl avea atîrnat în locuința lui, îi zîmbea de sus cu o bunăvoință insipidă și înveninată.

Poate dacă doctorul și-ar fi luat imediat fiicele și soția și le-ar fi dus pe toate cu barca pînă în Puerto Plata sau dacă s-ar fi furișat cu ele peste granița cu Haiti, ar mai fi avut vreo șansă. Cortina de Plátano era puternică, dar nu într-atît de puternică. Dar vai, în loc să facă ceva, Abelard s-a agitat inutil irosind timpul, cuprins de disperare. Nu putea să mănînce, nu putea să doarmă, străbătea în lung și în lat coridoarele casei lor cît era noaptea de lungă și a pierdut imediat toate kilogramele pe care le recîștigase în ultimele luni. (Dacă vă gîndiți bine, poate ar fi trebuit să dea atenție filozofiei fiicei sale: *Tarde venientibus ossa.*) Orice moment prindea îl petrecea alături de fiicele sale. Jackie, cea care era Copilul de Aur al părinților ei, cea care memorase deja toate străzile din Cartierul Francez și care, doar în acel an, primise nu patru, nu cinci, ci douăsprezece cereri în căsătorie. Toate comunicate, desigur, lui Abelard și soției sale. Fără ca Jackie să știe nimic despre asta. Dar totuși. Și Astrid, în vîrstă de zece ani, cea care semăna mai mult cu tatăl ei la înfățișare și temperament; era mai simplă, mai glumeață, credincioasă, cea care cînta la pian cel mai bine din tot Cibao și care era aliata surorii ei mai mari în toate. Surorile se minunau de atenția bruscă a tatălui lor: Ești în vacanță, Papi? El clătina trist din cap. Nu, doar că-mi place să-mi petrec timpul cu voi, atîta tot.

Ce se-ntîmplă cu tine? îl întreba soția, dar el refuza să-i vorbească. Lasă-mă în pace, mujer.

Lucrurile s-au înrăutățit atît de mult încît a mers chiar și la biserică, o premieră pentru Abelard (ceea ce poate a fost o idee cu adevărat proastă din moment ce toată lumea știa că în acea vreme Biserica era în buzunarul lui Trujillo). A mers la spovedanie aproape în fiecare zi și a vorbit cu preotul, dar nu s-a ales cu nimic în afara sfatului de a se ruga, a spera și a aprinde prostește niște afurisite de lumînări. Ajunsese la trei sticle de whisky pe zi.

Prietenii săi din Mexico și-ar fi luat puștile și și-ar fi tras un glonț în cap (cel puțin asta își închipuia el că ar fi făcut), dar el era fiul tatălui său în mai multe privințe decît i-ar fi plăcut să recunoască. Tatăl său, un om educat care se opusese să-și trimită fiul în Mexico, însă care totdeauna se trăsese de șireturi cu Trujillo. Cînd în 1937 armata începuse să ucidă toți haitienii, tatăl său le-a permis să se folosească de caii lui, iar atunci cînd nu i-au mai fost înapoiați, nu i-a zis nimic lui Trujillo. I-a trecut pe seama pierderilor în afaceri. Abelard continua să bea și să se agite inutil, a încetat să se mai vadă cu Lydia, s-a izolat în biroul său și în cele din urmă s-a convins pe sine însuși că nu se va întîmpla nimic. Era doar un test. Le-a spus soției și fiicei sale să se pregătească pentru petrecere. Nu a menționat că era petrecerea lui Trujillo. Făcea ca totul să pară a fi cum trebuie. S-a urît profund pentru ipocrizie, dar ce altceva ar fi putut să facă?

Tarde venientibus ossa.

Și probabil că totul s-ar fi desfășurat fără încurcături, dar Jackie era atît de încîntată. Din moment ce era prima ei mare petrecere, cine se mai mira că asta devenise pentru ea un fel de eveniment măreț? A mers să-și cumpere o rochie împreună cu mama ei, și-a făcut părul la salon, și-a cumpărat pantofi noi și una din rude i-a dat chiar și o pereche de cercei cu perle. Socorro a ajutat-o pe fată în toate etapele pregătirii, fără să bănuiască nimic, dar cam cu o săptămînă înainte de

petrecere a început să aibă niște vise cumplite. Era în bătrînul ei oraș, acolo unde crescuse înainte ca mătușa ei să o adopte și să o dea la școala de asistente medicale, înainte să descopere că avea darul Tămăduirii. Se uita de-a lungul drumului prăfuit, mărginit de frangipani, despre care toată lumea spunea că ducea spre capitală, și în arșița care făcea ca aerul să tremure în depărtare a zărit un bărbat care se apropia, o siluetă îndepărtată care a provocat în ea atîta groază încît s-a trezit țipînd. Abelard a sărit din pat de frică, fetele țipau în camerele lor. A avut acel vis aproape în fiecare noapte blestemată din acea săptămînă, ca un ceas care numără secundele invers.

Cu două bătăi înainte de ora T, Lydia l-a îndemnat pe Abelard să plece cu ea pe un vas cu destinația Cuba. Îl cunoștea pe căpitan, acesta urma să-i ascundă, jura că se putea face. O să le luăm și pe fetele tale după aceea, îți promit.

Nu pot s-o fac, a rostit el nefericit. Nu pot să-mi părăsesc familia.

Ea a început din nou să-și pieptene părul. Nu și-au mai spus nimic altceva.

În după-amiaza petrecerii, pe cînd Abelard își aranja trist mașina, a zărit-o pe fiica lui, în rochie, stînd în la sala, aplecată deasupra uneia din cărțile ei de franceză, arătînd de-a dreptul divin, foarte tînără, și chiar atunci a avut una din acele epifanii, despre care noi, cei specializați în literatură, sîntem tot timpul forțați să vorbim. Nu s-a petrecut într-o vîlvătaie de lumină sau într-o culoare nouă sau însoțită de vreo anumită senzație în inimă. Pur și simplu a știut. A știut că nu putea s-o facă. I-a spus soției să-și ia gîndul de la petrecere. Cam tot așa i-a spus și fetei. Le-a ignorat protestele îngrozite. A sărit în mașină, l-a luat pe Marcus și s-a îndreptat spre petrecere.

Și Jacquelyn? a întrebat Marcus.

Nu vine.

Marcus a clătinat din cap. Nu a mai spus nimic.

Cînd a venit momentul să se formeze culoarul de întîmpinare, Trujillo s-a oprit din nou în fața lui Abelard. A adulmecat aerul ca o pisică. Dar soția și fiica?

Abelard tremura, dar încerca oarecum să-și țină firea. Simțea deja cum totul avea să se schimbe. Scuzele mele, Excelența Voastră. Nu au putut să vină.

Ochii lui porcini s-au îngustat. Înțeleg, a spus rece, și apoi l-a expediat pe Abelard cu un gest din încheietura mîinii.

Nici măcar Marcus n-a mai vrut să-l privească.

CHISTE APOCALYPTUS

După mai puțin de patru săptămîni de la petrecere, Dr. Abelard Luis Cabral a fost arestat de Poliția Secretă. Învinuirea? „Defăimare și gravă calomnie împotriva Persoanei Președintelui."

Dacă e să dăm crezare poveștilor, totul avea de-a face cu o glumă.

Într-o după-amiază, se povestește, la puțin timp după fatala petrecere, Abelard, care, ar fi bine să lămurim, era un om scund, bărbos, îndesat, cu o putere fizică surprinzătoare și ochi curioși, apropiați, a plecat spre Santiago, în vechiul său automobil Packard, ca să cumpere un birou pentru soția sa (și, bineînțeles, ca să-și vadă amanta). Încă era tulburat, și cei care l-au văzut în acea zi își amintesc înfățișarea lui răvășită. Tulburarea. Biroul a fost achiziționat cu succes și legat la întîmplare de capota automobilului, dar înainte ca Abelard să poată ateriza în cuibușorul Lydiei, a fost tras de mînecă pe stradă de cîțiva „amici" și invitat la o băutură în Club Santiago. Cine știe de ce s-a dus? Poate ca să încerce să păstreze aparențele sau pentru că orice invitație părea o afacere de viață și de moarte. În noaptea aceea, în Club Santiago, a încercat să scape

de senzația de destin implacabil, vorbind cu însuflețire despre istorie, medicină, Aristofan, îmbătîndu-se foarte, foarte rău și, cînd noaptea era pe sfîrșite, le-a cerut „băieților" ajutorul ca să mute biroul în portbagajul mașinii sale Packard. Nu avea încredere în angajații barului pentru că erau neîndemînatici. Los muchachos cei buni la suflet au fost de acord. Dar în timp ce Abelard se moșmondea cu cheile încercînd să deschidă portbagajul, a spus cu voce tare: Sper că nu sînt cadavre înăuntru. Că a făcut această remarcă memorabilă nici nu încape îndoială. Abelard a recunoscut asta în „mărturisirea" lui. Această glumă pe seama portbagajului a provocat stînjeneală printre „băieți", care erau cu toții conștienți de umbra pe care automobilul Packard o aruncă asupra istoriei dominicane. Era mașina din care, în primii săi ani, Trujillo își terorizase el pueblo ținîndu-l la distanță de primele două alegeri. În timpul Uraganului din 1931, acoliții lui Trujillo își conduceau adesea automobilele Packard pînă la locurile unde voluntarii îi ardeau pe morți și scoteau din portbagajele lor „victime ale uraganului". Care toate arătau ciudat de uscate și adesea țineau strîns încleștate în mîini materiale subversive la adresa partidului. Vîntul, glumeau acoliții, a făcut în așa fel încît un glonț să treacă drept prin capul acestuia. Ha-ha!

Ceea ce a urmat este încă, pînă în ziua de azi, subiectul unor discuții aprinse. Există unii care jură pe mamele lor că atunci cînd Abelard a deschis într-un final portbagajul, și-a băgat capul înăuntru și a spus: Nu, nici un cadavru înăuntru. Asta este ceea ce și Abelard a susținut că ar fi spus. O glumă proastă, cu siguranță, dar nicidecum „defăimare" sau „gravă calomnie". În versiunea lui Abelard asupra celor întîmplate, prietenii lui au rîs, biroul a fost așezat în siguranță, iar el a plecat spre apartamentul său din Santiago, acolo unde Lydia îl aștepta (avea patruzeci și doi de ani și era încă drăguță și încă îngrijorată de moarte

din pricina fiicei lui). Totuși, ofițerii de la tribunal și „martorii" lor ascunși au susținut că s-a întîmplat ceva cu totul diferit, că atunci cînd Dr. Abelard Luis Cabral a deschis portbagajul mașinii Packard a spus: Nu, nici un cadavru înăuntru, *probabil că Trujillo le-a descărcat în locul meu.*

Închid citatul.

DUPĂ UMILA MEA PĂRERE

Pare cea mai crasă jiringonza auzită vreodată în partea aceasta a munților Sierra Madre. Dar jiringonza unui om înseamnă viața altui om.

PRĂBUȘIREA

Si-a petrecut noaptea cu Lydia. Fusese o perioadă ciudată pentru ei. Cu mai puțin de zece zile înainte, Lydia îl anunțase că era gravidă. Urmează să-ți nasc un fiu, a ciripit ea fericită. Dar două zile mai tîrziu fiul s-a dovedit a fi o alarmă falsă, probabil vreo indigestie. A fost o ușurare – ca și cînd n-ar mai fi avut nevoie de alte probleme pe cap, și ce se-ntîmpla dacă era încă o fiică? – , dar și dezamăgire, pentru că pe Abelard nu l-ar fi deranjat să aibă un băiețel, chiar dacă el carajito ar fi fost copilul unei amante, născut în cel mai rău moment. Știa că Lydia voia ceva de o bucată bună de vreme, ceva real pe care ea să-l poată considera al lor și doar al lor. Îl tot îndemna să-și părăsească soția și să se mute cu ea, și chiar dacă lucrul acesta ar fi putut părea atrăgător atîta vreme cît erau împreună în Santiago, posibilitatea dispărea imediat ce pășea înapoi în casa lui și cele două fiice frumoase ale sale alergau la el. Era un om previzibil și îi plăcea confortul său previzibil, dar Lydia nu renunța niciodată să încerce să-l

convingă, într-un fel ponderat, că dragostea era dragoste, şi pentru motivul acesta trebuia să i te supui. S-a prefăcut a fi încrezătoare după descoperirea absenţei fiului lor: De ce-aş vrea să-mi stric sînii aceştia, glumea ea, dar el îşi dădea seama că era descurajată. Şi el era la fel. Pentru că, în ultimele zile, Abelard avusese vise confuze, agitate, bîntuite de copii plîngînd în noapte şi de prima casă a tatălui său. Acestea lăsaseră urme pline de nelinişte asupra orelor lui de veghe. Fără să se gîndească la asta cu adevărat, nu o mai văzuse pe Lydia din noaptea aceea cînd veştile deveniseră proaste, cînd ieşise să bea, în parte, cred eu, pentru că se temea că ne-naşterea fiului său i-ar fi putut despărţi, dar în loc de asta, simţea pentru ea vechea dorinţă, cea care aproape îl dăduse gata prima dată cînd se întîlniseră la ziua vărului lui Amilcar, pe vremea cînd amîndoi erau atît de zvelţi şi tineri şi atît de plini de speranţe.

De data aceasta n-au vorbit despre Trujillo.

Îţi vine să crezi cît de mult a trecut? a întrebat-o el uimit, în timpul ultimei lor întîlniri de sîmbătă noaptea.

Îmi vine să cred, a spus ea tristă, ciupindu-şi pielea de pe stomac. Sîntem nişte ceasuri, Abelard. Nimic mai mult.

Abelard a clătinat din cap. Sîntem mai mult de-atît. Sîntem minuni, mi amor.

Aş vrea să mă pot opri în acest moment, aş vrea să pot prelungi zilele fericite ale lui Abelard, dar e cu neputinţă. În săptămîna următoare doi ochi atomici s-au deschis asupra unor centre civile din Japonia şi, deşi nimeni nu ştia încă, lumea se refăcea în acea clipă. La nici două zile după ce bombele atomice au mutilat Japonia pentru totdeauna, Socorro a visat că omul fără chip se apleca deasupra patului soţului ei, iar ea nu putea să ţipe, nu putea să zică nimic şi apoi, în noaptea următoare, l-a visat aplecîndu-se şi deasupra copilelor ei. Am visat, i-a spus ea soţului ei, dar el şi-a fluturat mîinile, neluînd-o în seamă. A început să pîndească

drumul din fața casei lor și să aprindă lumînări în camera ei. În Santiago, Abelard sărută mîinile Lydiei, iar ea oftează de plăcere, și noi ne îndreptăm deja spre Victoria din Pacific și spre cei trei ofițeri ai Poliției Secrete în Chevroletul lor strălucitor aflat pe drumul care șerpuiește către casa lui Abelard. Prăbușirea se petrece deja.

ABELARD ÎN LANȚURI

N-ar fi ceva exagerat să spunem că cel mai mare șoc din viața lui Abelard a fost atunci cînd ofițerii Poliției Secrete (e prea devreme s-o numim SIM, dar o s-o numim totuși SIM) i-au pus cătușele și l-au condus la mașina lor, dacă n-ar fi faptul că Abelard urma să-și petreacă următorii nouă ani primind cele mai mari șocuri din viața sa, unul după altul. Vă rog, a implorat Abelard, cînd și-a recăpătat graiul, trebuie să-i las un bilet soției mele. Manuel va avea grijă de asta, a explicat SIMianul Número Uno, arătînd înspre cel mai corpolent dintre SIMieni, care scotocea deja cu privirea prin casă. Ultima imagine a casei sale pe care a mai avut-o Abelard a fost cea în care Manuel își descărca pușca în biroul său cu o neglijență studiată.

Abelard își imaginase întotdeauna că SIM-ul era plin de persoane de ultimă speță și de nemernici fără carte, dar cei doi ofițeri care l-au închis în mașina lor erau de fapt politicoși și nu aduceau a torționari sadici mai mult decît aduceau vînzătorii ambulanți de aspiratoare. SIMianul Número Uno l-a asigurat pe drum că „neplăcerile" sale urmau, cu siguranță, să fie lămurite. Am mai văzut asemenea cazuri, a explicat Número Uno. Cineva a vorbit urît despre dumneata, dar va fi dat repede la iveală drept mincinos. Sper să fie așa, a spus Abelard, pe jumătate indignat, pe jumătate îngrozit. No te preocupes, a spus SIMian Número Uno. El Jefe

nu are obiceiul să închidă nevinovați. Número Dos a rămas tăcut! Costumul lui era foarte jerpelit și amîndoi bărbații, a observat Abelard, duhneau a whisky. A încercat să rămînă calm – frica, după cum ne învață *Dune*, este ucigașul minții – , dar nu reușea. Își vedea fiicele și soția violate iar și iar. Își vedea casa în flăcări. Dacă nu și-ar fi golit vezica tocmai înainte ca porcii aceia să apară, ar fi făcut pe el chiar acolo.

Abelard a fost dus rapid cu mașina la Santiago (toți cei pe care i-a întîlnit pe drum și-au ferit, cu bună știință, privirile la vederea broscuței VW) și condus la Fortăreața San Luis. Marginea ascuțită a fricii sale s-a transformat în cuțit atunci cînd au oprit înăuntrul acelui loc bine-cunoscut. Sînteți siguri că nu-i o greșeală? Abelard era atît de înfricoșat încît îi tremura vocea. Nu-ți face griji, doctore, a spus Número Dos, ești acolo unde trebuie să fii. Rămăsese tăcut atîta timp încît Abelard aproape uitase că putea să vorbească. Número Dos era acum cel care zîmbea, iar Número Uno, cel care-și îndrepta atenția spre fereastră.

Odată ajunși înăuntrul zidurilor de piatră, ofițerii SIM cei politicoși l-au predat unei perechi de gardieni nu-chiar-atît-de-politicoși care i-au luat pantofii, portofelul, cureaua, verigheta și apoi l-au așezat într-un birou strîmt, nearisit, ca să completeze niște formulare. În aer plutea un miros pătrunzător de cur încins. Nu a apărut nici un ofițer care să-i explice cazul, nimeni nu i-a ascultat cererile și atunci cînd a început să ridice vocea povestind despre felul în care fusese tratat, gardianul care bătea la mașină formularele s-a aplecat și l-a pocnit peste față. La fel de nepăsător cum te-ai întinde după o țigară. Bărbatul purta un inel și i-a spart buza lui Abelard, în mod groaznic. Durerea a fost atît de bruscă, nedumerirea lui atît de mare încît Abelard chiar a întrebat, printre degetele încleștate: De ce? Gardianul l-a lovit puternic din nou, brăzdîndu-i un șanț pe frunte. Așa răspundem noi la întrebări pe-aici, a spus

paznicul indiferent, aplecîndu-se ca să vadă dacă formularul era drept așezat în mașina de scris. Abelard a început să suspine, cu sîngele curgîndu-i printre degete. Ceea ce gardianului care dactilografia i-a plăcut la culme; și-a chemat prietenii din celelalte birouri. Ia uitați-vă la ăsta! Ia uitați-vă ce-i mai place să plîngă!

Înainte ca Abelard să-și dea seama ce se întîmpla, a fost împins într-o celulă comună care puțea a sudoare malarică și diaree și care era înțesată cu reprezentanți necuviincioși ai „clasei criminale", cum poate i-ar fi numit. Gardienii i-au informat apoi pe ceilalți prizonieri că Abelard era homosexual și comunist – *Nu este adevărat*! a protestat Abelard, dar cine-l asculta pe un comunist poponar? În următoarele ore Abelard a fost hărțuit drăgăstos și despuiat de marea parte a hainelor. Un cibaeño robust i-a cerut pînă și chiloții și după ce Abelard și i-a scos tușind, bărbatul și i-a tras pe deasupra pantalonilor. Son muy cómodos, și-a anunțat el prietenii. Abelard a fost forțat să se ghemuiască gol pe lîngă oalele cu rahat; dacă încerca să se tîrască mai aproape de zonele uscate, ceilalți prizonieri urlau la el – Quédate ahí con la mierda, maricón – și așa a trebuit să doarmă, printre urină, fecale și muște, și de mai multe ori a fost trezit de cîte cineva care-i gîdila buzele cu o bucată uscată de căcat. Grija față de igienă nu era la mare preț printre los Fortalezanos. Ciudații nici nu l-au lăsat să mănînce, furîndu-i trei zile la rînd porțiile sărăcăcioase care-i reveneau. În cea de-a patra zi, unui hoț de buzunare cu o singură mînă i s-a făcut milă de el și a reușit să mănînce o banană întreagă fără să fie întrerupt, a încercat să mestece chiar și coaja fibroasă, într-atît de flămînd era.

Sărmanul Abelard. Și tot în a patra zi cineva din lumea de afară i-a acordat, într-un sfîrșit, atenție. Tîrziu în seara aceea, cînd toți ceilalți dormeau, un detașament de gardieni l-a tîrît într-o celulă mai mică, puternic iluminată. A fost întins pe masă, nu fără delicatețe, și

legat. Din momentul în care fusese ridicat, nu încetase să vorbească. Totul este o neînțelegere, vă rog, provin dintr-o familie foarte respectabilă, trebuie să luați legătura cu soția și avocații mei, ei vor putea să lămurească totul, nu pot să cred că am fost tratat atît de josnic, cer ca ofițerul-șef să-mi asculte nemulțumirile. Nu putea să-și desprindă cuvintele de pe buze suficient de repede. Doar atunci cînd a observat ustensila electrică la care gardienii tot meștereau într-un colț, a tăcut. Abelard s-a uitat la ea cu o groază teribilă și apoi, pentru că suferea de impulsul de nestăvilit de a face taxonomii, a întrebat: Pentru numele lui Dumnezeu, cum numiți chestia aceea?

O numim el pulpo, a spus unul dintre gardieni.

Și-au petrecut toată noaptea arătîndu-i cum funcționa.

Era cu trei zile înainte ca Socorro să fi putut da de urma soțului ei și au mai trecut alte cinci înainte ca ea să primească de la capitală permisiunea de a-l vizita. Camera de vizită, acolo unde Socorro și-a așteptat soțul, părea să fi fost înainte o latrină. În ea se afla o singură lampă cu gaz care pîlpîia și arăta de parcă o mulțime de oameni ridicase un munte de căcat într-un colț. O umilire intenționată care n-a avut nici un efect asupra lui Socorro; era prea supărată ca să mai observe. După aproape o oră de așteptare (din nou o altă señora ar fi protestat, dar Socorro a suportat cu stoicism mirosul de căcat, întunericul și lipsa unui scaun), Abelard a fost adus încătușat. Îi fusese dată o cămașă prea mică și o pereche de pantaloni prea mici; își tîra picioarele ca și cînd s-ar fi temut să nu scape ceva din mîini sau buzunare pe jos. Era închis doar de-o săptămînă, dar arăta deja înspăimîntător. Avea ochii învinețiți; mîinile și gîtul acoperite de vînătăi, iar buza ruptă i se umflase monstruos și era de culoarea cărnii dinăuntrul ochiului. Cu o noapte înainte fusese interogat de gardieni, iar aceștia îl bătuseră fără milă, cu bastoane de cauciuc;

unul dintre testicule îi va rămîne pentru totdeauna contractat din cauza loviturilor.

Sărmana Socorro. Iată o femeie a cărei preocupare de-o viață fusese dezastrul. Mama ei a fost mută; beți-vanul de taică-său a risipit patrimoniul de clasă mijlocie al familiei, o tarea după alta, pînă cînd gospodăria lor fusese redusă la o cocioabă și cîțiva pui, iar bătrînul a fost nevoit să muncească pe pămîntul altora, condamnat la o viață de veșnică peregrinare, de sănătate șubrezită și mîini rupte; se spunea că Pa Socorro nu-și revenise niciodată după ce-și văzuse propriul tată bătut de moarte de către un vecin care se întîmpla să fie și sergent în poliție. Copilăria lui Socorro însemnase doar mese sărite și haine împrumutate de la veri, însemnase să-și vadă tatăl de trei, patru ori pe an, vizite în timpul cărora acesta nu vorbea cu nimeni; doar zăcea beat în camera lui. Socorro a devenit o muchacha „neliniștită"; pentru o perioadă de timp și-a rărit părul smulgîndu-și-l din cap, avea șaptesprezece ani cînd a atras asupra ei privirile lui Abelard într-un spital universitar, dar menstruația nu i-a venit decît la un an *după* ce s-au căsătorit. Chiar și adultă, Socorro avea obiceiul să se trezească în mijlocul nopții, îngrozită, convinsă că întreaga casă era cuprinsă de foc, fugea dintr-o cameră într-alta, așteptîndu-se să fie întîmpinată de un carnaval de flăcări. Atunci cînd Abelard îi citea ziarul era în special interesată de cutremure și incendii, inundații și cirezi lovite de streche și scufundări de nave. În familia ei, era omul catastrofelor, pînă și Cuvier ar fi fost mîndru de ea.

La ce se așteptase în timp ce se juca cu nasturii de la rochie, în timp ce-și muta geanta de pe un umăr pe celălalt și încerca să nu-și deranjeze pălăria de la Macy? La un om tulburat, un toyo, cu siguranță, dar nu la un soț care părea aproape distrus, care-și tîra picioarele precum un bătrîn, în ai cărui ochi strălucea acel soi de teamă care nu te cuprinde prea ușor. Era mai rău decît

își imaginase ea, cu tot zelul ei apocaliptic. Era Prăbușirea.

Cînd l-a îmbrățișat pe Abelard acesta a început să plîngă foarte tare, în mod foarte rușinos. Lacrimile îi șiroiau pe față în timp ce încerca să-i povestească tot ce i se întîmplase.

Nu la mult timp după acea vizită, Socorro și-a dat seama că era însărcinată. Cu Cea de-a Treia și Ultima Fiică a lui Abelard.

Zafa sau Fukú?

Asta să-mi spuneți voi.

Întotdeauna se vor face speculații. Mai întîi și-ntîi, a spus-o sau n-a spus-o? (Cu alte cuvinte: A avut vreun rol în propria lui distrugere?) Chiar și părerile familiei erau împărțite. La Inca era ferm convinsă că vărul ei nu spusese nimic; totul fusese o înscenare, pusă la cale de inamicii lui Abelard ca să fure averea familiei, proprietățile și afacerile lor. Alții nu erau atît de siguri. Probabil *spusese* ceva în acea seară la club și din păcate pentru el fusese auzit de agenții lui El Jefe. Nu vreo uneltire elaborată, doar prostie la beție. Cît despre măcelul care a urmat: que sé yo – mult ghinion.

Majoritatea celor cu care vorbești preferă varianta supranaturală a poveștii. Ei cred nu numai că Trujillo o voia pe fiica lui Abelard, dar că atunci cînd nu a putut pune mîna pe ea, de ciudă, a aruncat un fukú asupra întregii familii. De aceea s-a întîmplat tot dezastrul care s-a întîmplat.

Deci cum a fost? mă întrebați. Un accident, o conspirație sau fukú? Singurul răspuns pe care vi-l pot da este cel mai puțin satisfăcător: va trebui să hotărîți singuri. Ceea ce e sigur este că nimic nu e sigur. Peste tot ne lovim de tăceri. Trujillo și Acoliții săi nu au lăsat mărturii scrise – nu împărtășeau pasiunea contemporanilor lor germani pentru documentație. Iar fukú nici atît, n-ar putea lăsa memorii sau ceva de genul

acesta. Cabralii care au mai rămas nu sînt nici ei de prea mare ajutor; în toate aspectele legate de arestarea lui Abelard și distrugerea clanului, care i-a urmat, familia păstrează o tăcere care s-a transformat într-un monument peste generații, care împietrește ca un sfinx toate încercările de reconstituire narativă. O șoaptă pe ici, pe colo, dar nimic mai mult.

Ceea ce vrea să spună, dacă vreți să aflați povestea completă, că nu o am. Și Oscar a căutat-o în ultimele lui zile, și nu e sigur dacă a găsit-o sau nu.

Dar hai să fim sinceri. Tărăboiul legat de Fata Dorită de Trujillo este ceva destul de obișnuit pe Insulă.[29] La

29. Anacaona, cunoscută drept Floarea de Aur. Este una din Maicile Fondatoare ale Lumii Noi și cea mai frumoasă indiancă din lume. (Mexicanii se pot mîndri cu Malinche a lor, dar noi, dominicanii, o avem pe Anacaona noastră). Anacaona era soția lui Caonabo, unul dintre cei cinci caciques care stăpîneau Insula în vremea „Descoperirii". În istorisirile sale, Bartolomé de las Casas a descris-o ca pe „o femeie de o mare înțelepciune și autoritate, foarte elegantă și grațioasă prin felul de a vorbi și de a se purta". Alte mărturii o descriu mai succint: tipa era trăsnet și, după cum se va dovedi, vitează ca un războinic. Cînd europenii au început s-o facă pe Hannibal Lecter cu băștinașii Tainos, l-au ucis pe soțul Anacaonei (asta-i o altă poveste). Și, ca toate femeile-războinice, ea a încercat să-i adune pe oameni, a încercat să se opună, dar europenii erau precum el fukú inițial, nu a fost chip să-i oprească. Masacru după masacru după masacru. Atunci cînd a fost prinsă, Anacaona a încercat să-i îmbuneze spunînd: „Crima nu este onorabilă și nici onoarea noastră nu poate fi recuperată prin violență. Haideți să clădim o punte a dragostei pe care dușmanii noștri s-o poată trece, lăsînd urme pe care toată lumea să le vadă". Dar spaniolii nu încercau

fel de obișnuit precum planctonul. (Nu că planctonul ar fi ceva prea des întîlnit pe Insulă, dar ați prins ideea.) Atît de obișnuit încît Mario Vargas Llosa n-a avut prea mare lucru de făcut în afară de-a deschide gura și a-l culege din aer. Există o astfel de poveste bellaco aproape în orașul oricui. Este una din acele povestiri la îndemînă pentru că de fapt *explică totul.* Trujillo v-a luat casele, proprietățile, v-a aruncat tații și mamele în închisoare? Ei bine, a făcut-o pentru că a vrut să i-o tragă fiicei celei frumoase din casă! Iar familia nu a vrut să-l lase!

Toată tărășenia e perfectă. Te distrezi bine citind-o.

Dar mai există o altă variantă, mai puțin cunoscută, a poveștii Abelard *vs* Trujillo. O istorie secretă care susține că Abelard n-a intrat în bucluc din cauza fiicei sale și-al ei culo sau din pricina vreunei glume nesăbuite.

Această versiune pretinde că a dat de necaz din pricina unei cărți.

(Acordați-vă instrumentele muzicale electronice, vă rog.)

---

să clădească nici o punte. În urma unui fals proces, au spînzurat-o pe viteaza Anacaona. În Santo Domingo, la umbra uneia dintre primele noastre biserici. Sfîrșit.

O poveste despre Anacaona pe care-o auzi la tot pasul în RD este aceea cum că în ajunul execuției i s-a oferit șansa de a se salva: tot ce trebuia să facă era să se căsătorească cu un spaniol care era obsedat de ea. (Vedeți asemănarea? Trujillo le-a vrut pe Surorile Mirabal, Spaniolul a vrut-o pe Anacaona.) Oferiți-i aceeași alegere unei fete de pe Insulă acum și o să vedeți cît de repede va completa cererea pentru pașaport. Totuși, Anacaona, în mod tragic aparținînd altei lumi, se spune că ar fi zis: Albilor, să mă pupați în curul meu cel trecut prin uragane! Și acesta a fost sfîrșitul Anacaonei. Floarea de Aur. Una din Maicile Fondatoare ale Lumii Noi și cea mai frumoasă indiancă din lume.

Cîndva prin 1944 (spune povestea), pe cînd Abelard era încă îngrijorat dacă intrase sau nu în conflict cu Trujillo, a început să scrie o carte despre – ce altceva? – Trujillo. Pînă prin 1945 exista deja o tradiție ca fostele persoane oficiale să scrie cărți-mărturii despre regimul Trujillo. Dar se pare că nu acesta era tipul de carte pe care o scria Abelard. Subiectul lui, dacă e să dăm crezare șușotelilor, era o expunere asupra originilor supranaturale ale regimului Trujillo! O carte despre Puterile Întunecate ale Președintelui, o carte în care Abelard susținea că poveștile oamenilor din popor care circulau despre președinte – cum că era supranatural, că nu era uman – puteau fi, în anumite privințe, *adevărate*. Că era posibil ca Trujillo să fie, dacă nu în fapt, atunci în principiu, o creatură din altă lume!

Mi-aș fi dorit să fi putut citi lucrul acela. (Știu că și Oscar și-ar fi dorit.) Toată istorisirea ar fi fost o lectură al dracului de interesantă. Dar, vai, opera cu pricina (ne spune povestea) a fost distrusă după arestarea lui Abelard. Nici o copie nu a supraviețuit. Și nici măcar soția sau copiii săi nu au știut de existența ei. Doar unul dintre servitori, care l-a ajutat să culeagă poveștile despre ticălos etc., etc. Ce pot să vă spun? În Santo Domingo, o poveste nu este poveste pînă nu aruncă o umbră supranaturală asupra lucrurilor. Era una dintre acele născociri pe care mulți le răspîndesc, dar nimeni nu le crede. Oscar, după cum vă puteți imagina, a găsit această versiune a Prăbușirii foarte, foarte atrăgătoare. Își găsea ecou în structurile profunde ale creierului lui tocilar. Cărți misterioase, un dictator supranatural sau poate extraterestru, care se instalase singur pe prima Insulă a Lumii Noi și apoi a izolat-o de restul lumii, care putea arunca un blestem pentru a-și distruge inamicii – asta era o tîmpenie Lovecraft a Noului Val.

Ultima Carte Pierdută a doctorului Abelard Luis Cabral. Sînt sigur că nu este nimic mai mult decît o născocire a imaginației voodoo hipertrofiate a Insulei

noastre. Nici mai mult, nici mai puțin. Fata Dorită de Trujillo poate fi o poveste banală în ceea ce privește miturile originilor, dar cel puțin este ceva în care chiar poți să crezi, nu? Ceva real.

Ciudat totuși că, după tot ce s-a spus și s-a întîmplat, Trujillo n-a urmărit-o niciodată pe Jackie, chiar și după ce l-a avut pe Abelard la cheremul său. Era cunoscut drept imprevizibil, dar totuși e ciudat, nu-i așa?

De asemeni, mai este ciudat faptul că nici una din cărțile lui Abelard, nici cele patru al căror autor era, nici sutele ale căror posesor era, nu a supraviețuit. Nici în vreo arhivă, nici în vreo colecție particulară. Nici măcar una. Toate au fost fie pierdute, fie distruse. Orice hîrtie pe care o avea în casă a fost confiscată și, din cîte s-a raportat, arsă. Vreți ceva înspăimîntător? N-a mai rămas nici măcar un singur rînd scris de mîna lui. Adică, OK. Trujillo era meticulos. Dar nici măcar un petic de hîrtie cu scrisul lui? Asta era mai mult decît meticulozitate. Trebuie să te temi groaznic de un nenorocit sau de ceea ce scrie el ca să faci așa ceva.

Dar, hei, e doar o poveste, fără nici o dovadă concretă, genul de aiureală care i-ar putea plăcea doar unui tocilar.

SENTINȚA

Indiferent ce credeți: în februarie 1946, Abelard a fost găsit vinovat pentru toate capetele de acuzare și condamnat la optsprezece ani. Optsprezece ani! Istovitul Abelard a fost tîrît afară din sala de judecată înainte să poată rosti vreun cuvînt. Socorro, însărcinată și imensă, a trebuit să fie ținută ca să nu-l atace pe judecător. Poate veți întreba: De ce nu a existat nici un ecou în ziare, nici o acțiune a grupurilor pentru drepturi civile, nici ralieri ale partidelor de opoziție la această cauză? Negrule, fii serios: nu existau nici ziare, nici grupuri pentru drepturi civile, nici partide de opoziție; exista

numai Trujillo. Și pentru că tot vorbim de jurisprudență: avocatul lui Abelard a primit un telefon de la Palacio și a renunțat imediat la apel. E mai bine să nu zicem nimic, a sfătuit-o pe Socorro. Va trăi mai mult. Să nu spui nimic, să spui totul – nu conta. Era Prăbușirea. Casa cu paisprezece camere din La Vega, apartamentul luxos din Santiago, grajdurile care cu ușurință ar fi adăpostit doisprezece cai, cele două supermercados prospere și lanțul de fincas au pierit în deflagrație, au fost confiscate toate de către Trujillato și au sfîrșit împărțite între El Jefe și protejații săi, dintre care doi fuseseră împreună cu Abelard în noaptea în care acesta rostise Lucrul cel Rău. (Aș putea dezvălui numele lor, dar cred că deja îl știți pe unul dintre ei; era un anumit vecin de încredere.) Dar nici o dispariție n-a fost definitivă, precum cea a lui Abelard.

Pierderea casei și a tuturor proprietăților, toate astea mergeau mînă-n mînă cu tradiția Trujillatului – dar arestarea (sau, dacă preferați varianta fantastică, atunci cartea) a declanșat o scădere fără precedent a norocului familiei. Poticnit la vreun nivel cosmic, un nivel potrivnic familiei. Numiți-l ghinion cras, imensă datorie karmică sau oricum altcumva. (Fukú?) Orice era, a început să se abată asupra familiei în mod groaznic și mai sînt unii oameni care ar spune că n-a încetat niciodată.

DEZASTRUL

Familia susține că primul semn a fost că cea de-a treia și ultima fiică a lui Abelard, care a văzut lumina zilei la începutul încarcerării tatălui ei, s-a născut neagră. Și nu orice fel de negru. Ci negru *negru* – negru congo, negru shango, negru kali, negru zapote, negru rekha – și nici un fel de scamatorie rasială

dominicană nu avea să ascundă acest fapt. Aceasta este cultura căreia îi aparțin: oamenii au luat pielea cea neagră a copiluluí drept un semn rău.

Vreți cu adevărat un prim semn?

La nici două luni de la nașterea celei de-a treia și ultime fiice (numită Hypatía Belicia Cabral) Socorro, probabil orbită de durere, de dispariția soțului ei, de faptul că toată familia soțului ei începuse să le ocolească precum, ei bine, un fukú, de depresia postpartum, a pășit în fața unui camion cu muniție în plină viteză și a fost tîrîtă pînă aproape în dreptul Casei Amarilla înainte ca șoferul să-și dea seama că s-a întîmplat ceva. Dacă n-a murit la impact, a murit cu siguranță pînă să-i scoată trupul dintre osiile camionului.

A fost cel mai mare ghinion, dar ce se putea face? Cu o mamă moartă și un tată în pușcărie, cu familia împuținată (și vreau să spun împuținată-din-motivul-Trujillo), fiicele au trebuit să fie trimise oricui voia să le ia. Jackie a fost trimisă la nașii ei înstăriți din La Capital, în timp ce Astrid a sfîrșit prin a ajunge la niște rude în San Juan de la Maguana.

Nu s-au mai văzut niciodată una pe cealaltă și nici pe tatăl lor.

Chiar și aceia dintre voi care nu cred în nici un fel de fukú s-ar putea întreba ce se întîmpla, pentru numele lui Dumnezeu și al creației sale. La scurt timp după groaznicul accident al lui Socorro, Esteban de Gallo, servitorul numărul unu al familiei, a fost înjunghiat mortal în fața unui cabaret; atacatorii nu au fost găsiți niciodată. Lydia s-a stins și ea curînd după aceea, unii spun că de durere, alții de cancer al părților femeiești.

Trupul nu i-a fost găsit luni în șir. În definitiv, locuia singură.

În 1948 Jackie, Copilul de Aur al familiei, a fost găsită înecată în piscina casei nașilor ei. Piscina care fusese golită de apă pînă la vreo jumătate de metru. Pînă atunci fusese neobosit de voioasă, felul acela de

negra vorbăreață care putea găsi o parte bună pînă și-ntr-un atac cu gaz lacrimogen. În ciuda traumelor sale, în ciuda împrejurărilor în care fusese despărțită de părinți, nu a dezamăgit pe nimeni, a depășit toate așteptările. Era prima la învățătură în clasa ei, întrecîndu-i chiar și pe copiii școlilor particulare din Colonia Americană, era atît de neobișnuit de inteligentă încît își făcuse un obicei din a corecta greșelile profesorilor ei la examene. Era căpitanul echipei de oratorie, căpitanul echipei de înot, iar la tenis nu avea egal, era pur și simplu remarcabilă. Dar nu și-a revenit niciodată după Prăbușire sau după rolul jucat de ea în aceasta – cam așa suna explicația pe care o dădeau oamenii. (Deși e foarte ciudat că a fost acceptată la școala medicală din Franța cu trei zile înainte să se „sinucidă" și, după toate aparențele, de-abia aștepta să plece din Santo Domingo.)

Sora ei, Astrid – pe tine nu prea te cunoaștem, iubire –, n-a fost nici ea mai norocoasă. În 1951, în timp ce se ruga într-o biserică din San Juan, acolo unde locuia cu su tíos, un glonț rătăcit a zburat printre rîndurile de scaune și a lovit-o în ceafă, omorînd-o pe loc. Nimeni nu știa de unde venise glonțul. Nimeni nu-și amintea măcar să fi auzit vreo armă descărcîndu-se.

Din cvartetul original al familiei, Abelard a trăit cel mai mult. Ceea ce este ironic din moment ce aproape toți cei apropiați, inclusiv La Inca, i-au crezut pe cei de la guvern cînd i-au anunțat în 1953 că a murit. (De ce au făcut asta? De-aia.) Doar după ce a murit cu adevărat s-a scos la iveală faptul că fusese în închisoarea Nigüa în tot acest timp. A ispășit paisprezece ani la rînd în închisorile lui Trujillo. Ce coșmar.[30] Vă pot spune

30. Nigüa și El Pozo de Nagua erau lagăre ale morții – Ultamos – considerate cele mai rele închisori din Lumea Nouă. Majoritatea negrilor care au ajuns în Nigüa în timpul Trujillatului nu au mai ieșit niciodată vii de acolo, iar aceia care au reușit să iasă vii și-au dorit probabil să

o mie de povești despre perioada de detenție a lui Abelard – o mie de povești care să vă stoarcă *lacrimi* sărate – dar o să vă scutesc de neliniștea, de tortura, de singurătatea și de boala acelor paisprezece ani irosiți, o să vă scutesc de fapt de evenimente și o să vă ofer doar consecințele (și o să vă întrebați, pe bună dreptate, dacă v-am scutit de ceva).

În 1960, la momentul de vîrf al mișcării clandestine de rezistență împotriva lui Trujillo, Abelard a suferit un tratament cu adevărat îngrozitor. A fost prins cu cătușe de un scaun, lăsat afară în soarele fierbinte și apoi i-a fost strînsă cu cruzime o funie udă în jurul frunții. Se numea La Corona, o tortură simplă, dar cumplit de eficientă. La început, funia doar îți înconjoară țeasta, dar pe măsură ce soarele o usucă și o strînge, durerea devine insuportabilă, te înnebunește. Printre întemnițații Trujillatului, puține torturi erau mai de temut decît aceasta. Asta pentru că nici nu te omora, nici nu te lăsa să scapi cu viață. Abelard i-a supraviețuit, dar n-a mai fost niciodată același. L-a transformat într-o legumă. Mîndra flacără a intelectului său s-a stins. Pentru tot restul scurtei sale vieți a trăit

---

nu fi fost așa. Tatăl unuia dintre prietenii mei a petrecut opt ani în Nigüa, pentru că nu arătase supunerea cuvenită tatălui lui El Jefe, și a povestit odată despre un tovarăș de închisoare care a făcut greșeala de a se plînge temnicerilor din cauza unei dureri de măsea. Gardienii i-au îndesat țeava unei puști în gură și i-au zburat creierii prin orbite. Pun pariu că acum nu mai doare, au hohotit gardienii. (Cel care de fapt a comis crima a rămas cunoscut de atunci încolo drept El Dentista.) Nigüa a avut mulți prizonieri celebri, incluzîndu-l pe scriitorul Juan Bosch, care urma să ajungă Exilatul Anti-Trujillista Numărul Unu și, în cele din urmă, președinte al Republicii Dominicane. După cum spunea Juan Isidro Jiménes Grullón în cartea sa *Una Gestapo en América*, „es mejor tener cien niguas en un pie que un pie en Nigüa".

într-o letargie imbecilă, dar erau prizonieri care își aminteau de momente în care părea aproape lucid, cînd stătea pe cîmp și-și privea fix mîinile și plîngea, ca și cînd și-ar fi adus aminte că existase o vreme cînd fusese mai mult decît atît. Ceilalți prizonieri, din respect, au continuat să-l strige El Doctor. Se spunea c-a murit cu cîteva zile înainte ca Trujillo să fie asasinat. A fost îngropat într-un mormînt fără nume, undeva lîngă Nigüa. Oscar a vizitat locul în ultimele lui zile. Nimic demn de povestit. Arăta ca oricare alt cîmp sărăcăcios din Santo Domingo. A aprins lumînări, a pus flori, s-a rugat și s-a întors la hotel. Guvernul trebuia să așeze o placă memorială pentru morții din închisoarea Nigüa, dar n-a făcut-o niciodată.

CEA DE-A TREIA ȘI ULTIMA FIICĂ

Dar ce s-a întîmplat cu cea de-a treia și ultima fiică, Hypatía Belicia Cabral, care nu avea decît două luni atunci cînd a murit mama ei, care nu și-a cunoscut niciodată tatăl, care a fost luată în brațe de către surorile ei doar de cîteva ori înainte ca și acestea să dispară, care n-a trăit nici un moment în Casa Hatüey, cea care era la propriu Copilul Apocalipsei? Ce s-a întîmplat cu ea? Ea nu a fost dată la fel de ușor precum Astrid sau Jackie; la urma urmei era nou-născută și, ei bine, gurile rele din familie susțin că era atît de neagră că nimeni din partea lui Abelard nu voia s-o ia. Și ca totul să fie și mai rău de-atît, se născuse bakiní – sub greutate, bolnăvicioasă. Avea probleme cînd plîngea, era dificil de îngrijit și nimeni din afara familiei nu voia ca pruncul cel negru să trăiască. Știu că e tabu să aduci această acuzație, dar la fel de tare mă îndoiesc și că cineva din familie ar fi vrut ca ea să trăiască. Timp de cîteva săptămîni s-a zbătut între viață și moarte, și dacă n-ar fi fost o femeie bună la suflet, cu pielea smeadă, numită

Zoila, care s-o alăpteze din laptele pruncului ei și s-o țină în brațe cîteva ore pe zi, probabil n-ar fi rezistat. Pînă la sfîrșitul celei de-a patra luni, copila părea că-și revine la viață. Încă era bakiní, dar începea să cîștige în greutate, iar plînsul ei, care înainte suna precum un murmur venit din mormînt, se auzea acum din ce în ce mai pătrunzător. Zoila (care devenise un fel de înger păzitor) mîngîia capul cel pestriț al copilului și declara: Încă șase luni, mi'jita, și vei fi más fuerte que Lílis.

Lui Beli nu i s-au mai dat cele șase luni. (Stabilitatea nu era scrisă în stele pentru fata noastră, ci numai Schimbarea.) Fără de veste, un grup de rude îndepărtate de-ale lui Socorro au apărut și au cerut copila, au smuls-o din brațele Zoilei (aceleași rude pe care Socorro le lăsase fericită în urmă atunci cînd se măritase cu Abelard). Bănuiesc că de fapt acești oameni nu intenționaseră să aibă grijă de fată cîtuși de puțin, o făceau doar pentru că se așteptau la o recompensă bănească din partea Cabralilor, și atunci cînd nici o pradă nu s-a ivit la orizont, Prăbușirea a fost totală, los brutos au expediat-o pe fată la alte rude, încă și mai îndepărtate, de la periferia orașului Azua. Și aici lucrurile se complică. Oamenii aceștia din Azua păreau să fie țăcăniți rău de tot, genul de oameni pe care mama mea îi numește sălbatici. După numai o lună de îngrijit pruncul cel nefericit, mama familiei a dispărut într-o după-amiază cu copil cu tot, și cînd s-a întors în satul ei, copilul nu mai era cu ea. Le-a spus vecinilor că pruncul murise. Unii oameni au crezut-o. La urma urmei, Beli bolise o bună bucată de timp. Cea mai firavă negrita de pe planetă. Fukú, partea a treia. Dar majoritatea oamenilor și-au dat seama că ea vînduse fata unei alte familii. Pe vremea aceea, ca și acum, vînzarea și cumpărarea copiilor erau ceva destul de obișnuit.

Și exact asta s-a întîmplat. Aidoma unui personaj dintr-una din cărțile fantastice ale lui Oscar, orfana (care poate fusese obiectul unei vendete supranaturale

sau poate nu) a fost vîndută unor oameni total necunoscuți din altă parte a regiunii Azua. E adevărat – a fost vîndută. A devenit o criada, un copil al nimănui. A trăit anonimă în cele mai sărace zone ale Insulei, neștiind niciodată cine erau părinții ei adevărați și, ca urmare, a fost pierdută din vedere pentru mult, mult timp.[31]

31. Am locuit în Santo Domingo doar pînă am împlinit nouă ani, și pînă și eu știam cum erau las criadas. Două dintre ele trăiau în acel callejón din spatele casei noastre, și fetele acestea erau cele mai distruse ființe pe care le văzusem vreodată pînă atunci, muncite pînă la extenuare. Una dintre fete, Sobeida, era singura care gătea, făcea curat, aducea apa și avea grijă de cei doi bebeluși ai unei familii de *opt* oameni – iar copilița avea doar șapte ani! N-a mers niciodată la școală și dacă Yohana, prima iubită a fratelui meu, nu și-ar fi făcut timp – pe furiș, fără știrea alor ei – ca s-o învețe alfabetul, aceasta n-ar fi știut nada. În fiecare an mă întorceam acasă din State, situația era aceeași; tăcuta și harnica Sobeida se oprea o secundă ca să le zică vreun cuvînt bunicului și mamei mele (și ca să se uite timp de cîteva minute la o telenovelă) înainte să fugă să-și ducă la capăt următoarea corvoadă. (Mama îi oferea întotdeauna un cadou în bani; singura dată cînd i-a cumpărat o rochie, „ai ei" au fost cei care o îmbrăcaseră a doua zi.) Am încercat să-i vorbesc, bineînțeles – domnul Activist Comunitar –, dar ea o ștergea de lîngă mine și întrebările mele tîmpite. Despre ce puteți vorbi voi doi? întreba mama. La pobrecita nu poate nici măcar să-și scrie numele. Și apoi, cînd a împlinit optsprezece ani, unul dintre idioții din callejón au violat-o, și acum, îmi spune mama, familia i-a obligat și copilul să muncească pentru ei, aducînd apă în locul mamei lui.

ARSURA

Atunci cînd reapare este în 1955. Ca o șoaptă la urechea lui La Inca.

Cred că ar trebui să fim foarte expliciți și foarte sinceri în privința stării de spirit a lui La Inca în timpul perioadei pe care am numit-o Prăbușirea. În ciuda unor zvonuri cum că trăia în exil în Puerto Rico, în timpul Prăbușirii, La Inca era de fapt în Baní, ruptă de familia ei, jelind moartea soțului ei, survenită cu trei ani înainte. (O lămurire pentru cei obsedați de conspirații: moartea lui avusese loc înaintea Prăbușirii, așa că în mod clar nu a fost o victimă a ei.) Acei primi ani de doliu au fost grei; soțiorul ei fusese singura persoană pe care o iubise cu adevărat, care o iubise vreodată cu adevărat, și fuseseră căsătoriți doar cîteva luni înainte ca el să se stingă. Ea s-a pierdut în sălbăticia durerii, așa că atunci cînd s-a auzit că vărul ei Abelard avea Mari Probleme cu Trujillo, La Inca, spre veșnica ei rușine, nu a făcut nimic. Era atît de îndurerată. Ce ar fi putut să facă? Atunci cînd vestea morții lui Socorro și risipirea fiicelor ei a ajuns pînă la ea, încă o dată, spre veșnica ei rușine, tot n-a făcut nimic. Lasă să se ocupe de asta restul familiei. Dar cînd a auzit că și Jackie și Astrid muriseră, a reușit în final să iasă din starea ei de letargie pentru suficient de mult timp cît să-și dea seama că, văduvă sau nu, îndoliată sau nu, eșuase complet în răspunderea pe care o avea față de vărul ei, care fusese întotdeauna bun cu ea și care-i sprijinise căsătoria atunci cînd restul familiei se împotrivise. Această revelație a rușinat-o și în același timp a umplut-o de remușcări. S-a primenit și a plecat s-o caute pe Cea de-a Treia și Ultima Fiică – dar cînd a ajuns la familia din Azua care cumpărase fata, aceștia i-au arătat un mormînt micuț, și asta a fost tot. Avea dubii serioase legate de această familie malefică, legate de fată, dar din moment

ce nu era medium, și nici nu făcea parte din CSI, nu putea face nimic. Trebuia să accepte că fata murise și că, în parte, era vina ei. Un lucru bun legat de acea rușine și vinovăție: au scos-o din doliu. A revenit la viață. A deschis un lanț de brutării. Și-a dedicat viața servirii clienților ei. Din cînd în cînd o visa pe micuța negrita, ultimul vlăstar al răposatului ei văr. Bună, tía, îi spunea fata, iar La Inca se trezea cu un nod în piept.

Și apoi a venit anul 1955. Anul Binefăcătorului. Brutăriile lui La Inca mergeau ca pe roate, ea își reafirmase prezența în oraș, cînd într-o bună zi a auzit o poveste uluitoare. Se pare că o campesina micuță care locuia pe coasta Azua încercase să meargă la noua școală rurală pe care Trujillatul o construise acolo, dar părinții ei, care nu erau părinții ei, nu au vrut s-o lase. Fata, totuși, era grozav de încăpățînată, iar părinții care nu erau părinții ei și-au pierdut cumpătul atunci cînd fata a continuat să chiulească de la muncă pentru a merge la școală, și în cearta care a urmat, sărmana muchachita a fost arsă într-un mod cumplit; tatăl, care nu era tatăl ei, i-a aruncat o tigaie cu ulei încins pe spatele gol. Arsura aproape a ucis-o. (În Santo Domingo veștile bune circulă ca tunetul, dar cele rele circulă ca fulgerul.) Și partea cea mai ciudată a poveștii? Se zvonea că fata cea arsă era rudă cu La Inca!

Cum era posibil? a întrebat La Inca.

Ți-l amintești pe vărul tău care era doctor în La Vega? Cel care a intrat în pușcărie pentru că a spus Lucrul cel Rău despre Trujillo? Ei bine, cutărică, cel care-l cunoaște pe cutărică, ce-l știe pe cutărică, a spus că acea fetiță este fiica lui!

Timp de două zile nu a vrut să creadă. În Santo Domingo oamenii stîrneau tot timpul zvonuri legate de orice. Nu voia să creadă că acea fată ar fi putut supraviețui, ar fi putut fi în viață tocmai pe Coasta

Azua![32] Două nopți a dormit prost, a trebuit să se dreagă cu marijuana și în final, după ce l-a visat pe răposatul ei soț, într-atît cît să i se tulbure conștiința,

32. Aceia dintre voi care cunosc Insula (sau sînt familiarizați cu opera lui Kinito Méndez) știu exact despre ce fel de peisaj vorbesc. Acestea nu sînt los campos despre care tot povestesc părinții voștri. Acestea nu sînt los guanábana campos din visele noastre. Coasta Azua este una dintre zonele cele mai sărace din RD; este un tărîm pustiu, propriul nostru sertão arid, care semăna cu terenurile iradiate din acele scenarii ale sfîrșitului lumii care-i plăceau atît de mult lui Oscar – Coasta Azua era pămîntul de la Capătul Lumii, Locurile Rele, Pămîntul Blestemat, Zona Interzisă, Marele Pustiu, Deșertul de Sticlă, Tărîmurile Fierbinți, Dobenalul, era Salusa Secundus, era Ceti Alpha Șase, era Tatooine. Chiar și locuitorii de-acolo ar fi putut fi luați drept supraviețuitori ai unui holocaust-nu-prea-de-mult-sfîrșit. Săracii – și tocmai cu acești infelices locuise Beli – purtau adesea zdrențe, umblau desculți și trăiau în case care arătau ca și cînd ar fi fost construite din dărîmăturile unei lumi apuse. Dacă l-ai fi lăsat pe Astronautul Taylor printre acești oameni, s-ar fi prăbușit la pămînt și ar fi urlat: Pînă la urmă, ai făcut-o! (Nu, Charlton, nu este Sfîrșitul Lumii, este doar Coasta Azua.) Singurele forme de viață fără-ghimpi, care-să-nu-fie-insectă, care-să-nu-fie-șopîrlă care rezistau la aceste altitudini erau operațiile miniere Alcoa și faimoasele capre din regiune (los que brincan las Himalayas y cagan en la bandera de España).

Coasta Azua era într-adevăr un tărîm pustiu. Mama, leat cu Belicia, a petrecut un timp record de cincisprezece ani pe Coasta Azua. Și în timp ce copilăria i-a fost mult mai frumoasă decît cea a lui Beli, povestește totuși că la începutul anilor '50 aceste locuri erau pline de fum, de incesturi, de viermi intestinali, mirese de doisprezece ani și bătăi zdravene. Familiile erau numeroase ca-n ghetourile din Glasgow, susține ea, pentru că nu era nimic de făcut după lăsarea întunericului și pentru că rata

La Inca l-a rugat pe vecinul ei și numărul unu la frămîntat coca, Carlos Moya (bărbatul care îi frămîntase și ei coca cîndva, înainte să-și ia tălpășița și să se însoare) să o ducă cu mașina pînă la locul unde se presupunea că trăia această fată. Dacă ea este fiica vărului meu o voi recunoaște fie și numai privind-o, a anunțat ea. Douăzeci și patru de ore mai tîrziu La Inca se întorcea trăgînd după ea o Belicie mai mult moartă decît vie, incredibil de înaltă, incredibil de scheletică, iar sufletul lui La Inca era cuprins de o hotărîtă și veșnică ranchiună împotriva tuturor los campos și a locuitorilor lor. Nu numai că sălbaticii aceștia o arseseră pe fată, o mai și pedepsiseră încuind-o noaptea în cotețul puilor! La început nu voiseră s-o scoată de acolo. Nu poate fi din familia dumitale, e o prieta. Dar La Inca a insistat, a ridicat vocea la ei, și atunci cînd fata a ieșit din coteț, neputînd să-și îndrepte trupul din pricina arsurii, La Inca privise atentă în ochii acesteia, sălbatici și furioși, și îi văzuse pe Abelard și pe Socorro privind-o prin ei. Lăsînd la o parte pielea cea neagră – ea era. Cea de-a Treia și Ultima Fiică. Crezută pierdută, acum regăsită.

Eu sînt adevărata ta familie, a rostit La Inca cu putere. Sînt aici ca să te salvez.

Și așa, preț de-o bătaie de inimă, plecînd de la o șoaptă, două vieți s-au schimbat irevocabil. La Inca a instalat-o pe Beli în camera liberă din casa ei, acolo

---

mortalității infantile era atît de mare, iar calamitățile atît de groaznice încît era nevoie de un număr serios de întăriri dacă sperai ca neamul să-ți meargă mai departe. Un copil care *nu* trecuse la un pas de Moarte era privit cu suspiciune. (Mama mea a supraviețuit unei febre reumatice care a omorît-o pe verișoara ei preferată; în momentul în care febra i-a cedat, iar ea și-a recăpătat cunoștința, my abuelos îi cumpăraseră deja coșciugul în care se așteptau să o îngroape.)

unde soțul său își făcea odinioară somnul de după-amiază și lucra la sculpturile lui. A întocmit actele pentru a-i da fetei o identitate, a chemat doctorii. Arsurile fetei erau incredibil de sălbatice. (O sută zece bășici pe puțin). O pată monstruoasă de răni purulente care se întindeau de la ceafă pînă la baza coloanei. Un crater de bombă, o cicatrice mare cît o lume, precum cele ale unei hibakusha. Imediat ce a putut să poarte haine normale, La Inca a îmbrăcat-o pe fată și i-a făcut prima fotografie adevărată, în fața casei.

Iat-o: Hypatía Belicia Cabral, Cea de-a Treia și Ultima Fiică. Bănuitoare, furioasă, încruntată, tăcută, o campesina rănită și flămîndă, dar cu o expresie și o atitudine pe care era întipărit cu litere groase, gotice, cuvîntul: SFIDĂTOARE. Cu pielea întunecată, dar, în mod clar, fiica familiei. În privința asta nu exista nici o îndoială. Era deja mai înaltă decît Jackie, în floarea vîrstei. Ochii ei aveau exact aceeași culoare ca aceia ai tatălui ei despre care nu știa nimic.

NU-MĂ-UITA

Despre acei nouă ani (și despre Arsură) Beli nu vorbea. Se pare că imediat ce zilele ei pe Coasta Azua au luat sfîrșit, imediat ce a ajuns în Baní, tot acel capitol al vieții ei a fost azvîrlit într-unul din acele containere în care guvernul păstrează deșeuri nucleare, triplu sigilate cu lasere industriale și depozitate în întunecatele tranșee neexplorate ale sufletului ei. Faptul că, timp de *patruzeci de ani*, n-a lăsat să-i scape nici un cuvînt despre acea perioadă din viața ei spune multe despre Beli: nici față de su madre, nici prietenilor, nici iubiților, nici Gangsterului, nici soțului ei. Și cu siguranță nici mult iubiților ei copii, Lola și Oscar. *Patruzeci de ani.* Puținele lucruri știute despre zilele petrecute de Beli în Azua vin exclusiv din ceea ce La Inca a aflat

în ziua cînd a salvat-o pe Beli din mîinile așa-numiților ei părinți. Chiar și astăzi La Inca rareori spune mai mult decît *Casi la acabaron.*

De fapt, cred că în afară de aceste momente cheie Beli nu s-a mai gîndit niciodată la viața aceea. S-a lăsat cuprinsă de amnezia care era atît de răspîndită pe Insulă, cinci părți negare, cinci părți halucinație negativistă. S-a lăsat cuprinsă de puterea Antilelor. Și, datorită acesteia, s-a recreat pe sine.

ADĂPOST

Destul. Ceea ce contează este că în Baní, în casa lui La Inca, Belicia Cabral a găsit adăpost. Iar în La Inca, mama pe care nu a avut-o niciodată. Ea a învățat-o pe fată să citească, să scrie, să se îmbrace, să mănînce, să se poarte normal. La Inca oferea o educație intensivă, setată pe derulare rapidă; căci ea era o femeie cu o *misiune civilizatoare,* o femeie mînată de propriile sentimente nemărginite de vinovăție, trădare și eșec. Iar Beli, în ciuda tuturor celor îndurate (sau poate din cauza lor), s-a dovedit a fi o elevă foarte dotată. Începuseră să-i placă metodele civilizatoare ale lui La Inca așa precum mangustei îi plac puii de găină. Pînă la sfîrșitul primului an la Adăpost, firea sălbatică a lui Beli fusese îmblînzită; poate că înjura mai mult, avea mai mult temperament, mișcările îi erau mai agresive și fără reținere, ochii neîndurători ai unui șoim, dar avea ținuta și felul de a vorbi (și aroganța) unei muchacha respetable. Iar atunci cînd purta mîneci lungi cicatricile erau vizibile doar la gît (marginea unei răni mai întinse, cu siguranță, dar considerabil redusă de croiala hainei). Aceasta era fata care avea să călătorească spre SUA în 1962, cea pe care Oscar și Lola n-o vor cunoaște niciodată. La Inca era singura care o văzuse pe Beli la începuturile ei, atunci cînd dormea îmbrăcată și țipa

în mijlocul nopții, care a văzut-o înainte ca aceasta să se reconstruiască într-o ființă mai cizelată, una cu maniere victoriene și dezgust pentru mizerie și oameni săraci.

După cum vă puteți imagina, relația lor era una ciudată. La Inca n-a încercat niciodată să discute cu Beli despre perioada ei în Azua, nu se referea niciodată la asta sau la Arsură. Se prefăcea că nu a existat (în același fel în care se prefăcea că nătîngii cei săraci din el barrio nu existau cînd, de fapt, împînziseră locul). Chiar și atunci cînd îi oblojea fetei spinarea, în fiecare dimineață și în fiecare seară, La Inca spunea doar: Siéntese aquí, señorita. Era o tăcere, o evitare a întrebărilor scormonitoare, pe care Beli le găsea foarte plăcute. (Ce bine ar fi fost ca și valurile de sentimente care o năpădeau din cînd în cînd să fi putut fi la fel de ușor uitate.) În loc să-i vorbească despre Arsură sau despre Coasta Azua, La Inca îi vorbea lui Beli despre trecutul ei pierdut, uitat, despre tatăl ei, faimosul doctor, despre mama ei, frumoasa asistentă, despre surorile ei, Jackie și Astrid, și despre minunatul castel din Cibao: Casa Hatüey.

Poate că n-au devenit niciodată cele mai bune prietene – Beli, prea furioasă, La Inca, prea corectă –, însă La Inca i-a dat într-adevăr lui Beli cel mai mare dar pe care aceasta îl va aprecia doar mult mai tîrziu; într-o seară La Inca a scos un ziar vechi și a arătat înspre o fotografie: Aceștia sînt tatăl și mama ta, a spus ea. Asta este, a mai spus ea, ceea ce ești.

Era ziua în care își deschiseseră clinica: atît de tineri și arătînd amîndoi atît de serioși.

Pentru Beli acele luni au reprezentat cu adevărat singurul ei Adăpost, o lume a siguranței pe care n-a crezut-o niciodată posibilă. Avea haine, avea mîncare, avea timp, iar La Inca nu țipa absolut niciodată la ea. Pentru nimic, și nici nu lăsa pe altcineva să țipe la ea. Înainte ca La Inca s-o înscrie la El Colegio El Redentor

laolaltă cu bogații, Beli a frecventat școala publică cea prăfuită și plină de muște, alături de copii cu trei ani mai mici decît ea, fără să-și facă prieteni (nici nu și-ar fi închipuit altminteri), și pentru prima dată în viața ei a început să-și amintească visele. Era un lux pe care nu îndrăznise niciodată să și-l permită, și la început păreau la fel de puternice precum furtunile. Avea o varietate întreagă, de la a zbura pînă la a se rătăci, și a visat chiar și arsura, cum fața tatălui ei se golise de expresie atunci cînd a ridicat tigaia. În visele ei nu era niciodată speriată. Își clătina doar capul. A trecut, spunea. Gata.

Era totuși un vis care nu-i dădea pace. În care mergea singură printr-o casă goală, imensă, pe al cărei acoperiș se auzea ropotul ploii. A cui era casa? Nu avea habar. Dar auzea voci de copii înăuntru.

La sfîrșitul primului an, profesoara i-a cerut să meargă la tablă și să scrie data, un privilegiu acordat doar „celor mai buni" copii din clasă. Beli este cît un uriaș la tablă și, în mintea lor, copiii o strigă așa cum o strigau pe stradă: variante ale poreclei La Prieta Quemada sau La Fea Quemada. Apoi, cînd Beli s-a așezat la loc, profesoara a privit pe sub sprîncene și a rostit: Foarte bine, Señorita Cabral! Nu avea să uite niciodată ziua aceea, nici măcar atunci cînd a devenit Regina Diasporei.

Foarte bine, Señorita Cabral!

Nu avea să uite niciodată. Avea nouă ani și unsprezece luni. Era Epoca lui Trujillo.

ŞASE

Tărîmul celor pierduţi
1992-1995

EPOCA ÎNTUNERICULUI

După absolvire, Oscar s-a mutat din nou acasă. A plecat virgin, s-a întors la fel. A dat jos posterele din copilărie – *Răzbunătorii stelari, Căpitanul Harlock* – şi le-a fixat în pioneze pe cele din facultate – *Akira* şi *Terminator 2*. Acum că Reagan şi Imperiul cel Rău fuseseră înghiţiţi de tărîmul nimănui, Oscar nu se mai gîndea la sfîrşit. Ci doar la Cădere. Şi-a pus deoparte jocul cu Lumea de Apoi şi a luat Opera Spaţială.

Aceştia erau anii de început ai lui Clinton, dar economia încă mai sugea mădularul anilor '80, iar el se-nvîrtea fără rost, nefăcînd nada timp de aproape şapte luni, se întorcea la suplinire în Don Bosco ori de cîte ori vreunul din profesori se îmbolnăvea. (O, ce ironie!) A început să-şi trimită povestirile şi romanele pe la edituri, dar nimeni nu părea interesat. Totuşi el continua să încerce şi continua să scrie. Un an mai tîrziu, suplinirea s-a transformat în slujbă cu normă-ntreagă. Ar fi putut refuza, ar fi putut „dribla" Tortura, dar în loc de asta, s-a lăsat dus de val. A privit cum perspectivele i se năruiau, şi-a spus că nu conta.

Fusese oare Don Bosco transformat în mod miraculos de către spiritul solidarităţii creştine de cînd l-am vizitat noi ultima oară? Oare bunăvoinţa eternă a Domnului

îi curățase pe elevi de răutatea lor? Negrule, fii serios. Cu siguranță că școala îi părea acum lui Oscar mai mică, iar în ultimii cinci ani fîrtații mai în vîrstă păreau să fi dobîndit cu toții „aspectul" Innsmouth, și erau ceva mai mulți puști de culoare – dar unele lucruri (precum supremația albilor și ura de sine a celor de culoare) nu se schimbă niciodată: aceeași atmosferă de sadism voios, pe care și-o amintea din adolescența lui, încă mai electriza coridoarele. Și dacă atunci cînd era mai tînăr își imagina Don Bosco ca pe un infern imbecil – gîndiți-vă ce era în mintea lui acum, cînd era mai în vîrstă și preda engleza și istoria. Jesú Santa María. Un coșmar. Nu era grozav la predat. Nu-l trăgea inima înspre asta, iar băieții din toate clasele și de toate felurile își băteau joc de el la greu. Elevii rîdeau cînd îl vedeau pe coridoare. Se prefăceau că-și ascund sendvișurile. Era întrebat în mijlocul orelor dacă s-a culcat cu cineva vreodată și indiferent ce răspundea, ei hohoteau fără milă. Elevii rîdeau, știa asta, în egală măsură de stînjeneala lui ca și de imaginea pe care o aveau despre el storcind sub greutatea lui vreo fată ghinionistă. Desenau imagini ale sus-pomenitei storceli, iar Oscar le găsea pe podea, după ore, completate cu dialoguri. *Nu, domnule Oscar, nu!* Cît de descurajator era asta? În fiecare zi îi vedea pe puștii cei șmecheri torturîndu-i pe cei grași, urîți, deștepți, săraci, de culoare, negri, nepopulari, africani, indieni, arabi, imigranți, ciudați, feminino, homosexuali – și în fiecare din aceste ciocniri se vedea pe sine. În vremurile de demult puștii albi fuseseră torționarii principali, dar acum le luaseră locul puștii de culoare. Uneori încerca să ajungă la sufletul celor oropsiți, să le ofere cuvinte de mîngîiere. Nu sînteți singuri pe lumea asta, știți bine, dar ultimul lucru pe care și-l dorește un ciudat este o mînă de ajutor din partea altui ciudat. Băieții aceștia fugeau cu groază de el. Într-un acces de entuziasm a încercat să înființeze un club SF, a postat afișe

pe coridoare și două joi la rînd a rămas după ore în sala de clasă, cu cărțile lui preferate aranjate pe masă într-un fel atrăgător, a ascultat zgomotul pașilor care se îndepărtau pe coridoare, strigătele sporadice de *Băga-mi-aș*! și salutul lui Mork, *Nanoo-Nanoo*! pe lîngă ușa lui; apoi, după treizeci de minute de nefăcut nimic, își strîngea cărțile, încuia sala și pleca pe aceleași coridoare, singur, pașii săi răsunînd ciudat de sprințari.

Singura lui prietenă printre cadrele didactice era o altă antică alterna-latina de vreo douăzeci și nouă de ani, pe nume Nataly (da, îi amintea de Jenni, mai puțin frumusețea ei scandaloasă, mai puțin focul ei ascuns). Nataly petrecuse patru ani într-un spital de boli nervoase (nervii, spunea ea) și era o adeptă WICCA înfocată. Iubitul ei, Stan Conservă, pe care-l cunoscuse la nebuni („în luna noastră de miere"), lucra ca infirmier pe ambulanță, și Nataly i-a povestit lui Oscar că trupurile pe care Stan le vedea de sus căzute pe stradă îl excitau pentru cine știe care motiv. Stan, a zis el, pare un tip ciudat. Puțin spus, a oftat Nataly. În ciuda urîțeniei lui Nataly și a ceței provocate de medicamente în care plutea, Oscar avea niște fantezii destul de ciudate legate de ea, în genul Harold Lauder. Pentru că, în mintea lui, nu arăta suficient de trăsnet ca să-i dea întîlnire, își imagina că erau implicați într-una din acele relații exclusiv de dormitor. Se imagina intrînd în apartamentul ei și cerîndu-i să se dezbrace și să-i pregătească niște budincă de cereale, goală. Două secunde mai tîrziu ea îngenunchea, doar în șorț, pe gresia din bucătărie, în timp ce el rămînea complet îmbrăcat.

De aici încolo devenea și mai ciudat.

La sfîrșitul primului său an, Nataly, care obișnuia să-i strecoare pe furiș whisky în timpul pauzelor, care l-a familiarizat cu *Sandman* și *Eightball* și care a împrumutat o grămadă de bani de la el și nu i-a mai înapoiat niciodată, s-a transferat la Ridgewood. Iuhuu, a spus ea, cu fața ei lipsită de expresie, periferia – și

acesta a fost sfîrșitul prieteniei lor. A încercat s-o sune de cîteva ori, dar iubitul ei paranoic parcă trăia cu telefonul înfipt în cap, nu părea niciodată să-i transmită vreunul din mesajele lui, așa că a lăsat-o baltă.

Viață socială? În acei cîțiva ani petrecuți acasă n-a avut așa ceva. O dată pe săptămînă mergea cu mașina pînă la Woodbridge Mall și verifica noutățile din domeniul jocurilor cu eroi la Raionul de Jocuri, revistele de benzi desenate la Hero's World, romanele fantastice la Waldenbooks. Traseul tocilarului. Se holba la fata uscată ca o scobitoare care lucra la Friendly, de care era îndrăgostit, dar cu care nu vorbea niciodată.

Al și Miggs – nu mai luase legătura cu ei de mult timp. Amîndoi renunțaseră la facultate, Monmouth și respectiv Jersey City, amîndoi lucrau într-un centru de închirieri de filme din partea cealaltă a orașului. Probabil amîndoi vor sfîrși în același mormînt.

Nici pe Maritza n-a mai văzut-o. A auzit că se căsătorise cu un tip din Cuba, locuia în Teaneck, avea un copil și cam așa ceva.

Și Olga? Nimeni nu știa exact. Se zvonea că încercase să jefuiască supermarketul local Safeway, ca o adevărată Dana Plato – nu se sinchisise să-și pună o mască, chiar dacă toată lumea din supermarket o cunoștea – și se spunea că încă mai era la Middlesex și nu urma să iasă de acolo pînă nu împlineau toți cincizeci de ani.

Nici o fată care să-l iubească? Nici o fată în viața lui?

Nici una. Cel puțin la Rutgers fuseseră grămezi și existase pretextul instituțional care-i permitea unui mutant ca el să se apropie fără să provoace panică. În lumea adevărată nu era chiar atît de simplu. În lumea adevărată fetele îi întorceau dezgustate spatele atunci cînd trecea pe lîngă ele. Schimbau locurile la cinematograf, iar o femeie din autobuzul care traversa orașul chiar i-a spus să nu se mai gîndească la ea! Știu ce-i în mintea ta, a șuierat ea. Așa că încetează.

Sînt veşnicul burlac, i-a scris el într-o scrisoare surorii lui care lăsase Japonia ca să vină la New York pentru a fi cu mine. Nimic nu e veşnic pe pămînt, i-a răspuns sora lui. El şi-a înfipt pumnul în ochi. A scris: Este, în mine.

Viaţa de acasă? Nu l-a omorît, dar nici nu i-a priit. Mama lui, mai slabă, mai tăcută, mai puţin afectată de nebunia tinereţii ei, continua să fie un golem al muncii, continua să le permită chiriaşilor ei peruani să înghesuie cît de multe rude voiau la primul etaj. Iar tío Rudolfo, Fofo pentru prieteni, îşi reluase unele din obiceiurile rele de dinainte de închisoare. Era din nou pe caballo, apărea la cină în trening marca Lightning, se mutase în camera Lolei, iar acum Oscar era nevoit să-l audă trăgîndu-le-o prietenelor lui stripteuze, aproape în fiecare noapte. Tío, a urlat el odată, mai uşor cu basul la căpătîiul patului, dacă eşti amabil. Pe pereţii camerei sale, tío Rudolfo atîrnase fotografii din primii lui ani în Bronx, pe vremea cînd avea şaisprezece ani şi purta rahaturile alea de haine ca de proxenet, în genul lui Willie Colón, înainte să plece în Vietnam, singurul dominican, susţinea el, în toată armata aia blestemată. Şi mai erau fotografii cu mama şi tatăl lui Oscar. Tineri. Făcute în cei doi ani cît durase relaţia lor.

L-ai iubit, i-a spus el mamei sale.

Ea a rîs. Nu vorbi despre ce nu ştii.

Pe dinafară, Oscar părea pur şi simplu obosit, nici mai înalt, nici mai gras, doar pielea de sub ochi, umflată din pricina anilor de disperare tăcută, se schimbase. Pe dinăuntru, suferea cumplit. Vedea fulgere negre prin faţa ochilor. Se vedea prăbuşindu-se în gol. Ştia în ce se transforma. Se transforma în cel mai rău fel de fiinţă de pe planetă: un tîmpit bătrîn şi acru. Se vedea pe sine la Raionul de Jocuri, frunzărind printre mărunţişuri pentru tot restul vieţii. Nu-şi dorea viitorul acesta, dar nu vedea cum l-ar fi putut evita, nu-şi închipuia cum ar fi putut scăpa de el.

Fukú.

Întunericul. În unele dimineți se trezea, dar nu era în stare să se ridice din pat. Ca și cînd ar fi avut o greutate de cîteva tone pe piept. Ca și cînd ar fi fost sub puterea forțelor de accelerație. Ar fi fost distractiv dacă asta nu i-ar fi rănit inima atît de tare. Visa că rătăcea pe planeta malefică Gordo căutînd bucăți din nava lui spațială prăbușită, dar tot ce găsea erau ruine carbonizate, fiecare clocotind de noi forme de radiație. Nu știu ce se-ntîmplă cu mine, i-a spus la telefon surorii sale. Cred că termenul potrivit este *criză*, dar de fiecare dată cînd deschid ochii văd doar *distrugere*. Asta s-a întîmplat atunci cînd i-a dat afară pe elevi din clasă pentru că respirau, cînd i-a spus mamei sale să-l lase dracului în pace, cînd nu era în stare să scrie nici un rînd, cînd a intrat în debaraua unchiului său și și-a pus Coltul la tîmplă, cînd s-a gîndit la pasarela peste calea ferată. Ziua zăcea în pat și se gîndea la mama lui pregătindu-i farfuria cu mîncare pentru tot restul vieții, la ceea ce o auzise spunîndu-i mai zilele trecute unchiului său, cînd credea că el nu era prin preajmă: *Nu-mi pasă, sînt fericită că e aici.*

După asta – cînd nu s-a mai simțit pe dinăuntru ca un cîine biciuit, cînd a putut să ia în mînă un stilou fără să-i vină să plîngă – a fost cuprins de sentimente copleșitoare de vinovăție. S-a scuzat în fața mamei sale. Dacă există o parte bună a creierului meu, e ca și cînd cineva ar fi fugit cu ea cu tot. E în regulă, hijo, a spus ea. S-a urcat în mașină și i-a făcut o vizită Lolei. După un an petrecut în Brooklyn acum era în Washington Heights, își lăsase părul să-i crească, rămăsese o dată însărcinată, un moment cu adevărat emoționant, dar avortase pentru că eu o înșelam cu o fată. M-am întors, a anunțat el cînd a intrat pe ușă. Iar ea i-a spus că era în regulă, i-a gătit, iar el a stat cu ea și a fumat din ierburile ei, nesigur, fără să înțeleagă de ce nu putea păstra pentru totdeauna în inima sa acel sentiment de iubire.

A început să plănuiască o tetralogie SF care urma să fie încununarea eforturilor sale. J. R. R. Tolkien combinat cu E. E. „Doc" Smith. Pleca în călătorii lungi. Conducea pînă în ținutul Amish, mînca singur la vreun bufet de pe marginea șoselei, stătea cu ochii pe fetele Amish, se imagina pe sine într-un costum de misionar, dormea pe bancheta din spate a mașinii și apoi se întorcea acasă.

Uneori, noaptea, visa mangusta.

(Și în caz că vă gîndiți că viața lui nu putea deveni mai rea de atît: într-o zi a intrat în Raionul de Jocuri și a fost surprins să descopere că, peste noapte, tînăra generație de tocilari nu mai cumpăra jocuri cu personaje. Erau obsedați de cărțile de joc *Magic*! Nimeni nu anticipase lucrul acesta. Gata cu personajele sau scenariile, rămîneau doar bătăliile nesfîrșite între cărțile de joc. Orice urmă de narațiune era eliminată din joc, orice dramatizare, un simplu artificiu mecanic, fără ornamente. Și cît le mai plăcea rahatul ăsta afurisiților de puștani! A încercat să dea cărților *Magic* o șansă, a încercat să joace ca lumea o mînă la cărți, dar n-a fost să fie. A pierdut totul în fața unui puști de unsprezece ani și a descoperit că de fapt nici nu-i păsa. Era primul semn că Epoca lui se apropia de sfîrșit. Atunci cînd ultima idioțenie deșteaptă nu te mai atrage, atunci cînd preferi vechiul în locul noului.)

OSCAR INTRĂ ÎN VACANȚĂ

În momentul cînd Oscar împlinea deja aproape trei ani de predat la Don Bosco, mama lui l-a întrebat ce planuri avea pentru vară. În ultimii cîțiva ani unchiul său își petrecuse cea mai bună perioadă a lui iulie și august în Santo Domingo, iar anul acesta mama sa hotărîse că era timpul să-l însoțească. N-am văzut-o pe mi madre de mult, mult timp, a spus ea liniștită.

Am de îndeplinit multe promesas, așadar mai bine acum decît atunci cînd voi fi moartă. Oscar nu mai fusese acasă de ani de zile, de cînd servitorul numărul unu al lui abuela, țintuit la pat de luni întregi și convins că granița era gata să fie invadată, strigase: *Haitienii*! Și apoi murise, iar ei merseseră cu toții la înmormîntare.

E ciudat. Dacă ar fi spus nu, poate că negrul nostru ar fi fost bine mersi și acum. (Dacă să te afli sub blestem fukú, să fii dincolo de limita nefericirii înseamnă să fii bine mersi.) Dar asta nu este o speculație gen *Ce-ar fi dacă?* din revista Marvel Comics – speculațiile mai trebuie să aștepte –, timpul, cum se spune, ne presează. În luna mai, Oscar a fost și el o dată în toane bune. Cu cîteva luni în urmă, după o ciocnire destul de neplăcută cu Întunericul, se apucase din nou de una din dietele lui și o combinase cu plimbări lungi prin cartier, și ce credeți? Negrul s-a ținut de treabă și a slăbit aproape zece kilograme! Un milagro! În final își reparase ionul zburător; planeta malefică Gordo îl trăgea înapoi, dar nava lui, *Hijo de Sacrificio*, construită în stilul anilor '50, nu se dădea bătută. Priviți-l pe exploratorul nostru cosmic: cu ochii larg deschiși, fixat pe scaunul de comandă, cu mîna așezată deasupra inimii lui de mutant.

Nu era zvelt, în nici un caz, dar nici nu mai semăna cu nevasta lui Joseph Conrad. Pe la începutul lunii chiar vorbise în autobuz cu o fată cu ochelari. Îi spusese: Deci te pasionează fotosinteza, iar ea își lăsase mai jos numărul pe care-l citea din revista *Cell* și spusese: Da, așa e. Și ce dacă nu l-au interesat niciodată Științele Naturii și n-a fost în stare să transforme conversația aceea într-un număr de telefon sau o întîlnire? Și ce dacă a coborît la prima stație și ea nu, așa cum sperase el? Amicul se simțea, pentru prima dată în zece ani, reînviat; nimic nu părea să-l tulbure, nici elevii, nici faptul că postul de televiziune PBS sistase transmisiunea lui *Doctor Who*, nici singurătatea lui,

nici șuvoiul nesfîrșit de scrisori de refuz; se simțea *de neînvins*, iar Santo Domingo... ei bine, verile în Santo Domingo aveau un farmec aparte, chiar și pentru cineva într-atît de tocilar precum Oscar.

În fiecare vară, Santo Domingo băga motorul diasporei în marche-arrière, aducîndu-i înapoi pe atît de mulți dintre copiii lui izgoniți, pe cît putea; aeroporturile sînt ticsite cu cei împopoțonați; gîturile și cărucioarele pentru bagaje gem sub greutatea apăsătoare a tuturor las cadenas și paquetes strînse în acel an, iar piloții se tem pentru avioanele lor – supraîncărcate mai mult decît ai putea crede – și pentru ei înșiși; restaurante, baruri, cluburi, teatre, malecones, plaje, stațiuni, hoteluri, moteluri, camere în plus, barrios, colonias, campos, ingenios roiesc de quisqueyanos veniți din toată lumea. Ca și cînd cineva ar fi lansat un ordin de evacuare inversă: Înapoi acasă, toată lumea! Înapoi acasă! Din Washington Heights pînă la Roma, de la Perth Amboy pînă la Tokio, de la Brijeporr la Amsterdam, de la Lawrence la San Juan; acesta este punctul în care principiul de bază al termodinamicii se modifică astfel încît realitatea să poată reflecta un ultim aspect, agățarea fetelor bine dotate și conducerea sus-numitelor la moteluri; totul este o mare petrecere; o mare petrecere pentru toată lumea cu excepția celor săraci, a celor de culoare, a șomerilor, a celor bolnavi, a haitienilor, a copiilor lor, a caraibienilor din batey, a copiilor pe care unii turiști canadieni, americani, germani și italieni le place să-i violeze – da, domnule, nimic nu se compară cu o vară în Santo Domingo. Așa că, pentru prima dată în ani de zile, Oscar a spus: Ma, spiritele mai vîrstnice mi-au vorbit. Cred c-aș putea să te însoțesc. Se imagina pe sine în mijlocul acelei vînători de aventuri, se imagina îndrăgostit de o fată de pe Insulă. (Un fîrtat nu se poate înșela la nesfîrșit, nu-i așa?)

Era o schimbare de atitudine atît de bruscă încît pînă și Lola l-a luat la întrebări. Tu nu mergi *niciodată* la Santo Domingo.

El a dat din umeri. Cred că vreau să încerc ceva nou.

AGENDA ÎN REZUMAT A UNEI ÎNTOARCERI ÎN PATRIA MAMĂ

Familia de León a decolat către Insulă pe cincisprezece iunie. Oscar era speriat de moarte și emoționat, dar nimeni nu era mai caraghios decît mama lor, care se înțolise de parcă mergea la Regele Juan Carlos al Spaniei în persoană. Dacă ar fi avut o haină de blană ar fi purtat-o, orice care să sugereze distanța de la care venise, să scoată în evidență cît de diferită era de restul dominicanilor. Oscar, unul, n-o mai văzuse niciodată atît de dichisită și elegantă. Sau purtîndu-se atît de comparona. Belicia, cea care le dăduse bătăi de cap *tuturor*, începînd cu funcționarii de la îmbarcare, pînă la personalul din avion, și atunci cînd s-au așezat pe locurile lor de la clasa întîi (ea plătea) s-a uitat în jur ca și cînd ar fi fost scandalizată: Aceștia nu sînt gente de calidad!

Se mai spune că lui Oscar i-au curs balele și că nu s-a trezit nici pentru masă, nici pentru film, ci doar atunci cînd avionul a atins pămîntul și lumea a aplaudat.

Ce se-ntîmplă? a întrebat alarmat.

Liniștește-te, domnule. Asta vrea doar să-nsemne că am ajuns cu bine.

Căldura ucigătoare era aceeași, și tot așa era și mirosul tropical fecund pe care nu-l uitase niciodată, care pentru el era mai evocator decît orice madeleine, și tot așa și poluarea din aer și miile de motociclete, mașini și camioane prăpădite pe șosele și pîlcurile de negustori ambulanți la fiecare semafor (atît de negri, a observat el, iar mama lui a rostit indiferentă: Maldito haitianos) și oameni mergînd agale fără nimic care să-i

ferească de soare și autobuzele care treceau atît de ticsite de pasageri încît din afară păreau ca și cînd urmau să facă o livrare grabnică de membre de rezervă în vreun război îndepărtat și ruina generală în care se aflau multe clădiri, de parcă Santo Domingo era locul în care ziduri de ciment șchioape și prăbușite veniseră să moară – și foamea întipărită pe fețele unora dintre copii, nu pot uita asta –, dar în multe locuri părea că o întreagă țară nouă se materializa deasupra ruinelor celei vechi –, iar acum existau drumuri mai bune și mașini mai frumoase și autobuze noi-nouțe înzestrate cu luxul unor sisteme de aer condiționat, care circulau pe rutele mai lungi, pînă la Cibao și dincolo, și restaurante fast-food americane (Dunkin' Donuts și Burger King) și unele locale al căror nume și logo nu le recunoștea (Pollos Victorina și El Provocón Nr. 4) și semafoare pretutindeni cărora nimeni nu părea să le dea atenție. Cea mai mare schimbare dintre toate? Cu cîțiva ani înainte, La Inca își mutase întreaga afacere în La Capital – sîntem prea mari pentru Baní – iar acum familia avea o casă nouă în Mirador Norte și șase brutării prin zonele mărginașe ale orașului. Sîntem capitaleños, l-a anunțat mîndru vărul său, Pedro Pablo (cel care îi luase de la aeroport).

Și La Inca se schimbase de la ultima vizită a lui Oscar. Întotdeauna păruse fără vîrstă, propriul Galadriel al familiei, dar acum vedea că nu era adevărat. Aproape tot părul îi albise și în ciuda ținutei severe și drepte, pielea îi era fin brăzdată de riduri și trebuia să-și pună ochelarii ca să poată citi ceva. Încă era activă și mîndră, iar atunci cînd l-a văzut, prima dată după șapte ani, și-a așezat mîinile pe umerii lui și a spus: Mi hijo, te-ai întors în sfîrșit la noi.

Bună, Abuela. Și apoi, stînjenit: Bendición.

(Nimic mai emoționant, totuși, decît La Inca și mama lui. La început fără să-și spună nimic, și apoi mama sa și-a acoperit fața și a cedat, rostind cu voce de fetiță:

Madre, am venit acasă. Și apoi amîndouă s-au strîns în brațe una pe cealaltă și au plîns și Lola li s-a alăturat și Oscar, neștiind ce să facă, s-a alăturat vărului său Pedro Pablo care muta toate bagajele din dubiță în el patio de atrás.)

Era de-a dreptul uimitor cît de multe lucruri legate de RD uitase: micile șopîrle care erau peste tot și cocoșii dimineața, urmați din scurt de țipetele acelor plataneros și ale tipului bacalao și ale unchiului său, tío Carlos Moya, care-l făcuse praf în acea primă noapte cu paharele de Brugal și care s-a emoționat rău de tot evocînd amintirile pe care le avea despre el și sora lui.

Dar ceea ce uitase în primul rînd era cît de incredibil de frumoase erau femeile dominicane.

Mda, a spus Lola.

În plimbările cu mașina pe care le-a făcut în acele prime cîteva zile, aproape că și-a lungit gîtul tot scoțîndu-l pe fereastră.

Sînt în Rai, a scris el în jurnal.

Rai? a șuierat printre dinți vărul lui, Pedro Pablo, cu un dispreț exagerat. Esto aquí es un maldito *infierno*.

MĂRTURII DIN TRECUTUL UNUI FÎRTAT

Printre fotografiile pe care Lola le-a adus acasă există instantanee cu Oscar în spatele casei citind Octavia Butler, poze cu Oscar pe Malecón cu o sticlă de Presidente în mînă, poze cu Oscar la farul Columb, acolo unde se ridica odinioară jumătate din Vila Duarte, poze cu Oscar împreună cu Pedro Pablo la Villa Juana cumpărînd bujii, poze cu Oscar probînd o pălărie pe Conde, poze cu Oscar stînd lîngă un burro în Baní, poze cu Oscar lîngă sora lui (ea într-o pereche de bikini tanga care ar fi făcut să-ți crape corneea din ochi). Se

poate observa că făcea și el tot posibilul. Zîmbea mult, în ciuda dezamăgirii din ochi.

Și ați putea observa că nici nu poartă haina lui de om gras.

OSCAR DEVINE UNUL DINTRE BĂȘTINAȘI

După prima săptămînă de stat acasă, după ce a fost purtat pe la o grămadă de puncte turistice de către verii săi, după ce s-a obișnuit oarecum cu vremea caniculară și cu surpriza de a se trezi în cîntec de cocoși și de a fi numit Huáscar de toată lumea (acesta era numele lui dominican, alt lucru pe care-l uitase), după ce a refuzat să cedeze în fața șoaptei pe care toți imigranții pe termen lung o poartă în ei, șoapta care spune *Nu ești de aici*, după ce mersese prin vreo cincizeci de cluburi și, pentru că nu putea dansa salsa, merengue sau bachata, stătuse și băuse Presidente în timp ce Lola și verii săi făceau găuri în podele, după ce le explicase oamenilor de sute de ori că fusese despărțit de sora lui la naștere, după ce a petrecut cîteva dimineți liniștite singur, scriind, după ce-și împărțise cerșetorilor toți banii de taxi și trebuise să-l sune pe vărul său Pedro Pablo ca să treacă și să-l ia cu mașina, după ce-i privise pe puștii de șapte ani dezbrăcați, desculți, bătîndu-se pe resturile pe care el le lăsase în farfurie la o terasă, după ce mama lui i-a dus pe toți la cină în Zona Colonial, iar chelnerii s-au tot uitat chiorîș la grupul lor (Ai grijă, mami, a spus Lola, probabil cred că ești haitiană! La única haitiana aquí eres tú, mi amor, i-a replicat ea), după ce o vieja scheletică l-a apucat de mîini și i-a cerut un bănuț, după ce sora lui îi spusese : Dacă crezi că asta e rău ar trebui să-i vezi pe caraibienii din batey, după ce petrecuse o zi în Baní (în el campo unde fusese crescută La Inca) și se ușurase într-o budă și se ștersese

la fund cu un cocean de porumb – asta da, distracție, a scris în jurnal –, după ce s-a obișnuit într-o oarecare măsură cu vîrtejul suprarealist al vieții din El Capital – cu las guaguas, polițiștii, sărăcia lucie, Dunkin' Donuts, cerșetorii, haitienii care vindeau alune prăjite la intersecții, sărăcia lucie, nenorociții de turiști care împînzeau toate plajele, telenovelele lui Xica da Silva în care cîte-o fetișcană se despuia la fiecare cinci secunde, după care Lola și verișoarele lui se dădeau în vînt, plimbările de după-amiază pe Conde, sărăcia lucie, străzile încîlcite și cocioabele din tablă ruginită care alcătuiau los barrios populares, grupurile de negri printre care înota în fiecare zi, care l-ar fi călcat în picioare dacă ar fi stat pe loc, cu paznicii cei slăbănogi care stăteau în fața magazinelor cu pistoalele lor stricate, muzica, glumele deocheate auzite pe străzi, sărăcia lucie, călătoriile claie peste grămadă în vreun colț al unui concho, strivit de greutatea altor patru clienți, muzica, noile tunele care traversau măruntaiele pămîntului plin de bauxită, semnele care interziceau căruțelor trase de măgari accesul în aceste tunele –, după ce mersese la Boca Chica și Villa Mella și mîncase atît de mulți chicharrones încît vomitase la marginea drumului – ei, *asta* da, distracție, a spus tío Rudolfo –, după ce tío Carlos Moya l-a certat pentru că stătuse departe atît de mult timp, după ce abuela l-a certat pentru că stătuse departe atît de mult timp, după ce verii lui l-au certat pentru că stătuse departe atît de mult timp, după ce a văzut din nou frumusețea de neuitat a orașului Cibao, după ce a ascultat poveștile legate de mama lui, după ce s-a oprit minunîndu-se de grămada de materiale de propagandă politică zugrăvite pe fiecare zid liber – ladrones, a declarat mama lui, fiecare în parte și toți laolaltă –, după ce tío cel-căzut-în-cap, care fusese torturat pe timpul regimului lui Balaguer, a venit pînă la ei și a intrat într-o dispută politică aprinsă cu Carlos Moya (după care s-au îmbătat amîndoi), după ce fusese prima dată ars

de soare în Boca Chica, după ce înotase în Marea Caraibelor, după ce tío Rudolfo îl făcuse praf și pulbere cu marijuana de marisco, după ce văzuse pentru prima dată haitieni doborîți de pe un guagua pentru că negrii pretindeau că aceștia „miroseau", după ce aproape că-și pierduse mințile după toate las bellezas pe care le-a văzut, după ce a ajutat-o pe mama lui să instaleze două aparate noi de aer condiționat și și-a strivit degetul atît de rău încît a rămas cu sînge negru pe sub unghie, după ce toate darurile pe care le aduseseră au fost distribuite cum se cuvine, după ce Lola l-a prezentat iubitului cu care se întîlnea cînd era adolescentă, acum și el un capitaleño, după ce văzuse poze cu Lola în uniforma ei de la școala particulară, o muchacha înaltă cu ochi care frîng inimi, după ce dusese flori la mormîntul servitorului numărul unu al abuelei, cel care avusese grijă de el cînd era mic, după ce a avut o diaree atît de rea încît gura i se umplea de apă înainte de fiecare detunătură, după ce vizitase toate muzeele prăpădite din el capital împreună cu sora lui, după ce a încetat să mai pună la suflet faptul că toată lumea îl striga gordo (și, chiar mai rău, gringo), după ce i se ceruse un preț mai mare pentru aproape orice a vrut să cumpere, după ce La Inca s-a rugat pentru el aproape în fiecare dimineață, după ce a răcit pentru că abuela a dat prea tare aerul condiționat din camera sa, a hotărît brusc și fără de veste să rămînă pe Insulă pentru tot restul verii împreună cu mama sa și el tío. Să nu meargă acasă cu Lola. A fost o hotărîre pe care a luat-o într-o noapte pe Malecón, în timp ce privea peste ocean. Ce mă așteaptă în Paterson? voia să știe. Nu preda în vara aceea și avea toate caietele de notițe la el. Mie mi se pare o idee bună, a spus sora lui. Ai nevoie să-ți petreci ceva timp în la patria. Poate chiar o să-ți găsești vreo campesina drăguță. Părea cel mai bun lucru pe care putea să-l facă. Îl ajuta să-și limpezească mintea și inima de toată amărăciunea care le umpluse în aceste

luni. Mama lui a fost mai puțin încîntată de idee, dar La Inca a redus-o la tăcere cu un gest. Hijo, poți rămîne aici toată viața. (Deși i s-a părut ciudat că l-a pus imediat după aceea să poarte un crucifix.)

Așa că după ce Lola a zburat înapoi în State (Ai mare grijă de mătăluță, domnule), iar groaza și bucuria întoarcerii lui se atenuaseră, după ce s-a stabilit în casa Abuelei, casa pe care o construise Diaspora, și a încercat să-și dea seama ce avea să facă în restul verii acum că Lola plecase, după ce fantezia lui legată de vreo iubită de pe Insulă a părut o glumă îndepărtată – Pe cine dracului păcălea *el*? Nu știa să danseze, nu avea parale, nu știa să se îmbrace, nu avea încredere în el, nu era frumos, nu era din Europa, nu și-o punea cu nici o fată de pe Insulă –, după ce a petrecut o săptămînă scriind și (destul de ironic) a refuzat oferta verilor săi de a-l duce la un bordel cam de vreo cincizeci de ori, Oscar s-a îndrăgostit de o puta semipensionată.

Numele ei era Ybón Pimentel. Oscar a considerat-o începutul *adevăratei* lui vieți.

LA BEBA

Ea locuia la distanță de două case și, ca și familia de León, era nou-venită în Mirador Norte. (Mama lui Oscar cumpărase casa lor cu ture duble la cele două slujbe ale sale. Ybón a cumpărat-o pe a ei tot cu ture duble, dar într-o vitrină din Amsterdam.) Era una din acele mulatas de aur pe care caraibienii vorbitori de limbă franceză le numesc chabines, pe care băieții mei le numeau chicas de oro; avea un păr încîlcit, apocaliptic, ochi de cupru și doar o rudă cu pielea albă o despărțea de jaba.

La început Oscar a crezut că această puicuță micuță, ușor durdulie, care țopăia întotdeauna în pantofii ei cu toc înalt pînă la automobilul Pathfinder, era doar în

vizită. (Nu avea privirea aceea de vreau-să-fiu-american, tipică celor din Nuevo Mondo, pe care-o aveau majoritatea vecinilor săi.) În cele două dăți cînd Oscar s-a ciocnit de ea – în timpul pauzelor de scris ieșea să se plimbe de-a lungul străduțelor fierbinți, impersonale, sau să stea la cafeneaua locală – ea i-a zîmbit. Și a treia oară cînd s-au văzut – aici, oameni buni, începe minunea – ea s-a așezat la masa lui și a spus: Ce citești? Prima dată el n-a știut ce se întîmpla, și apoi și-a dat seama: *Sfinte Sisoe!* O femeie vorbea cu *el.* (Era o răsturnare a norocului fără precedent, ca și cum Țelele uzate ale Destinului său s-ar fi întîlnit din întîmplare cu cele ale unui fîrtat mai de Doamne-ajută, mai norocos.) S-a dovedit că Ybón o știa pe abuela, o ducea cu mașina ori de cîte ori Carlos Moya era plecat să facă livrări. Tu ești băiatul din fotografiile ei, a zis ea cu un zîmbet șiret. Eram mic, a spus el precaut. Și în afară de asta, toate astea se întîmplau înainte ca războiul să mă schimbe. Ea nu a rîs. Probabil așa este. Ei bine, trebuie să plec. Și uite-așa, umbrele s-au mișcat, și uite-așa curul a plecat, și uite-așa, belleza a dispărut. Erecția lui Oscar a urmat-o precum varga unui fîntînar.

Ybón frecventase UASD cu mult timp în urmă, dar nu fusese la facultate, avea riduri în jurul ochilor și părea, cel puțin după părerea lui Oscar, nebunește de deschisă, nebunește de sociabilă, avea acel fel de gravitație fluctuantă intensă pe care femeile sexy între două vîrste o degajă fără efort. Data viitoare cînd a întîlnit-o în fața casei ei (o urmărise), ea a spus: Bună dimineața, domnule de León, în engleză. Ce mai faci? Bine, a spus el. Dumneata? Ea a zîmbit larg. Bine, mulțumesc. El nu știa ce să facă cu mîinile, așa că și le-a prins la spate precum un paroh sever.

Și timp de un minut nu s-a întîmplat nimic și ea își descuia poarta, iar el a spus, disperat: E foarte cald. Ay, sí, a răspuns ea. Iar eu care credeam că e doar din

cauza menopauzei. Și apoi, privindu-l peste umăr, curioasă poate în privința acestui personaj ciudat care încerca să nu se uite la ea deloc sau dîndu-și seama cît de mort era după ea și fiindu-i milă de el, a spus: Hai înăuntru. O să-ți dau ceva de băut.

Casa era aproape goală – căminul bunicii lui era sărăcăcios, dar aici era și mai și. Nu am avut timp să-mi aduc toate lucrurile încă, a spus ea deodată – și pentru că nu existau alte piese de mobilier în afară de o masă de bucătărie, un scaun, un birou, un pat și un televizor, au fost nevoiți să se așeze pe pat. (Oscar a tras cu ochiul la cărțile de astrologie de sub pat și la o colecție a romanelor lui Paulo Coelho. Ea i-a urmărit privirea și a rostit cu un zîmbet: Paulo Coelho mi-a salvat viața.) I-a dat o bere, ea a băut un scotch dublu și apoi în următoarele șase ore l-a răsfățat cu povești din viața ei. Îți puteai da seama că nu mai avusese cu cine să vorbească de mult. Lui Oscar nu-i rămînea decît să încuviințeze dînd din cap și să încerce să rîdă atunci cînd rîdea ea. În tot acest timp își făcuse o mie de probleme. Se întreba dacă acela era momentul în care trebuia să încerce ceva. De-abia pe la mijlocul discuției lui Oscar i-a picat fisa că profesia despre care povestea Ybón atît de aprins era prostituția. Era *Sfinte Sisoe!* partea a doua. Deși las putas erau unele dintre principalele produse de export în Santo Domingo, Oscar nu mai fusese niciodată în viața lui în casa vreunei prostituate.

Privind pe fereastra dormitorului ei, a văzut-o pe abuela pe gazonul din fața casei, uitîndu-se după el. A vrut să deschidă fereastra și să o strige, dar Ybón nu putea fi întreruptă.

Ybón era o pasăre ciudată rău de tot. Poate că era vorbăreață, genul de femeie de viață, în preajma căreia omul se relaxează, dar mai exista ceva ușor distant la ea; ca și cînd (cuvintele lui Oscar acum) ar fi fost o prințesă extraterestră rătăcită care trăia parțial într-o

altă dimensiune; felul acela de femeie care, așa beton cum era, îți iese din minte puțin prea repede, o calitate de care era conștientă și pentru care era recunoscătoare, ca și cînd ar fi încîntat-o scurtele izbucniri de atenție pe care le provoca bărbaților, dar nu și cele de durată. Nu părea să-i pese că era fata pe care o sunai la cîteva luni o dată, la unsprezece noaptea, doar ca să vezi „ce mai face". Avea la relații cît nu putea duce. Îmi amintește de plantele morir-vivir cu care ne jucam cînd eram mici, doar că în sens invers.

Totuși șmecheriile ei mentale de tip Jedi nu aveau efect asupra lui Oscar. Atunci cînd venea vorba de fete, fîrtatul avea o minte ca de yoghin. Se lega și rămînea legat. Cînd a venit vremea să plece de la ea, în acea noapte, și să meargă acasă sub atacurile milioanelor de țînțari de pe Insulă, era deja pierdut.

(Mai conta că Ybón începuse să amestece italiana cu spaniola după cel de-al patrulea pahar sau că aproape căzuse lată atunci cînd l-a condus spre ieșire? Bineînțeles că nu!)

Era îndrăgostit.

Mama și abuela lui l-au întîmpinat la ușă; scuzați stereotipia, dar amîndouă aveau părul pe rolos și nu le venea să creadă de cîtă sinvergüencería fusese în stare. Știi că femeia aia este o PUTA? Știi că și-a cumpărat casa aia CULEANDO?

Pentru moment a fost copleșit de furia lor, dar apoi și-a regăsit cumpătul și a replicat: Știți că mătușa ei a fost JUDECĂTOARE? Știți că tatăl ei a lucrat pentru COMPANIA DE TELEFOANE?

Vrei o femeie, o să-ți fac eu rost de o femeie cumsecade, a spus mama lui, uitîndu-se furioasă pe fereastră. Dar puta aia nu are de gînd decît să-ți ia banii.

Nu am nevoie de ajutorul tău. Și nu e puta.

La Inca își ațintise asupra lui una din Privirile ei Incredibil de Puternice. Hijo, ascult-o pe mama ta.

Pentru un moment aproape c-a făcut-o. Amîndouă femeile își concentrau toată energia asupra lui, și apoi a simțit gustul berii pe buze și a clătinat din cap.

Tío Rudolfo, care se uita la meci la televizor, a strigat tocmai în acel moment, cu vocea sa de Bunicul Simpson: Prostituatele mi-au distrus viața.

Alte minuni. În dimineața următoare Oscar s-a trezit și în ciuda conflictelor puternice din inima lui, în ciuda faptului că voia să fugă pînă la casa lui Ybón și să se lege cu cătușe de patul ei, n-a făcut-o. Știa că trebuia să cogerlo con ia-o mai încet, știa că trebuia să-și țină în frîu inima cea nebună sau altfel ar fi stricat totul. Orice ar fi însemnat acest *totul*. Bineînțeles că negrului îi treceau prin minte fantezii nebunești. La ce vă așteptați? Era un gras nu chiar-atît-de-gras care nu sărutase niciodată o fată, care nu stătuse niciodată în același pat cu una, iar acum lumea îi flutura o puta frumoasă pe sub nas. Ybón, era sigur de asta, era ultima încercare a Puterii Supreme de a-l așeza pe calea cea bună a virilității dominicane. Dacă o rata și pe asta, nu-i mai rămînea decît să joace din nou Hoții și Vigilantes. Asta e, și-a spus. Șansa lui de a învinge. S-a hotărît să joace totul pe cea mai veche carte. Așteptarea. Așa că o zi întreagă a pierdut timpul prin casă, a încercat să scrie, dar nu a putut, și s-a uitat la un program de divertisment în care niște dominicani negri în fuste din ierburi îi puneau pe niște dominicani albi îmbrăcați în haine de safari în ceaune de canibali și toată lumea se întreba cu voce tare unde le era el biscocho. De groază. Pe la prînz, o adusese la disperare pe Dolores, „muchacha" de treizeci și opt de ani cea plină de cicatrici, care gătea și făcea curat pentru familie.

În ziua următoare la unu, și-a pus o chacabana curată și a mers pînă la ea acasă. (Ei bine, de fapt s-a furișat.) Un jeep roșu era parcat afară, bară la bară cu Pathfinderul ei. Cu o plăcuță de înmatriculare de la Policía Nacional. A stat în fața porții ei în timp ce îl dogorea

soarele. Se simțea ca un prost. Normal că era măritată. Normal că avea iubiți. Optimismul lui, acel gigant umflat și roșu, s-a prăbușit pînă într-un punct distrugător al disperării, de unde nu mai exista scăpare. Asta nu l-a împiedicat să se întoarcă a doua zi, dar nu era nimeni acasă, și atunci cînd a văzut-o din nou, trei zile mai tîrziu, începuse să creadă că se întorsese în oricare ar fi fost lumea aceea din viitor care o crease. Pe unde ai fost? a întrebat el, încercînd să nu pară atît de nefericit pe cît se simțea. Am crezut că poate ai căzut în cadă sau ceva de felul ăsta. Ea a zîmbit și și-a mișcat ușor fundul. Îmi revigoram la patria, mi amor.

O prinsese în fața televizorului, făcînd aerobic într-o pereche de colanți și ceea ce s-ar putea descrie drept o bustieră. Îi era greu să nu se holbeze la trupul ei. Cînd l-a lăsat să intre prima dată a strigat: Oscar, querido! Intră! Intră!

NOTĂ DIN PARTEA AUTORULUI

Știu ce vor spune negrii. Ia uite, acum scrie în dialect Tropical Suburban. O puta care să nu fie o epavă minoră alcoolică? De necrezut. Să mă duc pînă la Feria și să-mi aleg un model mai reprezentativ? Ar fi mai bine dacă aș transforma-o pe Ybón într-o altă puta pe care o cunosc, Jahyra, o prietenă și vecină din Villa Juana, care încă mai trăiește într-una din casele acelea roz din lemn, de modă veche, cu acoperișuri de tablă? Jahyra – chintesența unei puta caraibiene, pe jumătate drăguță, pe jumătate nu – care plecase de-acasă la vîrsta de cincisprezece ani și locuise în Curaçao, Madrid, Amsterdam și Roma, care mai avea și doi copii, care-și făcuse niște implanturi enorme la sîni pe cînd avea șaisprezece ani, în Madrid, aproape că erau mai mari decît ai lui Luba din *Dragoste și rachete* (dar nu la fel de mari ca ai lui Beli), care susținea mîndră că acel

aparato al ei pavase jumătate din străzile orașului de baștină al mamei sale. Ar fi mai bine dacă l-aș pune pe Oscar s-o întîlnească pe Ybón la Lavacarro cel Faimos în Lumea-ntreagă, acolo unde Jahyra lucrează șase zile pe săptămînă, acolo unde un fîrtat s-ar alege și cu capul *și* cu amortizoarele lustruite în timp ce așteaptă, că tot vorbeam de convenienţă? Ar fi mai bine? Da?

Dar atunci aș minți. Știu că am pus o grămadă de fantezie și de SF în acest amestec, dar se presupune că aceasta este povestea *adevărată* a Scurtei și Minunatei Vieți a lui Oscar Wao. Nu putem admite că o Ybón ar putea exista și că unui fîrtat precum Oscar i s-ar cuveni puțin noroc după douăzeci și trei de ani?

Aceasta este șansa voastră. Dacă alegeți pilula albastră, continuați. Dacă alegeți pilula roșie, întoarceți-vă la Matrix.

FATA DIN SABANA IGLESIA

În fotografiile lor, Ybón arată tînără. E din cauza zîmbetului ei și a felului în care-și încordează trupul pentru fiecare poză, ca și cum s-ar prezenta lumii, ca și cînd ar spune: Ta-da, iată-mă, asta sînt, vă place sau nu. Se și îmbrăca în haine tinerești, dar avea treizeci și șase de ani bunicei, o vîrstă perfectă pentru oricine în afară de o stripteuză. În portrete i se văd ridurile laba-gîștei de la ochi, și se plîngea tot timpul de burtică, de felul în care sînii și fundul începeau să-și piardă fermitatea, motiv pentru care, spunea ea, trebuia să meargă la sală cinci zile pe săptămînă. Cînd ai șaisprezece ani, un trup ca acesta e gratis; cînd ai patruzeci – pffft! – e o slujbă cu normă întreagă. A treia oară cînd Oscar a trecut pe la ea, Ybón și-a mai turnat niște scotch dublu și a scos albumele cu fotografii din dulap și i-a arătat toate imaginile cu ea de cînd avea șaisprezece, șaptesprezece, optsprezece ani, mereu pe plajă,

mereu în bikini, moda de început a anilor '80, mereu cu părul lung, mereu zîmbitoare, mereu îmbrățișînd vreun yakoub al anilor '80, între două vîrste. Privindu-i pe acei blancos bătrîni și păroși, Oscar nu putea să nu se simtă plin de speranță. (Lasă-mă să ghicesc, a spus el, aceștia sînt unchii tăi?) Fiecare fotografie avea pe spate o dată și un loc și în felul acesta putea să urmărească evoluția de puta a lui Ybón prin Italia, Portugalia și Spania. Eram atît de frumoasă pe vremea aceea, a rostit ea nostalgică. Era adevărat, zîmbetul ei ar fi putut eclipsa soarele, dar Oscar nu credea că era cu nimic mai prejos nici acum, micile semne de bătrînețe din înfățișarea ei păreau doar să-i sporească strălucirea (ultima licărire dinaintea amurgului) și chiar i-a spus-o.

Ești atît de dulce, mi amor. A mai răsturnat pe gît încă una dublă și a cîrîit: Ce zodie ești?

Cît de cuprins de dragoste era! A încetat să mai scrie și a început să meargă la ea acasă aproape în fiecare zi, chiar și atunci cînd știa că lucra, în caz că se îmbolnăvise sau hotărîse să se lase de meserie ca să se poată căsători cu el. Porțile inimii lui se desfăcuseră larg și se simțea ușor, imponderabil, se simțea *sprinten*. Abuela îl bătea la cap în mod constant, îi spunea că nici măcar Dumnezeu nu iubește o puta. Mda, rîdea el tío, dar toată lumea știe că Dumnezeu *iubește* un puto. Su tío părea încîntat că nu mai avea un pájaro drept nepot. Nu-mi vine să cred, spunea el cu mîndrie. El palomo e în sfîrșit bărbat! Și i-a cuprins lui Oscar gîtul în îmbrățișarea de negru, ucigătoare, a brațelor sale tatuate cu însemnele Poliției de Stat NJ. Cînd s-a întîmplat asta? Vreau să mai derulez înregistrarea pînă la data aceea imediat ce voi ajunge acasă.

Și iată-ne din nou: Oscar și Ybón la ea acasă, Oscar și Ybón la film, Oscar și Ybón pe plajă. Ybón vorbea întruna, iar Oscar mai strecura și el cîteva cuvinte. Ybón i-a povestit despre cei doi fii ai ei, Sterling și

Perfecto, care locuiau cu bunicii lor în Puerto Rico, pe care-i vedea doar în vacanțe. (Ei o știau doar din fotografii și după banii trimiși în tot timpul cît stătuse în Europa și cînd într-un sfîrșit se întorsese pe Insulă, ei erau deja măricei și n-a mai avut inima să-i rupă de lîngă singura familie pe care o cunoscuseră vreodată. Asta m-ar fi făcut pe mine să-mi dau ochii peste cap cu neîncredere, dar Oscar a pus botul, a înghițit momeala, undița și mulineta.) I-a povestit despre cele două avorturi pe care le făcuse, i-a povestit despre perioada în care fusese închisă la Madrid, i-a povestit cît de greu era să-ți vinzi curul și a întrebat: Poate ceva să fie imposibil și deloc imposibil în același timp? I-a vorbit despre faptul că dacă n-ar fi studiat engleza la UASD probabil ar fi sfîrșit-o mult mai rău. I-a povestit despre o excursie pe care o făcuse la Berlin în compania unui travestit brazilian reconstruit din cap pînă-n picioare, un prieten, sau cum uneori trenurile mergeau atît de încet încît ai fi putut culege o floare pe geam fără să le deranjezi pe cele de lîngă ea. I-a povestit despre iubitul ei dominican, el capitán, și despre iubiții ei străini: italianul, germanul și canadianul, cei trei banditos; fiecare dintre ei o vizita în luni diferite. Ești norocos că au cu toții familii, a spus ea. Altfel aș fi *lucrat* toată vara. (A vrut să o roage să nu mai vorbească despre toți acești tipi, dar ea ar fi rîs doar. Așa că tot ce a spus a fost: I-aș fi putut plimba prin Zurza, am auzit că le plac turiștii, iar ea a rîs și i-a spus să stea cuminte.) La rîndul lui el i-a povestit despre singura dată cînd el și colegii lui de facultate cei tîmpiți au mers cu mașina pînă în Wisconsin pentru o adunare pe teme legate de jocuri, singura lui călătorie la distanță, cum s-au instalat în aer liber într-o rezervație Winnebago și au băut Pabst cu unii dintre indienii locului. I-a vorbit despre dragostea pe care i-o purta surorii lui Lola și despre ce i se întîmplase acesteia. A vorbit despre încercarea lui

de a-și lua viața. Aceasta a fost singura dată cînd Ybón nu a spus nimic. A turnat în schimb de băut pentru amîndoi și și-a înălțat paharul. Pentru viață!

Nu au vorbit niciodată despre perioada lungă de timp pe care o petreceau împreună. Poate ar trebui să ne căsătorim, a spus el o dată, fără să glumească, iar ea a spus: Aș fi o nevastă groaznică. Era atît de des în preajma ei încît a apucat chiar s-o vadă de cîteva ori în „toanele" ei bine-cunoscute, atunci cînd partea de prințesă extraterestră din ea ieșea la iveală, iar ea devenea foarte rece și necomunicativă, cînd îl numea idiot americano pentru că-și vărsa berea. În astfel de zile ea îi deschidea ușa, se arunca pe pat și nu făcea nimic. Era greu să-i fii prin apropiere, dar el spunea: Hei, am auzit că Iisus a coborît în Plaza Central și împarte prezervative; o convingea să vadă un film, ieșitul în oraș și mersul la cinema păreau s-o țină oarecum în frîu pe prințesă. După asta era un pic mai bine-dispusă; îl ducea la un restaurant italienesc și indiferent de cît de mult i se schimbase dispoziția, insista să bea pînă devenea caraghioasă. Atît de rău încît el era nevoit s-o bage în mașină și să conducă spre casă printr-un oraș pe care nu-l cunoștea. (Curînd s-a gîndit la această măreață șmecherie: l-a sunat pe Clives, taximetristul evanghelist pe care-l folosea întotdeauna familia sa, care apărea imediat și-i ducea acasă.) Cînd conducea el, ea își așeza mereu capul în poala lui și îi vorbea, uneori în italiană, alteori în spaniolă, uneori despre cum se băteau între ele femeile în închisoare, alteori despre dulcegării, și faptul că avea gura atît de aproape de ouțele lui era mai frumos decît și-ar fi imaginat.

LA INCA VORBEȘTE

Nu a întîlnit-o pe stradă așa cum v-a spus. Verii lui, los idiotas, l-au dus la un cabaret și acolo a văzut-o prima dată. Și acolo ella se metió por sus ojos.

YBÓN, CONFORM ÎNSEMNĂRILOR LUI OSCAR

N-am vrut niciodată să mă întorc în Santo Domingo. Dar după ce am fost eliberată din închisoare, mi-a fost greu să înapoiez banii persoanelor cărora le eram datoare, și mama era bolnavă, așa că m-am întors.

A fost greu la început. Odată ce ai fost fuera, Santo Domingo îți pare cel mai mic loc de pe pămînt. Dar dacă am învățat ceva din călătoriile mele este faptul că o persoană se obișnuiește cu orice. Chiar și cu Santo Domingo.

CEEA CE NU SE SCHIMBĂ NICIODATĂ

O, s-au apropiat mult, asta-i cert, dar trebuie să punem din nou întrebările cele grele : s-au sărutat vreodată în Pathfinder? Și-a strecurat vreodată mîinile pe sub fusta ei superscurtă? Ea s-a lipit oare vreodată de el rostindu-i numele într-o șoaptă gîtuită? I-a mîngîiat el oare vreodată acea încîlceală de sfîrșit-de-lume care era părul ei, în timp ce ea i-o sugea? Și-au pus-o vreodată?

Bineînțeles că nu. Doar minunile merg atît de departe. O urmărea ca să vadă semnele, semne care să-i spună că îl iubea. Începea să se teamă că s-ar fi putut să nu se întîmple în vara aceea, dar avea deja în plan să se întoarcă de Ziua Recunoștinței și apoi de Crăciun.

Atunci cînd i-a spus, ea l-a privit ciudat și doar i-a rostit numele, Oscar, puțin tristă.

Îl plăcea, era evident, îi plăcea cînd îi vorbea în felul lui ciudat, cînd se uita fix la vreun lucru nou ca și cînd ar fi putut fi de pe vreo altă planetă (ca atunci cînd l-a surprins în baie holbîndu-se la saponitul ei. Ce dracu' este *acest* mineral ciudat? a spus.) Lui Oscar i se părea că era unul dintre puținii ei prieteni adevărați. În afară de iubiți, străini și de prin părțile locului, în afară de sora ei, psihiatră în San Cristóbal și de mama ei cea suferindă din Sabana Iglesia, viața ei părea la fel de goală precum îi era și casa.

Să călătorești cu bagaj puțin, asta a fost tot ce a spus vreodată despre casă atunci cînd el i-a sugerat să-i cumpere o lampă sau ceva și bănuia că ea ar fi zis același lucru și despre ideea de a avea mai mulți prieteni. Știa totuși că nu era singurul ei vizitator. Într-o zi a găsit trei folii de prezervative folosite pe podea, lîngă patul ei și a întrebat-o: Ai probleme cu strigoii? Ea a zîmbit fără rușine. Iată un om care nu cunoaște cuvîntul *las-o baltă*.

Săracul Oscar. Noaptea visa că racheta lui, *Hijo de Sacrificio*, decolase și o luase din loc, dar că se îndrepta cu viteza luminii spre Bariera Ana Obregón.

OSCAR LA RUBICON

La începutul lui august, Ybón a început să-l pomenească pe iubitul ei, el capitán, mult mai des. Se părea că acesta auzise de Oscar și voia să-l întîlnească. E foarte gelos, a spus Ybón destul de firav. Lasă-l să mă întîlnească, a spus Oscar. Eu îi fac pe toți iubiții să se simtă mai bine în pielea lor. Nu știu, a spus Ybón. Poate n-ar trebui să petrecem atît de mult timp împreună. N-ar trebui să-ți cauți o iubită?

Am una, a spus el. Este iubita din mintea mea.

Un iubit gelos, polițist din Lumea a Treia? Poate nu ar trebui să petrecem atît de mult timp împreună? Oricare alt negrotei ar fi avut o reacție întîrziată de surpriză precum Scooby-Doo – Haaaa – gîndindu-se de două ori dacă să mai stea încă o zi în Santo Domingo. Ceea ce aflase despre el capitän n-a făcut decît să-l deprime, ca și tîmpenia de mai-puțin-timp-împreună. Nu putea să se abțină să nu ia în considerare faptul că atunci cînd un polițist dominican spune că vrea să te întîlnească, nu se referă tocmai la a-ți aduce flori.

Într-o noapte, nu la mult timp după incidentul cu prezervativele, Oscar s-a trezit în camera lui mult prea răcoroasă din cauza aerului condiționat și și-a dat seama cu o luciditate neobișnuită că mergea din nou pe același drum – devenea atît de nebun după o fată încît înceta să mai gîndească. Drumul pe care se întîmplau lucruri foarte rele. Ar trebui să te oprești chiar acum, și-a spus. Dar știa, cu o siguranță de nezdruncinat, că nu avea să se oprească. O iubea pe Ybón. (Și pentru puștiul acesta, dragostea era un blestem, ceva ce nu putea fi nici zdruncinat, nici tăgăduit.) Cu o noapte înainte fusese atît de beată încît trebuise să o ajute să se urce în pat, și în tot acest timp ea zicea: Doamne, trebuie să fim atenți, Oscar, dar imediat ce s-a întins pe saltea a început să-și scoată hainele, fără să-i pese că el era acolo; el a încercat să nu se uite pînă ce ea nu s-a băgat sub cearșaf, dar ce-a apucat să vadă i-a ars colțurile ochilor. Cînd s-a întors să plece, ea stătea în capul oaselor, cu pieptul pe de-a-ntregul și încîntător de gol. Nu pleca încă. Așteaptă să adorm. S-a întins lîngă ea, peste cearșafuri, n-a plecat acasă pînă n-a început să se lumineze de ziuă. Îi văzuse pieptul cel frumos și știa acum că era mult prea tîrziu să-și facă bagajul și să plece acasă, așa cum îi șopteau vocile acelea – mult prea tîrziu.

ULTIMA ȘANSĂ

Două zile mai tîrziu, Oscar l-a găsit pe unchiul său examinînd ușa de la intrare. Ce s-a întîmplat? Su tío i-a arătat ușa și a făcut semn înspre zidul de ciment de pe cealaltă parte a salonului. Cred că cineva a tras în casa noastră noaptea trecută. Era furios. Mama lor de dominicani. Probabil au ciuruit tot cartierul. Avem noroc că sîntem în viață.

Mama lui și-a băgat degetul în gaura lăsată de glonț. Nu cred că ăsta-i noroc.

Nici eu nu cred, a spus La Inca, uitîndu-se drept la Oscar.

Timp de o secundă, Oscar a simțit zvîcnirea aceea ciudată în ceafă, pe care altcineva ar fi putut-o numi Instinct, dar în loc să se aplece și să cerceteze orificiul, a spus: Probabil n-am auzit din cauza tuturor aparatelor de aer condiționat, și apoi a plecat la Ybón. În ziua aceea trebuiau să meargă la Duarte.

OSCAR IA BĂTAIE

La mijlocul lui august Oscar l-a întîlnit în sfîrșit pe el capitán. Dar a și primit primul lui sărut. Așa că ați putea spune că acea zi i-a schimbat viața.

Ybón adormise din nou (după ce îi ținuse un lung discurs despre cum ar trebui să-și dea unul celuilalt mai mult „spațiu", pe care el îl ascultase cu capul plecat, mirîndu-se de ce mai insistase atunci să-l țină de mînă în timpul cinei). Era foarte tîrziu, iar el îl urmărea pe Clives în Pathfinder, ca de obicei, cînd niște polițiști aflați mai în față pe drum l-au lăsat pe Clives să treacă și apoi l-au rugat pe Oscar să coboare din mașină. Nu este mașina mea, le-a explicat, este a ei. A arătat înspre Ybón, care dormea. Înțelegem, fiți amabil și trageți pe dreapta o secundă. Așa a făcut, puțin îngrijorat, dar

chiar atunci Ybón s-a ridicat și l-a fixat cu ochii ei cei luminoși. Știi ce vreau, Oscar?

Mi-e prea frică să întreb, a spus el.

Vreau, a spus ea, așezîndu-se mai bine, un beso.

Și înainte ca el să mai poată spune ceva, era grămadă peste el.

Prima atingere a unui trup de femeie lipit de al tău – care dintre noi poate uita asta vreodată? Și primul sărut adevărat – ei bine, ca să fiu sincer, eu am uitat ambele premiere, dar Oscar nu le va uita niciodată. Pentru o secundă nu i-a venit să creadă. Asta e, asta e cu adevărat! Buzele îi erau catifelate și moi, iar limba ei i se împingea în gură. Și apoi s-au aprins lumini de jur împrejurul lor și el s-a gîndit: Sînt pe cale să mă înalț! Transcendența e a meeea! Dar apoi și-a dat seama că cei doi civili care-l trăseseră pe dreapta – care arătau amîndoi de parcă ar fi crescut pe planetele G-superioare și pe care îi vom numi, ca să simplificăm lucrurile, Solomon Grundy și Gorilla Grod – își îndreptaseră lanternele înspre mașină. Și cine stătea în spatele lor, urmărind scena din interiorul mașinii cu o expresie de-a dreptul criminală? Păi, el capitán, desigur. Iubitul lui Ybón!

Grod și Grundy l-au scos din mașină. Și oare s-a luptat Ybón ca să-l rețină în brațele ei? A protestat oare la brutala întrerupere a giugiulelii lor? Bineînțeles că nu. Fata a adormit din nou.

El capitán. Un jabao slăbănog de vreo patruzeci și ceva de ani, care stătea lîngă jeepul său cel roșu, impecabil de curat, îmbrăcat frumos, în pantaloni marinărești și o cămașă albă închisă pînă în gît, proaspăt călcată și apretată, cu pantofii strălucind ca niște scarabei. Era unul dintre acei negri înalți, aroganți, impresionant de frumoși, în fața cărora majoritatea locuitorilor planetei se simt inferiori. De asemeni, unul dintre acei bărbați foarte răi pe care nici măcar postmodernismul nu-i poate explica. Fusese tînăr în timpul Trujillatului,

așa că nu a avut niciodată șansa să fie cu adevărat la putere, de-abia după Invazia nord-americană și-a cîștigat și el tresele. Ca și tatăl meu, și el i-a sprijinit pe Invadatorii SUA, și pentru că era meticulos și nu arăta absolut nici o urmă de îndurare pentru cei de stînga, s-a lansat – ba nu, a sărit – în rangurile de sus ale poliției militare. A fost foarte ocupat sub regimul Demonului Balaguer. Trăgînd în los sindicatos de pe banchetele din spate ale mașinilor. Arzînd pînă-n temelii casele liderilor. Zdrobind cu rângi fețele oamenilor. Cei Doisprezece Ani au fost vremuri bune pentru oameni ca el. În 1974 a ținut capul unei bătrîne sub apă pînă cînd aceasta a murit (ea încercase să-i organizeze pe niște țărani pentru a cere drepturi pentru pămînt în San Juan); în 1977 a jucat mazel-tov pe gîtul unui băiat de cincisprezece ani cu tocul de la unul din pantofii lui marca Florsheim (un alt agitator comunist, bine că s-a descotorosit dracului de el). Îl cunosc bine pe tipul acesta. Are familie în Queens și la fiecare Crăciun le aduce verilor săi sticle de Johnnie Walker Black. Prietenii lui îl strigă Fito și, atunci cînd era tînăr, voia să devină avocat, dar apoi scena de pe calie l-a atras și a uitat complet de treaba avocățească.

Deci tu ești newyorkezul. Cînd Oscar a văzut ochii lui el capitán a înțeles că era în rahat pînă la gît. El capitán, vedeți voi, avea și el ochii apropiați; deși aceștia erau albaștri și cumpliți. (Ochii lui Lee Van Cleef!) De n-ar fi fost curajul sfincterului său, prînzul, cina și micul dejun ale lui Oscar ar fi țîșnit din el cît colo.

N-am făcut nimic, a scîncit Oscar. Apoi a aruncat: Sînt cetățean american.

El capitán a gonit cu mîna un țînțar. Și eu sînt cetățean american. Sînt de fel din orașul Buffalo, statul New York.

Eu mi l-am cumpărat pe al meu în Miami, a spus Gorilla Grod. Eu nu, s-a plîns Solomon Grundy. Eu am doar viza de flotant.

Te rog, trebuie să mă credeți, n-am făcut *nimic*.

El capitán a zîmbit. Nenorocitul dracului avea pînă și dinți din Lumea Întîi. Știi cine sînt?

Oscar a încuviințat din cap. Era lipsit de experiență, dar prost nu era. Ești fostul iubit al lui Ybón.

Nu sînt fostul-novio, maldito parigüayo! a țipat el capitán, venele de pe gîtul său ieșind în evidență ca-ntr-un desen Krikfalusi.

Ea a spus că ești fostul, a insistat Oscar.

El capitán l-a apucat de gît.

Așa a spus ea, s-a smiorcăit el.

Oscar a avut noroc; dacă ar fi arătat ca mi pana, Pedro, Superman dominicanul, sau ca amicul Benny care era manechin, ar fi fost probabil împușcat pe loc. Dar pentru că era un pămpălău urît, pentru că chiar arăta ca un maldito parigüayo care nu avusese niciodată noroc în viață, lui el capitán i s-a făcut o milă de Gollum de el și l-a pocnit doar de cîteva ori. Oscar, care nu mai fusese niciodată „pocnit de cîteva ori" de către un adult instruit în armată, s-a simțit de parcă fusese călcat în picioare de întreaga defensivă a echipei Steelers prin 1977. Respirația i se oprise atît de rău încît credea cu adevărat că urma să moară asfixiat. Fața căpitanului i-a apărut deasupra lui: dacă te mai atingi vreodată de mi mujer o să te omor, parigüayo, iar Oscar a reușit să șoptească: Ești fostul... înainte ca domnii Grundy și Grod să-l ridice (cu ceva dificultate), să-l înghesuie în mașina lor Camry și s-o ia din loc. Ultima imagine a lui Ybón pe care a mai prins-o Oscar? El capitán trăgînd-o afară din Pathfinder, de păr.

A încercat să sară din mașină, dar Gorilla Grod l-a înghiontit cu cotul atît de tare, încît i-a pierit tot spiritul de luptă.

Noaptea în Santo Domingo. Pană de curent, desigur. Pînă și farul era stins în noaptea aceea.

Unde l-au dus? Unde altundeva. În lanurile de trestie.

Cum sună asta apropo de eterna reîntoarcere? Oscar era atît de uimit și înspăimîntat încît a făcut pe el.

N-ai crescut undeva pe aici? l-a întrebat Grundy pe amicul lui cu pielea mai închisă.

Cretinule, am crescut în Puerto Rico.

Ești sigur? Arăți de parcă ai ști puțină franceză.

Pe drumul pînă acolo Oscar a încercat să-și recapete vocea, dar fără să reușească. Era prea zdruncinat. (În situații ca acestea își imaginase întotdeauna că eroul lui secret ar apărea și ar frînge niște gîturi, à la Jim Kelly, dar în mod clar, eroul lui secret era prin oraș și servea vreo plăcintă.) Totul părea să se deruleze atît de repede. Cum se întîmplase asta? Pe ce drum greșit o apucase? Nu-i venea să creadă. Urma să moară. Încerca să și-o imagineze pe Ybón la înmormîntare, în rochia ei neagră, aproape transparentă, dar nu putea. Le vedea pe mama sa și pe La Inca la capătul mormîntului. Nu ți-am spus noi? Nu ți-am spus noi? Privea cum Santo Domingo aluneca pe lîngă el și se simțea groaznic de singur. Cum se putea întîmpla una ca asta? Tocmai lui? Era plictisitor, era gras și îi era atît de frică. S-a gîndit la mama sa, la sora lui, la toate miniaturile pe care nu le pictase încă și a început să plîngă. Trebuie să-ți ții pliscul, i-a spus Grundy, dar Oscar nu se putea opri, ba chiar și-a pus și mîinile la gură.

Au mers mult timp și apoi, în sfîrșit, brusc, s-au oprit. În cîmpul de trestie, domnii Grod și Grundy l-au scos pe Oscar din mașină. Au deschis portbagajul, dar bateriile de la lanternă muriseră, așa că au mers înapoi pînă la un colmado ca să cumpere baterii și apoi s-au întors. În timp ce se certau cu proprietarul acelui colmado asupra prețului, Oscar s-a gîndit să fugă, s-a gîndit să sară din mașină și să fugă pe stradă, țipînd, dar n-a putut s-o facă. Frica este ucigașul minții, își repeta el în cap, dar nu se putea forța să acționeze. Aveau arme! Se holba în noapte, sperînd că poate cîțiva ofițeri din

Marina SUA s-ar putea plimba pe acolo, dar nu era decît un bărbat singur care stătea în balansoarul său afară, în fața casei sale dărăpănate și pentru un moment Oscar ar fi putut jura că tipul nu avea chip, dar apoi ucigașii s-au întors la mașină și au luat-o din loc. Cu lanterna proaspăt pusă-n funcțiune, l-au dus pînă în lanul de trestie – niciodată nu mai auzise ceva atît de tare și străin, susurul, trosnetul, crîmpeiele de mișcare prinse în fasciculul de lumină de sub picioare (șarpe? mangustă?), deasupra capului pînă și stelele se strînseseră la sfat măreț. Și totuși lumea aceasta i se părea ciudat de familiară; avea sentimentul copleșitor că mai fusese exact în același loc, cu mult timp în urmă. Era mai puternic decît un déjà-vu, dar înainte să se poată opri asupra lui, clipa fugise, înecată în frica lui, și apoi cei doi bărbați i-au spus să se oprească și să se întoarcă. Avem ceva să-ți dăm, au spus ei binevoitori. Ceea ce l-a adus pe Oscar înapoi la Realitate. Vă rog, a țipat el, nu! Dar în loc de o scînteie din gura puștii și de bezna eternă, Grod l-a lovit o dată, cu putere, cu patul pistolului în cap. Pentru o secundă, durerea i-a frînt jugul fricii și a găsit puterea de a-și mișca picioarele, era gata să se întoarcă și să fugă, dar atunci amîndoi au început să-l lovească cu pistoalele.

Nu e clar dacă aveau de gînd să-l sperie sau să-l omoare. Poate că el capitán ordonase una, iar ei au făcut alta. Poate au făcut exact ce le-a cerut sau poate Oscar chiar a fost norocos. N-aș putea spune. Tot ce știu este că a fost o bătaie crîncenă. A fost Götterdämmerungul căsăpelilor, o bătaie atît de cruntă și neobosită încît pînă și Camden, Orașul Snopelii Supreme, ar fi fost mîndru. (Da, domnule, nimic nu se compară cu loviturile în plină figură, aplicate cu acele paturi de armă Pachmayr cu licență.) *A țipat,* însă asta n-a oprit bătaia; a implorat, dar nici asta n-a oprit-o; a leșinat, dar nu i-a fost de nici un ajutor; negroteii l-au lovit în fudulii și l-au ridicat în picioare! A încercat să se tîrască prin lanul

de trestie, însă ei l-au tras înapoi! Era ca-ntr-unul din acele coşmaruri de la seminariile MLA de la opt dimineaţa: *interminabil*. Băi, a spus Gorilla Grod, puştiul ăsta m-a făcut să *transpir*. În cea mai mare parte a timpului l-au lovit cu rîndul, dar uneori îşi uneau forţele amîndoi şi au fost momente cînd Oscar a fost convins că era bătut de trei oameni, nu doi, că omul fără chip din faţa acelui colmado li s-a alăturat. Spre final, cînd viaţa părea să i se scurgă, Oscar s-a trezit faţă în faţă cu abuela; stătea în balansoarul ei şi atunci cînd l-a văzut a bombănit: Ce ţi-am spus eu despre las putas? Nu ţi-am spus c-o să mori?

Şi apoi, într-un sfîrşit, Grod i-a sărit pe cap cu amîndoi bocancii şi, chiar înainte ca asta să se întîmple, Oscar ar fi putut jura că mai era şi un al treilea bărbat cu ei şi că acesta stătea în spatele lanului, dar înainte ca Oscar să-i poată vedea faţa, s-a făcut Noapte Bună, Dulce Prinţ, şi el se simţea de parcă s-ar fi prăbuşit din nou, se prăbuşea direct pe autostrada 18 şi nu putea face nimic, absolut nimic, pentru a opri căderea.

CLIVES SARE ÎN AJUTOR

Singurul motiv pentru care nu a rămas să zacă în acele lanuri nesfîrşite de trestie foşnitoare pentru tot restul vieţii sale a fost acela că el taxista, evanghelistul Clives, avusese curajul, isteţimea şi, da, bunătatea de a-i urmări pe poliţişti pe ascuns şi atunci cînd aceştia au întins-o, a aprins farurile şi a oprit în locul de unde plecaseră ei. El nu avea lanternă şi după aproape o jumătate de oră de orbecăit în întuneric era gata să renunţe la căutare pînă dimineaţa. Şi atunci a auzit pe cineva *cîntînd*. Era o voce chiar frumoasă, iar Clives, care cînta în parohia lui, şi-a dat seama de lucrul acesta. S-a îndreptat cu toată viteza înspre locul de unde venea şi atunci, tocmai cînd era pe cale să dea la o parte

ultimele trestii, s-a stîrnit în lan un vînt puternic care aproape l-a doborît din picioare, precum prima rafală a unui uragan, precum prima bătaie de aripi a unui înger care se înalță, și apoi, la fel de repede pe cît se stîrnise, s-a stins, lăsînd în urmă doar mirosul de scorțișoară arsă, și drept acolo, chiar în spatele unui pîlc de trestii, zăcea Oscar. Inconștient, sîngerînd din ambele urechi și arătînd ca și cum ar fi fost la un milimetru depărtare de moarte. Clives a făcut tot posibilul, dar nu a putut să-l tîrască singur pe Oscar pînă la mașină, așa că l-a lăsat acolo unde era – Rezistă! –, a condus pînă la un batey din apropiere și a ales cîțiva braceros haitieni care să-l ajute, lucru care a luat ceva timp, pentru că los braceros se temeau să-și părăsească el batey ca să nu fie și ei căsăpiți la fel de rău precum Oscar de către supraveghetorii lor. În final, Clives a cîștigat și s-au întors în viteză la locul faptei. E grasă problema, a glumit unul dintre braceros. Mucho plátanos, a glumit altul. Mucho mucho plátanos, a spus un al treilea, și apoi l-au ridicat și l-au pus pe bancheta din spate. Imediat ce s-a închis portiera, Clives a băgat mașina în viteză și dus a fost. Gonind în numele Domnului. Haitienii au aruncat cu pietre în urma lui pentru că le promisese să-i ducă cu mașina înapoi în tabăra lor.

ÎNTÎLNIRI NEAȘTEPTATE DE TIP CARAIBIAN

Oscar își amintește că a avut un vis în care o mangustă îi vorbea. Doar că mangusta era Mangusta.

Cum să fie, muchacho? a întrebat ea. Mai mult sau mai puțin?

Și pentru un moment aproape că a spus mai puțin. Atît de obosit era și atît de multă durere – Mai puțin! Mai puțin! Mai puțin! –, dar apoi într-un colț al minții

și-a adus aminte de familia lui. De Lola și de mama lui și de Nena Inca. Și-a adus aminte cum era cînd era mai tînăr și mai optimist. Cutia cu pachetul pentru prînz, așezată lîngă patul lui, era primul lucru pe care-l vedea dimineața. *Planeta maimuțelor.*

Mai mult, a gemut el.

... ..., a spus Mangusta, și apoi vîntul l-a purtat pe aripile sale din nou în întuneric.

...

VIU SAU MORT

Nasul rupt, arcada zigomatică sfărîmată, al șaptelea nerv cranian zdrobit, trei dinți smulși din gingie, contuzii.

Dar e încă în viață, nu-i așa? a întrebat mama sa.

Da, au admis doctorii.

Să ne rugăm, a spus supărată La Inca. A luat-o pe Beli de mîini și și-a plecat capul.

Chiar dacă au observat asemănările dintre Trecut și Prezent, nu au vorbit despre asta.

INSTRUCȚIUNI PENTRU O COBORÎRE ÎN INFERN

A fost inconștient timp de trei zile.

În tot acest timp a avut impresia că trecea prin cea mai fantastică serie de vise, deși atunci cînd a ajuns să ia prima masă, un caldo de pollo, din păcate, nu și le-a mai putut aminti. Tot ce i-a rămas a fost imaginea unei figuri asemănătoare lui Aslan, cu ochi aurii, care tot încerca să-i vorbească, dar Oscar nu putea auzi nici un cuvînt din cauza zgomotului de merengue care venea din casa vecinului.

De abia mai tîrziu, în timpul ultimelor lui zile de viață, își va aminti cu adevărat unul din aceste vise. Un bătrîn stătea în fața lui în curtea unui castel în ruine, ținînd ridicată o carte pentru ca el să poată citi. Bătrînul purta o mască. A durat ceva pînă ce ochii lui Oscar să poată distinge clar, dar atunci a văzut că acea carte era goală.

Cartea este goală. Acelea erau cuvintele pe care servitorul lui La Inca l-a auzit rostindu-le chiar înainte de a trece de granița inconștienței și a ajunge în universul Realului.

ÎN VIAȚĂ

Acela a fost sfîrșitul. Imediat ce mama de Léon a avut permisiunea doctorilor, a sunat la companiile aeriene. Nu era fraieră, avea propria ei experiență în treburi de felul acesta. I-a spus-o în termenii cei mai simpli, astfel încît, pînă și în starea de tulburare în care se afla el, să poată pricepe. Tu, hijo-de-la-gran-puta prost și bun de nimic, o să mergi acasă.

Nu, a rostit el printre buzele distruse. Nici el nu glumea. Atunci cînd s-a trezit prima dată și și-a dat seama că era în viață, a chemat-o pe Ybón. O iubesc, a șoptit, iar mama lui a spus: Taci! Taci din gură!

De ce strigi la băiat? a întrebat La Inca.

Pentru că este idiot.

Doctorul familiei a exclus ipoteza unui hematom epidural, dar nu putea garanta că Oscar nu avea leziuni pe creier. (Era iubita unui polițist? a fluierat tío Rudolfo. Eu rămîn de părere că i-a fost afectat creierul.) Trimiteți-l acasă chiar acum, a spus el doctora, dar timp de patru zile Oscar s-a opus oricărei încercări de a fi expediat cu avionul, ceea ce spune multe despre tăria acestui puști gras; mînca morfină cu pumnul, iar gura îi era în *agonie*, avea în permanență o migrenă cvadruplă,

iar cu ochiul drept nu vedea nimic; capul nefericitului era atît de umflat încît semăna cu John Merrick Junior și ori de cîte ori încerca să se ridice, pămîntul îi fugea de sub picioare. Hristos într-un coș! se gîndea el. Deci așa te simți atunci cînd *o iei pe cocoașă*. Durerea pur și simplu nu înceta să-l chinuiască și, indiferent cît de tare încerca, nu putea să o stăpînească. Și-a jurat să nu mai scrie niciodată vreo scenă de bătaie cîte zile va mai avea. Nu era chiar atît de rău, totuși; bătaia îi provoca revelații stranii; și-a dat seama neputincios că dacă între el și Ybón n-ar fi fost ceva serios, el capitán nu și-ar fi pus niciodată mintea cu el. Era dovada clară că el și Ybón aveau o relație. Să sărbătoresc, a întrebat el șifonierul, sau să plîng? Alte revelații? Într-o zi pe cînd o urmărea pe mama lui schimbînd cearșafurile de pe pat i-a trecut prin cap că blestemul familiei, despre care auzise vorbindu-se toată viața lui, ar putea fi, de fapt, *adevărat*.

Fukú.

Și-a rostogolit cuvîntul prin gură, experimentîndu-l. *Futu-i.*

Mama lui a ridicat pumnul furioasă, dar La Inca a prins-o, mîinile lor plesnindu-se. Ai înnebunit? a spus La Inca, iar Oscar nu și-a dat seama dacă i se adresa mamei lui sau lui însuși.

În ceea ce o privea pe Ybón, ea nu i-a răspuns la pager și, de puținele ori cînd reușise să ajungă șchiopătînd pînă la fereastră, a văzut că Pathfinderul ei nu era acolo. Te iubesc, a strigat străzii. Te iubesc! O dată a ajuns pînă la ușa ei și a sunat la sonerie înainte ca el tío să-și dea seama că ieșise și să-l tragă înăuntru. Tot ce făcea Oscar noaptea era să zacă în pat și să sufere, imaginîndu-și tot felul de finaluri groaznice pentru Ybón, în stilul *Sucesos*. Atunci cînd își simțea capul gata să-i plesnească, încerca să ajungă pînă la ea cu puterile lui telepatice.

Și în ziua a treia a venit. În timp ce ea stătea pe marginea patului său, mama lui zdroncănea oalele prin bucătărie și rostea *puta* suficient de tare ca să audă și ei.

Iartă-mă că nu mă ridic, a șoptit Oscar. Am mici probleme cu craniul.

Era îmbrăcată în alb, iar părul îi era încă ud de la duș, o cascadă de bucle castanii. Bineînțeles că el capitán o bătuse și pe ea de-i sunase apa în cap, bineînțeles că avea ochii negri (îi mai băgase țeava unui Magnum 44 în vagin și o întrebase pe cine iubea *cu adevărat*). Și totuși nu exista nici o părticică din ea pe care Oscar n-ar fi sărutat-o bucuros. Ea și-a așezat degetele pe mîna lui și i-a spus că nu vor mai putea fi niciodată împreună. Pentru un motiv sau altul Oscar nu-i putea vedea fața, era neclară, se retrăsese complet în cealaltă dimensiune a ei. Auzea doar suferința din răsuflarea ei. Unde era fata care-l observase întorcînd capul după o flaquita cu o săptămînă în urmă și spusese, pe jumătate în glumă: Doar unui cîine îi place osul, Oscar. Unde era fata care trebuia să probeze cinci toalete diferite pînă să iasă din casă? Încerca să-și forțeze ochii să vadă, dar tot ce vedea era dragostea lui pentru ea.

I-a întins paginile pe care le scrisese. Am atît de multe să-ți spun despre...

Eu și... ne căsătorim, a spus ea sec.

Ybón, a spus el, încercînd să articuleze cuvintele, dar ea plecase deja.

Se acabó. Mama lui, abuela și el tío i-au transmis ultimatumul și asta a fost tot. Oscar nu s-a uitat înspre ocean și nici n-a privit peisajul în drum spre aeroport. Încerca să descifreze ceea ce scrisese cu o noapte înainte, silabisind cuvintele încet. E frumos astăzi, a spus Clives. El a privit în sus, cu lacrimi în ochi. Da, așa e.

În timpul zborului a stat între el tío și mama sa. Iisuse, Oscar, a spus Rudolfo agitat. Arăți de parcă au pus o cămașă pe-un căcat.

Sora lui i-a așteptat la JFK și atunci cînd i-a văzut fața a plîns și nu s-a mai oprit, nici măcar după ce s-a întors la apartamentul meu. Ar trebui să-l vezi pe Domnul, a suspinat ea. Au încercat să-l *omoare*.

Ce dracului, Oscar, am spus la telefon. Te las singur cîteva zile și te întorci aproape căsăpit?

Vocea îi era înfundată. Am sărutat o fată, Yunior. În sfîrșit am sărutat o fată.

Dar, O, aproape că te-au omorît.

N-a fost o bumbăceală ieșită din comun, a spus el. Încă le-au mai scăpat cîteva locuri nelovite.

Dar apoi, două zile mai tîrziu, i-am văzut fața și a fost ceva de genul: Drace, Oscar. Drăcia dracului.

A clătinat din cap. Sînt chestii mai nasoale decît felul în care arăt.

Mi-a scris în aer cuvîntul: *fukú*.

UN SFAT

Călătorește cu bagaj puțin. Ea și-a deschis brațele pentru a-și îmbrățișa casa, poate lumea întreagă.

IARĂȘI PATERSON

S-a întors acasă. A stat la pat, s-a însănătoșit. Mama lui era atît de furioasă încît nici nu se uita la el.

Era cu totul și pe de-a-ntregul o epavă. Știa că o iubea cum nu mai iubise pe nimeni niciodată. Știa ce trebuia să facă – să facă precum Lola și să zboare înapoi. La dracu' cu el capitán. La dracu' cu Grundy și Grod. La dracu' cu toată lumea. Ușor de spus cu luciditatea din timpul zilei, dar noaptea fuduliile i se transformau în gheață și i se scurgeau în jos pe picioarele-i nenorocite precum pișatul. Visa întruna lanul de trestie, trestia cea groaznică, cu excepția faptului că acum nu

mai era el cel care primea bătaia, ci sora lui, mama lui, le-a auzit țipînd, implorîndu-i să se oprească: Doamne, vă rog, *încetați,* dar în loc să alerge înspre voci, a *fugit de ele! Nu pe mine! Nu pe mine!*

S-a uitat la *Virus* pentru a mia oară și tot pentru a mia oară a lăcrimat atunci cînd savantul japonez a ajuns în final în Tierra del Fuego și la iubirea vieții sale. A citit *Stăpînul inelelor* pentru a milioana oară, după estimările mele, una dintre cele mai mari iubiri și alinări ale sale de cînd îl descoperise prima dată, pe vremea cînd avea nouă ani și era pierdut și singur, iar bibliotecarul lui preferat îi spusese: Uite, încearcă asta, și cu o singură sugestie i-a schimbat viața. A trecut prin aproape toată trilogia, dar apoi a dat peste cuvintele „și atunci au ieșit din Far Harad oameni negri, pe jumătate parcă troli" și a trebuit să se oprească, întrucît capul și inima îl dureau prea mult.

La șase săptămîni după Colosala Cotonogeală, a visat iarăși lanul de trestie. Dar în loc s-o ia la goană atunci cînd au început țipetele, cînd oasele au început să i se rupă, el și-a adunat tot curajul pe care l-a avut vreodată, îl va avea vreodată, și s-a forțat să facă singurul lucru pe care nu voia să-l facă, pe care nu suporta să-l facă.

A ascultat.

Asta s-a întîmplat în ianuarie. Eu și Lola locuiam în Heights, în apartamente separate – era înainte ca puștii cei albi să-și înceapă invazia, cînd încă puteai străbate toată partea de sus a Manhattanului de la un capăt la altul fără să vezi nici un covoraș pentru yoga. Eu și Lola nu făceam prea bine. Aș putea să vă zic că o făceam din plin, dar asta nu înseamnă prea mare lucru. Tot ce trebuie să știți este că ne puteam considera norocoși dacă ne vorbeam o dată pe săptămînă, chiar dacă teoretic eram iubiți. Numai din vina mea, bineînțeles. Nu-mi puteam ține el rabo în pantaloni, chiar dacă ea era fata cea mai al dracului de frumoasă din lume.

În orice caz, eram acasă în acea săptămînă, nici un telefon din partea agenției de angajări temporare, cînd Oscar m-a sunat din stradă. Nu-i mai văzusem moaca de săptămîni întregi, din primele zile de la întoarcerea lui. Iisuse, Oscar, am spus. Urcă, urcă. L-am așteptat pe hol și cînd a ieșit din lift, l-am îmbrățișat. Ce mai faci, frățioare? Sînt în regulă, a spus. Ne-am așezat, iar eu am desfăcut niște iarbă în timp ce el îmi spunea noutățile. În curînd mă întorc la Don Bosco.

Pe cuvînt? am spus. Pe cuvînt, a răspuns el. Fața îi era încă pocită, partea stîngă puțin mai bleagă.

Tragi un fum?

Aș putea să-ți țin companie. Doar un pic totuși. N-aș vrea să-mi tulbur mințile.

În acea ultimă zi, pe canapeaua noastră, arăta ca un om împăcat cu sine însuși. Un pic absent, dar împăcat. Îi spuneam Lolei în acea noapte că asta se întîmpla pentru că hotărîse în sfîrșit să trăiască, dar adevărul

s-a dovedit a fi puțin mai complicat. Trebuia să-l fi văzut. Era atît de slab, pierduse foarte mult în greutate și era calm, calm.

Ce mai făcuse? Scrisese, desigur, și citise. De asemenea se pregătise să se mute din Paterson. Voia să lase trecutul în urmă, să înceapă o viață nouă. Încerca să se hotărască ce va lua cu el. Nu-și permitea să ia cu el decît zece din cărțile sale, esența canonului său (după spusele lui), încerca să reducă totul la strictul necesar. Doar ce pot duce cu mine. Părea o altă ciudățenie de-a lui Oscar, pînă mai tîrziu, cînd aveam să ne dăm seama că nu era așa.

Și apoi, după ce a tras aer în piept, a spus: Te rog, iartă-mă, Yunior, dar sînt aici și dintr-un alt motiv. Aș vrea să știu dacă mi-ai putea face un serviciu.

Orice, frățioare. Spune-mi numai.

Avea nevoie de bani pentru un avans, găsise un anunț pentru un apartament în Brooklyn. Ar fi trebuit să mă gîndesc la asta – Oscar nu a cerut niciodată bani cuiva –, dar n-am făcut-o, m-am dat peste cap să-i fac rost de ei. Conștiința mea cea încărcată.

Am fumat iarbă și am vorbit despre problemele pe care le aveam eu și Lola. N-ar fi trebuit niciodată să ai relații trupești cu fata aceea paraguaiană, a acentuat el. Știu, am spus, știu.

Te iubește.

Știu asta.

Atunci de ce o înșeli?

Dac-aș ști, n-ar mai fi o problemă.

Poate ar trebui să încerci să afli.

S-a ridicat.

N-ai de gînd s-o aștepți pe Lola?

Trebuie să plec spre Paterson. Am o întîlnire.

Îți bați joc de mine?

A clătinat din cap, păcăleală afurisită.

Am întrebat: Este frumoasă?

A zîmbit. Este.

Sîmbătă a plecat.

ŞAPTE

Ultima călătorie

Ultima dată cînd zburase spre Santo Domingo fusese surprins cînd au izbucnit aplauzele, dar de data aceasta era pregătit, iar cînd avionul a aterizat, a aplaudat pînă l-au durut mîinile.

De cum a ajuns la ieşirea din aeroport l-a sunat pe Clives şi acesta l-a luat o oră mai tîrziu, l-a găsit înconjurat de taxistas care încercau să-l tragă în taxiurile lor. Cristiano, a spus Clives, ce faceţi aici?

E din cauza Puterilor Străvechi, a rostit Oscar posomorît. Nu vor să mă lase în pace.

Au parcat în faţa casei ei şi au aşteptat-o aproape şapte ore să se întoarcă. Clives a încercat să-l facă să se răzgîndească, dar n-a vrut să-l asculte. Apoi şi-a parcat şi ea Pathfinderul. Arăta mai slabă. Inima i se strînsese în piept ca un cîrcel la picior şi pentru un moment s-a gîndit să lase totul baltă, să se întoarcă la Bosco şi să-şi vadă de viaţa lui cea jalnică, dar atunci ea s-a aplecat, ca şi cînd lumea întreagă ar fi privit, şi asta l-a făcut să se hotărască. A coborît geamul maşinii. Ybón, a strigat. Ea s-a oprit, şi-a umbrit ochii, apoi l-a recunoscut. Şi ea i-a rostit numele, *Oscar.* El a trîntit portiera şi a mers pînă acolo unde stătea ea şi a îmbrăţişat-o.

Primele ei cuvinte? Mi amor, trebuie să pleci imediat.

În mijlocul străzii el i-a explicat cum stătea treaba. I-a spus că era îndrăgostit de ea şi că suferise, dar că

acum era bine și că dacă ar fi avut măcar o săptămînă singur cu ea, o săptămînă scurtă, atunci totul va fi bine, iar el va fi în stare să facă față lucrurilor cărora trebuia să le facă față, și ea a spus că nu înțelege, așa că el i-a mai spus o dată că o iubea mai mult decît Universul și că nu era ceva ce putea evita, așa că te rog, vino cu mine pentru un timp, dă-mi din puterea ta și apoi totul urma să se sfîrșească dacă așa voia ea.

Poate chiar îl iubea și ea puțin. Poate că în adîncul inimii și-a lăsat geanta cu echipamentul de sală pe trotuar și s-a urcat în taxi cu el. Dar toată viața ei cunoscuse bărbați precum el capitán, fusese obligată să muncească în Europa un an întreg de către negrotei de felul acesta, înainte să poată să-și cîștige propriii ei bani. Mai știa totodată că în RD divorțul de un polițist se numea glonț. Geanta cu echipamentul de sală nu a rămas pe trotuar.

Am să-l sun, Oscar, a spus ea, tulburîndu-se puțin. Așa că te rog, pleacă înainte să ajungă el aici.

Nu plec nicăieri, a spus el.

Pleacă, a zis ea.

Nu, a răspuns el.

A intrat în casa lui abuela (încă mai avea cheia). El capitán a apărut o oră mai tîrziu, a claxonat un timp îndelungat, dar Oscar nu s-a sinchisit să iasă afară. Scosese toate fotografiile pe care le avea La Inca și se uita la fiecare. Cînd La Inca s-a întors de la brutărie l-a găsit scriind pe masa din bucătărie.

Oscar?

Da, abuela, a spus el, fără să ridice privirea. Eu sînt.

E greu de explicat, i-a scris mai tîrziu surorii sale.

Pun pariu că era greu.

BLESTEMUL CARAIBELOR

Timp de douăzeci și șapte de zile n-a făcut decît două lucruri: a cercetat-scris și a urmărit-o. A stat în fața casei ei, a sunat-o pe pager, s-a dus la Malul Rîului Faimos în Lumea-ntreagă, unde lucra ea, a mers în supermarketuri ori de cîte ori i-a văzut camioneta parcată afară, în caz că era în drum spre ele. De nouă ori din zece, se înșela. Vecinii, atunci cînd îl vedeau pe trotuar, dădeau din cap și spuneau: Ia uitați-vă la acel loco.

La început, ea a fost îngrozită. Nu voia să aibă nimic de-a face cu el; nu voia să-i vorbească, nu-l băga în seamă, și prima dată cînd l-a văzut la club a fost atît de înspăimîntată încît i s-au tăiat picioarele. El știa că o speria de moarte, dar nu se putea abține. Deși pînă în a zecea zi chiar și groaza presupunea prea mult efort, iar atunci cînd el o urmărea printre rafturi sau îi zîmbea cînd era la treabă, ea îi șoptea: Pleacă acasă, Oscar.

Era nefericită cînd îl vedea și nefericită, i-a spus mai tîrziu, atunci cînd nu-l vedea, convinsă că a fost ucis. El îi strecura scrisori lungi și pline de pasiune pe sub poartă, scrise în engleză, și singurul răspuns pe care l-a primit a fost atunci cînd el capitän și prietenii lui l-au sunat și l-au amenințat că-l taie în bucăți. După fiecare amenințare nota ora și apoi telefona ambasadei și le spunea că ofițerul... îl amenințase că-l omoară, puteți, vă rog mult, ați putea să interveniți?

Avea speranțe, pentru că dacă ea chiar ar fi vrut ca el să plece l-ar fi momit undeva afară și l-ar fi lăsat pe el capitán să-l distrugă. Pentru că dacă ea ar fi vrut, ar fi putut face astfel încît să nu mai fie primit la Malul Rîului. Dar n-a făcut-o.

Doamne, ce *bine* dansezi, i-a spus într-o scrisoare. În alta îi expunea planurile pe care le avea, să se căsătorească cu ea și s-o ia în State.

Ea a început să-i scrie bilețele și să i le trimită la club sau prin poștă la el acasă. Te rog, Oscar, n-am mai dormit de o săptămînă. Nu vreau să sfîrșești rănit sau mort. Du-te acasă.

Dar, fată frumoasă, mai presus de toate fetele frumoase, îi răspundea el. Aceasta este casa mea.

Casa ta cea adevărată, mi amor.

Un om nu poate avea două?

În a nouăsprezecea noapte, Ybón a sunat la poartă, iar el și-a lăsat stiloul jos, a știut că era ea. Ea s-a aplecat și a descuiat portiera camionetei și atunci cînd el a intrat, a încercat s-o sărute, dar ea i-a spus: Te rog, încetează. Au mers cu mașina pînă la La Romana, unde se presupunea că el capitän nu avea prieteni. Nu s-a discutat nimic nou, dar el a spus: Îmi place noua ta tunsoare, iar ea a început să rîdă și să plîngă și a zis: Chiar așa? Nu crezi că mă face să par ieftină?

Tu ești incompatibilă cu ideea de ieftin, Ybón.

Ce puteam face noi? Lola a plecat cu avionul ca să-l vadă, l-a implorat să vină acasă, i-a spus că nu făcea altceva decît să provoace moartea lui Ybón și a lui; el a ascultat-o și apoi i-a spus liniștit că ea nu înțelegea ce anume era în joc. Înțeleg perfect, a țipat ea. Nu, a rostit el trist, nu înțelegi. Abuela a încercat să-și folosească puterea, a încercat să-și folosească Vocea, dar nu mai era băiatul pe care-l știa ea. Ceva se schimbase în el. Căpătase o putere proprie.

După două săptămîni de la Ultima sa călătorie a sosit mama lui, și a venit gata de luptă. Mergi acasă, chiar acum. El a clătinat din cap. Nu pot, mami. Ea l-a apucat și a încercat să tragă de el, dar era precum Unul cel de Neatins. Mami, a spus ușor. O să te lovești.

Iar tu o să te omori.

Nu asta încerc să fac.

Dacă eu am zburat pînă acolo? Bineînțeles că da. Împreună cu Lola. Nimic nu unește cuplurile mai bine decît o catastrofă.

Et tu, Yunior? a spus el cînd m-a văzut.
Nimic n-a mers.

ULTIMELE ZILE ALE LUI OSCAR WAO

Cît de incredibil de scurte sînt douăzeci şi şapte de zile! Într-o seară el capitän şi prietenii lui au dat buzna la Malul Rîului, iar Oscar s-a holbat la tip cam vreo zece secunde şi apoi, tremurînd din tot trupul, a plecat. Nu s-a mai obosit să-l sune pe Clives, a sărit în primul taxi pe care l-a putut găsi. Odată ajuns în parcarea de la Malul Rîului, a încercat din nou să o sărute, dar ea şi-a îndepărtat capul de el, nu şi trupul. Nu, te rog. O să ne omoare pe amîndoi.

Douăzeci şi şapte de zile. A scris în fiecare dintre ele, a scris aproape trei sute de pagini dacă e să dăm crezare scrisorilor. Aproape am terminat, mi-a spus el într-o noapte la telefon, într-una din puţinele dăţi cînd ne-a sunat. Ce? am vrut eu să ştiu. Ce?

O să vezi, a fost tot ce-a spus.

Şi apoi inevitabilul s-a produs. Într-o noapte, el şi Clives se întorceau cu maşina de la Malul Rîului cel Faimos în Lumea-ntreagă şi au fost nevoiţi să oprească la semafor, unde doi bărbaţi s-au urcat în taxiul lor. Erau, bineînţeles, Gorilla Grod şi Solomon Grundy. Îmi pare bine să te revăd, a spus Grod, şi apoi l-au bătut cît de bine au putut, avînd în vedere spaţiul limitat din taxi.

De data aceasta Oscar nu a plîns atunci cînd l-au dus din nou în lanul de trestie. Zafra va veni şi el în curînd, şi trestia crescuse frumoasă şi deasă şi din loc în loc tulpinile se loveau unele de altele trosnind precum plantele trifide şi se puteau auzi voci de krïyol rătăcite în noapte. Mirosul trestiei coapte era de neuitat şi era lună, o lună frumoasă, iar Clives i-a implorat pe bărbaţi să-l cruţe pe Oscar, dar ei au rîs. Ar trebui să-ţi faci

griji pentru tine, a spus Grod. Oscar a rîs şi el puţin cu gura ruptă. Nu-ţi face griji, Clives, a spus el. Au ajuns prea tîrziu. Grod l-a contrazis. Eu zic, de fapt, că am ajuns exact la timp. Au trecut pe lîngă o staţie de autobuz şi, pentru o secundă, Oscar şi-a imaginat întreaga lui familie urcîndu-se într-un guagua, chiar şi sărmanul, răposatul su abuelo şi sărmana, răposata su abuela, şi cine oare conducea autobuzul dacă nu chiar Mangusta, şi cine oare era el cobrador dacă nu chiar Bărbatul Fără Chip, dar nu a fost decît o ultimă fantezie, care a dispărut într-o clipită, şi atunci cînd maşina a oprit, Oscar le-a trimis mesaje telepatice mamei sale (Te iubesc, señora), unchiului său (Renunţă, tío, şi trăieşte), Lolei (îmi pare rău că s-a întîmplat aşa; te voi iubi mereu), tuturor femeilor pe care le iubise vreodată – Olga, Maritza, Ana, Jenni, Nataly şi tuturor celorlalte ale căror nume nu le ştiuse niciodată – şi, bineînţeles, lui Ybón.[33]

L-au dus în lanul de trestie şi l-au întors. El a încercat să se ţină pe picioare cu curaj. (Pe Clives l-au lăsat legat în taxi şi în timp ce ei erau întorşi cu spatele, el s-a strecurat în lan, şi el va fi cel care îl va duce pe Oscar familiei.) S-au uitat la Oscar, iar el s-a uitat la ei şi apoi a început să vorbească. Cuvintele îi ieşeau de parcă aparţineau altcuiva, spaniola prinzîndu-i bine o dată în viaţă. Le-a spus că ceea ce făceau nu era bine, că urmau să şteargă o mare iubire de pe faţa pămîntului. Iubirea era un lucru rar, uşor de confundat cu un milion de alte lucruri, şi dacă era cineva care să ştie că toate astea erau adevărate, atunci el era acela. Le-a vorbit despre Ybón şi despre felul în care o iubea el şi cît de mult riscaseră şi că începuseră să viseze aceleaşi vise şi să rostească aceleaşi cuvinte. Le-a spus că doar datorită

33. „Indiferent cît de departe ai călători... către care întinderi ale acestui univers nelimitat... nu vei fi niciodată... SINGUR!" (Privitorul, *Cei Patru Fantastici,* # 13 mai, 1963).

iubirii ei fusese în stare să facă ceea ce făcuse, ceea ce ei nu mai puteau împiedica, le-a spus că dacă îl omorau, probabil nu aveau să simtă nimic și probabil nici copiii lor nu aveau să simtă nimic, pînă cînd nu ajungeau bătrîni și neputincioși sau gata să fie loviți de o mașină și atunci aveau să-l simtă pe el așteptîndu-i de cealaltă parte și acolo, el nu va mai fi nici grasul, nici cretinul, nici puștiul pe care nici o fată nu l-a iubit vreodată; acolo el va fi un erou, un răzbunător. Pentru că poți să fii (a ridicat mîna) tot ceea ce poți visa.

L-au așteptat respectuoși să termine ce avea de zis și apoi, cu fețele dispărîndu-le încet în întuneric, au spus: Ascultă, o să-ți dăm drumul dacă ne spui ce înseamnă *fuego* în engleză.

Foc, a lăsat el să-i scape, neputînd să se abțină.

Oscar...

Sfîrșitul poveștii

Cam asta ar fi tot.

Am luat avionul pînă acolo ca să-i cerem trupul. Am aranjat înmormîntarea. Nu mai era nimeni altcineva în afară de noi, nici măcar Al sau Miggs. Lola plîngea întruna. Un an mai tîrziu cancerul mamei lor a recidivat și de data aceasta a făcut ravagii și n-a mai plecat. Am vizitat-o la spital împreună cu Lola. De șase ori în total. A mai trăit încă zece luni, dar pînă atunci se dăduse bătută, mai mult sau mai puțin.

Am făcut tot ce-am putut.

Ai făcut destule, mami, a spus Lola, dar ea n-a vrut să audă. S-a întors cu spatele ei cel distrus către noi.

Am făcut tot ce-am putut și tot n-a fost de-ajuns.

Au îngropat-o lîngă fiul ei, iar Lola a citit o poezie pe care o scrisese, și asta a fost tot. Din țărînă a plecat, în țărînă s-a întors.

De patru ori familia a angajat avocați, dar acuzațiilor nu li s-a dat curs niciodată. Ambasada nu a ajutat și nici guvernul. Ybón, din cîte am auzit, trăiește încă în Mirador Norte, încă mai dansează la Malul Rîului, dar La Inca a vîndut casa un an mai tîrziu, mutîndu-se din nou în Baní.

Lola a jurat că nu se mai întoarce niciodată în țara aceea groaznică. Într-una din ultimele noastre nopți ca novios a spus: Zece milioane de Trujillo, asta sîntem cu toții.

ÎN CEEA CE NE PRIVEȘTE

Aș vrea să pot spune că lucrurile s-au aranjat, că moartea lui Oscar ne-a unit. Eu eram un dezastru prea mare, și după o jumătate de an în care o îngrijise pe mama ei, Lola a avut ceea ce multe femei numesc Întoarcerea lui Saturn. Într-o zi m-a sunat, m-a întrebat unde fusesem cu o noapte înainte și pentru că nu am avut o scuză bună, mi-a spus: La revedere, Yunior, te rog, ai grijă de tine, și timp de un an am ieșit cu tipe ciudate și am oscilat între La dracu' cu Lola și speranțele incredibil de narcisiste de împăcare, pentru împlinirea cărora n-am făcut nimic. Și apoi în august, după ce m-am întors dintr-o excursie la Santo Domingo, am auzit de la mama că Lola cunoscuse pe cineva în Miami, care era locul unde se mutase, că era însărcinată și urma să se căsătorească.

Am sunat-o. Ce dracu', Lola...

Dar mi-a închis.

ASUPRA UNEI NOTE DE FINAL

Au trecut ani și ani și încă mă mai gîndesc la el. La incredibilul Oscar Wao. Am vise în care el stă așezat pe marginea patului meu. Sîntem din nou la Rutgers, în Demarest, acolo unde se pare, vom rămîne întotdeauna. În visul acesta anume, el nu e niciodată slab ca la sfîrșit, e tot timpul imens. Vrea să-mi vorbească, e nerăbdător să pălăvrăgească, dar în cea mai mare partea a timpului eu nu pot scoate nici un cuvînt și nici el. Așa că doar stăm acolo în liniște.

La aproape cinci ani după ce a murit am început să am un altfel de vis. Legat de el sau de cineva care seamănă cu el. Sîntem într-un soi de castel în ruine care este plin ochi cu cărți vechi și prăfuite. El stă pe unul dintre coridoare, foarte misterios, purtînd o mască a

mîniei care îi ascunde fața, dar prin orificiile ei văd o pereche familiară de ochi apropiați. Tipul ține în mînă o carte, făcîndu-mi semn să arunc o privire mai de-aproape, și recunosc această scenă dintr-unul din filmele lui ciudate. Vreau să fug de el și pentru o bună bucată de timp asta și fac. Îmi ia ceva pînă să observ că mîinile lui Oscar sînt imateriale și paginile cărții sînt goale.

Și că în spatele măștii ochii lui zîmbesc.

Zafa.

Totuși cîteodată îmi ridic privirea către el și el nu are chip, iar eu mă trezesc țipînd.

VISELE

S-au scurs zece ani pînă-n ziua de azi, am trecut prin chestii mai nasoale decît v-ați putea imagina, am rătăcit un timp îndelungat – fără Lola, fără mine, fără nimic – pînă cînd, într-un sfîrșit, m-am trezit lîngă cineva pe care nu dădeam doi bani, cu buza de sus plină de muci amestecați cu cocaină și cocaină amestecată cu sînge și am spus: OK, Wao, OK. Tu cîștigi.

ÎN CEEA CE MĂ PRIVEȘTE

În zilele acestea locuiesc în Perth Amboy, New Jersey, predau creație literară și principii de compoziție la Colegiul Middlesex Community, și chiar am o casă la capătul lui Elm Street, nu departe de oțelărie. Nu una din cele mari pe care le cumpără proprietarii de bodega din veniturile lor, dar nici una prea prăpădită. Majoritatea colegilor mei cred că Perth Amboy este o cloacă, dar eu mă rog să nu fie așa.

Nu este tocmai ceea ce visam pe vremea cînd eram un puști, și anume să predau, să locuiesc în New Jersey,

dar mă descurc cum pot mai bine. Am o soție pe care o ador și care mă adoră, o negrita din Salcedo pe care nu o merit, și cîteodată chiar facem vagi aluzii la a avea copii. Din cînd în cînd mă simt împăcat cu posibilitatea asta. Nu mai alerg după fete. Nu prea mult, oricum. Cînd nu predau sau nu antrenez echipa de baseball, cînd nu merg la sală și nu ies cu nevestica, stau acasă și scriu. În zilele astea scriu mult. De la crăpatul zorilor pînă cînd se întunecă de tot. Am învățat asta de la Oscar. Sînt un om nou, înțelegeți, un om nou, un om nou.

ÎN CEEA CE NE PRIVEȘTE

Credeți sau nu, încă ne mai întîlnim. Ea, Ruben cubanezul și fiica ei s-au mutat înapoi în Paterson acum cîțiva ani, au vîndut casa cea veche, au cumpărat una nouă, călătoresc peste tot împreună (cel puțin așa îmi spune mama – Lola, așa cum e Lola, încă o mai vizitează). Din cînd în cînd, cînd stelele se aliniază, mai dau peste ea la întruniri, prin librăriile în care obișnuiam să ne pierdem vremea, pe străzile din NYC. Uneori Ruben cubanezul este cu ea, alteori nu. Totuși fiica ei este mereu acolo. Ochii lui Oscar. Părul Hypatíei. Privirii ei nu-i scapă nimic. E și ea o mică cititoare, dacă e s-o credem pe Lola. Spune-i bună lui Yunior, poruncește Lola. El a fost prietenul cel mai bun al lui tío.

Bună, tío, spune ea îndărătnică.

Prietenul lui tío, o corectează ea.

Bună, *pietenul* lui tío.

Părul Lolei este lung acum și niciodată drept; e mai solidă și mai puțin neprihănită, dar mai este încă la ciguapa viselor mele. Întotdeauna fericită să mă vadă, fără resentimente, entiendes. Absolut nici unul.

Yunior, ce mai faci?

Sînt bine. Tu ce mai faci?

Înainte ca orice speranță să moară, aveam mereu visul acesta tîmpit că lucrurile puteau fi salvate, că vom fi în pat împreună, ca în vremurile bune, cu ventilatorul aprins, cu fumul ierburilor plutind deasupra noastră, și încercam în final să rostesc cuvintele care ne-ar fi putut salva.

... ...

Dar înainte să pot articula vocalele, mă trezeam, cu fața udă, și așa-mi dădeam seama că nu se va îndeplini niciodată.

Absolut niciodată.

Deși nu e tocmai rău. În timpul întîlnirilor noastre întîmplătoare ne zîmbim, rîdem și rostim cu rîndul numele fiicei ei.

Nu întreb niciodată dacă fiica ei a început să viseze. Nu aduc niciodată vorba despre trecutul nostru.

Întotdeauna vorbim doar despre Oscar.

E aproape gata. Aproape s-a isprăvit. Doar cîteva lucruri să vă mai arăt înainte ca Privitorul să-şi îndeplinească datoria cosmică şi să se retragă într-un sfîrşit în Partea Albastră a Lunii, ca să nu se mai audă nimic despre el pînă în Zilele de Apoi.

Priviţi-o pe fată, frumoasa muchachita, fiica Lolei. Brunetă şi ameţitor de iute, după spusele străbunicii sale, La Inca: una jurona. Ar fi putut să fie fiica mea dacă eram mai deştept, dacă aş fi fost... .... Asta n-o face mai puţin drăgălaşă. Se urcă în copaci, îşi freacă fundul de tocul uşilor, foloseşte malapalabras atunci cînd crede că n-o aude nimeni. Vorbeşte spaniola şi engleza.

Nu e nici Căpitanul Minune, nici Billy Batson, ci fulgerul.

Un copil fericit, pe cît se pare. Fericit!

Dar pe un şnur în jurul gîtului ei, trei azabaches: cea pe care Oscar a purtat-o cînd era copil, cea pe care Lola a purtat-o cînd era copil şi cea pe care La Inca i-a dat-o lui Beli cînd aceasta a ajuns la Adăpost. Străveche magie puternică. Trei scuturi împotriva Ochiului. Susţinute de un reazem de şase mile de rugăciuni. (Lola nu e proastă; le-a făcut şi pe mama, şi pe La Inca las madrinas ale fetei.) Paveze puternice, într-adevăr.

Într-o zi, totuşi, Cercul va da greş.

Aşa cum se-ntîmplă mereu cu Cercurile.

Şi pentru prima dată va auzi cuvîntul *fukú*.

Şi va avea un vis despre Bărbatul Fără Chip.

Nu acum, dar în curînd.

Dacă seamănă familiei în care s-a născut – şi bănuiesc că seamănă – într-o zi va înceta să se mai teamă şi va porni să caute răspunsuri.

Nu acum, dar în curînd.

Într-o zi, cînd mă voi aştepta mai puţin, se va auzi o bătaie la uşa mea.

Soy Isis. Hija de Dolores de León.

Drace! Intră, chica! Intră!

(Am să observ că încă mai poartă las azabaches, că are picioarele mamei sale, ochii unchiului său.)

Îi voi turna ceva de băut, iar soţia îi va pregăti, în felul ei special, nişte pastelitos; o voi întreba despre mama ei pe cît de subtil voi putea şi voi scoate fotografiile cu noi trei din vremurile de demult, şi atunci cînd se va face tîrziu, o voi duce la subsol şi voi deschide cele patru frigidere în care păstrez toate cărţile, jocurile, manuscrisul, revistele de benzi desenate, hîrtiile fratelui ei – frigiderele, cel mai bun adăpost împotriva focului, împotriva cutremurului, împotriva aproape a orice.

O lumină, un birou, un pătuţ – am pregătit totul.

Cîte nopţi va sta la noi?

Cîte va fi nevoie.

Şi poate, zic poate, dacă va fi pe atît de deşteaptă şi de curajoasă pe cît mă aştept eu să fie, va lua tot ceea ce am făcut noi şi tot ce am învăţat şi va adăuga propriile ei intuiţii şi va pune capăt poveştii.

Asta este ceea ce sper, în zilele mele cele mai bune. Ceea ce visez.

Şi totuşi mai sînt şi alte zile în care sînt deprimat şi posomorît, cînd mă trezesc la birou, noaptea tîrziu, incapabil să dorm, frunzărind (din toate lucrurile posibile) volumul cu pagini îndoite al lui Oscar, *Watchmen*. Unul dintre puţinele lucruri pe care le-a luat cu el în Ultima Călătorie, pe care l-am recuperat. Original tipul. Răsfoiesc cartea, una dintre cele trei preferate ale lui, fără întrebări, pînă la ultimul capitol înfricoşător: „O lume iubitoare mai puternică". Pînă la ultima parte pe care o încercuise. Oscar – cel care nu mîzgălise vreo carte niciodată în viaţa lui – a încercuit un titlu de trei

ori în același fel apăsat în care scrisese ultimele lui scrisori acasă. Fragmentul în care Adrian Veidt și Dr. Manhattan au ultima lor conversație. După ce creierul mutant a distrus New York City; după ce Dr. Manhattan l-a ucis pe Rorschach; după ce planul lui Veidt a reușit să „salveze lumea".

Veidt spune: „Am făcut ce trebuia, nu-i așa? Totul s-a rezolvat, în sfîrșit".

Iar Manhattan, înainte să dispară din Univers, a replicat: „În sfîrșit? Nimic nu se sfîrșește, Adrian. Nimic nu se sfîrșește niciodată".

ULTIMA SCRISOARE

A reuşit să trimită corespondenţa acasă înainte de sfîrşit. Cîteva vederi cu banalităţi uşurele scrise pe spate. Mi-a scris una, în care mă numea Contele Fenris. Recomanda plajele din Azua dacă nu le vizitasem încă. I-a scris şi Lolei; o numea Draga mea Vrăjitoare Bene Gesserit.

Şi apoi, la aproape opt luni după ce a murit, acasă, în Paterson, a ajuns un pachet. Şi mai vorbim despre Expresul dominican. Conţinea două manuscrise. Unul cuprindea mai multe capitole din volumul lui care nu-va-mai-fi-niciodată-terminat, o operă spaţială în patru părţi, în genul lui E. E. „Doc" Smith, numită *Războinicul stelar*, iar celălalt era o lungă scrisoare către Lola, ultimul lucru pe care l-a scris, se pare, înainte de a fi omorît. În acea scrisoare vorbea despre investigaţiile lui şi despre cartea cea nouă pe care o scria, o carte pe care o trimitea în secret. I-a spus să urmărească sosirea unui al doilea pachet. Acesta conţine tot ceea ce am scris în această călătorie. Tot ceea ce cred că veţi avea nevoie să ştiţi. Veţi înţelege cînd veţi citi concluziile mele. (Este leacul durerilor noastre, a mîzgălit el pe margini. Cosmo ADN.)

Singura problemă a fost că blestematul acela de pachet n-a ajuns niciodată! Fie s-a pierdut pe drum, fie l-au omorît înainte ca el să-l pună la poştă, fie cel căruia i l-a încredinţat ca să-l trimită a uitat.

În orice caz, pachetul care a sosit cuprindea nişte veşti uluitoare. Se pare că spre finalul celor douăzeci

și șapte de zile, el palomo *chiar* a luat-o pe Ybón din capitală. Timp de un întreg sfîrșit de săptămînă s-au ascuns pe o plajă din Barahona în timp ce el capitán era plecat cu „afaceri", și ia ghiciți? Ybón chiar *l-a sărutat*. Ia mai ghiciți! Ybón chiar s-a culcat cu el. Lăudat fie Iisus! Povestea că îi plăcuse și că știți voi ce a lui Ybón nu avusese gustul la care se așteptase el. Are gust de Heineken, remarca el. Scria că în fiecare noapte Ybón avea coșmaruri cum că el capitán îi găsise; o dată se trezise și rostise cu vocea spaimei adevărate: Oscar, e aici, crezînd cu adevărat că era acolo, iar Oscar s-a trezit și s-a aruncat asupra căpitanului, dar s-a dovedit a fi doar o carapace de broască țestoasă pe care cei din hotel o agățaseră pe perete drept ornament. Aproape mi-am spart nasul! A scris că Ybón avea fire mici de păr care urcau pînă aproape de buric și că închidea ochii atunci cînd intra în ea, dar ceea ce l-a înnebunit nu a fost bumbăceala sexului – au fost micile intimități pe care nu le anticipase niciodată în viața sa, cum era să-i pieptene părul sau să-i ia lenjeria de la uscat, s-o privească ducîndu-se goală la baie sau felul în care se așeza deodată la el în poală și-și lipea fața de gîtul lui. Intimități cum ar fi s-o asculte povestind despre vremurile cînd era fetiță, iar el să-i spună că fusese virgin toată viața. A scris că nu putea să creadă că trebuise să aștepte asta atît de mult timp. (Ybón a fost cea care i-a sugerat să numească în alt fel așteptarea. Mda, cum anume? La o adică, a spus ea, ai putea s-o numești viață.) A scris: Așadar despre asta vorbește mereu toată lumea! Diablo! Dac-aș fi știut. Frumusețea! Frumusețea!

Mulţumiri

Aş vrea să le aduc mulţumiri următorilor:

El pueblo dominicano. Şi Celor Care Au Vegheat Asupra Noastră.

Mi querido abuelo Osterman Sánchez.

Mi madre, Virtudes Díaz, şi mis tías Irma şi Mercedes.

Domnului şi doamnei El Hamaway (care mi-au adus primul dicţionar şi m-au înscris la Clubul de lectură SF).

Santo Domingo, Villa Juana, Azua, Parlin, Old Bridge, Perth Amboy, Ithaca, Syracuse, Brooklyn, Hunts Point, Harlem, el Distrito Federal de México, Washington Heights, Shimokitazawa, Boston, Cambridge, Roxbury.

Fiecărui profesor care mi-a inspirat blîndeţe, fiecărui bibliotecar care mi-a dat cărţi. Studenţilor mei.

Anitei Desai (care m-a ajutat să aterizez în povestea cu MIT-ul: niciodată n-am apucat să-ţi mulţumesc îndeajuns, Anita); lui Julie Grau (a cărei încredere şi perseverenţe au făcut posibilă această carte); şi lui Nicole Aragi (care în unsprezece ani nu m-a lăsat o

dată baltă, nici chiar în momentele în care mă lăsam eu baltă).

Fundației Memoriale John Simon Guggenheim, Fondului Reader's Digest de la Lila Wallace, Institutului Radcliffe pentru Studii Avansate de la Universitatea Harvard.

Lui Jaime Manrique (pentru că a fost primul scriitor care m-a luat în serios), lui David Mura (maestrul Jedi care mi-a luminat calea), Francisco Goldman, Infamului Frankie G (care m-a adus în Mexic și a fost acolo cînd a început totul), lui Edwidge Danticat (pentru că a fost mereu mi querida hermana).

Lui Deb Chasman, Eric Gansworth, Juleyka Lantigua, Dr. Janet Lindgren, Ana María Menéndez, Sandra Shagat și Leonie Zapata (pentru lectura cărții).

Alejandrei Frausto, Xanitei, Aliciei Gonzalez (pentru México).

Lui Oliver Bidel, Harold del Pino, Victor Díaz, Victoria Lola, Chris Abani, Juana Barrios, Tony Capellan, Coco Fusco, Silvio Torres-Saillant, Michelle Oshima, Soledad Vera, Fabiana Wallis, Ellis Cose, Lee Llambelis, Elisa Cose, Patricia Engel (pentru Miami), Shreerekha Pillai (pentru negresele frumoase pe care le număra pe degete), Lily Oei (pentru șuturi în fund), Sean McDonald (pentru că a terminat-o).

Lui Manny Perez, Alfredo da Villa, Alexis Peña, Farhad Ashgar, Ani Ashgar, Marisol Álcantara, Andrea Greene, Andrew Simpson, Diem Jones, Denise Bell, Francisco Espinosa, Chad Milner, Tony Davis și Anthony (pentru că mi-a construit un adăpost).

MIT. Riverhead Books. *The New Yorker*. Tuturor şcolilor şi instituţiilor care m-au susţinut.

Familiei: Dana, Maritza, Clifton şi Daniel.

Clanului Hernandez: Rada, Soleil, Debbie şi Reebee.

Clanului Moyer: Peter şi Gricel. Şi lui Manuel del Villa (Odihneaşcă-se în Pace, Fiu al Bronxului, Fiu al Brooklinului, Erou Adevărat).

Clanului Benzan: Milagros, Jason, Javier, Tanya şi gemenilor Mateo y India.

Clanului Sanchez: Ana (pentru că e mereu acolo pentru Eli) şi Michael şi Kiara (pentru că au primit-o înapoi).

Clanului Piña: Nivia Piña y mi ahijado Sebastian Piña. Şi pentru Merengue.

Clanului Ohno: doctorului Tsuneya Ohno, doamnei Makiko Ohno, lui Shinya Ohno şi, desigur, lui Peichen.

Ameliei Burns (Brookline şi Vineyard Haven), lui Nefertiti Jaquez (Providenţa), Fabiano Maisonnave (Campe Grande şi São Paolo) şi lui Homero del Pino (care m-a adus prima dată la Peterson).

Clanului Rodriguez: Luis, Sandra şi fiicelor mele de aur Camila şi Dalia (vă iubesc pe amîndouă).

Clanului Batista: Pedro, Cesarina, Junior, Elijah y mi ahijada Alondra.

Clanului Bernard-de León: Doña Rosa (mi otra madre), Celines de León (prieten adevărat), Rosemary, Kelvin

și Kayla, Marvin, Rafael (a.k.a. Rafy), Ariel și băiatului meu Ramon.

Lui Bertrand Wang, Michiyuki Ohno, Shuya Ohno, Brian O'Halloran, Hisham El Hamaway, pentru că au fost frații mei de la început.

Lui Dennis Benzan, Benny Benzan, Peter Moyer, Héctor Piña: pentru că au fost frații mei la sfîrșit.

Și lui Elizabeth de León: pentru că m-a condus afară din întunericul măreț și mi-a oferit darul luminii.

Cuprins

I

1. Tocilar de ghetou la marginea lumii. 1974-1987 21
2. Wildwood. 1982-1985 60
3. Cele trei dezamăgiri în dragoste ale Beliciei Cabral. 1955-1962 84
4. Educaţia sentimentală. 1988-1992 171

II

5. Sărmanul Abelard. 1944-1946 213
6. Tărîmul celor pierduţi. 1992-1995 264

III

7. Ultima călătorie 311
8. Sfîrşitul poveştii 318

BIBLIOTECA POLIROM
PROZĂ XXI

„Stilul lui Díaz este obraznic, obsedant, seducător... în peisajul imaginat de el, sîntem cu toţii victime ale unei istorii şi ale unui prezent care nu numai că sîngerează laolaltă, dar fierb înăbuşit la focul haosului. O poveste adesea hilară, dar care îţi rupe inima."

Esquire

„Tonul apocaliptic al acestui roman ai cărui protagonişti se află sub semnul unui blestem vechi de o jumătate de mileniu este compensat de incredibila bogăţie a prozei lui Díaz, un scriitor capabil să treacă, pe parcursul aceleiaşi fraze, de la engleză la spaniolă, de la formalismul victorian la coloratul *patois* creol, de la epitetul homeric la cele mai murdare insulte bilingve."

Publishers Weekly

„Díaz a scris un roman amuzant şi profund autentic, ai cărui eroi au învăţat la şcoala străzii... O carte extraordinar de emoţionantă, vibrînd de adrenalină... Această operă dovedeşte dincolo de orice îndoială că Junot Díaz are una dintre cele mai bine definite şi irezistibile voci tinere din literatura mondială."

The New York Times

„Un roman de debut care debordează de viaţă, ironic, plin de încredere şi exuberant... O tragicomedie fascinantă, cu elemente de satiră şi un iz de magie – pe scurt, o carte demnă de secolul XXI."

Kirkus Reviews

ISBN 978-973-46-1164-5
9 789734 611645
www.polirom.ro
POLIROM